

Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2017

cankarjev dom

Ljubljana, februar 2018

Poslovno poročilo
Cankarjevega doma
za leto 2017

I. POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2017	3
ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE ZA DELOVANJE ZAVODA	3
ORGANI ZAVODA	4
URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA.....	5
POSLOVNO OKOLJE CD	6
CANKARJEV DOM V LETU 2017	9
POKROVITELJI IN DAROVALCI JAVNEGA KULTURNEGA PROGRAMA CD	13
KADROVSKO POROČILO	14
TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI	22
KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA CD	27
INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUPI OPREME	33
FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2017, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI	36
II. KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (JAVNA SLUŽBA).....	47
1. RESNA GLASBA, OPERA	47
1.1 Simfonična glasba	47
1.2 Glasbeno-scenska dela	50
1.3 Vokalna glasba	51
1.4 Komorna glasba.....	51
1.5 Sodobna glasba.....	53
2. DRUGA GLASBA.....	54
2.1 Glasbe sveta.....	55
2.2 Jazz in mejne glasbene zvrsti	57
2.3 Popularna glasba	66
3. GLEDALIŠČE IN PLES	68
3.1 Domače gledališke koprodukcije	70
3.2 Gledališka gostovanja iz Slovenije	73
3.3 Plesne koprodukcije	76
3.4 Plesna gostovanja iz Slovenije	77
3.5 Plesna gostovanja iz tujine	78
3.6 Folklor	81
4. FILMSKI PROGRAM	81
4.1 Filmski festivali.....	81
4.2 Filmi v distribuciji.....	84
4.3 Izredne projekcije/sodelovanje z drugimi producenti	85

5. KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM	86
5.1 Kulturna vzgoja	87
5.2 Ustvarjalnost mladih	91
5.3 Humanistika	93
5.4 Literatura	96
6. RAZSTAVNI PROGRAM	98
6.1 Razstave v Galeriji CD.....	99
6.2 Razstave v večnamenskih prostorih CD.....	100
6.3 Fotografske razstave v Mali galeriji.....	103
6.4 Gostovanje.....	106
6.5 Drugi projekti	107
III. KONGRESNO-KOMERCIALNE IN DRUGE DEJAVNOSTI CD NA TRGU	107
PRILOGA: Seznam uresničenih prireditev in število obiskovalcev javnega kulturnega programa po dejavnostih in zvrsteh v letu 2017.....	118

I. POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2017

ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE ZA DELOVANJE ZAVODA

- Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Cankarjev dom, kulturni in kongresni center¹
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK)²
- Zakon o javnih financah (ZJF)³
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF)⁴
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (ZIPRS 1718)⁵
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–17 (ReNPK14-17)⁶
- Zakon o javnih uslužbencih (ZJU)⁷
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS)⁸
- Zakon o zavodih (ZZ)⁹
- Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS)¹⁰
- Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji¹¹
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji¹²
- Kolektivna pogodba Cankarjevega doma
- Strateški načrta Cankarjevega doma, kulturnega in kongresnega centra¹³ za obdobje od leta 2015 do 2019¹⁴
- Neposredni poziv direktorjem javnih zavodov s področja kulture k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2017 (št. 6110-838/2016/1, 7. 10. 2016)
- Odločbe Ministrstva za kulturo¹⁵: odločba št. 6110-902/2016/3 z dne 3. 1. 2017 in dopolnilne odločbe št. 6110-902/2016/4 z dne 30. 1. 2017, št. 6110-902/2016/9 z dne 28. 3. 2017, št. 6110-902/2016/ z dne 15. 9. 2017, št. 6110-902/2016/40 z dne 21. 12. 2017, št. 6110-902/2016/41 z dne 22. 12. 2017 in sklep MK št. 6110-978/2015/27 z dne 5. 6. 2017
- Pogodba med MK in CD o sofinanciranju evropskega projekta Ljubljanski mednarodni filmski festival – Liffe (št. 3340-17-129102, 29. 11. 2017)
- Sklepa Vlade RS št. 47603-13/2016/3 z dne 25. 10. 2016 (presežek prihodkov nad odhodki iz leta 2015) in št. 47603-18/2017/3 z dne 12. 9. 2017 (presežek prihodkov nad odhodki iz leta 2016)
- Pogodba med MK in CD o prenosu osnovnega sredstva v uporabo in upravljanje (št. 3340-14-000030 – Park Sveta Evrope) in Pogodba o prenosu osnovnega sredstva v uporabo in upravljanje (št. 3340-17-000023 – objekt Cankarjevega doma z zemljišči).

¹ Uradni list RS št. 103/2013 s spremembami

² Uradni list RS št. 77/2007 ZUJIK-UPB1 s spremembami

³ Uradni list RS št. 11/2011 ZJF-UPB1 s spremembami

⁴ Uradni list RS št. 40/2012 s spremembami

⁵ Uradni list RS št. 80/2016 s spremembami

⁶ Uradni list RS št. 99/2013

⁷ Uradni list RS št. 63/2007 UJU-UPB3 s spremembami

⁸ Uradni list RS št. 108/2009 ZSPJS-UPB13 s spremembami

⁹ Uradni list RS št. 12/1991

¹⁰ Uradni list RS št. 57/2008 s spremembami

¹¹ Uradni list RS št. 18/1991 s spremembami

¹² Uradni list RS št. 45/1994 s spremembami

¹³ Krajše CD.

¹⁴ Sprejet na 6. redni seji sveta CD dne 22. 1. 2015 po predhodnem pozitivnem mnenju ustanovitelja na 17. redni seji Vlade RS dne 8. 1. 2015 (sklep Vlade RS in predhodno mnenje št. 61000-5/2014/2).

¹⁵ Krajše MK.

ORGANI ZAVODA

V letu 2017 je bilo sklicanih sedem sej **Sveta CD**, od tega tri korespondenčno. Člani sveta CD v sestavi: Tatjana Ažman, Barbara Drnač, Aleš Čerin (predsednik), Vesna Jurca Tadel, Dušan Lakner, dr. Barbara Predan in Andraž Pöschl so na sejah sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi.

- Svet je izdal soglasje k Programu in finančnemu načrtu Cankarjevega doma za leto 2017.
- Izdal je soglasje k Letnemu poročilu Cankarjevega doma za leto 2016, ki ga sestavljata Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2016 in Računovodsko poročilo Cankarjevega doma za leto 2016.
- Strinjal se je, da se presežek prihodkov nad odhodki za leto 2016, ob upoštevanju presežka prihodkov nad odhodki, izračunanega v skladu s 77. členom Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2017 in 2018 (Ur. l. RS št. 80/2016) v višini 63.390,76 €, prenese na povečanje obveznosti za sredstva v upravljanju kot vir za nabavo novih osnovnih sredstev.
- Svet se je strinjal, da se delovna uspešnost zaposlenim v letu 2017 izplačuje v skladu s sprejetim finančnim načrtom CD ter na osnovi sprotnih ocen uspešnosti poslovanja in meril, ki jih sprejme generalna direktorica, vendar največ do višine, ki jo določa Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih, javnih skladih in agencijah na področju kulture ter medijev (Ur. l. RS št. 107/2009). Podlage za izplačila so razvidne iz Programa in finančnega načrta CD za leto 2017 in Letnega poročila CD za leto 2016.
- Zaradi kakovostnega uresničenega programa in pozitivnih rezultatov dejavnosti CD na trgu v letu 2016, je Svet CD soglašal, da se generalni direktorici in direktoricam sektorjev v letu 2017 izplača za leto 2016 iz prihodkov dejavnosti CD na trgu dodatna delovna uspešnost, vsaki v višini 1,5 bruto osnovne plače.
- Svet je potrdil predlog vodstva CD, da revizijo računovodskih izkazov od leta 2016 do vključno 2020 opravlja družba BDO Revizija d.o.o., Cesta v Mestni log 1, 1000 Ljubljana.
- Potrdil je predlagani oceni delovne uspešnosti »odlično« generalne direktorice za leti 2015 in 2016. Ocen sta bili pripravljeni v skladu s predpisi, ki urejajo napredovanje javnih uslužbencev iz plačne skupine B v plačne razrede po prenehanju mandata. Hkrati je svet CD pooblastil predsednika sveta za podpis ocen.
- Svet CD je izdal soglasje k predlogu Pravilnika o dopolnitvi pravilnika o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest v Cankarjevem domu, št. 013/2017 z dne 26. 6. 2017.
- Izdal je soglasje k predlogu Pravilnika o spremembah pravilnika o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest v Cankarjevem domu, št. 013-2/2017 z dne 11. 9. 2017.
- Svet je bil seznanjen s Poročilom neodvisne revizijske hiše BDO Revizija d.o.o. Ljubljana o reviziji računovodskih izkazov CD za leto 2016.
- Potrdil je Polletno poročilo Cankarjevega doma za leto 2017.
- Soglašal je s spremembami finančnega načrta CD za leto 2017, ki so bile usklajene z odločbo Ministrstva za kulturo št. 6110-920/2016/ z dne 15. 9. 2017.
- Svet je dal pozitivno predhodno mnenje k imenovanju Barbare Štukelj za pomočnico generalne direktorice – direktorico poslovnega sektorja.
- Potrdil je dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) za celovito sanacijo strehe CD.

Strokovni svet CD v sestavi: Boštjan Botas Kenda, Andrej Grafenauer, Mensur Hodžić, dr. Milčec Komelj, dr. Blaž Lukan, Barbara Rogelj (predsednica) in Maja Vidergar se je v letu 2017 sestel dvakrat (enkrat korespondenčno).

- Sprejel je Program in finančni načrt Cankarjevega doma za leto 2017.
- Potrdil je Letno poročilo Cankarjevega doma za leto 2016, ki ga sestavljata Poslovno in Računovodsko poročilo CD za leto 2016.
- Dal je pozitivno predhodno mnenje k imenovanju Barbare Štukelj za pomočnico generalne direktorice – direktorico poslovnega sektorja.

URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA

Izpolnjevanje načrtovanih ciljev poslovanja v letu 2017:

- **1131** (1104¹⁶) uresničenih **prireditvev** programa **javne službe**¹⁷ – 47 več, kot je bilo načrtovano;
- **270** (283) **prireditvev brez vstopnine** v programu javne službe;
- **629** (632) **različnih prireditvev** v programu javne službe, 12.511 izvajalcev na prireditvah javne službe;
- **72** (102) **gostovanj iz tujine**;
- v sklopu kongresno-komercialnega programa uresničenih 213 (199) projektov, skupaj **1394** (1132) **kongresno-komercialnih prireditvev/dogodkov**;
- **332.359** (335.991) **obiskovalcev kulturno-umetniškega programa**, 28.459 več, kot je bilo načrtovano;
- **155.348** (146.641) **udeležencev** in obiskovalcev kongresov in drugih prireditvev dejavnosti na trgu;
- skupaj **487.707** (482.632) **obiskovalcev** na vseh prireditvah, 48.807 več, kot je bilo načrtovano;
- zelo dober izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti; uresničenih je bilo **40.710** (37.218) **ur programa** (priprav, vaj in prireditvev) v prostorih CD;
- organizirali in tehnično smo izvajali prireditve tudi v drugih dvoranh v Ljubljani in po Sloveniji ter na gostovanjih v tujini;
- ustvarjen je **celotni prihodek** v višini **9.801.806 €** (9.504.034 €), ki je za 194.851 € večji od načrtovanega;
- pozitivno je bilo finančno poslovanje obeh dejavnosti: prihodki presegajo odhodke v izkazih javne službe za 383 € in dejavnosti CD na trgu za 58.964 €; ustvarjen je bil skupni **presežek prihodkov** nad odhodki v višini **59.347 €** (63.391 €);
- **za investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme** CD smo zagotovili **neproračunska sredstva** iz tekočega poslovanja v višini **374.589 €** (346.075 €). MK za te namene že četrto leto zapored ni zagotovilo sofinanciranja kot je predvideno s Strateškim načrtom 2015–2019 – sofinanciralo je le investicijsko vzdrževanje v višini 22.000 € in nabavo opreme v višini 103.889 €;
- **delež neproračunskih prihodkov** (od prodanih vstopnic, pokroviteljev in darovalcev, od opravljenih storitev na trgu ...) je bil **42,9 %** (45,4 %), za 178.099 € so bili **večji**, kot smo načrtovali;
- številni drugi zelo dobri vsebinski, številčni in finančni rezultati kažejo na uspešno in učinkovito poslovanje kolektiva CD, kar je razvidno iz Letnega poročila (poslovnega in računovodskega) CD za leto 2017.

¹⁶ Podatki v oklepajih so za leto 2016, če ni drugače navedeno.

¹⁷ Krajše JS.

POSLOVNO OKOLJE CD

Gospodarsko okolje

Za kulturno-umetniško (in kongresno) dejavnost CD je še posebej pomemben davčni sistem. Vsaka sprememba v obdavčitvi vpliva, pogosto različno, na obe ključni dejavnosti CD. V 2013 se je sredi leta zvišala stopnja davka na dodano vrednost (DDV), kar je vplivalo na povišanje stroškov CD. Oprostitev tega davka za kulturno-umetniški program pozitivno vpliva na določanje cen vstopnic za prireditve (razen obdavčenih filmskih projekcij in predavanj) ter s tem na večjo dostopnost kulture širšemu krogu obiskovalcev, kar je namen te oprostitve. Negativen pa je učinek te obdavčitve za dejavnost CD na trgu, ki zaradi sorazmerno obsežnega deleža oproščene kulturno-umetniške dejavnosti (javne službe) in proračunskih virov financiranja te dejavnosti onemogoča poračunavanje vstopnih davkov v celoti. Odbitni delež vstopnih davkov v CD za leto 2017 je znašal 25 % DDV. To pomeni, da se v stroške vključi 75 % DDV (16,5 % in ne 22 % oziroma 7,125 % in ne 9,5 %). Kongresne storitve imajo zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost, ki se vključi v stroške, višje stroške od konkurence v zasebnem sektorju, stroški kulturno-umetniške dejavnosti pa so (zaradi dejavnosti na trgu) sorazmerno nižji kot v javnih zavodih, ki opravljajo le javno službo. Aktualna davčna zakonodaja, ki ureja DDV, ima za glavno dejavnost (javno službo) CD pozitivne, za dopolnilno (kongresi in druga dejavnost na trgu) pa negativne učinke.

V zadnjih letih so se občutno zvišale obdavčitve vseh vrst pogodbenega dela, tudi honorarjev gostujočih umetnikov iz tujine, in dela prek pooblaščenih študentskih servisov, upravičeno se je poovišala zakonsko določna minimalna plača, kar vse vpliva na povišanje stroškov (tako neposrednih programskih kot splošnih).

Pravno-politično okolje

Politične razmere imajo močan vpliv na kulturno-umetniško in kongresno dejavnost ne le v CD, ampak povsod po svetu. Teroristične grožnje in napadi v Evropi in Turčiji v lanskem letu so eden od razlogov za boljše poslovne uspehe dejavnosti CD na trgu v letih 2016 in 2017, dobro nam kaže tudi v letu 2018, saj je več tujih kongresnih organizatorjev izbralo Slovenijo kot varno prizorišče poslovnega turizma namesto že potrjenih drugih krajev (na primer Istanbula).

Restriktivna zakonodaja, ki velja za javne zavode, še vedno omejuje možnosti CD pri izvajanju gospodarske dejavnosti znotraj javnega sektorja. Številni predpisi birokratizirajo delo ne le v (ožji) državni upravi, ampak tudi v storitvenem delu javnega sektorja: zmanjševanje števila zaposlenih, omejitve pri določanju plač, omejitve napredovanj, večletno nezagotavljanje javnih sredstev za vzdrževanje zgradb in opreme javnih zavodov, zakon o fiskalnem pravilu in predlogi, da se javnim zavodom odvzame presežke prihodkov ob koncu leta ... ne spodbujajo k racionalizaciji in k večji kakovosti dela v javnem sektorju. Poleg tega za realizacijo obveznosti, ki izhajajo iz številnih novo sprejetih zakonskih in podzakonskih predpisov in so povezane z dodatnimi stroški, javnim zavodom niso zagotovljena dodatna proračunska sredstva, temveč se ta iz leta v leto znižujejo.

Tehnološko okolje

CD se od leta 2014 vse bolj spopada s težavami, ker ustanovitelj ne zagotavlja sredstev za prenove in posodobitve objekta in opreme. Problematika se nanaša tako na prireditvene kot na delovne prostore, s sodobno tehnologijo in opremo. Tehnološke spremembe, še zlasti na

področju sodobnih komunikacij in zabavne elektronike, so izredno hitre. Hiter tehnološki razvoj po eni strani omogoča nove umetniške izraze in pristope, po drugi strani pa omogoča, da ljudje skoraj vse (od nakupovanja, plačevanja računov, rezervacij vstopnic ...) lahko počnejo iz domačega fotelja.

Za izvajanje kakovostnega javnega kulturnega programa mora imeti CD primerno odrsko tehnologijo in opremo, ki omogoča izvedbo aktualnih gostovanj iz mednarodne ponudbe, produkcijo in postprodukcijo glasbeno-scenskih del, predvajanje filmov ... Zato se soočamo s stalnimi zahtevami po vedno novi opremi in uporabi naprednih tehnologij pri izvedbi prireditev ob zelo omejenih virih financiranja posodobitev.

Tudi za izvajanje kongresne dejavnosti so potrebni prostori in oprema, ki ustrezajo mednarodnim standardom: s sodobno tehnologijo opremljeni kongresni centri in hoteli ter podporne institucije (univerze, inštituti, klinike, raziskovalni centri) omogočajo dostop do mednarodnih institucij, odločenih za izvedbo mednarodnih srečanj v Sloveniji. Za konkurenčnost kongresnega turizma so v prednosti središča z vrhunsko kongresno in drugo opremo, ki ponujajo celovite storitve za organizacijo in izvedbo prireditev ter imajo učinkovit menedžment. Slovenija ima v zasebnem sektorju več vrhunsko opremljenih zmogljivosti iz poslovnega oziroma kongresnega turizma, CD pa vse hujšo konkurenco na tem področju.

Vitalnega pomena za učinkovito poslovanje in optimizacijo delovnih procesov pa je tudi ustrezna opremljenost podpornih služb (kot npr. promocija in prodaja vstopnic, računovodenje, digitalizacija dokumentarnega in arhivskega gradiva ter upravljanje z digitaliziranim gradivom ...). Nujno je nabaviti opremo, ki ustreza standardom in zakonskim predpisom. Ker ustanovitelj javnih virov za investicijsko vzdrževanje objekta ter odrsko tehnologijo in opremo že več let ne zagotavlja, so nejavni viri za nabavo opreme, za potrebe podpornih služb zelo omejeni oziroma jih skoraj ni.

Razvoj tehnologije že več let predstavlja grožnjo »živi« kulturno-umetniški dejavnosti, izvedeni na odrih in pred obiskovalci. Umetnost in kultura sta vse bolj dostopni najširšemu krogu prebivalcev posredno, s pomočjo sodobne tehnologije, kar pričara neposrednost kar doma prek različnih elektronskih medijev ter nosilcev zvoka in slike.

Strateški načrt CD vključuje investicijsko-vzdrževalno dejavnost za obdobje od leta 2015 do 2020, a se ne uresničuje, ker ustanovitelj za te namene ne zagotavlja sredstev, zato obstaja velika verjetnost, da bo v naslednjih letih močno oteženo doseganje programskih ciljev.

Naravno, kulturno in socialno okolje

Slovenija ima na geografsko zelo majhnem prostoru (skoraj) vse: gore, hribe in nižine, kras, reke, jezera in morje, poleg tega velja za varno državo. Prednosti Slovenije kot dežele poslovnega in kulturnega turizma so v dostopnosti, bližini in legi, varnosti, urejenosti, čistosti, zelenem okolju, številnih naravnih in kulturnih znamenitostih, prijetnem podnebju in vremenskih razmerah. Podoba zelene in varne destinacije, ki jo trenutno Slovenija uživa v tujini, je slovenskemu turizmu že v letu 2016 pomagala do zelo dobrih poslovnih rezultatov, v zadnjih letih pa se pospešuje razvoj in rast kongresnega turizma. Povezovanje kulture in turizma je zelo pomembno za dejavnosti CD v naslednjih letih.

Z višanjem izobrazbe in življenjskega standarda ljudje postajajo vedno bolj zahtevni. Obisk kulturnih prireditev se povečuje z višino izobrazbene ravni; v prejšnjih letih je veljalo, da se

praviloma z višino izobrazbe povečuje dohodek, kar žal trenutno ne drži povsem. Izdatki za kulturo in rekreacijo so v medsebojni odvisnosti z življenjskim standardom prebivalstva, za katerega so pomembni kakovost življenja, prosti čas in zdravje (fizično, čustveno, družbeno). Osnovne potrebe so ob višjem dohodku prej in bolje zadovoljene, tako si ljudje lažje privoščijo več kulture, rekreacije in turizma. Umetnost in kultura sta pomembni za kakovostno preživljanje prostega časa. Prebivalstvo v Evropi (in Sloveniji) se zelo hitro stara. Starejši ljudje so za kulturne institucije vse pomembnejša ciljna skupina, saj imajo več prostega časa, so kritični in aktivni potrošniki, vse več delavnic in poslovnih srečanj je namenjenih tretjemu ali celo četrtemu življenjskemu obdobju. Individualnost dobiva prednost pred standardizacijo.

Kljub rasti in razvoju so številni zaskrbljeni za prihodnost kulture, predvsem zaradi demografskih sprememb in interesov med mladimi, ki so vse bolj naklonjeni predvsem elektronskim medijem in komunikaciji kot obliki zabave. Vprašanje glede prihodnjih obiskovalcev nekaterih umetniških zvrsti (na primer koncertov, filmskih projekcij) je umestno in vedno bolj resno za kulturne menedžerje, tudi za vodstvo CD.

Ocena konkurence v dejavnosti na trgu

Ponudba zmogljivosti za mednarodno kongresno dejavnost je v zadnjih letih v Sloveniji presegla povpraševanje. V tem smislu se je tržni položaj CD poslabšal, zlasti zaradi visoke kakovosti prostorskih in tehnoloških prednosti kongresnih centrov, ki so običajno v sklopu hotelov, ki zagotavljajo nočnine in gostinske storitve gostom, so bolj prilagodljivi, imajo manjše stalne stroške, kot so v CD in so nekoliko cenejši, saj lahko v celoti poračunajo vstopne davke.

Pred recesijo so številna uspešna podjetja spremljala svoje poslovne uspehe in dosežke s kulturnimi prireditvami ter družabnimi srečanji za zaposlene in poslovne partnerje. Zdaj je takšnih dogodkov manj, ob zategovanju pasu in nizkih plačah delavcev podjetja skrivajo svoje poslovne uspehe. Tudi prednovoletna srečanja se pogosteje dogajajo v manj socialno izpostavljenih prostorih.

V zadnjih letih predstavljajo konkurenco CD pri tržni dejavnosti tudi javni zavodi na področju kulture in izobraževanja, ki (uradno) ne opravljajo (načrtujejo) dejavnosti na trgu, saj kar v okviru programa javne službe oddajajo dvorane za nižje cene kot CD (ne zaračunajo vseh stroškov) ali pa opravijo storitve celo za »kompenzacije«.

Zaradi vse hujše konkurence CD vključuje v svojo ponudbo nove storitve, veliko pozornosti je namenjene strokovni izvedbi prireditev in zniževanju stroškov ter povezovanju kulturno-umetniške, sejemske-festivalne, kongresne in izobraževalne dejavnosti.

Druge značilnosti okolja CD

Prednost lege v središču mesta ima tudi številne slabosti: pomanjkanje parkirišč v sklopu CD, zelo slaba pretočnost cest v prometnih konicah, težave pri logistiki (težaven dovoz in odvoz opreme, udeležencev, izvajalcev in obiskovalcev prireditev). V letu 2018 je načrtovana prenova Erjavčeve ceste, ki je »streha« garderobnih in tehničnih prostorov CD ter edina omogoča dostop do dvigal za dovoz in odvoz opreme. Na Erjavčevi je tudi vhod za izvajalce v CD.

Prepletanje kulturno-umetniške in kongresne dejavnosti, ki ima prednosti zaradi boljšega izkoristka kadrovskih in prostorskih zmogljivosti ter nižjih splošnih stroškov na prireditve, po

drugi strani pomeni težave pri terminskem načrtovanju in usklajevanju programov. Za kratkoročno pridobivanje komercialnih prireditev, ki je nujno za uresničevanje oziroma pridobivanje načrtovanih finančnih virov dejavnosti CD na trgu, pogosto ostajajo na voljo manj privlačni časovni termini. Pri umeščanju in načrtovanju programov imajo prednost javni kulturni programi s podporo Ministrstva za kulturo. Kongresnim in drugim komercialnim prireditvam so na voljo »preostale« zmogljivosti, ki pa pogosto niso zanimive za potencialne naročnike teh storitev.

CANKARJEV DOM V LETU 2017

Ugotavljamo, da smo leta 2017 uresničili vsebinsko zanimiv in pester kulturno-umetniški program, s katerim smo tu in tam presegli celo lastna pričakovanja kot tudi pričakovanja javnosti, ki ji program namenjamo.

Pomladni del programa je povezal tematski festival *Tolstoj, iskalec resnice*, ki je vsebinsko izhajal iz gledališke koprodukcije *Vojna in mir*, uprizorjene z igralci SNG Drame Ljubljana in Mestnega gledališča ljubljanskega. Silviu Purcărete je predstavil kompleksno gledališko priredbo in vizijo te romaneskne epopeje. Ugotavljamo, da smo z obema koproducentoma uigrana in uspešna producerska skupina, sposobna presežnega delovanja tudi, kar zadeva samo produkcijo in trženje odrskega dogodka, ki uživa visoka pričakovanja javnosti že pred premiero, saj produkcijsko izstopa že zaradi samega pomena odrskega dogodka. S to producersko uigranostjo, ki ni samoumevna (leta 2015 je v sodelovanju s SNG Opera in balet Ljubljana kljub prizadevanjem nikakor nismo mogli doseči), z uigranostjo, pri kateri vsak vloži tisto, kar najbolje zna, in je sposobna presežnega medsebojnega delovanja, bi veljalo nadaljevati tudi leta 2020. Sicer pa je sama uprizoritev deloma spodbudila tudi negativne odzive zaradi nastopa živega petelina v predstavi, kar je nakazalo, kako se bo v prihodnosti tako lokalno kot globalno ožila avtonomija umetnosti v imenu nekakšnega novega puritanstva. V letih 2016 do 2018 smo skupaj s SNG Drama Ljubljana in Mestnim gledališčem ljubljanskim ustvarili uspešen gledališki triptih: *Iliada* (Homer–Lorenci), *Vojna in mir* (Tolstoj–Purcarete) ter *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* (Cankar–Miler). Tudi po zaslugi *Iliade*, ki se že od premiere naprej uspešno uveljavlja v mednarodnih okvirih, je Jernej Lorenci postal prejemnik prestižne in za slovensko gledališko ustvarjanje zelo pomembne evropske nagrade za gledališče.

Festival *Tolstoj, iskalec resnice* je obiskal in s predavanjem obogatil tudi Pavel Basinski, pomemben poznavalec Tolstoja in avtor dokumentarnega romana *Lev Tolstoj: Pobeg iz raja*. V okviru gledaliških dogodkov za najmlajše smo ponudili nekaj prisrčnih in zanimivih odrskih del, nastalih po Tolstoju, denimo izbrušeno predstavo *Platnomer – povest konja*. V povezavi s Tolstojem so se zgodili številni zanimivi dogodki skorajda na vseh programskih področjih, zelo odmevna pa je bila tudi dokumentarna razstava o pisatelju v Prvem preddverju naše hiše, v okviru katere so bili na ogled tudi filmski fragmenti iz zadnjih let življenja literarnega velikana, ki so jih ujeli na celulojni trak.

Tudi sicer nam je uspelo smiselno združevati različna programska področja in kontekstualizirati različne vsebine. Zelo uspešno predvsem ob razstavah Roberta Cape, pri čemer smo se dotaknili fotožurnalizma danes, in Alme Karlin, ki nam je razprla različne poljudne in znanstvene teme, ki so presegle revizijo njenega življenja in dela. Zelo uspešno se z refleksijo različnih programskih enot spopada humanistični program.

V okviru programa resne glasbe smo zaznavali vrhunce Zlatega (denimo Kraljevi filharmonični orkester iz Liverpoola) in Srebrnega (Les Vents Français, Grigorij Sokolov) abonmaja, poleg tega pa tudi izjemno inovativno in domiselno sodelovanje z več nevladnimi organizacijami pri koncertih sodobne resne glasbe; kot zanimivost naj omenimo, da smo na področju resne glasbe prvič sodelovali z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije in koncert, posvečen ameriški skladateljici Sorrel Hays, opremili z induktivno zanko za sprejemanje prostorskega zvoka, spremljala pa ga je tudi tolmačka znakovnega jezika. Sicer pa je v resni glasbi poslovno negativno odzvanjala kriza Slovenske filharmonije (stavka in posledično odpoved koncerta, upad abonmajskega obiska), saj gre za programski segment, na katerega paradoksalno nimamo prav nobenega programskega vpliva, čeprav nas bremeni poslovna škoda, kar bi veljalo predebatirati v dialogu med obema partnerjema in skupnim ustanoviteljem.

Področje druge glasbe je zablestelo z nekaj presežnimi koncerti (Gregory Porter, Pat Metheny, Archie Shepp v okviru Jazz festivala Ljubljana itd.), predvsem pa je v regiji in globalno odzvanjala 4. Evropska jazz konferenca, ki jo je program druge glasbe priredil ob podpori kongresno-komercialnega programa. Na konferenci je bilo 280 udeležencev, jazzovskih strokovnjakov, iz 43 držav, ki so izvedbo konference ocenili v superlativih kot tudi predstavitelji slovenskih jazzovskih ustvarjalcev v njenem kontekstu. Čeprav je program druge glasbe ustvaril izjemne vsebinske presežke, je hkrati naredil prevelik razkorak med načrtovanimi in lastnimi prihodki ter ni privabil načrtovanega obiska, kar pomeni, da je čas za resen razmislek o tej programski enoti v prihodnje in ustreznih ukrepih oz. spremembah.

Gledališko-plesni program je dodatno utrdil kakovost cikla Veličastnih 7, dobra plesna gostovanja so pripomogla k povečanju obiska plesnih predstav, zgodilo pa se je tudi nekaj presežkov na področju sodelovanja z nevladnimi organizacijami (denimo predstava *Solo za dva glasova* itd.). Intervjuji z umetniki cikla Veličastnih 7, ki jih je z umetniki pripravila Patricija Maličev, so v sodelovanju med CD in Sobotno prilogo Dela izšli tudi v knjižni obliki.

Filmski program je obdržal pričakovano kakovost festivalske ponudbe (Liffe, FDF, Festival gorniškega filma ...), se uspešno izkazal kot prijavitelj za evropska sredstva, zaenkrat še ne popolnoma uspešno integriral novi festival (Kino na oko) in se izkazal v sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom pri Cankarjevih predpremierah ali ljubljanskih premierah slovenskih filmov, kar je tudi programska novost leta 2017.

Humanistični program je ohranil visoko kakovost refleksije umetnosti, znanosti in življenja nasploh (cikli o Tolstoju, Karlinovi, fotožurnalizmu itd.), kulturnovzgojni program pa lepe uspehe pri tržno prenovljenih abonmajih za najmlajše, pri zahtevni koprodukciji opere za otroke *Hobit* in drugih uprizoritvah za najmlajše, pri izboljšanju kakovosti že uveljavljenih festivalov (denimo Pravljičice danes) in pripravi Kulturnega bazarja, osrednje slovenske kulturnovzgojne prireditve za učitelje in mentorje.

Razstavni program je v ospredje postavil ustvarjanje fotografa Roberta Cape, pri čemer je razstava nastala v uspešnem sodelovanju z agencijo Magnum ob 70. obletnici njenega delovanja, za zelo uspešno pa se je izkazalo tudi sodelovanje s Pokrajinskim muzejem Celje pri pripravi razstave o svetovni popotnici Almi Karlin. Pestrost vsebin so dokazovale tudi številne razstave v Mali galeriji in večnamenskih prostorih CD.

Kot dobre so se izkazale tudi programske novosti, pomembne za t. i. institucionalni marketing, in sicer: praznovanje Cankarjevega rojstnega dne 10. maja, septembrski Dan odprtih vrat in

predstavitev nove sezone, silvestrovanje po skoraj vseh dvoranh CD in v Galeriji CD z zaključnim plesom.

V okviru tržnega kongresno-komercialnega programa smo gostili v znanstvenem smislu pomembne kongrese, konference in srečanja, v skladu s pričakovanji so bili tudi pomembni festivali, kot sta Slovenski knjižni sejem in Festival za tretje življenjsko obdobje.

Sicer pa vsakoletno krčenje javnih subvencij za program, infrastrukturo in splošne stroške ogroža izvajanje javne službe Cankarjevega doma, kar je pomembna vsebina za dialog z ustanoviteljem.

Izvajanje ciljev Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2014–17

Cankarjev dom je v letu 2017 sledil ciljem NPK, saj je predvsem v okviru javne službe, pa tudi kongresno-komercialnega programa (SKS, Festival za tretje življenjsko obdobje), produciral, koproduciral ali prezentiral številne kulturne vsebine in dogodke. Je najverjetneje edini kulturni zavod v Sloveniji, ki uresničuje čisto vsa umetniška področja NPK, v minimalni obliki celo knjižnično dejavnost.

Cankarjev dom se je moral v zadnjih letih odreči nekaterim pomembnim vsebinam na področju sodelovanja z nevladnimi organizacijami, ki so zaradi izgube ali korenitega zmanjšanja javnih subvencij prenehale delovati. Kljub temu Cankarjev dom vsako leto pripravi več sto projektov v sodelovanju z nevladnimi organizacijami ali samozaposlenimi v kulturi, kar našim partnerjem omogoča predstavitev v okviru uglednega mednarodnega umetniškega programa, pa tudi večjo vidnost vsebin. Če v Sloveniji uprizoritve odrskih del v produkciji nevladnih organizacij v povprečju ne dosegajo niti štirih repriz, Cankarjev dom omogoča večkratno, celo dolgoletno ponavljanje odrskih del.

Pregled zavodov in društev, ki so sodelovali pri oblikovanju in izvedbi kulturnega programa v letu 2017

Na področju glasbe, opere in baleta:

Slovenska filharmonija, Simfonični orkester RTV Slovenija, Big Band RTV Slovenija, Opera in balet SNG Ljubljana, SNG Opera in balet Maribor, APZ Tone Tomšič, Akademija za glasbo, Konservatorij za glasbo v Ljubljani, Inštitut za raziskovanje zvočnih umetnosti, Društvo ŠKUC, Glasbena mladina ljubljanska, Glasbena mladina Slovenije, Glasbena matica Ljubljana, Slovensko komorno glasbeno gledališče, MoTA – Muzej tranzitorne umetnosti, Društvo Neofonia, KUD Morgan, Mesto žensk, Zavod Sploh, Kulturno umetniško društvo SOLNICE, Kulturno društvo Juicy Juice, Zavod Druga godba, Društvo Cafe Teater, Romsko društvo Amala, Zavod Kolaž, Zavod Slovenija Ptuj, Kulturno društvo Antonio Torres.

Na področju gledališča in sodobnega plesa:

DUM – društvo umetnikov, KUD Cortesia, Zavod Plesni Teater Ljubljana, Društvo Celinka, Zavod Bufeto, KUD Sokoli Tabor, AFS France Marolt, AGRFT, SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko, Mestno gledališče Ptuj, SNG Nova Gorica, Zavod Agate Schwarzkobler, Zavod Mirabelka, Gledališče Koper, Slovensko ljudsko gledališče Celje, APT Novo mesto, Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju, Bunker, Pekinpah, Maska Ljubljana, Slovensko mladinsko gledališče, Društvo za sodobni ples Slovenije.

Na področju filma:

Društvo za gorsko kulturo Domžale, Slovenska kinoteka, Kinodvor, Kino Šiška, Kolosej, Amnesty International Slovenija, Ustvarjalna Evropa, slovenski filmski distributerji, Zavod za uveljavljanje vizualne kulture Vizo, Anton Podbevšek teater Novo mesto, Mestni kino Metropol Celje, Slovenski filmski center.

Na področju kulturne vzgoje in humanistike:

Zavod Federacija, Werk 89, Zavod Škratelj, KUD Adapter, Rozinteaater, Slovensko mladinsko gledališče, Slovensko ljudsko gledališče Celje, Gledališče Ptuj, Lutkovno gledališče Maribor, Glasbena mladina Ljubljana, Glasbena mladina Slovenije, Zavod Agate Schwarzkobler, Produksijska hiša PhRed, Slovenski tolkalni projekt, Čarobna dežela, Glasbeni center Edgarja Willemsa, Zavod za usposabljanje Janeza Levca, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Zavod RS za šolstvo, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Zveza prijateljev mladine Slovenije, Filozofska fakulteta Ljubljana, Fakulteta za arhitekturo, Akademija za glasbo v Ljubljani, Kulturno društvo Apokalipsa, Beletrina, Cankarjeva založba, Založba Mladinska knjiga, Založba Modrijan, Društvo pisateljev Slovenije, Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Kulturno društvo Vilenica, CMEPIUS, Slovenski etnografski muzej, Lutkovno gledališče Ljubljana, Slovenski gledališki inštitut, Slovensko komorno glasbeno gledališče, Glasbena matica Ljubljana, Festival Velenje, Dijaški dom Ivana Cankarja, Zavod Morpheus, Celinka.si, Zavod k.g. – tovarna predstav, Anton Podbevšek teater Novo mesto, Druga gimnazija Maribor – English student theatre, Slovenia Press Photo.

Na področju razstavne dejavnosti:

Pokrajinski muzej Celje, Muzej za arhitekturo in oblikovanje, Ruski center za znanost in kulturo v Ljubljani, Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvo arhitektov Ljubljana, Društvo oblikovalcev Slovenije, Slovensko društvo likovnih kritikov, Zavod za promocijo fotografije SPP, Zavod Photon, Zavod Membrana in revija Fotografija, iz mednarodnega prostora pa še zagrebški Muzej za umetnost in obrt ter agencija MAGNUM – New York-Pariz.

Sklenjene avtorske pogodbe v letu 2017

Sklenjenih je bilo 367 avtorskih pogodb z umetniki; od tega 74 z umetniki iz tujine in 293 s slovenskimi umetniki. Pogodbe s tujci (razen ene) so bile sklenjene za javni kulturni program. Od slovenskih pogodb je bilo 26 sklenjenih v okviru dejavnosti na trgu, ostale (267) pa za javni kulturni program.

Ocena sodelovanja s samostojnimi kulturnimi delavci

Statusa samozaposlenih v kulturi v računovodskih evidencah nimamo evidentiranega, iskanje po seznamu MK iz razvida samozaposlenih, ki je objavljen na spletnih straneh MK pa je (razen ročno) nemogoče (samo v formatu PDF). Poleg tega so pogodbe velikokrat sklenjene z njihovimi zastopniki, nevladnimi organizacijami ali s. p.-ji, kar še otežuje iskanje podatkov.

Ocenjujemo, da je bilo v letu 2017 angažiranih več kot 390 zunanjih sodelavcev s statusom samozaposlenega v kulturi. Za uresničitev programa smo v okviru gledališko-plesnega programa sodelovali s 102 ustvarjalcema; na področju glasbe z 12 izvajalci; na področju kulturne vzgoje, humanistike in literature z 258 izvajalci; na področju filma s 14 sodelavci in na razstavnem programu z 11 ustvarjalci.

Tabela 1: Načrtovani in uresničeni cilji poslovanja za leto 2017

Kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev poslovanja	Strateški načrt 2015–2019	Načrtovano 2017	Uresničeno 2017
Število prireditev javne službe	<i>najmanj 1055</i>	1084	1131
Število različnih prireditev javne službe	<i>najmanj 590</i>	590	629
Število projektov / dogodkov dejavnosti na trgu	<i>175/800</i>	190/850	213/1394
Število obiskovalcev javne službe	<i>300.000</i>	303.900	332.359
Število udeležencev prireditev v programu dejavnosti na trgu	<i>130.000</i>	135.000	155.348
Število ur priprav, vaj in prireditev v dvoranh CD	<i>33.500</i>	36.000	40.710
Delež sredstev MK v celotnem prihodku CD	<i>60 %</i>	57,5 %	57,0 %
Delež nejavnih prihodkov v celotnem prihodku CD	<i>40 %</i>	42,5 %	42,9 %
Delež prihodkov javne službe v celotnem prihodku CD	<i>80 %</i>	79,0 %	77,2 %
Delež prihodkov dejavnosti na trgu v celotnem prihodku CD	<i>20 %</i>	21,0 %	22,8 %

POKROVITELJI IN DAROVALCI JAVNEGA KULTURNEGA PROGRAMA CD

Načrtovanih ciljev poslovanja Cankarjev dom ne bi dosegel brez pomoči in sodelovanja pokroviteljev in darovalcev javnega kulturnega programa.

Pokrovitelji kulturno-umetniškega programa leta 2017: TELEKOM SLOVENIJE, d.d.; PETROL, d.d., Ljubljana; PIVOVARNA LAŠKO UNION, d.o.o.; ELES, d.o.o.; GORENJE, d.d.; PORSCHE SLOVENIJA, d.o.o.; JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o.; REVOZ, d.d.; BTC, d.d.; ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.; RIKO, d.o.o.; NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d.d.; DROGA KOLINSKA, d.d. članica Atlantic Grupe; LOTERIJA SLOVENIJA, d.d.; AUTOMATIC SERVIS, d.o.o.; NLB VITA, življenjska zavarovalnica, d.d. Ljubljana; MORO & KUNST, Trgovanje z naložbenim zlatom d.o.o.; KOMPAS, turistično podjetje, d.d.; COMTRADE programske rešitve, d.o.o.; GOAP, d.o.o., Računalniški inženiring in avtomatizacija procesov Nova Gorica; ALKALOID – FARM podjetje za trženje in posredništvo, d.o.o.; SUMMIT LEASING SLOVENIJA, d.o.o., Ljubljana; LOTRIČ Meroslovje d.o.o.; DELO, d.o.o.; ZAVOD RADIO ŠTUDENT; MLADINA časopisno podjetje, d. d.; RTV Slovenija, javni zavod, VAL 202, MMC; ZAVOD MEDIA PLES; TSE, d.o.o., audio video inženiring, Ljubljana.

Darovalci kulturno-umetniškega programa leta 2017: MARAND, d.o.o.; EVROSAD, d.o.o.; PERNOD RICARD SLOVENIJA, d.o.o.; PIVOVARNA LAŠKO UNION, d.o.o.; DROGA KOLINSKA, d. d. članica Atlantic Grupe; REGINA JANČAR s. p.; STORCK, d.o.o.; RAP-ING, d.o.o.; EIS, d.o.o.; PANASONIC MARKETING EUROPE GMBH, podružnica Slovenija; TIFT, d.o.o.; VIVO, d.o.o.; FOTO BESENIČAR, d.o.o.

Pokrovitelji leta 2017: TELEKOM SLOVENIJE, d.d.; PETROL, d.d.

Kulturno-umetniški program Cankarjevega doma so v letu 2017 poleg MINISTRSTVA ZA KULTURO RS finančno podpirali še: Programa Evropske unije Ustvarjalna Evropa – MEDIA; VELEPOSLANIŠTVO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE; FRANCOSKI INŠTITUT CHARLES NODIER; BRITISH COUNCIL SLOVENIJA; GOETHE INSTITUT LJUBLJANA; MESTNA OBČINA LJUBLJANA, Evropska zelena prestolnica, Unescova prestolnica literature, programa EU Kreativna Evropa.

KADROVSKO POROČILO

Zaposlovanje in zaposleni

V letu 2017 je bilo v zvezi s stroški dela v javnem sektorju v veljavi še nekaj varčevalnih ukrepov, ki so bili potrjeni z Dogovorom o ukrepih na področju stroškov dela in drugih ukrepih v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 88/2016), sklenjenim med Vlado RS in sindikati javnega sektorja v decembru 2016. Za uveljavitev dogovorjenega je bil sprejet Zakon o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leto 2017 in drugih ukrepih v javnem sektorju (ZUPPJS17, Ur. l. RS št. 88/2016) ter sklenjen aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 88/2016).

V zvezi z realizacijo IV. točke omenjenega dogovora (Odprava anomalij v sistemu plač javnega sektorja) so bili v avgustu sklenjeni aneksi h kolektivnim pogodbam v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 46/2017), v katerih so bili objavljeni novi plačni razredi nekaterih delovnih mest, uvrščenih do vključno 26. plačnega razreda, za katera sta pogajalski strani ocenili, da so prenizko vrednotena. V skladu s spremembami Pravilnika o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest CD, je bil izhodiščni plačni razred zvišan na 41 delovnih mestih: 33 za en, šestim za dva in štirim delovnim mestom za tri plačne razrede. Od 1. 7. 2017 je zaradi teh sprememb pripadala višja plača za en plačni razred 48 osebam v CD, za dva plačna razreda dvema, za tri plačne razrede pa šestim osebam.

Zaposlovanje je bilo tudi v letu 2017 omejeno z določbami Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (ZIPRS1718, Ur. l. RS, št. 80/2016 s spremembami), po katerih je bilo treba pripraviti kadrovski načrt za leto 2017 tako, da ni bilo preseženo dovoljeno število zaposlenih, financiranih iz državnega proračuna, iz kadrovskega načrta za leto 2016.

V tem kontekstu smo v kadrovskem načrtu CD predvideli 147 zaposlitev (predvideno stanje na dan 1. 1. 2018), od katerih je iz državnega proračuna financiranih 105¹⁸, viri financiranja preostalih zaposlitev pa so sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu (31) ter nejavni in drugi prihodki javne službe (9).

Za leto 2017 smo načrtovali dve zaposlitvi iz sistema javnih del, izmed katerih smo realizirali eno. Poleg tega je bila ena zaposlitev za določen čas sofinancirana s sredstvi v višini 5000 €, pridobljenimi prek razpisa Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD).

Glede na Uredbo o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2016 in 2017 (Ur. l. RS, št. 103/15) smo v CD leto 2017 zaključili s 148 zaposlenimi, vendar je izmed teh dvema delovno razmerje preneha ravno zadnji dan v letu. Med zaposlenimi je 31. 12. 2017 šest invalidov, zaposlenih za polovični delovni čas, dve osebi pa delata v skrajšanem delovnem času na podlagi zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih.

Delovno razmerje je tekom leta prenehalo 14 osebam: šest se jih je upokojilo, dvema se je iztekla pogodba o zaposlitvi, sklenjena za določen čas, s šestimi smo se sporazumno razšli. V izvedenih dvajsetih razpisnih postopkih za različna prosta delovna mesta, smo izbrali in sklenili

¹⁸ Število zaposlenih, ki jih financira MK iz državnega proračuna, je izračunano na osnovi deleža sofinanciranja stroškov dela, ki ga zagotavlja MK. Dejansko MK sofinancira 142 zaposlenih; za njihove plače so viri sofinanciranja poleg sredstev MK še nejavni in drugi prihodki javne službe in prihodki dejavnosti CD na trgu.

pogodbe o zaposlitvi s 14 novimi sodelavci, z osmimi za nedoločen in šestimi za določen čas. V letu 2017 je bil zaradi upokojitve direktorice poslovnega sektorja objavljen in zaključen tudi razpis za prosto delovno mesto direktorja poslovnega sektorja / pomočnika generalnega direktorja.

Povprečna bruto plača na osebo, ki vključuje plače in nadomestila plač, je 1865 €, kar je za 35 € več od leta prej. Znesek izplačanih plač in nadomestil plač za leto 2017 je 3.319.594 €, to je za 111.810 € več kot v letu 2016.

Število zaposlenih na dan 31. decembra po letih od leta 2003 je razvidno iz slike 1. Dejansko je bilo na dan 31. 12. 2017 v delovnem razmerju v CD 150 oseb (dve več kot leto prej), od tega 143 za nedoločen čas ter sedem za določen čas. Povprečno število zaposlenih v letu 2017 v CD je bilo 147,66 (1,42 več kot v letu 2016). V tem številu so zaposleni s krajšim delovnim časom od polnega upoštevani kot zaposleni s polnim delovnim časom.

Slika 1: Število zaposlenih od leta 2003 (na dan 31. 12.)

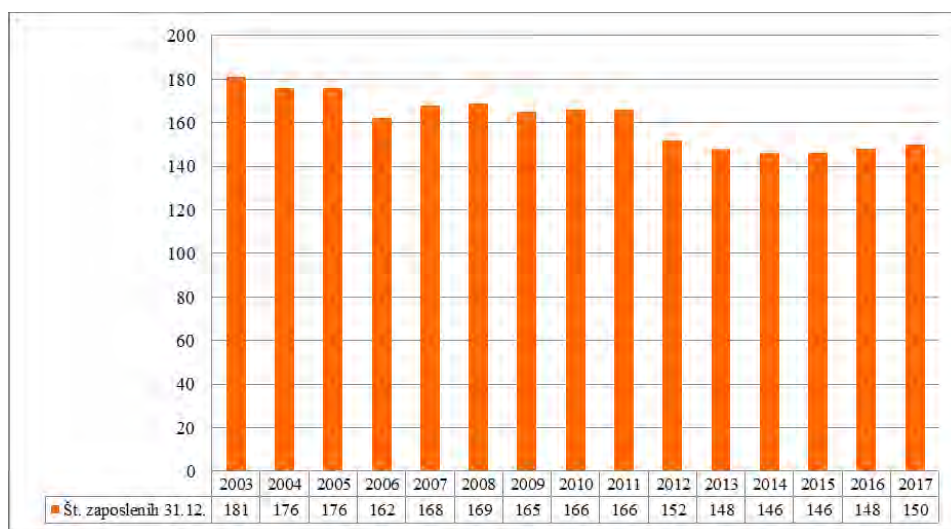

Tabela 2: Število zaposlenih po spolu v ožjih organizacijskih enotah CD 31. 12. 2017

Organizacijske enote	Moški	Ženske	Skupaj
Kulturno-umetniški program	7	8	15
Kongresno-komercialni program	2	10	12
Tehnični sektor (ožji)	1	1	2
Področje tehnične izvedbe programa	42	2	44
Področje obratovanja in vzdrževanja	16	7	23
Področje informacijskih tehnologij in telekomunikacij	11	1	12
Poslovni sektor (ožji)	2	6	8
Služba za finančno-računovodske zadeve	1	6	7
Služba za trženje programa in odnose z javnostmi z oddelkom za informacije in prodajo vstopnic	1	14	15
Varnostna služba	8	1	9
Služba za kadrovske in splošne zadeve	0	3	3
Skupaj	91	59	150

Delovna mesta v CD so uvrščena v tarifne razrede od II do VII/2. Zaposleni, ki ne dosegajo pogoja o zahtevani javno veljavni izobrazbi, zasedajo 20 delovnih mest, vendar ima od tega devet zaposlenih na delovnih mestih v VI. tarifnem razredu pridobljeno ustrezno usposobljenost z nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK). Ti so v tabeli 3 upoštevani pri vrstici z dejansko pridobljeno javno veljavno izobrazbo, zato je odstopanje navzdol posledično največje pri VI. tarifnem razredu. Število zaposlenih z neustrezno stopnjo izobrazbe za delovno mesto se je glede na konec leta 2017 zmanjšalo za ena.

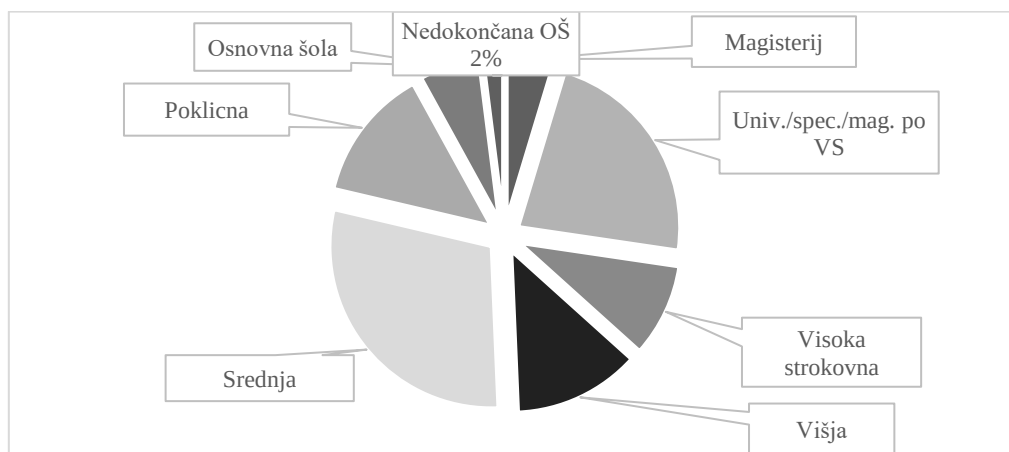
Iz tabele 3 je razvidno, kakšna so ob koncu leta 2017 po posameznih tarifnih razredih delovnih mest odstopanja glede na zahtevano izobrazbo pri zaposlenih.

Tabela 3: Izobrazba zaposlenih v CD po tarifnih razredih 31. 12. 2017

Javno veljavna stopnja dejanske izobrazbe zaposlenih	Tarifni razred delovnega mesta						SKUPAJ
	II	IV	V	VI	VII/1	VII/2	
Magisterij in spec. po UN						7	7
Univ./spec./mag. po VS				2	2	30	34
Visoka strokovna		1	1	2	7	3	14
Višja			2	16		1	19
Srednja		1	37	6			44
Poklicna		16	1	3			20
Osnovna šola	6	3					9
Nedokončana osnovna šola	1	2					3
SKUPAJ:	7	23	41	29	9	41	150

Neizpolnjevanje pogoja izobrazbe v tarifnem razredu VII/2 je pri večini (trije primeri od štirih) posledica spremembe ZSPJS, po kateri so bila s spremembo sistemizacije v letu 2008 vsa delovna mesta iz prejšnjega VII. tarifnega razreda, za katerega so zaposleni s pridobljeno visoko strokovno izobrazbo izpolnjevali pogoje, v CD prevedena v tarifni razred VII/2, za katerega je zahtevana najmanj univerzitetna izobrazba (prejšnja). Ima pa 18 zaposlenih (trije več kot leto prej) višjo stopnjo izobrazbe, kot je zahtevana za delovno mesto, za katero imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, od tega šest zaposlenih v tarifnem razredu VII/2 s pridobljenim magisterijem oz. specializacijo po končanem univerzitetnem programu.

Slika 2: Deleži zaposlenih glede na dejansko izobrazbo 31. 12. 2017

Starostna struktura zaposlenih v CD

Povprečna starost zaposlenih v CD na zadnji dan v letu 2017 je bila 47,6 let, kar je enako kot leto pred tem. Pri moških je številčno najbolj zastopana starostna skupina od 56 do 60 let, najmanj je moških v starosti do 25 ter nad 60 let. Pri ženskah je najštevilčnejša starostna skupina od 51 do 55 let. V skupini do 25 let, enako kot leto prej, tudi 31. 12. 2017 ni bilo nobene ženske, v skupini do 30 let starosti pa sta bili v CD zaposleni dve ženski.

Tabela 4: Število zaposlenih po 5-letnih starostnih skupinah in po spolu

	5-letne starostne skupine 31. 12. 2017									Skupaj
	do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	od 41 do 45 let	od 46 do 50 let	od 51 do 55 let	od 56 do 60 let	61 let in več	
Moški	3	9	8	5	11	16	16	21	2	91
Ženske	0	2	2	5	8	12	16	8	6	59
Skupaj	3	11	10	10	19	28	32	29	8	150
Delež	2,00%	7,33%	6,67%	6,67%	12,67%	18,67%	21,33%	19,33%	5,33%	100,00%

Tabela 5: Število zaposlenih po 5-letnih skupinah dosežene pokojninske dobe in po spolu

	Pokojninska doba - po 5-letnih skupinah 31. 12. 2017									Skupaj
	do 5 let	od 6 do 10 let	od 11 do 15 let	od 16 do 20 let	od 21 do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	41 let in več	
Moški	10	7	6	8	14	11	16	17	2	91
Ženske	2	6	5	8	8	9	15	5	1	59
Skupaj	12	13	11	16	22	20	31	22	3	150
Delež	8,00%	8,67%	7,33%	10,67%	14,67%	13,33%	20,67%	14,67%	2,00%	100,00%

Invalidi

Konec leta 2017 je bilo v CD zaposlenih devet invalidov, kar pomeni 6 % vseh zaposlenih. CD spada v skladu z Uredbo o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov, glede na uvrstitev v dejavnost pod šifro 90.040, v skupino drugih javnih, skupnih in storitvenih dejavnosti, za katere je od 1. 5. 2007 določen 2-odstotni delež zaposlovanja invalidov, glede na število vseh zaposlenih. Zahtevano število zaposlenih invalidov presegamo za šest, zato nismo dolžni plačevati prispevka za spodbujanje zaposlovanja invalidov. Kot uporabniki državnega proračuna, kljub preseganju predpisanega deleža, nismo upravičeni do oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ali za nagrado za preseganje kvote. Na novo se je v letu 2017 začelo pet postopkov, izmed katerih trije do konca leta še niso zaključeni. V letu 2017 so se zaključili trije postopki ugotavljanja preostale delovne zmožnosti na invalidski komisiji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), v enem primeru s polovično upokojitvijo, v drugem z dodatnimi omejitvami pri delu, v tretjem z zavrnitvijo predloga.

Ocenjevanje in redno napredovanje zaposlenih v letu 2017

Za leto 2016 je v marcu 2017 prejelo letne ocene delovne uspešnosti 129 zaposlenih v CD, 13 oseb ni bilo ocenjenih. Ocene so na podlagi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede (Ur. l. RS, št. 51/2008 s spremembami) sicer podlaga za napredovanje v plačne razrede na delovnem mestu s 1. 4. v letu, ko posamezniku poteče tri leta od zadnjega napredovanja in je prejel tri letne ocene, s katerimi doseže predpisano število točk. Ker je bilo od vključno leta 2013, zaradi interventnih ukrepov na področju plač v javnem sektorju, napredovanje ustavljeno, leti 2011 in 2014 pa se ne štejeta

v napredujevalno obdobje, je bilo v letu 2017 trebno za napredovanje zbrati najmanj štiri letne ocene, od zadnjega napredovanja pa je moralo miniti najmanj štiri leta. Pogoji za napredovanje so se preverjali za 10 zaposlenih, ki so vključno z oceno za leto 2016 prejeli do marca 2017 pet ali več ocen. Pri seštevanju točk se upoštevajo 3 najvišje ocene. Izmed navedenih so v letu 2017 dejansko napredovale tri osebe, ki se jim je plača zaradi napredovanja skladno s predpisi zvišala s 1. 12. 2017.

Varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom in varovanje okolja

V letu 2017 smo v smislu zagotavljanja varnega dela izvajali ukrepe za zagotavljanje zdravega delovnega okolja in zdravja delavcev v zvezi z delom. Eden od teh je program preventivnih zdravstvenih pregledov, ki zajema predhodne preventivne, obdobje, usmerjene in kontrolne zdravstvene preglede ter preglede za pridobitev zdravniškega mnenja za napotitev na invalidsko komisijo. Po predpisani periodiki smo na obdobje preglede napotili 22 zaposlenih. Zaradi spremenjenega zdravstvenega stanja ali novih izvidov zdravnikov-specialistov smo štiri osebe napotili na kontrolni zdravstveni pregled. Na predhodne preventivne preglede smo napotili 12 novih sodelavcev. Zdravniško mnenje za invalidsko komisijo smo potrebovali za pet oseb.

V letu 2017 so se zgodile tri lažje delovne nezgode. Pri dveh nezgodah je šlo za lažjo telesno poškodbo, pri eni pa je šlo za delovno nezgodo. Proti gripi se je cepilo 30 oseb. Za zmanjšanje tveganja za nastanek poškodb, ki izvirajo iz nevarnosti in pogojev na delovnem mestu, smo za zaposlene v CD nabavili zaščitna sredstva (oblačila, obutev, rokavice). V letu 2017 je varnostni inženir izvedel interno teoretično usposabljanje s področja varnosti in zdravja pri delu ter požarnega varstva za 43 oseb (zaposleni, študentje na praksi, hostese).

V okviru promocije zdravja na delovnem mestu v CD izvajamo oz. se udeležujemo naslednjih dejavnosti: fitness, savna, aerobika, joga, 15-minutna masaža na delovnem mestu, nordijska hoja, predavanja in vadba za zdravo hrbtenico. Masaže na delovnem mestu se všteva v delovni čas, druge aktivnosti potekajo zunaj delovnega časa zaposlenih. Enkrat letno (jeseni) uživamo sezonsko sadje. CD je v letu 2017 namenil za omenjene aktivnosti 6281 €.

V letu 2017 je bil opravljen periodični pregled gasilnih aparatov in nakup 33novih. Organizirali smo pregled vgrajenih zidnih hidrantov, polnjenje dveh jeklenk dihalnih aparatov, menjavo membran na dihalnih aparatih in čiščenje ter dezinfekcijo dihalnih mask za gasilce.

V letu 2017 smo zbrali in oddali 45 kg izrabljenih kartuš in 154 kg odpadnih baterijskih vložkov.

Izobraževanje

V CD skrbimo za stalno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih na različnih področjih. Vodje programov spremljajo novosti na svojih delovnih področjih na službenih poteh doma in v tujini. Poleg tega se je v letu 2017 udeležilo različnih oblik izobraževanja (tečaji, seminarji, delavnice, obisk kongresov, konferenc, sejmov ipd.) 92 zaposlenih v skupnem trajanju 1254 ur, kar je 661 ur manj kot leto pred tem. Povprečno je bilo porabljenih dobrih 8 ur za različne oblike izobraževanja na zaposlenega (v letu pred tem 13 ur).

V letu 2017 je bil strošek izobraževanja zaposlenih v CD, za različne oblike izobraževanja, 23.898 € (stroški službene poti, če izobraževanje ni bilo v Ljubljani, niso vključeni). Povprečno smo v letu 2017 za izobraževanje porabili 159 € na zaposlenega.

Tabela 6: Število ur izobraževanja zaposlenih po tarifnih razredih delovnega mesta

Tarifni razred delovnega mesta	Ure izobraževanja
II	4
IV	52
V	248
VI	285
VII/1	96
VII/2	569
<i>Skupaj</i>	1.254

Izraba delovnega časa

V letu 2017 je na podlagi sklenjenih delovnih razmerij celoten letni fond ur v CD znašal 301.006 ur. V fond ur se všttevajo vse ure, ki bi jih zaposleni opravili, če bi bili v delovnem času, določenem z veljavno pogodbo o zaposlitvi, prisotni na delu vse delovne dni, vključno s plačanimi prazniki, ki sovpadajo z delovnimi dnevi v tednu. Tako določen fond ur je izhodišče za prikaz, v kakšnih deležih je bil glede na različne namene izrabljen delovni čas v letu 2017 ter kakšni so deleži posameznih vrst prisotnosti in odsotnosti zaposlenih v tem obdobju. Podatki so povzeti iz evidence prisotnosti, ki se vodi v programu Time&Space, delno pa iz podatkov za obračun plač v Službi za finančno-računovodske zadeve (boleznine, starševski dopust).

V letu 2017 so bili zaposleni prisotni na delu 212.441 ur (leto prej 235.310), kar pomeni, da smo razpoložljivi delovni čas izrabili v 70,58 % deležu. V tej številki so poleg fizične prisotnosti na delovnem mestu, ki predstavlja največji delež (206.648 ur ali 68,65 % od celotnega fonda ur v CD) vključene tudi službene poti, službeni izhodi, celodnevna izobraževanja, delo na domu, korekcije salda in vnosi ur.

V okviru delovnega razmerja so zaposleni lahko upravičeno odsotni iz različnih razlogov. Najpogostejša sta koriščenje rednega letnega dopusta, ki je v letu 2017 predstavljal 12,46 % celotnega letnega fonda ur v CD, in bolniški stalež (5,15 %). Sledi kompenzacija salda oziroma prosti dnevi (3,46 %), kar je posledica neenakomerno razporejenega delovnega časa, ki je značilen za številna delovna mesta v CD.

Nadurno delo

V okviru fizične prisotnosti opravijo delavci določen obseg dela prek polnega delovnega časa, ki se pod določenimi pogoji (kadar ne gre za neenakomerno razporejen delovni čas) lahko izplača kot nadurno delo. V letu 2017 je bilo 50 zaposlenim (39 v letu 2016) izplačanih 2662 nadur, kar je za 346,5 ur več kot v letu 2016, od tega več kot polovica delavcem v tehničnem sektorju (55,71 % od vseh izplačanih nadur). Glede na obdobje v letu jih je bilo največ izplačanih za delo, enako kot leto prej, opravljeno v novembru (465) in decembru (470).

Tabela 7: Izplačane nadure po sektorjih od leta 2008 naprej

LETO	Kulturno-umetniški program	Kongresno-komercialni program	Tehnični sektor	Poslovni sektor	SKUPAJ CD	Izplačane nadure na zaposlenega
2008	509,0	547,0	2.826,0	695,0	4.577,0	27
2009	356,0	304,0	2.426,0	441,0	3.527,0	21
2010	271,5	161,0	1.921,0	434,0	2.787,5	17
2011	227,0	206,0	1.992,0	396,0	2.821,0	17
2012	40,0	0,0	585,0	60,0	685,0	4
2013	153,0	0,0	1.020,0	0,0	1.173,0	8
2014	131,5	40,0	435,0	20,0	626,5	4
2015	327,0	244,0	1.153,0	206,0	1.930,0	13
2016	432,5	548,0	1.056,0	279,0	2.315,5	16
2017	405,0	316,0	1.483,0	458,0	2.662,0	18

Bolniška odsotnost, starševski dopust

V letu 2017 je bilo 71 zaposlenim v CD obračunano nadomestilo zaradi bolniškega staleža iz različnih vzrokov, v skupnem trajanju 15.491 ur, kar je za 1420 ur manj kot leto prej. Povprečno je bil vsak od njih iz tega razloga odsoten 218 ur oz. 27 delovnih dni. V letu pred tem je bilo 60 zaposlenih v povprečju odsotnih po 281 ur. V letu 2017 bolniška odsotnost predstavlja 5,15 % (v prejšnjem letu 5,61 %) od celotnega letnega fonda ur.

Kot običajno najvišji delež bolniške odsotnosti oz. največje število ur tudi v letu 2017 predstavlja bolezen zaposlenih (79,07 %). Ta odstotek je precej višji od leta 2016, ko je znašal 50,75 % in je med drugim tudi posledica staranja kolektiva, ki ga zaradi varčevalnih ukrepov na področju plač v javnem sektorju nismo v zadnjih letih nismo pomlajevali. Odstotek ur odsotnosti zaradi nege in spremljanja družinskega člana je primerljiv z lanskim, odstotek ur odsotnosti zaradi posledic poškodb izven dela se je zmanjšal na polovico lanskega, prav tako se je občutno znižal delež ur bolniškega staleža zaradi poškodb pri delu, in sicer z 12,19 % v letu 2016 na 2,07 % v 2017.

Tabela 8: Bolniška odsotnost v urah od leta 2008 naprej¹⁹

LETO	Bolniška odsotnost (v urah)	Celotni letni fond ur	Delež odsotnosti (bolniške) v %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4=2/3</i>
2008	15.316	347.592	4,41 %
2009	13.332	347.108	3,84 %
2010	14.079	341.636	4,12 %
2011	13.668	341.224	4,01 %
2012	10.426	333.664	3,12 %
2013	12.861	311.012	4,14 %
2014	15.265	304.894	5,01 %
2015	12.392	297.776	4,16 %
2016	16.911	301.568	5,61 %
2017	15.491	301.006	5,15 %

¹⁹ Za razliko od prjšnjih let so v tabeli prikazani samo podatki o bolniškem staležu, brez materinskega in starševskega dopusta, kot je bilo to v poročilih do vključno leta 2016.

Zaradi različnih oblik starševskega dopusta (starševski dopust, očetovski dopust, neplačan očetovski dopust), katerega plačniki so centri za socialno delo, je bilo 2420 ur odsotnosti (3234 ur v letu 2016), od tega 360 ur očetovskega dopusta. Skupno je bilo na tej podlagi v letu 2017 odsotnih sedem zaposlenih (pet moških in dve ženski).

Pogodbeno delo, delo študentov in prostovoljcev

V CD opravljajo del nalog varovanja in čiščenja zunanji izvajalci, izbrani za opravljanje teh storitev na javnem razpisu in na podlagi sklenjene pogodbe.

V začetku leta 2017 je Varnostno službo (v okviru poslovnega sektorja) sestavljalo devet redno zaposlenih v CD in devet varnostnikov podjetja Fit varovanje. Med letom se je v zunanji varnostni službi zamenjal samo en varnostnik. Strošek zunanjih izvajalcev je v letu 2017, v primerjavi z letom prej, višji za 13.838 € (z vključenim DDV) in znašal 188.132 €. Število ur rednega varovanja je večje za 1636 ur, glede na leto 2016. Razlog za višje stroške rednega varovanja je v daljših bolniških odsotnostih dveh redno zaposlenih v varnostni službi, ki sta bila nadomeščena z zunanjimi sodelavci Fit varovanja in v okrepljenem varovanju vhoda v CD iz podhoda Maximarketa.

Poleg šestih redno zaposlenih v Oddelku za splošno vzdrževanje (v okviru tehničnega sektorja), izmed katerih tri osebe zaradi invalidnosti delajo v polovičnem delovnem času, naloge čiščenja in vzdrževanja CD izvaja še sedem zunanjih oseb pogodbenega partnerja Panhygia (pet za čiščenje dvoran in prizorišč, ena oseba za čiščenje poslovnih prostorov in ena za čiščenje okolice CD). V letu 2017 je bil letni strošek dela na podlagi pogodbe z zunanjim izvajalcem za 382 opravljenih ur več kot v letu 2016, višji za 3391 €. Znašal je 158.141 € za opravljenih 16.519 ur. Višji strošek od načrtovanega je posledica več dolgotrajnejših bolniških odsotnosti redno zaposlenih sodelavk na področju čiščenja, ki so bile nadomeščene z dodatnim najemom čistilk zunanjega pogodbenega izvajalca. Tako se je po letih zmanjševanja stroškov, izdatek za storitve čiščenja, tako kot v letu 2016, približal višini stroška iz leta 2011.

V skladu z Odredbo o uskladitvi najnižje bruto urne postavke za opravljeno uro začasnih in občasnih del, ki jo je izdala ministrica za delo, na podlagi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, je bila od 1. 7. 2017 zvišana minimalna urna postavka za študentsko delo iz 4,53 na 4,61 € bruto. V letu 2017 je v različnih časovnih obdobjih in trajanju, na podlagi študentskih napotnic, delalo 138 različnih študentov (prejšnje leto 132), ki so opravili 33.153 ur dela. Pretežni del celotnega zneska nakazil študentom predstavlja delo hostes in kontrolorjev na prireditvah, manjši del pa delo študentov, ki so v organizacijskih enotah CD opravljali različna dela zaradi začasno povečanega obsega programa, sodelovanja na prireditvah kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa ali zaradi nadomeščanja v času bolniških odsotnosti zaposlenih. Strošek CD za opravljeno delo študentov (vključno s prispevki in z odbitnim količnikom DDV) je bil v letu 2017 231.868 €, kar je malenkost več kot v letu 2016.

Praktično usposabljanje je v letu 2017 v CD opravljalo osem študentov. Skupno so opravili 2485 ur. Skupni strošek izvajanja praktičnega usposabljanja predstavljajo izplačila za povračilo stroškov (prevoz na delo in prehrano na delu), strošek pavšalnega prispevka zavarovanja za poškodbe pri delu in poklicne bolezni, zdravstvenega zavarovanja ter izplačilo nagrad, v skupnem znesku 5867 €. V letu 2017 smo na razpisu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije dobili povrnjena sredstva za praktično usposabljanje, izvedeno v letu 2015 in 2016, za dva višješolska študenta, v višini 1102 €.

V letu 2017 je na 28. Ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu (Liffe) sodelovalo 15 prostovoljcev, na 33. Slovenskem knjižnem sejmu osem, na 19. Festivalu dokumentarnega filma pa dva prostovoljca. Opravili so 743 ur dela, skupna izplačila zaradi povračila stroškov prehrane in prevoza pa so znašala 785 €.

TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

V letu 2017 je služba za trženje programa in odnose z javnostmi ohranjala v letu prej zastavljene cilje, hkrati pa poskušala iskati nove komunikacijske poti pri podajanju (tudi zahtevnejših) kulturno-umetniških vsebin javnosti. Še naprej pa smo z delovanjem in akcijami zasledovali:

- povečanje zadovoljstva in s tem večkratnost obiskov stalnih obiskovalcev;
- povečanje števila novih obiskovalcev;
- utrjevanje krovne »blagovne« znamke Cankarjev dom;
- postopno prenovo nekaterih že obstoječih znamk (Festival dokumentarnega filma, Jazz festival Ljubljana ...);
- ohranjanje zanimanja za prireditve oz. programe, katerih konkurenca se povečuje (Cankarjevi torki, Glasbe sveta ...);
- nadgradnjo izvendvoranskega programa.

Leto 2017 se je začelo z izjemno medijsko odmevnim festivalom *Tolstoj, iskalec resnice*, s katerim je Cankarjev dom počastil enega največjih romanopiscev vseh časov. Enako uspešna in odmevna je bila velika gledališka koprodukcija Cankarjevega doma, SNG Drame Ljubljana in Mestnega gledališča ljubljanskega, *Vojna in mir* v režiji mednarodno priznanega režiserja Silviuja Purcăreta. Zelo dobre odzive in tudi finančne uspehe je dosegla opera za mlade *Nežni velikan* (premiera decembra 2016), ki smo jo uspešno ponavljali še spomladi 2017.

Ugodno se je končal tudi festival dokumentarnega filma, ki je dosegel prodajo vstopnic iz leta prej (pri nekoliko zvišani povprečni ceni vstopnice).

Znova se je izkazalo, da naši obiskovalci programa resne glasbe, opere in baleta, ki redno spremljajo kritične odzive in poročila v medijih, radi obiščejo dobro ocenjene prireditve oz. se na podlagi dobrih mnenj odločijo za nakup vstopnic. Balet *Carmen-Favn-Bolero*, ki je imel spomladi uspešno premiero v Mariboru, je bil po premieri izjemno hitro prodan tudi na gostovanju v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

Spomladanski meseci so minili v znamenju intenzivnih priprav na tržno komuniciranje 58. Jazz festivala Ljubljana v juniju 2017. V prihodnjih letih se bo Jazz festival Ljubljana terminsko premaknil s konca junija v sredino tega meseca (torej v čas, ko so šoloobvezni otroci in njihovi starši praviloma še doma), kar bo verjetno pozitivno prispevalo na še boljše prodajne uspehe.

Druga polovica sezone 2016/17 se je tako končala v pozitivnem duhu, v novo sezono pa smo prav tako vstopili zelo optimistično z odmevnim odprtjem razstave *Kolumbova hči, Alma M. Karlin* (v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Celje). Izjemna medijska pozornost, ki jo je ob odprtju naše razstave požel lik velike slovenske popotnice, je presegla vsa pričakovanja: o njej je bilo v času trajanja razstave objavljenih več kot sto petdeset medijskih objav.

Tudi abonma Veličastnih 7 je novo sezono začel veličastno z dobrim obiskom uvodne (baletne) predstave *Gospoda Glembajevi* HNK iz Zagreba. Razveseljuje tudi naraščajoče število abonentov tega abonmaja (Veličastnih 7: več kot dvesto abonentov; Veličastnih 6: nad 100).

Uspešna je bila tudi prodaja drugih abonmajev Cankarjevega doma (Zlati in Srebrni abonma; abonma Glasbe sveta; otroški in mladinski abonmaji). Abonmaja, namenjena učencem višjih razredov osnovne šole, dijakom in študentom, smo preimenovali v *abonma Ivan* in *abonma Cankar* ter tako učinkoviteje nagovorili novo občinstvo.

Začetek nove sezone (2017/18) smo pospremili z organizacijo Dneva odprtih vrat Cankarjevega doma. Na ta dan, 14. septembra 2017, smo želeli delovanje in program Cankarjevega doma približati čim več ljudem, zato smo prav vse dogodke (ob pokroviteljski podpori) ponudili brezplačno. Več kot obiskovalcev se je tako zvrstilo na ogledih Cankarjevega doma, panjev na terasi CD in zaodrja ter na predstavi *Tesla* Janeza Dovča, še nekaj več pa si jih je ogledalo filmsko premiero francoskega dokumentarca o pisatelju Borisu Pahorju (ki je bil ta večer tudi z nami).

Poleg izida programske knjižice je začetek sezone popestrila tudi izdaja zbirke intervjujev Patricije Maličev z vrhunskimi umetniki, ki so prejšnjo sezono v Cankarjevem domu nastopali v okviru abonmaja Veličastnih 7. Knjigo *Oder. Podoba. Spomin.* je uredil Ali Žerdin, izdali pa smo jo v sodelovanju s časopisno hišo Delo. Knjiga je lep oblikovalski dosežek naše oblikovalke Maje Gspan in droben prispevek Cankarjevega doma k literaturi o gledališču.

Na korporativni ravni smo v septembru začeli korporativno komunikacijsko kampanjo »Nova sezona, nova doživetja umetnosti«, ki jo je pospremila sodobna obdelava fotografije Ivana Cankarja. S tem smo že v drugi polovici leta 2017 napovedovali intenziven program Cankarjevega doma v Cankarjevem letu 2018. Sodobna podoba (avtor ilustracije je ilustrator in grafični oblikovalec mlajše generacije Matija Medved) je bila izjemno pozitivno sprejeta predvsem med mlajšim občinstvom, zato smo v isti podobi zasnovali tudi novoletno darilo za poslovne partnerje in sodelavce – rokovnik. Osnovni namen akcije s podobo Cankarja je predvsem približati branje Cankarjevih del in željo po spoznavanju njegovega opusa Slovincem – tudi v času, ko ti že zapustijo šolske klopi.

Na ravni korporativnega komuniciranja velja izpostaviti še blog generalne direktorice. Že tretje leto zapored generalna direktorica vsaj dvakrat mesečno s svojim blogom (objavljenim na spletni in FB strani CD) pomembno prispeva k širitvi zgodb izza kulisa CD ter o drugih, za Slovenijo ali kulturo pomembnih dogodkih. V ene od svojih zapisov je na primer zapisala: »*Dan odprtih vrat se je končal zelo, zelo ganljivo. Zvečer nas je obiskal pisatelj Boris Pahor, ki je tako hitrih in lucidnih misli, kot da bi jih imel 14, ne pa 104. Govoril je francosko, pa potem svoje misli prevajal v slovenščino. ... Brez srčnosti, ki človeka žene, da posega po svojih sanjah, ni nič. Čudovit primer je bila zmaga naših košarkarjev na evropskem prvenstvu, ki me ni očarala le zaradi medalje in virtuozne igre, temveč zlasti zato ker je pokazala, česa je sposobna ekipa, ki 'bratsko' teče do skupnega cilja. V naši družbi, ki je skupnost medčloveških razpok in razprtij, je takšne dogodek naravnost osvobajajoč.*«

Uspeh tako v komunikacijskem kot v prodajnem smislu so pokazali tudi jesenski projekti *Tristan in Izolda* (Teshigewara), *Liffé*, 33. Slovenski knjižni sejem ter decembrski kulturno-

umetniški program, s poudarkom na silvestrskih predstavah v Linhartovi in Gallusovi dvorani (*Peter Kušter* ter balet *Romeo in Julija* znamenitega koreografa Angelina Preljocaja).

Tudi številke kažejo, da smo bili v letu 2017 zelo uspešni predvsem na področju plesa (abonma Veličastnih 7), kjer se je število prodanih vstopnic dvignilo s 63,5 % v letu 2016) na 65,5 % v letu 2017. Povprečna cena vstopnice za kulturno-umetniški program se je iz leta 2016 nekoliko znižala (z 11,89 na 11,77 €), kar je posledica nekoliko spremenjene strukture programa, saj se je število glasbenih prireditev z vstopnino (resna in druga glasba) nekoliko znižalo, to pa so predvsem prireditve z najvišjo povprečno ceno vstopnice. Število prireditev z vstopnino je bilo večje kot leto prej (leta 2016: 794; 2017: 812). Najbolj se je povečal prodaja vstopnic (na prireditve) na področju plesa (s povprečno 307 v letu 2016 na povprečno 422 v 2017) in gledališča (z 274 v letu 2016 na povprečno 436 v 2017).

Največji delež prihodka od prodanih vstopnic sta tudi v letu 2017 tvorili resna in druga glasba (prva z 38 % in druga z 20 %). Ker pa se je število prireditev z vstopnino najbolj znižalo ravno na področjih resne in druge glasbe (ki imata praviloma najvišje cene vstopnic), je opazen tudi nekoliko zmanjšan prihodek od vstopnic na prireditve za kulturno-umetniški program v celoti, ki je bil na ravni prihodka iz leta 2015 (2015: 2678 € na prireditve; 2016: 2939 € na prireditve in 2017: 2696 € na prireditve).

Tovrstna (majhna) nihanja so pričakovana in logična, saj je tako programiranje kulturno-umetniških dogodkov kot njihova izvedba živa stvar, odvisna od številnih dejavnikov (trenutne ponudbe, konkurence, cene, prizorišča, celo vremena ...).

Med projekti, ki jih velja v prodajnem smislu izpostaviti, so: izjemno uspešna razstava Kolumbova hči Alma M. Karlin, ki je na prihodkovni strani skoraj za 100 % preseгла načrtovano (in je bila zaradi izjemnega interesa celo podaljšana), dobra prodaja prireditev v okviru abonmaja Veličastnih 7 (z gledališko koprodukcijo *Vojna in mir*) ter Zlatega abonmaja, filmskega festivala LIFFe, operne predstave za mlade *Hobit* ter decembrskega programa v celoti.

Pojavljanje v tiskanih medijih

CD se že več let s plačljivo vsebino redno pojavlja v osrednjih dveh tiskanih dnevnikih: Delu in Dnevniku. V Delu že od septembra 1985 vsako zadnjo soboto v mesecu objavimo celostranski oglas/koledar z napovedmi vseh prireditev za prihodnji mesec. Podoba objave se je z leti delno spreminjala, namen pa ostaja enak: na enem mestu opozoriti na raznovrstnost in pestrost dogajanja v CD v tekočem mesecu z napovedmi najzanimivejših projektov za mesec, ki prihaja. T. i. koledar prireditev je uveljavljena oblika komuniciranja predvsem z našim zvestim, starejšim občinstvom, ki predstavlja večji del naših obiskovalcev. Novih obiskovalcev s koledarjem ne nagovarjamo, zato to ni edina oblika pojavljanja v tiskanih medijih. Redno prek plačljivih vsebin sodelujemo tudi z Dnevnikom, tednikom Mladina, Sobotno prilogo in glede na specifičnost ciljnih skupin tudi z drugimi tiskanimi mediji (National Geographic, PIL ipd.).

V začetku maja 2017 smo v Delu objavili 4-stransko prilogo s poudarki sezone 2017/18, napovedmi abonmajev in drugih programskih sklopov. Tako smo za vidnost in prepoznavnost projektov začeli graditi dovolj zgodaj, kar se je odražalo tudi na (abonmajski) prodaji. V prilogi smo skozi zgodbe predstavili širši kontekst ustvarjalcev, z zanimivimi besedili, ki podajajo neki poglobljeni in/ali širši pogled na prireditve, uvrščenih v program CD.

S tiskanimi mediji ima CD dogovorjena tudi številna medijska pokroviteljstva. Čeprav se trg tiskanih medijev pri nas v zadnjih letih krči, so tiskani mediji še vedno eden največjih kanalov komuniciranja z občinstvom. Osrednja slovenska dnevnik Delo in Dnevnik spremlja občinstvo, ki je bolj razgledano in kritično od povprečja, zato CD svojega pojavljanja v tiskanih medijih ne bo spreminjal, racionalizacija pa bo v prihodnje usmerjena predvsem v ustrezne kreativne rešitve, ki bodo v tiskanih medijih CD prepoznavno ločile od konkurence.

Elektronski mediji (radijsko in televizijsko oglaševanje)

CD že vrsto let odlično sodeluje s številnimi televizijskimi in radijskimi postajami, razen nekaterih večjih projektov pa svojega programa ne oglašujemo v teh medijih. Visoke cene zakupa televizijskega časa in omejeni finančni viri nam tega ne omogočajo. Kljub temu lahko z ustrezno distribucijo sredstev večje projekte izpostavimo na nacionalni televiziji, s čimer učinkovito nagovarjamo publiko tudi zunaj ljubljanske kotline.

Zunanje oglaševanje

Javno plakatanje ostaja za vse programe CD pomembno orodje tržnega komuniciranja, saj z relativno nizkim finančnim vložkom doseže pomemben del ciljne publike (mestno prebivalstvo s poudarkom na Ljubljani s širšo okolico). Ker po številu zakupljenih plakatnih mest ne moremo tekmovati z marketinškimi kampanjami gospodarskih subjektov, smo veliko pozornost namenili učinkovitim, prepoznavnim kreativnim rešitvam naših plakatov v zunanjem oglaševanju.

Direktna prodaja

Organizacija skupinskega obiska prireditev v CD je temeljila na sodelovanju z organizatorji obiska v kulturnih društvih, šolah, zavodih, krajevnih skupnostih in sorodnih združenjih. Odziv skupin, ki že več let obiskujejo CD, ostaja dober, vse več pa jih povprašuje predvsem po zabavnih, razvedrilnih vsebinah ali odrskih spektaklih.

Vsakoletni *Zajtrk z mentorji* konec avgusta je skupno srečanje učiteljev in mentorjev z ustvarjalci kulturnovzgojnih učnih ur v CD, ki je izjemno pomembno orodje direktne prodaje in dolgoročnega grajenja odnosov s kupci (v tem primeru mentorji in učitelji).

Predstavitveni dan programov resne glasbe, opere in baleta za ravnatelje glasbenih šol in druge pedagoške delavce v pričetku koncertne sezone je še ena stalnica in orodje direktne prodaje programov resne glasbe, hkrati pa je dragocena možnost izmenjave mnenj z glasbeno pedagoško stroko. Na njem skupaj s predstavniki Slovenske filharmonije in Simfoničnega orkestra predstavimo program nove sezone, v diskusiji pa se dotaknemo aktualnih tem v povezavi z mladimi poslušalci in mladimi glasbeniki. V diskusiji sredi septembra 2017 smo izpostavili problematiko slabih možnosti koncertiranja mladih profesionalnih glasbenikov po zaključku šolanja, ko se želijo uveljaviti v našem glasbenem prostoru. Udeležencem smo predstavili rešitve, dogovorjene na kolegijskih posvetih *Prostor za mlade glasbenike* s predstavniki ostalih kulturnih ustanov v sezoni 2016/17. Predstavitveni dan smo v letu 2017 organizirali sedmič; ravnateljem in mentorjem je v veliko pomoč pri načrtovanju ogledov kulturnih dogodkov za glasbene šole in v okviru pouka glasbe v osnovnih in srednjih šolah.

CD na spletu

Na vseh spletnih straneh CD je v letu 2017 opazna rast v primerjavi z letom prej.

V drugi polovici leta 2017 se je začel tudi razvoj nove spletne strani CD, katere objava je predvidena za jesen leta 2018. S tem bomo močno izboljšali uporabniško izkušnjo na spletu ter bomo lahko inovativno in domiselno podajali zgodbe o Cankarjevem domu in v njem.

CD se na spletu pojavlja tudi s festivalskimi spletnimi stranmi: Festival dokumentarnega filma (FDF), Ljubljanski mednarodni filmski festival (LIFFe), Slovenski knjižni sejem (SKS) in Jazz festival Ljubljana, od leta 2012 pa tudi Kulturni bazar, imajo samostojne spletne strani.

Počasi, a stalno narašča tudi število naročnikov naših e-novic, katerih podobo smo v letu 2017 prenovili in posodobili.

Razveseljivo je tudi naraščanje kupcev prek spleta, za več kot 8 % letno. Različnih uporabnikov v spletni trgovini je skupaj tako več kot 70 tisoč. Rast smo zaznali tudi pri prodaji darilnih bonov in uporabi kartice Ivanka (aktivnih uporabnikov je skoraj tri tisoč), zelo dobro pa je bila med obiskovalci sprejeta tudi novost – e-darilni bon, ki smo ga uvedli jeseni 2017.

V letu 2017 smo krepili pojavljanje na vseh socialnih omrežjih – z ustvarjanjem zanimivih zgodb iz zakulisja, kakovostnimi fotografijami in različnimi (tudi nagradnimi) akcijami smo dosegli, da se število objav in interakcij na socialnih omrežjih CD povečuje. Z usmerjeno navzočnostjo na družbenih omrežjih (facebook, twitter, instagram) smo obiskovalcem podajali sveže, vsebine in zgodbe, največji doseg so imele predvsem zanimive zakulisne prigode in doživetja.

Odnosi z mediji

Odnose z mediji negujemo z rednim, pravočasnim in sistematičnim obveščanjem o programu CD. Predvsem pravočasnost in dolgoročnost obveščanja novinarjev o našem programu je izjemnega pomena za dobro sodelovanje. Tudi obiskanost novinarskih konferenc v CD ostaja dobra. Izpostaviti velja še posebej jesensko novinarsko konferenco ob predstavitvi nove sezone programa CD (t. i. zajtrk z mediji) in novinarsko konferenco ob LIFFe.

V letu 2017 je bilo **o CD skupno objavljenih 7256 objav** v tiskanih, elektronskih (radio in televizija) in spletnih medijih; največji porast objav je na spletni platformi, sledita tisk in televizija:

- objav v tiskanih medijih je bilo **3414**,
- spletnih objav je bilo **2253**,
- radijski objav je bilo **1185**,
- televizijskih objav je bilo **422**.

Številčno je bilo največ objav v naslednjih medijih: sta.si, Delo, Dnevnik, Radio Slovenija 1, TV Slovenija 1, rtvslo.si, Radio Slovenija 3, delo.si, dnevnik.si, Radio Slovenija 2, Slovenske novice, Mladina in Večer. O programu CD je pisalo več kot 1400 različnih avtorjev, njihovi prispevki so bili objavljeni v 212 različnih medijih.

V letu 2017 smo v sodelovanju s Fakulteto za družbene vede Univerze v Ljubljani začeli pripravljati tudi obširno raziskavo o preferencah, željah in motivih za obisk CD. Raziskava,

katere del so tako intervjuji kot ankete, bo predvidoma končana v sredini leta 2018 in bo omogočala, da bomo bolj poglobljeno razumeli obiskovalce: njihovo nakupno pot, vprašanja, odločitve, težave, čustva ipd. Ti podatki nam bodo služili pri odločitvah, kako v prihodnosti še učinkoviteje nagovarjati potencialno novo občinstvo in kako vzpostaviti učinkovit *datadriven* marketing.

KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA CD

Število prireditev in obiskovalcev

V letu 2017 (2016) je bilo v organizaciji CD izvedenih **2525** (2242) **prireditev** oziroma dogodkov, ki jih je obiskalo **487.707** (482.632) **obiskovalcev** in udeležencev. Uresničeno število prireditev je bilo za 591 in obiskovalcev za 48.807 večje od načrtovanega.

Leta 2017 (2016) je CD izvedel **1131** (1104) **prireditev kulturno-umetniškega programa**, kar je 47 več, kot je bilo načrtovano. V sklopu programa javne službe je bilo **270** (283) prireditev za obiskovalce **brez vstopnine**.

V prostorih CD se je zvrstilo 888 prireditev javne službe, v drugih dvoranh v Ljubljani (Križanke, Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kino Šiška, Komuna ...) 236 in na gostovanjih v organizaciji CD 7 prireditev. Podobno kot prejšnja leta smo ob kulturno-umetniških prireditvah v prostorih CD organizirali več sprejemov in tiskovnih konferenc, ki niso vključeni v seštevek prireditev v naslednjih tabelah. Uresničili smo **629 različnih** kulturno-umetniških prireditev.

V programu javne službe je v letu 2017 nastopilo 12.511 domačih in tujih izvajalcev. Veliko število obiskovalcev in nastopajočih, ki se v Cankarjevem domu vsak dan pridružijo redno zaposlenim delavcem, zahteva dobro organizacijo in logistiko ter povečuje spremenljive splošne stroške delovanja CD (kot npr. klima, elektrika, čiščenje, komunalne storitve, vzdrževanje, sanitarni material ...).

Število obiskov(alcev) kulturno-umetniškega programa je v letu 2017 doseglo 332.359 (335.991), kar je za 28.459 več, kot smo načrtovali. Večji od načrtovanega je bil obisk resne glasbe, plesne umetnosti, kulturne vzgoje in humanistike ter razstav; medtem ko je bil obisk druge glasbe in gledališča manjši od načrtovanega. Obisk filmskih projekcij je bil na ravni načrtovanega. Število obiskovalcev razstav v večnamenskih prostorih (Velika sprejemna dvorana, Mala galerija, preddverja) je večje od zapsanega, saj je resnično število obiskovalcev (ki si razstave ogledajo, ko pridejo na druge prireditve v Cankarjev dom) večje od navedenega v tem poročilu.

CD je v sklopu kongresno-komercialnega programa skupno organiziral 213 (199) projektov s 1394 (1138) dogodki ali prireditvami ter gostil 155.348 (146.641) domačih in tujih udeležencev. Podrobnejša pregled in struktura teh prireditev sta razvidna iz analize poslovanja kongresno-komercialne in druge dejavnosti CD na trgu.

Če prištejemo obiskovalcem prireditev še izvajalce vseh programov in tiste, ki so si ogledali CD, obiskali tiskovne konference ... (ne pa prireditev), skupno število presega petsto tisoč.

Tabela 9: Uresničeno število prireditev in obiskovalcev CD po dejavnostih

Dejavnosti/zvrsti	Število prireditev				Število obiskovalcev			
	2015	2016	FN 2017	2017	2015	2016	FN 2017	2017
I. KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (javna služba)								
1. RESNA GLASBA								
Simfonična glasba	74	71	66	66	70.699	64.758	58.000	63.908
Glasbeno scenska dela	0	13	9	5	0	9.016	1.800	1.475
Vokalna glasba	1	2	1	2	392	1.712	400	371
Komorna glasba	21	14	13	13	4.691	3.427	4.800	3.924
Sodobna glasba	16	9	7	9	676	579	500	1.156
Skupaj	112	109	96	95	76.458	79.492	65.500	70.834
2. DRUGA GLASBA								
Glasbe sveta	9	7	9	8	6.141	3.644	4.100	4.127
Jazz, Cankarjevi torki	41	38	40	35	8.295	7.220	8.500	7.870
Mejne glasbene zvrsti	12	18	14	12	11.131	17.686	14.000	10.502
Evropska jazz konferenca			23	23			400	1.527
Skupaj	62	63	86	78	25.567	28.550	27.400	24.026
3. GLEDALIŠČE								
Slovenske koprodukcije	57	18	50	34	28.880	2.464	23.000	20.263
Gostovanja iz Slovenije	18	20	19	25	2.750	3.749	3.300	3.017
Gostovanja iz tujine	4	9	6		5.128	7.383	5.700	
Skupaj	79	47	75	59	36.758	13.596	32.000	23.280
4. PLES								
Slovenske plesne koprodukcije	25	19	18	22	2.830	3.550	380	686
Gostovanja iz Slovenije	1	1	1	1	1.055	1.009	1.040	1.275
Folklor	2	2	2	2	1.020	774	780	581
Plesna gostovanja iz tujine	2	2	4	9	2.163	2.540	2.800	7.394
Skupaj	30	25	25	34	7.068	7.873	5.000	9.936
5. FILM								
Filmski festivali	356	379	365	379	50.278	51.368	50.500	49.690
Filmski ciklusi	2	9	6		138	225	800	
Izredne projekcije, drugo	117	40	65	75	5.663	1.041	2.700	4.302
Skupaj	475	428	436	454	56.079	52.634	54.000	53.992
6. KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA, LITERATURA								
Kulturna vzgoja	188	190	211	256	40.325	43.714	35.000	46.619
Ustvarjalnost mladih	18	24	27	21	4.934	7.571	6.500	6.364
Humanistični, literarni programi	152	158	84	91	14.855	18.167	8.000	18.921
Skupaj	358	372	322	368	60.114	69.452	49.500	71.904
7. RAZSTAVE	49	43	36	35	81.160	77.912	65.000	75.100
8. DRUGI PROJEKTI JS	18	16	8	8	6.278	6.332	5.500	3.287
SKUPAJ KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (1-8)	1.183	1.103	1.084	1.131	349.482	335.991	303.900	332.359
II. DEJAVNOST NA TRGU	1.174	1.132	850	1.394	123.247	146.641	135.000	155.348
SKUPAJ CD (I-II)	2.357	2.235	1.934	2.525	472.729	482.632	438.900	487.707

Število prireditev in obiskovalcev kulturno-umetniškega programa (javne službe) v dvoranh CD v letu 2017

- **Gallusova dvorana:** 122 (113) prireditev, 115.790 (106.858) obiskovalcev, v povprečju 949 (946) na prireditev;
- **Linhartova dvorana:** 143 (161) prireditev, 50.677 (60.991) obiskovalcev, v povprečju 354 (379) na prireditev;
- **Kosovelova dvorana:** 241 (193) prireditev, 20.292 (17.414) obiskovalcev, v povprečju 84 (90) na prireditev;

- **Štišova dvorana: 91** (87) prireditev, 14.702 (13.916) obiskovalcev, v povprečju 162 (160) na prireditev;
- **Klub CD: 69** (94) prireditev, 8139 (10.279) obiskovalcev, v povprečju 118 (109) na prireditev;
- **Dvorana Duše Počkaj: 37** (33) prireditev, 1817 (1762) obiskovalcev, v povprečju 49 (53) na prireditev.

V drugih prostorih CD (Velika sprejemna dvorana, predverja, sejne sobe, Galerija, Mala galerija ...) je bilo 185 (157) prireditev javne službe z 84.423 (88.225) obiskovalci. Zunaj CD (Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kinoteka, Komuna, Križanke, na gostovanjih ...) je bilo v organizaciji CD 243 (266) prireditev programa javne službe s 36.519 (36.546) obiskovalci.

Prodaja vstopnic za javni kulturni program

Za **817 prireditev** kulturno-umetniškega programa (vključno s tremi razstavami) je bilo v letu 2017 **prodanih 202.450 vstopnic**²⁰. **Povprečna cena vstopnice** (brez razstav) je bila **11,54 €** (11,89 €); v povprečju je bilo prodanih (brez razstav) 235 (247) vstopnic na prireditev.

Prihodek od prodanih vstopnic je pomemben vir sofinanciranja neposrednih stroškov, splošnih stroškov in stroškov dela javnega kulturnega programa CD. V letu 2017 je bruto prihodek od prodanih vstopnic za prireditve v sklopu programa javne službe znašal 2,21 milijona evrov. Od tega je slabih 20 % prihodka od vstopnic na osnovi pogodb pripadlo koproducentom oz. partnerjem CD in FURS (DDV za predavanja in filmske projekcije). Neto prihodek od prodanih vstopnic za prireditve javnega kulturnega programa, ki je pripadel CD za prireditve za leto 2017, je znašal 1.509.754 € (1.710.881 €).

V Strateškem načrtu CD je med cilji zapisano, da naj bi bil delež prodanih vstopnic (glede na število vstopnic v prodaji) 60 %. Če upoštevamo vse dejavnosti javne službe, razen razstav, je bilo prodanih 58 % vstopnic, ki so bile v prodaji; če odštejemo še filmske projekcije, je delež prodanih vstopnic glede na število vstopnic v prodaji znašal 66,2 %. Več kot 60 % vstopnic je bilo prodanih za vse dejavnosti javne službe, razen za filmski program.

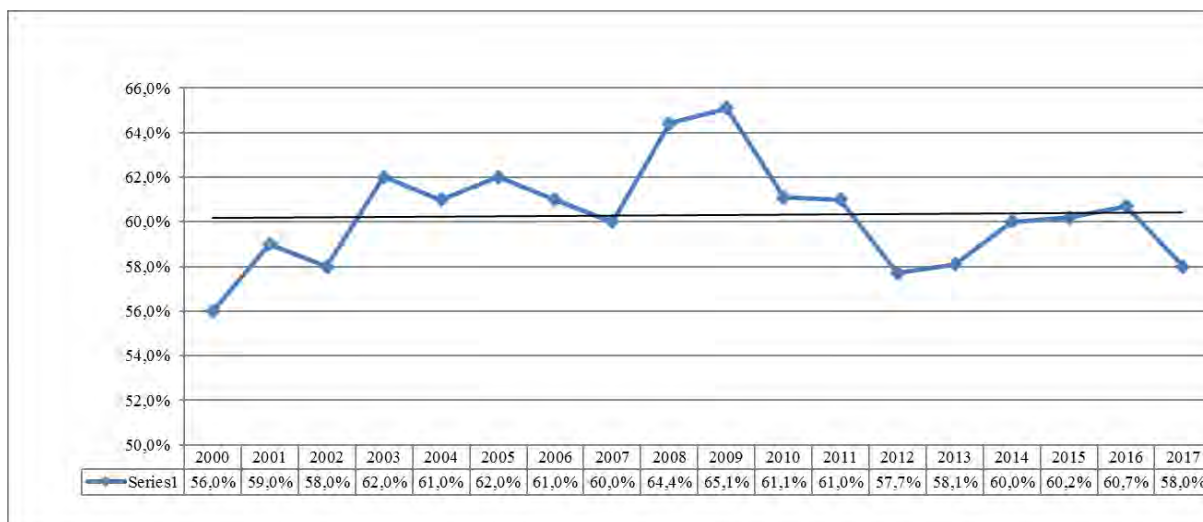
Ursničeni deleži in povprečno število prodanih vstopnic po dejavnostih:

- **Resna glasba:** prodanih je bilo 65 % vstopnic, ki so bile v prodaji za 85 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo prodanih 677 vstopnic na prireditev.
- **Druga glasba:** prodanih je bilo 72,5 % vstopnic, ki so bile v prodaji za 47 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo prodanih 406 vstopnic na prireditev.
- **Gledališče:** prodanih je bilo 61,9 % vstopnic, ki so bile v prodaji za 455 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo prodanih 436 vstopnic na prireditev.
- **Ples:** prodanih je bilo 65,5 % vstopnic, ki so bile v prodaji za 19 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo prodanih 422 vstopnic na prireditev.
- **Film:** prodanih je bilo 42,2 % vstopnic, ki so bile v prodaji za 438 filmskih projekcij. V povprečju je bilo prodanih 105 vstopnic na projekcijo.
- **Kulturna vzgoja, humanistika in literatura:** prodanih je bilo 67,8 % vstopnic, ki so bile v prodaji za 178 prireditev z vstopnino. V povprečju je bila prodana 201 vstopnica na prireditev.

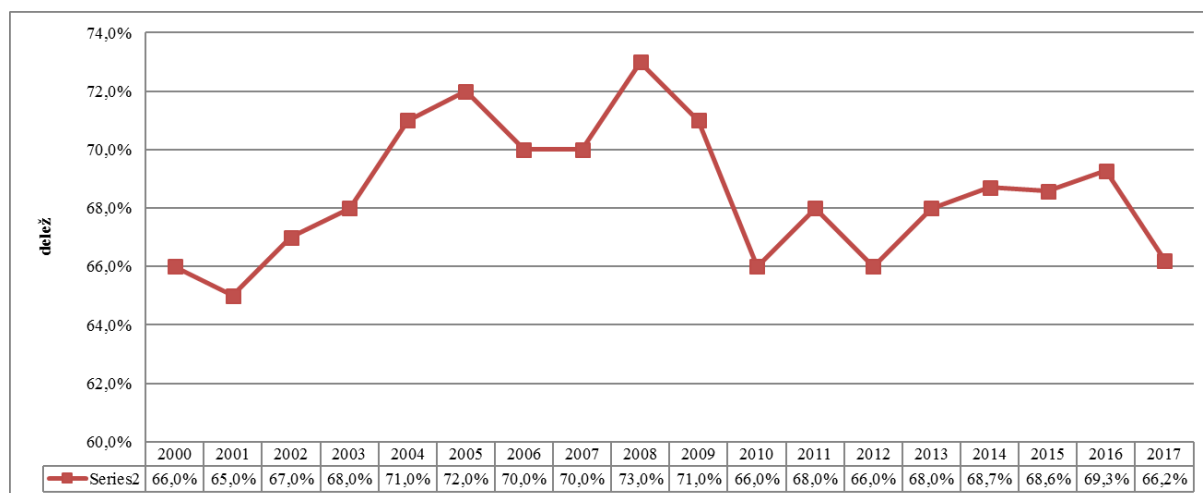
²⁰ Podatki vključujejo prodane abonmajske vstopnice (Slovenske filharmonije – SF, orkestra RTV Slovenija, SNG Drama Ljubljana, MGL) za prireditve, ki so vključene v program javne službe CD.

V številu in deležih prodanih vstopnic niso upoštevane brezplačne vstopnice, namenjene promociji programa, novinarjem, pokroviteljem, darovalcem, gostom CD iz tujine, izvajalcem in koproducentom po pogodbah ter zaposlenim, ki si morajo po službeni dolžnosti ogledati prireditve. Teh vstopnic je približno 8,5 %.

Slika 3: Delež prodanih vstopnic glede na število v prodaji od leta 2000 naprej za prireditve kulturno-umetniškega programa (brez razstav; v %)

Slika 4: Delež prodanih vstopnic glede na število v prodaji od leta 2000 naprej za prireditve kulturno-umetniškega programa (brez razstav in filmskega programa; v %)

Zasedenost dvoran

Razpoložljive dvoranske zmogljivosti v CD se od leta 1981 naprej merijo s termini. En termin je od 4- do 6-urni časovni sklop, ko v dvorani potekajo dejavnosti, povezane z izvedbo prireditev (priprave, vaje, prireditve in pospravljanje po prireditvah). Vsak dan je v osnovi tako razdeljen na tri terminske »bloke«: dopoldan, popoldan in zvečer. Ločeno evidentiramo še nočne termine. Izhodišče pri terminskem načrtovanju je letna načrtovana zasedenost dvoran, ki jo omejujeta razpoložljiva oprema in letni fond ur delovnega časa zaposlenih (predvsem)

tehnične izvedbe programa, zato (ozko grlo so predvsem zaposleni in oprema) v vseh dvoranh zmožljivosti ne morejo biti polno izkoriščene.

Cilja pri terminskem načrtovanju oz. koordinaciji programa sta najboljši mogoč izkoristek terminov Gallusove dvorane ter hkraten potek dela v preostalih dvoranh glede na razpoložljive delavce in opremo. Negospodarno (z vidika stroškov ogrevanja, električne energije ...) pa je izvajanje prireditev (npr. predavanj) v manjših prostorih, sejnih sobah, če ni hkrati v CD prireditvah v drugih, večjih dvoranh.

V minulem letu so bile zmožljivosti ključnih dvoran CD zelo dobro izkoriščene. 40.710 ur (2016: 37.218 ur; 2015: 38.016 ur; 2014: 38.800 ur; 2013: 33.870) je bilo namenjenih izvajanju programa (pripravam, vajah, prireditvah, pospravljanju po prireditvah).

Tabela 10: Število terminov v ključnih dvoranh CD (po dejavnostih) v letu 2017

Prostor	Resna glasba	Druga glasba	Gledališče	Ples	Film	KVHL	Razstave	Drugo JS	Skupaj JS	DT	Skupaj CD	Delež JS
GD ²¹	161	42	118	57		28		7	413	147	560	74 %
LD ²²	25	30	15	19	45	154			288	220	508	57 %
KD ²³	5	3			171	100	2	2	283	81	364	78 %
ŠD ²⁴	17	8	73		4	129			231	89	320	72 %
VSD ²⁵	28	8	6	47	6	33	133	2	263	168	431	61 %
P1 ²⁶	31	9	11	4	4	146	198	1	404	133	537	75 %
P2 ²⁷	2	12	1		99	70			184	184	368	50 %
Konferenčne dvorane ²⁸	47	15	285	38	75	207	88		755	540	1295	58 %
MG ²⁹	2					6	639		647	44	691	94 %
LN ³⁰	6	5	20	7	30	32	2	4	106	76	182	58 %
KCD ³¹	47	87		2	4	63	2		205	226	431	48 %
DDP ³²	8	1	213	84	38	29		2	375	13	388	97 %
G ³³							704	2	706	4	710	99 %

Terminsko razmerje med javno službo in dejavnostjo na trgu je v zadnjih desetih letih (in zapisano v strategiji CD) **v vseh dvoranh**: do 80 % terminov za javni kulturi program (KUP).

Stroškovno najdražja je Gallusova dvorana; v njej je bilo 3360 (3252) ur priprav, vaj, pospravljanja in prireditev. Stroški delovanja te dvorane se razlikujejo po posameznih zvrsteh programa (višji so pri glasbeno scenskih prireditvah kot pri klavirskih recitalih, predavanjih, kongresih ...), odvisni so tudi od števila izvajalcev. Stroški Gallusove dvorane v letu 2017 (glede na zasedenost dvorane) v deležu 84 (81) % bremenijo program javne službe in 16 (19) % dejavnost CD na trgu.

²¹ Gallusova dvorana

²² Linhartova dvorana

²³ Kosovelova dvorana

²⁴ Štihova dvorana

²⁵ Velika sprejemna dvorana

²⁶ Prvo predverje

²⁷ Drugo predverje

²⁸ Konferenčne dvorane E, M

²⁹ Mala galerija

³⁰ Klub Lili Novy

³¹ Klub CD

³² Dvorana Duše Počkaj

³³ Galerija CD

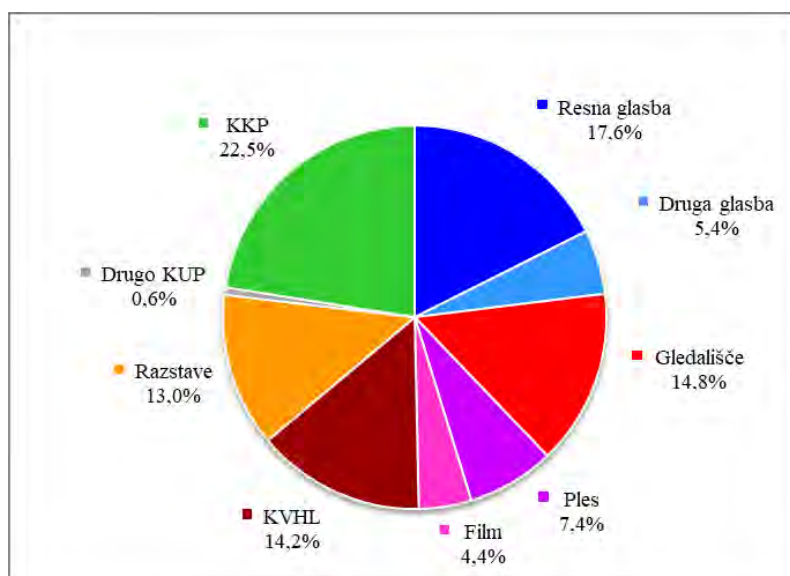
Ob upoštevanju števila zaposlenih in razpoložljive opreme v dvoranh CD je tudi v letu 2017 kriterij stooostotne zasedenosti dvoran CD 540 terminov, to je približno 3440 ur priprav, vaj in prireditev letno v posamezni dvorani.

Tabela 11: Število terminov prireditev, priprav in vaj v dvoranh CD v letu 2017

Prizorišča	Skupaj termini	Št. terminov priprav in vaj	Št. terminov prireditev	Program v urah (brez vzdrževanja)	Zasedenost dvorane	Delež priprav, vaj	Delež prireditev
GD	560	377	183	3.360	103,7 %	67 %	33 %
LD	508	269	239	3.048	94,1 %	53 %	47 %
KD	364	103	261	2.184	67,4 %	28 %	72 %
ŠD	320	188	132	1.920	59,3 %	59 %	41 %
VSD	431	150	281	2.586	79,8 %	35 %	65 %
P1	537	111	426	3.222	99,4 %	21 %	79 %
P2	368	95	273	2.208	68,1 %	26 %	74 %
Konferenčne dvorane	1295	938	357	7.770	29,2 %	72 %	28 %
MG	691	56	635	4.146	128,0 %	8 %	92 %
LN	182	78	104	1.092	33,7 %	43 %	57 %
KCD	437	244	193	2.586	79,8 %	56 %	44 %
DDP	388	342	46	2.328	71,9 %	88 %	12 %
G	710	75	635	4.260	131,5 %	11 %	89 %

Uresničene termine v dvoranh CD za različne dejavnosti s ponderiranjem »izenačimo«. S tem dobimo primerne osnove za razporejanje posrednih stroškov ter za izračun vrednosti posameznih programov in dejavnosti CD. Metodologija je vključena v Pravilnik o računovodstvu CD. Deleži splošnih odhodkov za leto 2017, ki jih razdelimo na različne dejavnosti CD, so razvidni iz slike 5.

Slika 5: Delitev splošnih odhodkov CD glede na (ponderirane) termine zasedenosti dvoran v letu 2017

INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUPI OPREME

Z dopolnilno odločbo MK (št. 6110-902/2016/4, 30. 1. 2017) o financiranju na področju investicij, investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme nam je bilo dodeljenih 22.000 € za nujno sanacijo/menjavo hladilnikov hladilne tekočine, ki vsebujejo tudi elemente za dušenje zvoka, ki nastane pri obratovanju ventilatorja zraka dizel agregata (sredstva za zamenjavo so bila od ustanovitelja zagotovljena kot dodatna interventna sredstva). Pri menjavi je bilo ugotovljeno, da sta dva (od skupno osmih) hladilnikov tako okvarjena, da popravilo ni mogoče. Treba ju je bilo zamenjati z novima, kar je podražilo poseg/menjavo za 6776,71 €. Na podlagi utemeljenih obrazložitvev in nujnosti nakupov določene tehnične opreme smo v drugi polovici leta z dopolnilno odločbo MK (št. 6110-902/2016/, 15. 9. 2018) prejeli še dodatna sredstva v višini 103.889 € (skupaj na podlagi odločbe in dopolnilne odločbe 125.889 €³⁴).

Zagotavljanje sredstev na področju investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme pretežno iz lastnih sredstev (amortizacija, obračunana v breme tekočega poslovanja in presežki prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let) je za javni zavod, kot je Cankarjev dom, absolutno neustrezno, saj je hiša po 36 letih na določenih področjih na sami meji varnega in zanesljivega delovanja. Izkušnje prejšnjih let so izoblikovale vzorec financiranja na tej postavki, seveda pa z leti nenehne uporabe tehnologij in prostorov strošek investicijskega vzdrževanja nenehno narašča in zahteva večje posege v smislu investicij.

Za zagotavljanje kakovostne izvedbe prireditve je nujno sledenje tehnološkimi trendom in ustrezni opremljenosti na vseh področjih. Potrebe po nakupih se vsak leto kopičijo in preprosto ni več mogoče slediti produkcijskim in uprizoritvenim željam, vsaj ne toliko, kot bi si želeli in je pričakovano od osrednjega kulturnega centra v Sloveniji.

V letu 2017 nam je vendarle uspelo povečati nabor tehnične opreme, investicijsko vzdrževanje pa je resnično v velikem zaostanku, saj so za to potrebna precejšnja finančna sredstva.

V Cankarjevem domu smo tako bogatejši za novo opera (projekcijsko) platno (8070,30 €), ki ni namenjeno zgolj za projekcije različnih multimedijskih vsebin. Različni vzorci osvetlitev s pomočjo opera platna pričarajo poseben odrski prostor. V prihodnje bosta tudi hranjenje in ravnanje z baletnim podom veliko primernejša, saj smo po dolgih letih končno kupili ustrezno prirejene vozičke (2203,32 €) za Gallusovo in Linhartovo dvorano. Ob koncu leta smo se odločili tudi za menjavo dvajset let starih tekstilnih talnih oblog (7480,06 €) v Linhartovi dvorani, ki jih večinoma uporabljamo ob filmskih projekcijah. Nedoločljivo mešanico zemeljskih barv talne obloge smo zamenjali s kakovostno tkano, gosto črno oblogo.

Klasična gledališka svetila vztrajno izpodrivajo sodobna, računalniško vodena, saj razvoj tehnologije omogoča nesluteno možnosti z novimi tehnološkimi rešitvami. Vsako leto počasi povečujemo nabor sodobnih svetil, tako smo v letu 2017 povečali svetlobni park za 13 svetil, treh tipov (85.812 €). Sodobna svetila zahtevajo tudi drugačne tehnike reguliranja, za razliko od klasičnih svetil. Nakupi tehnološko dovršenih krmilnih pultov za upravljanje svetil so finančno zahtevnejši nakupi. Glede na omejena sredstva nam je uspelo zamenjati le en regulacijski pult, v Štihovi dvorani (10.640,05 €).

Na področju ozvočenja smo si že nekaj let prizadevali za nakup osemkanalnega kompleta brezžičnih mikrofонов, saj je sedanji star že več kot dvajset let. Poleg iztrošenosti in

³⁴ Iz proračunske postavke 131084 – Umetniški programi v javnih zavodih.

nezanesljivega delovanja je najbolj problematično frekvenčno območje delovanja. Del frekvenc, na katerih delujejo naši stari mikrofoni, je od Agencije za komunikacijske omrežja in storitve RS (AKOS) prepovedan. Z nakupom novega seta mikrofонов si bomo v prihodnje zelo olajšali delo, predvsem pa bo manj stresno glede zanesljivosti delovanja (66.598,45 €). Poleg tega kompleta smo zamenjali še brezžične mikrofone v Kosovelovi in Štihovi dvorani (15.786,95 €). Tudi s konverterjem za mešalno mizo Yamaha v Klubu CD si bomo olajšali delo, predvsem pri zvokovno zahtevnejših prireditvah (4170,78 €). Poleg navedenih mikrofонов smo kupili še dva prav posebna mikrofona, ki sta namenjena predvajanju in snemanju zvoka v (za mikrofone) ekstremnih razmerah, za potrebe koprodukcije *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* (263,07 €).

V letu 2017 smo največ sredstev namenili področju multimedije. Ogromno število prostorov v Cankarjevem domu in tehnološke spremembe pogojujejo in zahtevajo menjavo opreme, saj s staro preprosto ni več mogoče izvajanje prireditev. Največja pridobitev je bila zagotovo nakup še enega 20.000 ansi lumenskega DCP video projektorja z ustreznim naborom leč (59.251,62 €). Zamenjati smo morali tudi projektorje v štirih manjših, sejnih prostorih, prav tako je bilo treba dodelati vse digitalne inštalacije v omenjenih prostorih (26.563,12 €). Za distribucijo kakovostne slike smo kupili štiri HD SDI monitore (9646,05 €), za lažje upravljanje multimedijske opreme pa še tablične računalnike (390,00 €).

S pomočjo dodatnih interventnih sredstev smo lahko v letu 2017 izvedli še naslednje nakupe opreme na področju multimedije.

Zaradi neustreznega in nezanesljivega delovanja projektorja v Kosovelovi dvorani je bila nujna njegova zamenjava z novim, DLP-projektorjem. Težava pri starem projektorju je bila tudi glasnost, ki je moteče vplivala na potek prireditev v dvorani. Stari projektor ni več zadovoljeval ustrezne resolucije, svetilnosti in možnosti digitalnih priklopov (cena novega Panasonic DZ13 je bila 31.638,26 €).

Nabava ultra širokokotne leče Panasonic 0,36 za sedanje 3 chipne Panasonic projektorje je nujna zaradi vse pogostejše prostorske omejitve pri umeščanju projekcij od zadaj pri večjih in zahtevnejših projektih v Gallusovi in Linhartovi dvorani. Poleg tega pa je potrebna, predvsem pri gledaliških in sodobnoplesnih predstavah, tele zoom leča zaradi velike oddaljenosti projektorja od projekcijske površine (25.132 €).

Pri ugotavljanju zahtev za izvedbo koprodukcijske predstave *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* (januar 2018) se je izkazalo, da je nujno zagotoviti optične pretvornike digitalnih signalov prek HD SDI priklopov NORWIA. Te pretvornike bomo seveda uporabljali tudi za izvedbo drugih projektov, saj zagotavljajo kakovosten digitalni signal na daljših razdaljah, predvsem v Gallusovi dvorani (4743 €).

Nujna je tudi dopolnitev nabora pretvornikov digitalnih signalov HD SDI – HDMI BLACK MAGIC, saj je le na ta način mogoče zagotoviti prikllope večine digitalnih povezav na vseh projektih, saj skorajda ni več analognih povezav in naprav (4294 €).

Za projekt *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* smo morali nabaviti nove žarnice za večje projektorje, saj je treba sestavljati projekcije iz treh različnih virov. Enotnost slike in ustvarjanje iluzije je mogoče samo z enako kakovostjo svetilnosti (4001,66 €). Velika pozornost bo na novi koprodukciji posvečena vizualnim učinkom, ki bo zagotovo predstavljala edinstveno izkušnjo. Za uresničitev te ideje smo povečali še nabor kamer s pripadajočimi lečami in preostalo potrebno opremo (7827 €).

Na področju internetnih tehnologij nam je uspelo izvesti menjavo vseh delovnih postaj v tehničnem sektorju, poleg tega smo, za potrebe obsežnejših prireditev, kupili 12 računalnikov za dvorane (39.119,89 €). Za potrebe informacijskega središča smo kupili nekaj tiskalnikov za vstopnice, v določenih prostorih smo morali zamenjati popolnoma iztrošene tiskalnike, monitorje, rezalnike dokumentov in druge manjše priprave (11.599,26 €).

Zamenjali smo dve mrežni stikali v serverski sobi (9989,93 €).

Na postavki programske opreme smo z nakupom programa Arena omogočili izvedbo zahtevne projekcije za projekt *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*, s pomočjo programa Frontman Find za potrebe inventurnih popisov pa bo ta del poslovanja preglednejše in lažje urejen. Nadgradili smo tudi vse licence za delovanje spodnjih in zgornjih pogonov odrske tehnologije v Gallusovi dvorani. Skupen strošek za nadgradnje/nakupe programske opreme je znašal 11.733,01 €.

Zamenjali smo tudi 18 mobilnih telefonskih aparatov za zaposlene (5696,95 €).

V letu 2016 smo zamenjali sistem odkrivanja in javljanja požara v Cankarjev domu, saj je bil skrajni čas, da poskrbimo za ustrezno varnost. Glede na relativno dobro kondicijo javljalnikov smo periferijo ohranili, požarno centralo pa zamenjali z modernejšo, ki podpira komunikacijo s sedanjo infrastrukturo. Aplikacija za nadzor požarnega sistema (VTZNET) je bila razvita na platformi Windows NT z operacijskim sistemom Windows XP, ki od Microsofta ni več podprt. V letu 2017 smo končali projekt menjave požarne centrale tudi v programskem smislu (8515,60 €). Prednost novega sistema je, da ga lahko redno nadgrajujemo in tako sledimo novim operacijskim sistemom.

Za potrebe splošne luči in moči je v Cankarjevem domu vgrajenih 12 napajalnih energetskih stikalnih blokov, ki se električno napajajo neposredno iz transformatorske postaje in 42 področnih stikalnih blokov, ki se električno napajajo iz napajalnih stikalnih blokov. Vsi stikalni bloki imajo vgrajene močnostne odklopnike, ki so bili že ob vgradnji nezanesljivi in zastareli. V sedanjih stikalnih blokih ni vgrajene prenapetostne zaščite. V transformatorski postaji je vgrajena osnovna zaščita tipa A – groba zaščita (katodni odvodniki), ki za sodobne električne, informacijske in elektronske naprave ne zagotavljajo več zadovoljive zaščite pred škodljivimi okvarami, ki jih povzročijo prenapetosti, ki se pojavijo v elektroenergetskem omrežju. Da bi zmanjšali tveganja okvar sodobnih naprav zaradi prenapetostnih pojavov, je treba elektroenergetski sistem Cankarjevega doma opremiti z dodatnimi nivoji prenapetostne zaščite. Ti nivoji so tipa B, C in D ter jih bo treba vgraditi v sam razvodni del elektroenergetskega sistema CD, to je v stikalne bloke.

Tudi preostali opremi, ki je vgrajena v stikalnih blokih, se izteka življenjska doba. V obdobju 2005–12 smo zamenjali devet področnih stikalnih blokov. V letu 2017 smo zamenjali dva napajalna stikalna bloka in enega področnega (29.849,50 €). V prihodnjih letih načrtujemo zamenjavo še dveh napajalnih blokov in enega področnega. Z zamenjavo stikalnih blokov, v katerih je vgrajena sodobna oprema in kakovostna prenapetostna zaščita, se povečuje varnost tako za ljudi kot za opremo.

Za področje priprave prizorišč smo v letu 2017 kupili nov ročni paletni viličar (1095,74 €).

V Cankarjevem domu, kulturnem spomeniku državnega pomena, imam še precej tekstilnih oblog, ki jih navadno temeljito čistimo ob letnih generalnih čiščenjih. Po izkušnjah prejšnjih let smo ugotovili, da je za zagotavljanje urejenega videza letno čiščenje absolutno neustrezno.

Tako smo v letu 2017 izvedli nakup stroja za čiščenje tekstilnih površin (3713,59 €). Tako bomo lahko stalno vzdrževali urejen videz, hkrati pa občutno zmanjšali strošek na tej postavki, saj ne bo več treba najemati zunanjih izvajalcev.

Minula štiri leta žal ne moremo govoriti o investicijah, temveč skoraj izključno o nabavah tehnične opreme. Večji sklopi opreme, predvsem pa prostori, že več let čakajo na svojo novo podobo, ki je po toliko letih delovanja več kot potrebna. Kot smo v strateškem načrtu predvidevali in načrtovali, bi morali izvesti kar nekaj nujnih in zahtevnih investicij, saj bi le tako lahko zagotavljali najvišje standarde v smislu izvedbe prireditev. Tako še vedno čakajo na novo podobo in primerno funkcionalnost vsi garderobni prostori za izvajalce, vse strešne površine, centralno ozvočenje Gallusove dvorane, zgornji in spodnji pogoni Gallusove dvorane, prenova Štihove dvorane, dokončanje 5. nadstropja ter energetska sanacija zahodne fasade.

Ob koncu leta 2017 so nam bila na podlagi sklepa Vlade RS (št. 41012-90/2017/2, 21. 12. 2017) z dopolnilno odločbo MK (št. 6110-902/2016/41, 22. 12. 2017)³⁵ odobrena sredstva v višini 24.400 € za pripravo dokumentacije in analiz, ki so potrebni za odločitev o začetku izvedbe celovite obnove strehe Cankarjevega doma.

Ocenjene vrednosti nujno potrebnih večjih investicijskih posegov na objektu, ki so načrtovani tudi v Strateškem načrtu CD 2015–2019, in že nekaj let čakajo na uresničitve, so:

- **vgradnja gasilne naprave za transformatorsko postajo 200.000 €**,
- **Gallusova dvorana** (centralno ozvočenje) **330.000 €**,
- **popolna obnova Štihove dvorane 700.000 €**,
- **dokončanje 5. nadstropja** (gradbeno-obrtniška dela, strojni del in vgradnja prezračevanja, elektroinštalacijska dela s svetili) **830.000 €**,
- **prenova dvonamenskih prostorov/garderob za izvajalce 500.000 €**,
- **konservatorski načrt in energetska sanacija zahodne fasade 190.000 €**,
- **celovita prenova strešnih površin 1.937.103,80 €³⁶**,
- **popolna prenova Male galerije** (ki trenutno ni klimatizirana) **210.000 €**,
- **Galerija 263.000 €**,
- **prenova spletne strani 50.000 €**.

FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2017, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI

Finančno poslovanje CD v letu 2017 podrobno razkriva Računovodsko poročilo, poslovno poročilo vključuje le primerjave med uresničenimi in načrtovanimi odhodki in prihodki po vrstah in dejavnostih. Finančni podatki so iz računovodskih evidenc (izkazov prihodkov in odhodkov) CD za leta 2015, 2016 in 2017, iz poslovnih poročil za pretekla leta in iz finančnega načrta za leto 2017.

Finančno poslovanje in doseženi rezultati CD

Ustvarjen je bil **celotni prihodek** v višini **9.801.806 €** (9.504.034 €), načrtovan v višini 9.606.955 €; **odhodki** so bili uresničeni v višini **9.742.459 €** (9.440.643 €), načrtovani v višini

³⁵ Iz proračunske postavke 131080 – Investicije v kulturi (konto 4323 – investicijski transfer javnim zavodom, podprogram 180308, NRP: 3340-17-8003 Celovita obnova strehe na objektu Cankarjev dom Ljubljana).

³⁶ Ocenjena vrednost investicije na podlagi dokumenta identifikacije investicijskega projekta (DIIP), ING Invest d.o.o. Ljubljana, december 2017.

9.606.955 €. Odhodki so bili večji od načrtovanih za 135.504 € (za 1,4 %), prihodki pa so presegli načrtovane za 194.850,98 € (za 2 %).

Ustvarjen je bil **presežek** prihodkov nad odhodki v višini **59.347 €** (63.391 €).

Tabela 12: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki CD

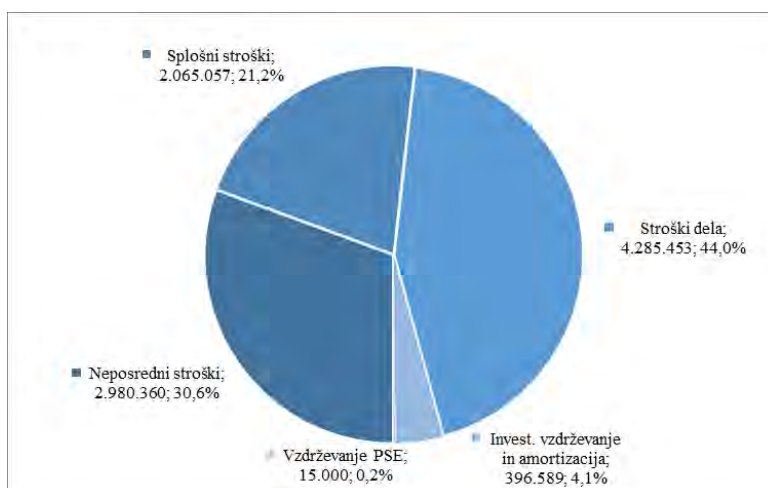
	Vrste odhodkov in prihodkov	Uresničeno 2015	Uresničeno 2016	FN 2017 (rebalans)	Uresničeno 2017	Indeks Ures./FN	Uresničeno 2017 vs. 2016	Struktura 2017
ODHODKI								
1	Neposredni stroški CD	2.661.458	3.011.429	3.041.894	2.980.360	98,0	-31.069	30,6 %
2	Splošni stroški CD	1.806.528	1.932.736	1.977.050	2.065.057	104,5	132.321	21,2 %
3	Investicijsko vzdrževanje CD	108.235	138.500	65.000	146.446	225,3	7.946	1,5 %
4	Vzdrževanje PSE ³⁷	54.122	12.000	15.000	15.000	100,0	3.000	0,2 %
5	Amortizacija CD	225.160	207.575	238.897	250.143	104,7	42.568	2,6 %
6	Stroški dela CD	3.876.550	4.138.405	4.269.114	4.285.453	100,4	147.048	44,0 %
7	SKUPAJ ODHODKI CD (1-7)	8.732.052	9.440.643	9.606.955	9.742.459	101,4	301.816	100,0 %
PRIHODKI								
8	MK ZA JAVNO SLUŽBO	5.125.451	5.175.788	5.578.308	5.583.134	100,1	407.346	57,0 %
9	DRUGI PRORAČUNSKI PRIHODKI		12.500	5.000	16.926	338,5	4.426	0,2 %
10	Prihodki od prodaje vstopnic	1.610.593	2.086.307	1.789.623	1.874.799	104,8	-211.508	19,1 %
11	Pokrovitelji domači	203.771	367.040	285.150	291.732	102,3	-75.308	3,0 %
12	Pokrovitelji tuji	40.500	47.500	40.000	43.000	107,5	-4.500	0,4 %
13	Donatorji domači		1.499		150		-1.349	0,0 %
14	Donatorji tuji ³⁸	24.470	33.882	43.000	4.351	10,1	-29.531	0,0 %
15	Sredstva od drugih evropskih institucij				46.000		46.000	0,5 %
16	Prodaja storitev	125.105	93.510	95.911	127.891	133,3	34.381	1,3 %
17	Prodaja storitev	1.619.372	1.575.784	1.754.852	1.725.862	98,3	150.078	17,6 %
18	Obresti	1.657	300	1.000	290	29,0	-10	0,0 %
19	Drugi prihodki CD	67.501	109.925	14.111	87.669	621,3	-22.256	0,9 %
20	NEPRORAČUNSKI PRIHODKI (10-19)	3.692.968	4.315.746	4.023.647	4.201.746	104,4	-114.000	42,9 %
21	SKUPAJ PRIHODKI CD (8+9+20)	8.818.419	9.504.034	9.606.955	9.801.806	102,0	297.772	100,0 %
22	PRESEŽEK PRIHODKOV (21-7)	86.367	63.391		59.347		-4.044	

Odhodki CD

Odhodki, ki so bili za 1,4 % višji od načrtovanih, so odvisni od obsega in strukture programa, ki se vsako leto spreminja, ter od pogodbenih določb na podlagi pogodb sklenjenih s partnerji in izvajalci programa.

³⁷ Park Sveta Evrope

³⁸ Uresničeni prihodki iz leta 2016 in načrtovani prihodki za leto 2017 vključujejo tudi sredstva od drugih evropskih institucij.

Slika 6: **Odhodki CD za leto 2017 po vrstah odhodkov**

Neposredni stroški so bili nižji od načrtovanih za 61.534 € (za 2 %) zaradi večjega obsega dejavnosti CD na trgu, neposredni stroški javne službe so bili manjši od načrtovanih.

Splošni stroški delovanja so presegli uresničene stroške za leto 2016 za 132.321 € (za 6,8 %), načrtovane za leto 2017 pa za 88.007 € zaradi večjega obsega programa ter številnih obiskovalcev in izvajalcev v prostorih CD, večjih stroškov zunanjih sodelavcev na področju varovanja in čiščenja – zaradi večjega obsega opravljenih storitev (nadomeščanje dalj časa odsotnih delavcev), večjih stroškov porabe materiala in storitev vzdrževanja, ki jih v prejšnjih letih zaradi podfinanciranosti iz javnih virov nismo mogli izvesti.

V letu 2017 smo iz neproračunskih virov obračunali **amortizacijo** v višini **250.143 €** (207.575 €) in zagotovili sredstva za **investicijsko vzdrževanje** v višini **146.446 €** (138.500 €), saj je MK za te namene zagotovilo le sredstva v višini 22.000 €, brez nujnega tekočega in investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme pa bi ogrozili nemoteno izvajanje programa.

Predvsem zaradi večjih neproračunskih prihodkov (od prodaje vstopnic in dejavnosti na trgu) od načrtovanih so se povečali stroški nujnega investicijskega vzdrževanja in amortizacije, ki je bila vir za nakupe opreme iz neproračunskih virov.

Stroški dela v letu 2017 so bili na ravni načrtovanih (na podlagi rebalansa finančnega načrta); v primerjavi z letom 2016 pa so bili višji za 147.048 € (za 3,6 %) zaradi učinka postopnega sproščanja varčevalnih ukrepov na področju plač v javnem sektorju in zaradi odprave anomalij oziroma ustrezne uvrstitve v plačne razrede glede vrednotenja delovnih mest oz. nazivov v javnem sektorju iz dogovora, ki ga je Vlada Republike Slovenije sklenila s sindikati³⁹, in sicer delovnih mest, ki so uvrščena do vključno 26. plačnega razreda, ter zaradi večjega števila opravljenih in izplačanih nadur ter nekoliko večje izplačane delovne uspešnosti za zaposlene – zaradi povečanega obsega dela in dobrih rezultatov. Stroški zaradi drugih izplačil zaposlenim (jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči in odpravnine) so nižji od načrtovanih zaradi zamika datuma upokojitve v leto 2018.

Za stroške dela je **MK** zagotovilo **2.952.324 €** (2.805.299 €), to je 68,9 % (67,8 %) vseh sredstev za kritje stroškov dela.

³⁹ Realizacija IV. točke Dogovora o ukrepih na področju stroškov dela in drugih ukrepih v javnem sektorju; Ur. l. RS št. 88/2016.

Z nejavnimi in drugimi prihodki javne službe je **CD** zagotovil 8,8 %, JSKD je od tega plačal sofinanciranje stroškov dela v višini 5000 €, ZPIZ pa je refundiral prispevke za mlajšega delavca v višini 920 €; s prihodki tržne dejavnosti je bilo zagotovljenih 22,3 % sredstev za stroške dela. CD je **iz neproračunskih virov** (brez sredstev JSKD, ZPIZ in MK) zagotovil skupaj **1.327.210 €** (leto prej 1.328.105 €). Delež neproračunskih virov financiranja stroškov dela CD v letu 2017 je bil za eno odstotno točko nižji kot v letu 2016, ko je znašal 32,1 %.

Tabela 13: Stroški dela po dejavnostih in virih financiranja 2017 (v €)

Stroški dela	FN 2017 (rebalans)	SKUPAJ CD	MK	Nejavni in drugi prih. JS	Javna služba	Dejavnost na trgu	Delež MK	Delež CD
		1=4+5	2	3	4=2+3	5	6	7
a) Plače, dodatki in nadomestila	2.990.000	2.975.010	2.276.743	28.890	2.305.633	669.377	76,5 %	23,5 %
b) Regres za letni dopust	113.502	113.239	87.320	440	87.760	25.479	77,1 %	22,9 %
c) Povračila	241.000	245.208	190.037		190.037	55.172	77,5 %	22,5 %
d) Sredstva za delovno uspešnost	274.000	307.101		246.441	246.441	60.660		100,0 %
- delovna uspešnost za povečanje obsega dela		15.195		12.916	12.916	2.279		100,0 %
- delovna uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	274.000	291.906		233.525	233.525	58.381		100,0 %
e) Sredstva za nadurno delo	34.000	40.140		30.105	30.105	10.035		100,0 %
g) Drugi izdatki (tudi odpravnine)	58.446	41.858	31.767	673	32.440	9.418	75,9 %	24,1 %
SKUPAJ (a do g)	3.710.948	3.722.556	2.585.866	306.549	2.892.415	830.141	69,5 %	30,5 %
Skupaj bruto plače (a+d+e)	3.298.000	3.322.251	2.276.743	305.435	2.582.178	740.073	68,5 %	31,5 %
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	412.948	400.306	309.123	1.114	310.237	90.069	77,2 %	22,8 %
Skupaj prispevki in premije KDPZJU	558.166	562.896	366.457	69.787	436.245	126.652	65,1 %	34,9 %
SKUPAJ STROŠKI DELA	4.269.114	4.285.453	2.952.324	376.336	3.328.660	956.793	68,9 %	31,1 %
Delež sofinanciranja		100,0 %	68,9 %	8,8 %	77,7 %	22,3 %		

Prihodki CD

Uresničeni prihodki **MK** za javno službo so bili v višini **5.583.134 €⁴⁰** (5.175.788 €), to je za 7,9 % ali 407.346 € več kot v letu 2016 in za 4826 € manj, kot smo načrtovali. V prihodke MK niso všteta sredstva v višini 24.400 €, ki smo jih ob koncu leta 2017 prejeli na podlagi dopolnilne odločbe za izdelavo dokumentacije in analiz v zvezi s pripravo investicijske dokumentacije za celovito prenovo strehe, ki jih v poslovnih knjigah vodimo med razmejitvami, in sredstva za nakup opreme (103.889 €) na podlagi dopolnilne odločbe, ki so izkazana v bilanci stanja.

Uresničeni **drugi proračunski prihodki**, ki so jih zagotovili Slovenski filmski center za 19. Festival dokumentarnega filma (8000 €), Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD) za pridobivanje dodatnih znanj za mlade na področju kulturnih dejavnosti sofinanciranja zaposlitve za deset mesecev (5000 €), Ministrstvo za izobraževanje, znanost in

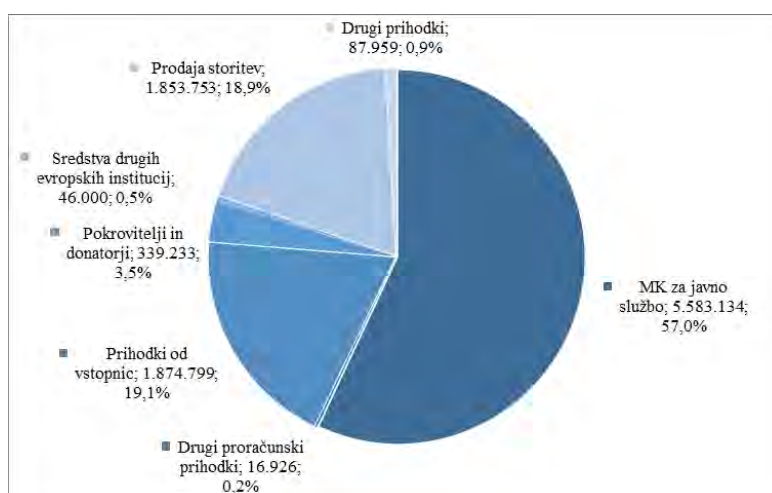
⁴⁰ Iz proračunske postavke (PP) 131084 – Umetniški programi v javnih zavodih 5.525.478,60 €, iz PP 131154 – Vzgoja in izobraževanje na področju kulture 53.155 € in iz PP 131129 – Mednarodno sodelovanje na področju kulture 4500 €. Znesek ne vključuje sredstev MK za plačilo stroškov državnih proslav (ob dnevu reformacije in ob dnevu samostojnosti) v sklopu dejavnosti CD na trgu.

šport za sofinanciranje Kulturnega bazarja (1500 €), Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije za izvajanje praktičnega izobraževanja – strokovne prakse (1506,77 €) in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) – vračilo dela prispevkov delodajalca za prvo zaposlitev na podlagi 157. in 172. člena ZPIZ-2 (919,62 €), so skupaj znašali **16.926 €** in so bili od načrtovanih višji za 14.626 €.

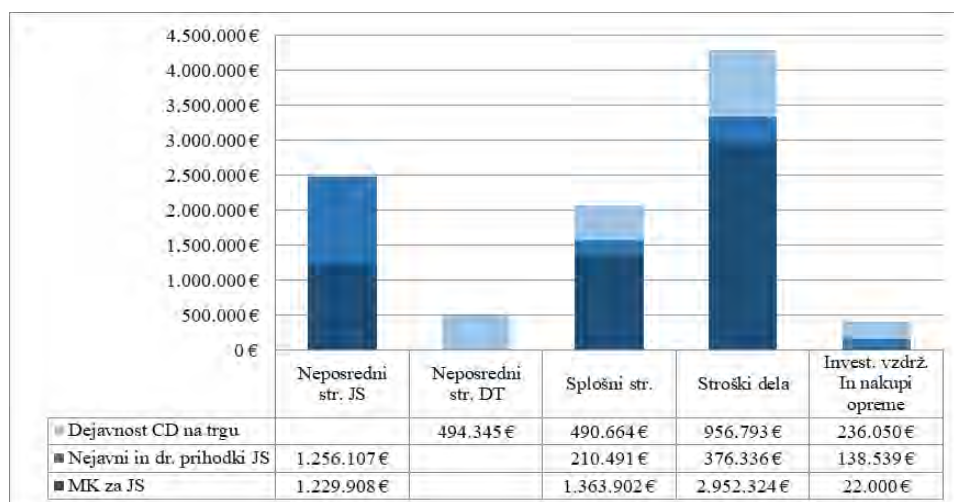
Uresničeni so bili **neporračunski in drugi prihodki** v višini **4.201.746 €** (4.315.746 €), to je 114.000 € manj kot leta 2016, vendar za 178.099 € (za 4,4 %) več kot smo načrtovali. Uresničeni neporračunski in drugi prihodki vključujejo tudi sredstva na podlagi razpisa programa EU Ustvarjalna Evropa (43.000 €) za Liffe.

Skupni prihodki CD v višini 9.801.806 € so presegle načrtovane za 2 % ali za 194.851 € in uresničene v letu 2016 za 3,1 % ali za 297.772 €.

Slika 7: Prihodki CD za leto 2017

Slika 8: Viri financiranja neposrednih, splošnih in stroškov dela ter investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme za leto 2017 (brez vzdrževanja PSE)

V letu 2011 smo na priporočilo revizorjev spremenili način računovodskega evidentiranja sodelovanja s koproducenti in nekaterimi partnerji. Rezultat te spremembe so manjši nejavni prihodki in neposredni stroški ter ne manjši obseg dejavnosti in prihodkov, kot nekateri zmotno interpretirajo to spremembo, ki na ravni CD (ob upoštevanju javne službe in dejavnosti na trgu) v letu 2017 pomeni za 735.174 € manjše neproračunske prihodke in neposredne stroške CD, kot če ne bi spremenili načina knjiženja. Če bi imeli v letu 2017 enako knjiženje kot pred letom 2011, bi bil celotni prihodek CD v letu 2017 10.536.980 €, kar dokazuje, da CD ohranja visok obseg dejavnosti in ugodno razmerje med javnimi in neproračunskimi viri financiranja.

Tabela 14: Prihodki in odhodki 2010–17 brez spremembe računovodske politike (v €)

	Prihodki (brez sprem. rač. politike)	Odhodki (brez sprem. rač. politike)
2017	10.536.980	10.477.633
2016	10.442.782	10.379.392
2015	9.643.392	9.557.025
2014	9.227.192	9.163.326
2013	9.681.734	9.643.026
2012	10.591.835	10.510.091
2011	10.801.736	10.762.960
2010	11.662.746	11.637.817

Finančno poslovanje in rezultati javne službe

Uresničen je bil celotni prihodek v višini 7.564.989 € (7.314.099 €), ki je na ravni načrtovanega. Od uresničenega celotnega prihodka iz leta 2016 je bil večji za 250.890 € (za 3,4 %).

Tabela 15: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki javne službe po vrstah

	Vrste odhodkov in prihodkov (javna služba)	Uresničeno 2015	Uresničeno 2016	FN 2017 (rebalans)	Uresničeno 2017	Indeks Ures./FN	Uresničeno 2017 vs. 2016	Struktura 2017
ODHODKI								
1	Neposredni stroški JS	2.309.026	2.469.053	2.582.985	2.486.015	96,2	16.962	32,9 %
2	Splošni stroški JS	1.395.026	1.493.878	1.533.572	1.574.393	102,7	80.515	20,8 %
3	Investicijsko vzdrževanje JS	75.764	112.530	41.000	113.495	276,8	965	1,5 %
4	Vzdrževanje PSE	54.122	12.000	15.000	15.000	100,0	3.000	0,2 %
5	Amortizacija JS	34.497	26.630	45.897	47.044	102,5	20.414	0,6 %
6	Stroški dela JS	3.062.475	3.187.972	3.347.649	3.328.660	99,4	140.688	44,0 %
7	SKUPAJ ODHODKI JS (1-6)	6.930.909	7.302.063	7.566.103	7.564.607	100,0	262.544	100,0 %
PRIHODKI								
8	MK za NS JS	1.155.250	1.142.253	1.142.253	1.142.253	100,0		15,1 %
9	MK za projekte JS ⁴¹	50.906	57.655	83.155	87.655	105,4	30.000	1,2 %
10	MK za splošne stroške JS	1.186.225	1.158.581	1.349.685	1.363.902	101,1	205.321	18,0 %
12	MK za vzdrževanje PSE	54.122	12.000	15.000	15.000	100,0	3.000	0,2 %
13	MK za invest. vzdrževanje			22.000	22.000	100,0	22.000	0,3 %
14	MK za stroške dela JS	2.678.948	2.805.299	2.966.215	2.952.324	99,5	147.025	39,0 %
15	SKUPAJ MK JS (8-14)	5.125.451	5.175.788	5.578.308	5.583.134	100,1	407.346	73,8 %

⁴¹ Kulturni bazar (2015: 50.906 €; 2016: 53.155 €; 2017: 53.155 €), Evropska jazz konferenca (2016: 4500 €; 2017: 30.000 €) in Liffe (2017: 4500 €).

nadaljevanje

	Vrste odhodkov in prihodkov (javna služba)	Uresničeno 2015	Uresničeno 2016	FN 2017 (rebalans)	Uresničeno 2017	Indeks Ures./FN	Uresničeno 2017 vs. 2016	Struktura 2017
16	DRUGI PRORAČUNSKI PRIHODKI		12.500	5.000	16.926	338,5	4.426	0,2 %
17	Prihodki od vstopnic JS	1.463.536	1.710.881	1.633.623	1.509.754	92,4	-201.127	20,0 %
18	Prodaja katalogov, artiklov	6.932	14.951	2.000	12.852	642,6	-2.099	0,2 %
19	Pokrovitelji JS	160.907	249.101	205.150	239.208	116,6	-9.893	3,2 %
20	Donatorji JS domači							
21	Donatorji JS iz tujine ⁴²	24.470	32.567	43.000	2.601	6,0	-29.966	0,0 %
22	Sredstva od drugih evropskih institucij				46.000		46.000	0,6 %
23	Prodaja storitev JS	125.105	93.510	95.911	127.891	133,3	34.381	1,7 %
24	Obresti	1.657	300	1.000	290	29,0	-10	0,0 %
25	Drugi prihodki JS	37.539	24.501	2.111	26.333	1.247,4	1.832	0,3 %
26	NEJAVNI PRIHODKI JS (17-25)	1.820.146	2.125.811	1.982.795	1.964.929	99,1	-160.882	26,0 %
27	PRIHODKI JS (15+16+26)	6.945.597	7.314.099	7.566.103	7.564.989	100,0	250.890	100,0 %
28	PRESEŽEK PRIHODKOV JS (27-7)	14.688	12.036		383		-11.653	

MK je za program javne službe zagotovilo proračunska sredstva v višini **5.583.134 €** (5.175.788 €) – za sofinanciranje neposrednih in splošnih stroškov, stroškov dela ter investicijsko vzdrževanje in vzdrževanje parka Sveta Evrope (vrstice 8 do 14 v tabeli 15).

Po več letih je **MK** na podlagi utemeljenih argumentov **CD** v letu 2017 občutno povišalo sofinanciranje splošnih stroškov delovanja (za 205.321 € v primerjavi z letom 2016). Za kritje stroškov dela je **MK** v primerjavi z letom 2016 zagotovilo za 147.025 € več sredstev zaradi postopnega sproščanja varčevalnih ukrepov.

Struktura prilivov od **MK** (po plačnih kontih) za kritje stroškov dela ni skladna z vrstami stroškov dela in z informacijami, ki smo jih sporočali med letom (občutno so podfinancirani dodatki (s prispevki delodajalca) za delo v posebnih pogojih; medtem ko so povračila, deloma tudi zaradi dolgotrajnejših odsotnosti zaposlenih, nadfinancirana).

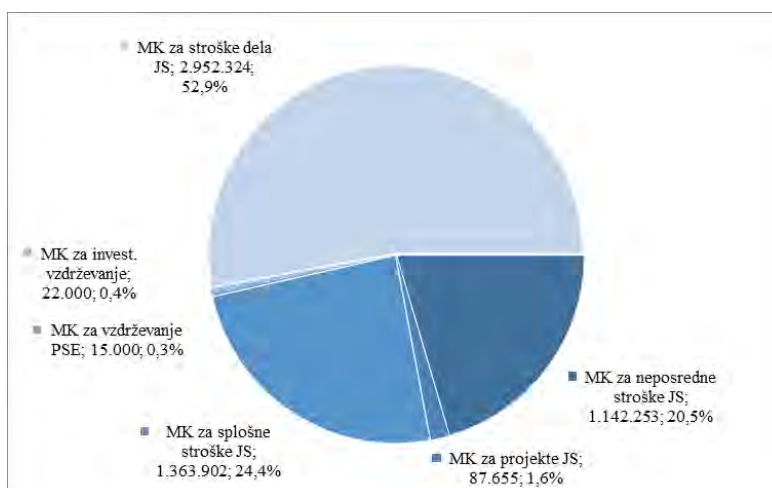
Za izvedbo 4. Evropske jazz konference je **MK** zagotovilo dodatna namenska programska sredstva v višini 30.000 €.

Prvič od leta 2014 je **MK** zagotovilo skromna sredstva za investicijsko vzdrževanje (22.000 €); za vzdrževanja **PSE** pa zagotovilo za 3000 € več sredstev kot v letu 2016.

Skupni znesek javnih prihodkov, ki jih je zagotovil **MK**, je bil za 407.346 € večji kot v letu 2016. Glede na načrtovano so bila sredstva **MK** nižja za 4826 €.

⁴² Uresničeni prihodki iz leta 2016 in načrtovani prihodki za leto 2017 vključujejo tudi sredstva od drugih evropskih institucij.

Slika 9: Sredstva MK za javno službo CD v letu 2017

Delež proračunskih sredstev, ki jih je zagotovilo MK za javni kulturni program CD⁴³, je v letu 2017 znašal 73,8 % (70,8 %); delež nejavnih prihodkov za javno službo je znašal 26 % (29,1 %) in drugih proračunskih virov za javno službo 0,2 % (0,1 %). V celotnem prihodku CD je delež sredstev MK za javno službo CD znašal 57 % (54,5 %).

Z nejavnimi prihodki javne službe v višini 1.964.929 € (2.125.811 €) in z drugimi proračunskimi prihodki v višini 16.926 € (12.500 €) smo zagotovili sofinanciranje:

- neposrednih stroškov programa javne službe 1.256.107 € (1.269.145 €),
- splošnih stroškov javne službe 210.491 € (335.297 €),
- stroškov dela za javno službo: 376.336 € (382.672 €),
- investicijskega vzdrževanja in amortizacije: 138.539 € (139.160 €).

Uresničeni nejavni prihodki so bili za 17.866 € (za 0,9 %) manjši od načrtovanih. Prihodki od prodanih vstopnic so bili od načrtovanih manjši za 123.869 € (za 7,6 %) in za 201.127 € (za 11,8 %) manjši od uresničenih leto prej. Poleg tega, da smo krili sorazmerni delež neposrednih stroškov posameznih projektov, smo koproducentom in partnerjem nakazali deleže prihodkov od prodanih vstopnic, ki jim pripadajo na podlagi pogodb, v skupni višini 440.144 €. Do leta 2011 smo prihodke evidentirali v celoti kot prihodke CD, koproducentom pa plačali stroške v tej višini na osnovi izstavljenih računov. Prihodki od pokroviteljev in darovalcev so bili od načrtovanih večji za 36.659 € (za 17,9 %) in prihodki od prodaje storitev javne službe za 31.980 € (za 33,3 %). Drugi prihodki javne službe (pozitivne tečajne razlike, izterjane odpisane terjatve, drugi izredni prihodki in izravnave) so bili občutno višji od načrtovanih (za 24.222 €), vendar na ravni iz leta prej.

⁴³ Vključno s sredstvi za vzdrževanje PSE.

Tabela 16: Višina in delež sredstev MK in nejavnih prihodkov CD za financiranje neposrednih stroškov⁴⁴ javnega kulturnega programa za leto 2017 (v €)

KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (JAVNA SLUŽBA) po dejavnostih	Neposredni stroški JS	MK za NS JS	Delež MK za NS	CD za NS JS	Delež CD za NS	Deleži MK za NS po dejavnostih
	1	2=1-4	3=2/1	4=1-2	5=4/1	6
1. Glasbena dejavnost	1.231.033	588.009	47,8 %	643.024	52,5 %	47,8 %
1.1. Resna glasba	618.499	334.245	54,0 %	284.254	46,0 %	27,2 %
1.2. Druga glasba ⁴⁵	612.533	253.764	41,4 %	358.769	58,6 %	20,6 %
2. Gledališka dejavnost	154.776	138.060	89,2 %	16.716	10,8 %	11,2 %
3. Plesna dejavnost	375.989	151.575	40,3 %	224.414	59,7 %	12,3 %
4. Filmska dejavnost	281.179	102.088	36,3 %	179.091	63,7 %	8,3 %
5. Kulturnovzgojna dejavnost (s Kulturnim bazarjem), humanistika in literatura	239.580	148.699	62,1 %	90.881	37,9 %	12,1 %
6. Razstavna dejavnost	153.802	99.775	64,9 %	54.027	35,1 %	8,1 %
7. Drugi projekti javne službe	49.656	1.702	3,4 %	47.954	96,6 %	0,1 %
SKUPAJ	2.486.015	1.229.908	49,5 %	1.256.107	50,5 %	100,0 %

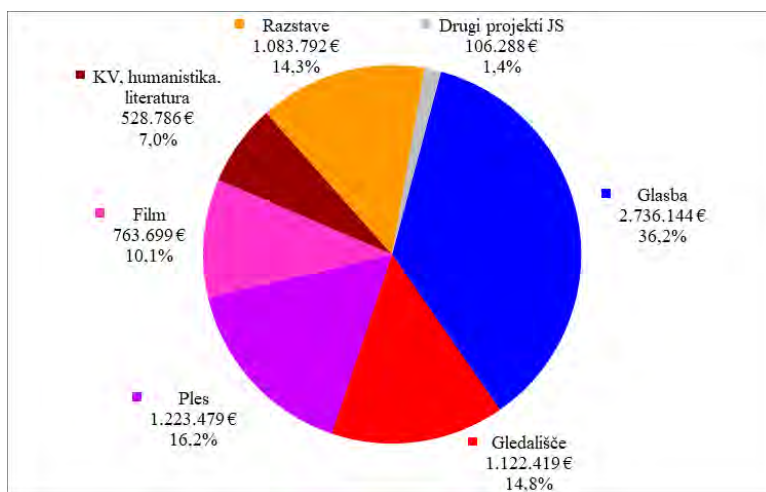
Tabela 17: Odhodki javne službe po dejavnostih in virih financiranja za leto 2017 (v €)

KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (JAVNA SLUŽBA) po dejavnostih	Odhodki JS			Viri financiranja JS				Odhodki na obisk	
	Neposredni stroški	Splošni odhodki	Skupaj	Prihodki MK	Prihodki CD	Delež MK	Delež CD	Nep. stroški	Vsi stroški
	1	2	3=1+2	4	5=3-4	6=4/3	7=5/3	8	9
1. Glasbena dejavnost	1.231.033	1.505.111	2.736.144	1.877.511	858.633	68,6 %	31,4 %	13,0 €	28,8 €
1.1. Resna glasba	618.499	1.150.089	1.768.589	1.319.582	449.006	74,6 %	25,4 %	8,7 €	25,0 €
1.2. Druga glasba	612.533	355.022	967.555	557.928	409.627	57,7 %	42,3 %	25,5 €	40,3 €
2. Gledališka dejavnost	154.776	967.642	1.122.419	967.086	155.332	86,2 %	13,8 %	6,6 €	48,2 €
3. Plesna dejavnost	375.989	847.491	1.223.479	877.661	345.818	71,7 %	28,3 %	37,8 €	123,1 €
4. Filmska dejavnost	281.179	482.520	763.699	515.487	248.212	67,5 %	32,5 %	5,2 €	14,1 €
5. Kulturnovzgojna dej. (s Kulturnim bazarjem), humanistika in literatura	239.580	289.206	528.786	396.476	132.310	75,0 %	25,0 %	3,3 €	7,4 €
6. Razstavna dejavnost	153.802	929.990	1.083.792	896.542	187.249	82,7 %	17,3 %	2,0 €	14,4 €
7. Drugi projekti JS	49.656	56.632	106.288	52.370	53.918	49,3 %	50,7 %	15,1 €	32,3 €
SKUPAJ	2.486.015	5.078.592	7.564.607	5.583.134	1.981.473	73,8 %	26,2 %	7,5 €	22,8 €
+ ali - glede na prejšnje leto	16.962	245.582	262.544	407.345	-144.802	2,9 o.t.	-2,9 o.t.	0,2 €	1,1 €

Splošni odhodki v tabeli 17, ki vključuje vse odhodke in prihodke javne službe po dejavnostih, so na posamezne dejavnosti kulturno-umetniškega programa (javne službe) razdeljeni v skladu z metodologijo za razdelitev splošnih odhodkov (osnova je zasedenost dvoran v letu 2017 in s tem povezani stroški).

⁴⁴ Krajše NS⁴⁵ Vključno z Evropsko jazz konferenco.

Slika 10: **Odhodki (vrednost programa) javne službe in deleži po dejavnostih za leto 2017**

Vrednost (vsi odhodki) javnega kulturnega programa po dejavnostih se vsako leto spreminja, saj so stroški posamezne dejavnosti odvisni od obsega in strukture programa in od izkoristka zmogljivosti. Odhodki (neposredni in posredni) gledališkega programa so imeli na primer v letu 2017 14,8 % (10 %) delež, saj je bila v januarju 2017 premiera velike koprodukcijske gledališke uprizoritve *Vojna in mir* v GD, ki ji je sledilo še 21 ponovitev (leto prej je bila uprizorjena operna koprodukcija *Otello*; operne v letu 2017 ni bilo). Za 10,2 odstotnih točk v primerjavi z letom 2016 je bil zato leta 2017 manjši delež vseh stroškov (posrednih in neposrednih) glasbenega programa, saj v letu 2017 operne koprodukcije v GD ni bilo, izvedenih pa je bilo tudi manj simfoničnih koncertov.

Finančno poslovanje in rezultati dejavnosti CD na trgu

Kongresno-komercialna in druga dejavnost CD na trgu je v celoti financirana iz prihodkov, ki jih CD zaračuna partnerjem za opravljene storitve oz. zasluži s prodajo storitev. V letu 2017 je bil uresničen **prihodek** v višini **2.236.817 €** (2.189.935 €), ki je bil večji od načrtovanega za 195.965 € (za 9,6 %). Neposredni stroški kongresno-komercialnih prireditev (zunanji dobavitelji blaga in storitev) v višini 494.345 € (542.375 €) so bili za 35.436 € (za 7,7 %) večji od načrtovanih; kljub temu je bilo njihovo povečanje precej manjše od povečanja prihodka. Z organizacijo in izvedbo kongresno-komercialnih prireditev smo v letu 2017 zaslužili 1.995.984 € (1.919.578 €), s trženjem tehničnih storitev, z najemninami in drugimi prihodki CD na trgu pa 240.832 € (270.358 €).

V letu 2017 je CD uresničil **prispevek za sofinanciranje splošnih odhodkov CD**⁴⁶ v višini **1.742.472 €** (1.647.561 €), ki je bil **večji** od previdno načrtovanega za **160.529 €**.

Prispevek za kritje splošnih odhodkov CD je bil v letu 2017 vir sofinanciranja:

- splošnih stroškov v višini 490.664 € (438.858 €),
- stroškov dela zaposlenih v višini 956.793 € (950.433 €),
- amortizacije in investicijskega vzdrževanja v višini 236.049 € (206.915 €),
- presežka prihodkov nad odhodki v višini 58.964 € (51.355 €), ki bo pomemben vir sofinanciranja nakupov opreme v letu 2018.

⁴⁶ Krajše PKSO.

Slika 11: Sofinanciranje splošnih odhodkov CD iz prihodkov DT od leta 2010

Tabela 18: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki dejavnosti CD na trgu

	Vrste odhodkov in prihodkov (dejavnost CD na trgu)	Uresničeno 2015	Uresničeno 2016	FN 2017 (rebalans)	Uresničeno 2017	Indeks Ures/FN	Uresničeno 2017 vs. 2016	Struktura 2017
	ODHODKI							
1	Neposredni stroški	352.432	542.375	458.909	494.345	107,7	-48.030	22,7 %
2	Splošni stroški	411.502	438.858	443.478	490.664	110,6	51.806	22,5 %
3	Investicijsko vzdrževanje	32.471	25.970	24.000	32.950	137,3	6.980	1,5 %
4	Amortizacija	190.663	180.945	193.000	203.099	105,2	22.154	9,3 %
5	Stroški dela	814.075	950.433	921.465	956.793	103,8	6.360	43,9 %
6	SKUPAJ (1-5)	1.801.144	2.138.581	2.040.852	2.177.852	106,7	39.271	100,0 %
	PRIHODKI							
7	Prodaja vstopnic	147.057	375.426	156.000	365.045	234,0	-10.381	16,3 %
8	Pokrovitelji domači	42.864	117.939	80.000	52.524	65,7	-65.415	2,3 %
9	Pokrovitelji tuji	40.500	47.500	40.000	43.000	107,5	-4.500	1,9 %
10	Donatorji domači		1.499		150		-1.349	0,0 %
11	Donatorji tuji		1.314		1.750		436	0,1 %
12	Prodaja storitev	1.619.372	1.575.784	1.754.852	1.725.862	98,3	150.078	77,2 %
13	Drugi prihodki	23.030	70.473	10.000	48.485	484,9	-21.988	2,2 %
14	SKUPAJ (7-13)	1.872.823	2.189.935	2.040.852	2.236.817	109,6	46.882	100,0 %
15	PRESEŽEK (14-6)	71.679	51.355		58.964		7.609	

Z ustvarjenimi poslovnimi rezultati smo uresnili pomembne posredne cilje, ki v računovodskih izkazih niso neposredno vidni:

- zmanjšali smo splošne stroške poslovanja za javno službo in stroške dela javne službe, zagotovili smo boljši izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti CD,
- ustvarili smo sredstva za amortizacijo in investicijsko vzdrževanje in s tem prispevali pomemben del sredstev za prenovo CD in posodabljanje njegove tehnologije ter
- zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost (DDV)⁴⁷ smo zmanjšali stroške javne službe CD.

⁴⁷ Odbitni delež DDV za leto 2017 je bil 25 % – v stroške JS in DT je vključenega le 75 % DDV.

II. KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (JAVNA SLUŽBA)

1. RESNA GLASBA, OPERA

Program resne glasbe in opere je bil v letu 2017 izpeljan skladno s terminskim načrtom in objavljenimi sporedi. Delovanje obeh orkestrov je sledilo koledarju koncertne sezone. Zaradi nestabilnih notranjih razmer Orkestra Slovenske filharmonije je bilo nekaj programskih sprememb in ena odpoved napovedanega koncerta zaradi stavke.

Zastavljeni letni načrt prodaje vstopnic se je v glavnem izšel skladno z načrti. Izjema je bil izpad prihodka od prodaje vstopnic zaradi odpovedanega Novoletnega koncerta, slabše od načrtovanega so bili obiskani koncerti Orkestra Slovenske filharmonije, manj od načrtovanega je bilo ponovitev glasbeno-scenskih predstav. Slednje pripisujemo predvsem zgostitvam sorodnih dogodkov v nekaterih obdobjih, čemur pa se kljub skrbnemu načrtovanju ne moremo popolnoma izogniti.

Program, ki ga oblikujemo samostojno, je bil deležen zanimanja občinstva, pospremili so ga pozitivni medijski odzivi. Značilnost leta 2017 je slogovno široko razmahnjena ponudba, ki jo je spremljala tudi dinamika različnih skupin poslušalcev. Osrednji programski tok so dopolnjevali tudi projekti robnih ali raziskujočih vsebinskih izhodišč, veliko zanimivih pobud pa smo uspešno udeležili v partnerstvu z nevladnimi organizacijami.

1.1 Simfonična glasba

Abonmajski koncerti Orkestra Slovenske filharmonije (Modri abonma I in II in Oranžni abonma I in II)

V okviru štirih abonmajskih ciklov je Orkester Slovenske filharmonije v prvi polovici leta izvedel napovedano število koncertov. Spremembe v primerjavi z napovedanim programom so se zgodile pri dveh koncertih v marcu, ki sta ju namesto napovedanega Uroša Lajovica dirigirala Philipp von Steinaecker in Simon Krečič. V sezoni 2016/17 je štiri abonmajске cikle (Modri in Oranžni s ponovitvama) vpisalo 2530 abonentov, jesenski vpis pa je zaznal upad na 2368 abonentov (162 ali 6,4 % manj kot v prejšnji sezoni).

Abonmajski koncerti Simfoničnega orkestra RTV Slovenija (Kromatika)

Simfonični orkester RTV Slovenija je spored prvega dela leta izvedel skladno s terminskim načrtom. Programi niso vključevali skladateljskih novitet oziroma naročil, orkester pa je predstavil kar nekaj manj izvajanih skladb. Veliko pozornost je doživelo gostovanje pianista Freddyja Kempfa, ki je ob priljubljenem prvem koncertu Čajkovskega pritegnil pozornost kot lavreat več tekmovanj. Bártokova baletna suita Čudežni mandarin je bila pod taktirko avstralskega dirigenta Matthewa Cooreyja lep uspeh orkestra. Marca je oblikoval zaokrožen program z dirigentko Giedrė Šlekytė, solistka v Straussovih pesmih je bila Olena Tokar. Aprilski koncert pod taktirko Georgea Pehlivaniana s solistom Ivanom Karizno na violončelu je bil izpeljan virtuosno, a ne dovolj glasbeno poglobljeno. Majski koncert z En Shaom je bil eden vrhuncev sezone, predvsem s Skrjabinovo Poemo ekstaze, v kateri so se glasbenikom pridružili člani glasbeniki Filharmoničnega orkestra Bohuslava Martinůja iz Zlina. Junjski koncert je bil v znamenju violinista Gordana Nikolića, ki je bil tudi glasbeni vodja orkestra v polnokrvno speljanem sporedu del Bacha, Beethovna in Weilla.

Osrednja skladba otvoritvenega koncerta jesenske sezone je bil Mozartov Rekvijem, v katerem je prvič nastopil prav za ta koncert obujeni Mešani zbor Glasbene matice pod vodstvom

Sebastijana Vrhovnika. Zaradi višje sile je koncert namesto En Shaa vodil Loris Voltolini, s solisti Thereso Plut, Martinom Sušnikom, Bernardo Fink in Marcosom Finkom. Koncert je bil razprodan, kar je napovedalo tudi zelo dobro prodajo abonmajev Kromatike: s 706 abonmaji (540 v sezoni 2016/17) so dosegli kar 30-odstotno rast abonmentov glede na vpis v prejšni sezoni. Oktobrski koncert je bil namenjen finski glasbi z dirigentom Villejem Matvejeffom. Uvodoma je predstavil lastno skladbo, solist v koncertu Kalevija Aha je bil harmonikar Klemen Leben, simfonija večera je bila Sibeliusova Peta simfonija. Novembrski koncert sta oblikovala dirigent Daniel Raikin in solist violinist Benjamin Schmid, s sporedom Beethovnov glasbe in Simfonijo št. 5 Dmitrija Šostakoviča. Decembrski dogodek je bil v znamenju priljubljenega Rodrigovega Aranjueškega koncerta s kitaristom Makom Grgičem, ki si uspešno utira koncertantno pot v Združenih državah Amerike. Dirigirala je Catherine Larsen-Maguire; za drugi del koncerta je izbrala Rahmaninove Simfonične pleske.

Zlati abonma

Gostovalni program simfoničnih orkestrov je bil izveden skladno z načrtovanim. Kot presežno lahko označimo gostovanje Kraljevega filharmoničnega orkestra iz Liverpoola pod taktirko Vasilija Petrenka. Veliko pozornosti in odlične ocene sta dobila nastopa violinistov Joshue Bella in Vadima Repina, ki je nastopil kar dvakrat. Očarala nas je vrhunska kondicija Simfoničnega orkestra Frankfurtskega radia, pogled v manj znane simfonične tradicije je ponudilo srečanje z Orkestrom Borusan iz Istanbula.

Koncerti prve polovice leta so prinesli nekaj izjemnih kreacij, med katerimi lahko v celoti izpostavimo gostovanje **Kraljevega filharmoničnega orkestra iz Liverpoola**. Glavni dirigent Vasilij Petrenko se je izkazal kot muzikalen vodja, ki obvladuje tako detajle kot celoto oblikovanja, vzpostavlja pa tudi tesno povezavo z orkestrom. S prefinjenim glasbenim značajem in občutljivim tonom je očaral violončelist Kian Soltani.

Koncertna vrnitev **Simfoničnega orkestra Frankfurtskega radia** je potrdila izjemno kakovost skupne igre in neverjetno sposobnost zvočnega oblikovanja. Solist Joshua Bell je pritegnil veliko domačih glasbenih sledilcev in pokazal samosvoj uvid Mendelssohnovega koncerta. Programsko težišče z Mahlerjevo Peto simfonijo pod taktirko Andrésa Orozco-Estrade ni prineslo globljega interpretativnega uvida, je pa v polnem razmahu pokazala vse izjemne zmožnosti ansambla.

Budimpeški festivalski orkester je gostovanje naslonil na značilno Lisztovo dediščino – na eni strani njen pianistični del z Drugim koncertom v izvedbi odličnega Dejana Lasića, na drugi vezanost na madžarsko ljudsko glasbo, s sodelovanjem cimbalista Oszkárja Ökrösa v izvedbi Madžarskih plesov. Iván Fischer je kondicijo orkestra izpostavil v dinamično razprti simfonični pesnitvi Tako je govoril Zaratustra Richarda Straussa in skupaj z neobičajnimi koncertnimi dodatki zaokrožil nastop (R. Straussov Ples sedmih tančic in Brahmsova zborovska skladba).

Kljub visokemu ugledu in dobri igri je prvo gostovanje **Filharmoničnega orkestra iz Novosibirska** pustilo mešan vtis, predvsem zaradi površnega oblikovanja in kratkosapno izpeljanih glasbenih zamisli dirigenta Gintarasa Rinkevičiusa. Močna točka večera je bil tako solist Vadim Repin, ki je dvorano prevzel s Koncertom za violino št. 2 Sergeja Prokofjeva.

Novembra je nastopil **Španski nacionalni orkester**, ki je izvedel napovedani spored pod taktirko glavnega dirigenta Davida Afkama. Kot solist se je predstavil mladi nagrajenec mednarodnih tekmovanj Juan Pérez Floristán, izkazal se je z lepim tonom in jasnim muzikalnim oblikovanjem. Orkester je razvil bogato inštrumentalno barvitost predstavljenih partitur, ob sicer natančnem Afkamovem vodenju pa smo pogrešali več interpretacijske intenzivnosti in oblikovne vizije.

Namesto napovedanega gostovanja Kitajskega filharmoničnega orkestra, ki je tik pred objavo sezone odpovedal evropsko turnejo, smo predstavili **Filharmonični orkester Borusan** iz Istanbula. Delovanje zasedbe podpira zasebni kapital, orkester pomembno sooblikuje kulturni

utrip sekularne Turčije. V minulih letih resnega dela se je postavil kot slogovno odprt, sproščen ansambel. Na gostovanju v Ljubljani sta se posebej izkazali samozavestni sekciji trobil in tolkal. Dunajski dirigent Sascha Goetzl izraža jasno programsko vizijo, njegove idejne poteze izražajo vodjo nove generacije. Spored je zaokrožil v zanimiv in neobičajen dramaturški lok. Z njim je zaobjel tudi krajšo skladbo enega najvidnejših turških skladateljev Ferita Tüzüna, težišče večera je bil nov koncert Shadow Walker za dve violini in orkester uglednega britanskega skladatelja Marc-Anthonija Turnagea z izjemnima solistoma Danielom Hopom in Vadimom Repinom.

Simfonični koncerti za mladino

Simfonične matineeje Orkestra Slovenske filharmonije za Glasbeno mladino Slovenije

Priljubljene matineeje, ki jih predstavljamo v sodelovanju z Glasbeno mladino Slovenije in Orkestrom Slovenske filharmonije, so bile izpeljane skladno z objavljenimi sporedi. Marca je orkester predstavil obdelave ljudskih tem v slovenski simfonični glasbi v matineji Hej, hoj, muzikant postoj!, ki jih je dirigiral Mitja Dragolić, namenjene pa so bile učencem druge in tretje triade osnovne šole. Aprilska matineja Orkester, Peter in volk je ena najbolj priljubljenih, tudi zaradi pripovedovalca Boštjana Gorence - Pižame. Vodil je dirigent mlajše generacije Miha Rogina, program pa uvaja v lepote simfonične glasbe predšolske otroke od četrtega leta naprej, vse do učencev 4. razreda osnovne šole.

Jesenski termini simfoničnih matinej so oktobra ponudili uspešnico Čudoviti svet glasbil z Vodnikom po orkestru Benjamina Brittena za II. in III. triado osnovne šole, novembrska matineja pa je predstavila nov naslov Z orkestrom na izlet. Povezoval je Boštjan Gorenc - Pižama.

Pod vodstvom dirigenta Slavena Kulenovića in z Mešanim mladinskim zborom Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani je orkester Slovenske filharmonije pripravil koncertno potovanje skozi zgodovino glasbe pod naslovom Z orkestrom na izlet. Vodil ga je povezovalec Uroš Mijošek, namenjeno je bilo osnovnošolcem III. triade in srednješolcem.

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko

Aprilski koncertni program **Dopoldan s Simfoniki RTV Slovenija** se je odpravil na Operno popotovanje od baroka do muzikala, z dirigentom Simonom Krečičem ter solistoma sopranistko Mojco Bitenc in baritonistom Domnom Križajem. Na sporedu so bila dela W. A. Mozarta, G. F. Händla, G. Bizeta, F. Lehárja, F. Loeweja in arije G. Verdija.

Načrtovan jesenski sklop dveh matinej **Mladi mladim z Orkestrom Slovenske filharmonije**, ki je predvideval izvedbo cikla Slike z razstave, je žal odpadel zaradi nezadostnega interesa šol. Vzrok je bil predvsem prezgodnji septembrski termin.

Drugi simfonični koncerti

Stavka Orkestra Slovenske filharmonije je preprečila izpeljavo napovedanega tradicionalnega **Novoletnega koncerta**, ki je vključeval tudi sodelovanje Zbora Slovenske filharmonije. Dirigiral naj bi ga Uroš Lajovic, predvideni solisti so bili violončelist Sebastian Bertoncelj, sopranistka Martina Burger in baritonist Jože Vidic.

Lep uspeh in programska obogatitev je bil letni koncert **Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo v Ljubljani**, ki je s svojim mešanim pevskim zborom in Komornim zborom Konservatorija za glasbo in balet izvedel na naših sporedih redkeje slišano Beethovno Koralno fantazijo za klavir, soliste, zbor in orkester. Solistične deleže so odlično izpeljali pianistka Teja Ulaga ter izjemni mladi pevci Eva Pavli, Polona Plaznik, Inez Osina, Gregor Ravnik, Domen Anžlovar in Rok Oblak. V prvem delu koncerta smo slišali novo skladbo

Gathering-Metamorphosis-Divergence Andraža Lasiča, visoko stopnjo simfoničnega oblikovanja pa je akademijski orkester pokazal v izvedbi Brahmsove Prve simfonije pod vodstvom En Shaa. Dogodek je zaokrožil odličen sprejem publike.

Božični koncert Simfoničnega orkestra in Big Banda RTV Slovenija pod naslovom Božič z Nuško in Jacquesom je v razkošni orkestrski preobleki in vokalnem mojstrstvu predstavil priljubljene pesmi ter duete pop, soul in filmske glasbe božičnih in sorodnih vsebin. Nuška Drašček in hrvaški vokalist Jacques Houdek sta se odrsko odlično ujela in velikopotezno izpeljala vokalno razkošen večer kakovostnih popularnih vsebin.

1.2 Glasbeno-scenska dela

Na opernem področju smo predstavili nekaj odmevnih uprizoritev, ki so dopolnile siceršnjo glasbeno-gledališko ponudbo prestolnice. Po krstni izvedbi nove opere Pavla Mihelčiča po libretu Milana Dekleve smo bili veseli uspeha pevskega oddelka Akademije za glasbo v Ljubljani v izvedbi komorne opere Benjamin Brittna. Programska osvežitev, ki je odmevala v najširših kulturnih krogih, je bila uprizoritveno presežno gostovanje reške operne hiše s Händlovo baročno mojstrovino.

Februarja smo v sodelovanju s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem, zasedbo StoP in Festivalom Unicum pripravili dve predstavi operne črne komedije za tri igralce in tri privide **Božji delec**. Kljub pozornosti medijev in stroke je bila predstava slabše obiskana, zato nismo izvedli napovednih dodatnih ponovitev. V glavnih vlogah so nastopili Katja Konvalinka, Darko Vidic in Janko Volčanšek; dirigirala je Jerica Gregorc Bukovec, režiserka je bila Eva Hribernik. Instrumentacija je bila osredotočena izključno na tolkala, postavitve je domiselno izkoristila značilnosti Štihe dvorane in oblikovala komunikativno, vsebinsko večplastno predstavo.

Hrvaško narodno gledališče Ivana pl. Zajca na Reki je marca izvedlo uspešnico **Julij Cezar v Egiptu** in tako obogatilo našo ponudbo z eno največkrat izvajanih baročnih oper. Več kot triinpolurna predstava je začarala publiko s sijajnimi režijskimi rešitvami dvojca Marin Blažević/Oliver Frljić z bogastvom referenc, duhovitimi domislicami ter izvrstno izpeljanim glasbenim deležem ansambla. Med izjemnimi kreacijami solistov sta izstopali Diana Haller in Anamarija Knego. Ville Matvejeff je z briljanco glasbenega vodenja izza čembala usmerjal sijajno glasbeno dramaturgijo dela. »Uprizoritev ... je primer inventivnega odgovora na vprašanje, kako danes pervertirati in polemizirati z opero kot ustanovo in umetniškim delom, obenem pa ohraniti ustvarjalni dialog z njima.« (Delo, 21. 3. 2017)

Uspešen odrski prispevek je maja nastal kot diplomska uprizoritev študentov oddelka za petje Akademije za glasbo v Ljubljani v Linhartovi dvorani. Pod navdihujočim režijskim vodstvom Igorja Pisona so se ambiciozno lotili pri nas še neizvedene komorne opere **Obrat vijaka** Benjamin Brittna. Pison je izrisal učinkovit psihološki triler, z dramaturško spretnostjo je vpeljal mrakobno ozračje in jasno zastavil interpretativna izhodišča. Iz zelo dobre pevske generacije so mentorji oblikovali kar dve odlični pevski zasedbi. Orkestru Akademije je dirigiral Simon Dvoršak, produkcijsko je bila pomembna podpora Slovenskega komornega glasbenega gledališča. Zaradi manj zasedenih dvoran smo uresničili dve namesto načrtovanih treh predstav.

1.3 Vokalna glasba

V sodelovanju z Balassijevim inštitutom Ljubljana in Glasbeno matico Ljubljana smo 23. januarja, ob **madžarskem kulturnem prazniku**, na spored uvrstili koncert v Klubu CD, ki je predstavil spored del Franza Liszta, Benjamina Ipavca, Frana Gerbiča, Zoltána Kodálya, Béle Bartóka in slovenske ljudske pesmi. Nastopila sta mlada solo pevca Petra Vrh Vrezec, sopran, in Lucas Somoza Osterc, bariton. Pri klavirju je spremljala Beata Ilona Barcza, nastopila je Vokalna skupina Aurora z zborovodkinjo Janjo Dragan Gombač in Citrarska skupina Uj Muravidék z vokalistko Tanjo Kološa.

Letni koncert Akademskega pevskega zbora Tone Tomšič Univerze v Ljubljani z dirigentko Jerico Gregorc Bukovec se je pod naslovom Ljubezen in skopost posvetil francoskim in slovenskim skladateljem. Osrednje mesto je pripadlo odlomkom iz dela Romain de Fauvel Lojzeta Lebiča, ki so ga člani dopolnili z odrskim gibom in recitacijskimi vložki Maje Gal Štromar. Zbor je pripravil noviteti Nane Forte, ki se je navezala na srednjeveški okvir prvega dela koncerta, ter Larise Vrhunc, ki je v zahtevnejših Par koroških vnesla sodobnejše elemente. Recital je nakazal večje programske ambicije zbora, osvežena pa je tudi njegova članska sestava.

1.4 Komorna glasba

Program komorne glasbe je ponudil razpon od mednarodno uveljavljenih interpretov z različnimi vsebinskimi poudarki, do zelo dobro pripravljenih recitalov mladih glasbenikov, ki niso zaostajali po jasnosti zastavljenih slogovnih okvirjev. Med mojstrskimi koncerti naj izpostavimo vrhunski pihalni ansambel Les Vents Français, klavirska recitala Aleksandra Madžarja in Grigorija Sokolova ter izstopajoči prispevek Mateta Bekavca.

Srebrni abonma

Predstavitve umetnikov v okviru mednarodnega komornega cikla so sledile načrtovanim sporedom različnih zasedb in slogovnih področij. Januarja sta sopranistka **Bernarda Bobro** in harfistka **Tina Žerdin**, ki delujeta predvsem v avstrijskem prostoru, pripravili večer francoskih samospevov, vključili pa sta tudi delo domačega skladatelja Iva Petrića. Zasedba je naše koncertne odre obogatila z manj zastopano kombinacijo, umetnici sta očarali z lahkotnostjo podaje in naravno muzikalnostjo glasbenega toka.

Naš glasbeni prostor spremlja in spleta tesnejše vezi s pianistom **Aleksandrom Madžarjem** vse od uspeha na tekmovanju v Leedsu. V dveh desetletjih razmahnjene koncertne poti se je Madžar razvil v glasbenika občutljivih vzgibov, ki se sicer ne izogiba virtuosno izpostavljenim vsebinam, a v njih vedno išče odmeve pristne avtorske poetike.

Zvezdniški ansambel pihalcev **Les Vents Français** je upravičil svoj sloves. Namesto zadržanega Paula Meyerja je vskočil stalni partner ansambla Pascal Moragues, ki se je predstavil kot prožen in muzikalen klarinetist ob flavtistu Emmanuelu Pahudu, fagotistu Gilbertu Audinu, hornistu Radovanu Vlatkoviću in pianistu Ericu le Sageu. Glede na sloves izpostavljenih, tudi pri nas uveljavljenih solistov, je bil obisk občinstva presenetljivo slabši, kar lahko pripišemo obsežnemu koncertnemu dogajanju v tekočem tednu. Ansambel je očaral z vrhunsko dopolnjujočo komorno igro in se izkazal kot pristen ambasador francoske romantične smeri.

Gostovanje **Novozelandskega godalnega kvarteta** je zaokrožilo sezono s polnokrvnim, nekonvencionalnim sporedom, ki je prinesel glasbene svetove oddaljenih koncertnih okolij. Spored je klasične kvartetne skladbe prepletel z deli sodobnih novozelandskih skladateljev Garetha Farra in Jacka Bodyja, ob izjemno dobrem odzivu poslušalcev.

Novo sezono je odprl recital **Grigorija Sokolova**. Pozornost medijev, razprodana Gallusova dvorana in pozorno sledenje mojstrovim interpretacijam so potrdili častitljivi status pianista v našem glasbenem prostoru. Po več kot petnajstih letih se je ponovno obrnil k Haydnovim sonatam, v drugem delu recitala jih je dopolnil z Beethovnovimi sonatami poznega opusa. Koncert je bil ob letnem pregledu kulturnega dogajanja uvrščen med presežne dogodke minulega leta.

Novembra smo v sodelovanju z Narodnim domom Maribor in Kulturnim centrom Nova Gorica pripravili produkcijo odmevnega programa klarinetista **Mateta Bekavca** z varovanci Akademije Kronberg, zasebne mednarodne inštitucije z vrhunskim izobraževalnim programom. Z Bekavcem, ki na ljubljanskih odrih kot klarinetist že kar nekaj časa ni nastopil, so muzicirali vrhunski glasbeniki nove generacije: violinista William Hagen in Mairéad Hickey, violist Gareth Lubbe in izjemen violončelist Santiago Cañón Valencia. Bekavac je izoblikoval program skladateljev, ki so v našem prostoru neznani in ustvarjajo v sodobnem instrumentalnem izrazu s pridihom ljudskih prvin. Slišali smo zaokrožen nabor pri nas neznanih del Pabla Casalsa, Chada Cannona (krstno izvedbo njegovega dela za orkester, zbor in klarinet je dva tedna pozneje izvedla tudi Slovenska filharmonija), Davida Brucea, Heinricha Ernsta, Bernarda Herrmanna, Johna Corigliana in Artura Cardelúsa. Koncert je pritegnil veliko zanimanja in naklonjene kritike.

Drugi komorni koncerti

Mladi mladim

Komorni cikel, namenjen prvim profesionalnim predstavitvam najboljših mladih glasbenikov, je v prvem delu sezone potekal skladno z načrti. Program pripravljamo v partnerstvu z Glasbeno mladino ljubljansko, mlade interprete pa zbiramo na podlagi letnega razpisa.

Januarja se je v Klubu CD predstavil **Panduo**, ki združuje tolkalca Žigo Petriča in Filipa Korošca, v drugem delu sporeda smo spoznali odlično sopranistko Gajo Sorč. Marca je bil komorni koncert v znamenju pihal in trobil: predstavil je trobentača Leona Pokeržnika ter **Pihalni kvintet One Man Band** s flavtistko Nino Rupnik, oboistko Nežo Podbršček, klarinetistko Ano Anderlič, hornistko Sarah Akif in fagotistom Janezom Pincoličem.

Aprilski komorni koncert je pripadel pozavnistu Maticu Kovaču in uveljavljajočemu se **Godalnemu kvartetu Nova** (Mojca Batič, prva violina; Dora Rakar, druga violina; Barbara Grahor, viola; Polona Soban, violončelo).

Septembra so se v Klubu CD predstavili harmonikar Andrej Kos in ansambel devetih violončelistov **Cello Attacca!**, ki muzicirajo pod mentorstvom in umetniškim vodstvom Karmen Pečar. Novembra smo v Dvorani Slavka Osterca izpeljali tradicionalni **pevski večer**, ki je tokrat predstavil temorista Gregorja Ravnika in sopranistko Natašo Trček. Decembrski koncert odličnega **Godalnega kvarteta Accademia** je bil prvi iz sklopa Izbranci avdicije, ki ga namenjamo mladim profesionalnim glasbenikom. Nastop je celovečeren in honoriran, oblikovali so tehten program z novim delom Sotto voce Matije Krečiča, Haydnovim in Brahmovim kvartetom ter Počasnim stavkom Antona Weberna.

Namesto napovedanega Javnega nastopa študentov orgel Akademije za glasbo v Gallusovi dvorani se je Akademija odločila pripraviti **Koncert študentov Oddelka za sakralno glasbo**. Nastopili so Petra Bračko, Maja Nedić, Nikola Lovrić Caparin, Gašper Banovec, Jure Smrekar, Kristijan Palčec, Petra Hrvačić pod mentorstvom red. prof. Maria Perestegija in red. prof. Maksa Strmčnika.

1.5 Sodobna glasba

Pripravili smo štiri večere cikla *Predihano*, ki so naše sporede razširili z izvedbami manj znanih ali v koncertnih sporedih manj zastopanih ustvarjalcev. Glasovi skladateljic so večkrat potisnjeni v ozadje, zato menimo, da so dragocene vse možnosti, ki opozarjajo nanje; z veseljem smo se odzvali pobudi Brine Jež Brezavšček in vabilu mednarodnega projekta *Neslišani zvoki z Dunaja*. Oktobra smo predstavili večer ameriške skladateljice Sorrel Hays. Ansambel *Neofonía* je nadaljeval poslanstvo predstavljanja svetovnih avtorjev mlajše generacije, ki so mednarodni prostor opozorili nase z izdelano sporočilnostjo zvočnih svetov ter so redni gostje na sporedih svetovnih referenčnih festivalov in ansamblov. Jesen je ponudila veliko zanimivih srečanj z ustvarjalci elektronske glasbe in večmedijsko predstavo *Planet Globokar*.

V sodelovanju z Inštitutom Josefa Haydna Univerze za glasbo in uprizarjajočo umetnost z Dunaja smo predstavili *Ustvarjanje skladateljic prostorov nekdanje Jugoslavije*. Umetniška vodja projekta dr. Vida Vujić je izbrala uveljavljene skladateljice iz Slovenije (Brina Jež Brezavšček in Urška Pompe), Hrvaške (Laura Mjeda Čuperjani), Srbije (Ivana Stefanović in Isidora Žebeljan) in Makedonije (Jana Andreevska in Valentina Velkovska-Trajanovska). V družbi nekaterih skladateljic je spored izvedel **Godalni kvartet Antarja**, ki ga sestavljajo nekdanji diplomanti Akademije za glasbo v Krakovu; v solistični igri so se kalili v razredih izjemnih poljskih instrumentalistov in so pozneje specializirali interpretacije sodobnih praks.

Prvič smo sodelovali s **Studiem za novo glasbo Akademije za glasbo v Ljubljani**, ki so 1. marca v Klubu CD pod vodstvom mentorjev asistenta Stevena Loya in docentke Petre Vidmar pripravili zahteven spored del skladateljev Luigija Nona, Luciana Beria, Antona Weberna, Pierra Bouleza, Rebecce Saunders in Franca Donatonija pod naslovom *Darmstadt, zibelka modernizma*. Koncert je prenašal program ARS Radia Slovenija, ki je večer uredniško dopolnil z večmedijsko predstavitevijo znamenite skladateljske šole.

Ansambel Neofonía se je pod vodstvom umetniškega vodje Stevena Loya, ki že vrsto let naš kulturni prostor seznanja z izstopajočimi deli sodobnih skladateljskih tokov, osredotočil na reprezentativno delo Antropofavna katalonskega skladatelja Carlosa de Castellarnaua. Skladatelj je gostoval v Ljubljani, tu je pripravil predstavitev za študente Akademije za glasbo, sodeloval je tudi pri izvedbi žive elektronike za koncert. Ob osrednji skladbi večera smo поблиže spoznali še dve deli iz zanimivega opusa zgodaj preminulega Christopha Bertranda, ob tem navezujoče se delo starejšega vzornika Mortona Feldmana *Za Franka O'Haro* ter novo skladbo Urške Pompe *In, čez in čez (And, through and over everything, 2017)*. Večer lahko označimo kot novo spoznanje v nizu navdihujočih srečanj s skladateljsko mislijo sedanjosti.

Konec septembra smo prvič sodelovali s Festivalom Sonica 2017 platforme MoTA, muzeja tranzitorne umetnosti. Uspešen in vizualno sugestivni dogodek je paleto naše publike razširil na ljubitelje prepletanja sodobne in raziskovalne elektronske glasbe. Poudarek koncertnega večera je bil namenjen poljski violončelistki **Resini**, ki prepleta sodobno godalno zvočnost z elektroniko, videom in ljudsko glasbo. Uvodoma se je predstavila uveljavljajoča se slovenska harfistka Urška Preiss s projektom *rouge-ah*.

V okviru jesenskega koncerta iz tekoče ponudbe smo se oktobra pridružili festivalu Topografije zvoka. V sodelovanju s ŠKUC, Festivalom Mesto žensk in Društvom Parada ponosa smo v Klubu CD predstavili ameriško skladateljico **Sorrel Hays**. Pod naslovom *Mapiranje* je peterica newyorških solopevcev s pianistom predstavila arije iz njenih družbeno angažiranih del za glasbeno gledališče. Skladateljica je tudi obiskala Ljubljano kot gostja festivala. Prvič smo

glasbeni dogodek pripravili v partnerstvu z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije in z induktivno zanko za sprejem prostorskega zvoka ter tolmačko znakovnega jezika, ki je podajala vsebino arij, omogočili sprejem koncerta ranljivi skupini obiskovalcev.

Glasbeni del celodnevne dogodka **Inštituta za raziskovanje zvočnih umetnosti** (IRZU) je bil koncert sodobne elektroakustične glasbe s poudarki na novih vmesnikih za glasbeno izražanje in improvizaciji. Predstavili so se Atau Tanaka, ki svoje telo s pomočjo elektromiografskega sistema spreminja v glasbeni inštrument, duo Feedback Cell (sestavljata ga Chris Kiefer in Alice Eldridge, ki igrata na modificirani violončeli), ter Tomaž Grom z novo skladbo za kontrabas in elektroniko. Zaradi logističnih težav ni prispel napovedani Hanspeter Portner.

Novembra smo v Klubu CD pripravili koncert v okviru tedna elektronske glasbe in zvočnih eksperimentov pod naslovom **Prostor Modrega Zvoka** / Blue Sound HUB. Slišali smo kompleksna elektronska dela južnoameriških avtorjev (Rodrigo Sigal, Diego Losa, Daniel Teruggi, Javier Álvarez Fuentes), pa tudi deli Braneta Zormana in Šveda Åkeja Parmeruda. Skladbe so večinoma nastale v okvirih Skupine za glasbene raziskave Nacionalnega avdiovizualnega inštituta Francoskega radia (INA-GRM) in mehiškega Centra za intermedije, raziskave in razvoj tehnoloških aplikacij (CIIDAT).

Decembra smo pripravili gostovanje večmedijske glasbene predstave **Planet Globokar** v izvedbi skupine Studio Dan. Pripravili smo dopoldansko predstavo za organizirane obiske šol in večerno predstavo za družine ter ljubitelje cikla Predihano. Glede na mednarodno referenčnost koproducentov predstave ter ugled skladatelja smo pričakovali boljši odziv šolskih skupin. Izvedba je bila vrhunska, zaznali pa smo tudi zelo dober medijski odziv in izstopajoče strokovne ocene.

2. DRUGA GLASBA

Načrtovani program druge glasbe smo večinoma izvedli. Po spomladanskem delu smo se sicer odločili za manjše število Cankarjevih torkov, predvsem zato ker je bil program Jazz festivala obsežnejši in tudi zato ker smo v sprotni ponudbi dobili možnost izvedbe dveh koncertov v Linhartovi dvorani, vključno z Novim jazz fokusom, ki je bil načrtovan v sklopu Cankarjevih torkov. Za ta korak smo se odločili, da bi izboljšali finančni primanjkljaj, ki je nastal v spomladanskem delu zaradi manjših prihodkov od prodanih vstopnic, kot je bilo načrtovano. Ni pa razumljivo neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti RTV Slovenija, ki je od predvidenih treh koncertov v Linhartovi dvorani za programe Big Banda predlagal le en koncert, ki smo ga izvedli v sklopu Cankarjevih torkov. Na področju Glasb sveta smo izvedli vse načrtovane prireditve, prav tako nam je uspelo nadomestiti tri načrtovane koncerte zasedbe Perpetuum Jazzile z nastopom folklorne skupine Tanec in dvema koncertoma, ki smo ju uvrstili v prednovoletni program.

Na splošno lahko ugotovimo, da nam glede na kakovost programa, ki sta jo prepoznala tudi strokovna komisija za glasbo pri Ministrstvu za kulturo in mednarodna javnost, ni uspelo zagotoviti tolikšnega zanimanja javnosti za program druge glasbe kot v prejšnjih letih in glede na načrtovano v finančnih načrtih za leto 2017. Kljub temu lahko izpostavimo dva programska sklopa, ki sta bila po vsebini izstopajoča ne samo v lokalnem, ampak tudi v mednarodnem kontekstu. Jazz festival Ljubljana je namreč prejel največje priznanje za jazz v Evropi, in sicer nagrado »The most adventurous programme«, ki jo podeljuje posebna komisija Europe Jazz

Network. S tem se je Cankarjev dom z Jazz festivalom postavil ob bok najbolj cenjenim organizatorjem jazz prireditev v Evropi, kot so festivali Moers v Nemčiji, Jazz Em Agosto na Portugalskem, 12 Points na Irskem, Jazz Happening na Finskem in klub Bimhuis na Nizozemskem, ki so osvojili to prestižno nagrado v preteklih letih. Podelitev nagrade bo na prihodnjem 59. Jazz festivalu Ljubljana. Prav tako lahko izpostavimo organizacijo in izvedbo 4. Evropske jazz konference, ki je predvsem pri mednarodnih odzivih ocenjena kot najboljša doslej.

Izmed posameznih prireditev lahko tako po vsebini in glede na odličen odziv občinstva izpostavimo izjemna koncerta Gregoryja Porterja in Pata Methenya v Gallusovi dvorani ter Roscoa Mitchella v sklopu Cankarjevih torkov v Klubu Cankarjevega doma. Domači izvajalci pa so se najbolj izkazali na festivalih Zvončki in trobentice in Slovenia Showcase v sklopu Evropske jazz konference.

2.1 Glasbe sveta

Abonma Glasbe sveta

Po skoraj petnajstih letih izvajanja ugotavljamo precejšen upad zanimanja pri občinstvu, tudi ko gre za najpopularnejša imena s področja glasb sveta, zato načrtujemo korake, ki bodo osvežili programski koncept in s tem uspešneje nagovarjali tudi mlajše občinstvo.

Le Trio Joubran

Trio bratov Joubran je glasbeni cvet, ki nenehno cveti. Sijajen prikaz palestinske kulture treh virtuozov na arabskih lutnjah je občinstvo sprejelo z navdušenjem in bratje so jim vračali z navdihnjeno glasbo in celo performerskimi vložki. To je bil zelo lep uvod v leto sijajnih koncertov.

Salif Keita

Zaradi bolezni smo koncert predstavili na majski termin, kar je povzročilo nemalo težav pri promocijskih aktivnostih, in sicer zaradi drugih koncertov, ki so bili načrtovani v aprilu in maju. Kljub temu je bil koncert dobro obiskan, Salif Keita pa je pokazal, da mu leta še niso prišla do živega. Še več, občinstvo v dvorani je pripravil do plesa in popolnega navdušenja. Odličen koncert starega mojstra z vrhunsko spremljevalno zasedbo, v kateri sta izstopali obe vokalistki.

Anoushka Shankar

Abonmajsko ponudbo sezone 2016/17 je zaključil premierni nastop Anoushke Shankar v Sloveniji. Dolgo smo ga čakali. Bili smo z njenim očetom Ravijem v Križankah, tokrat pa smo bili priče koncertu, ki nas je popeljal v svet, v katerem se tradicionalni zvok sitarja sreča z modernimi zvoki. Skupina, ki je slonela na izjemni zvočnosti hanga izpod virtuosnih prstov Manuja Delaga, je preigrala album *The Land of Gold* in našla ravnotežje med glasbenimi tokovi. Kljub temu smo pričakovali večji obisk, morda lahko vzroke iščemo tudi v tem, da nam ni uspelo ustrezno nagovoriti mlajšega občinstva.

Bojan Z & Goran Bojčevski Project; Rabih Abou-Khalil Trio

Gala koncert ob odprtju Evropske jazz konference

Bojan Z, klavir; Goran Bojčevski, klarinet; Tomaž Marčič, harmonika; Dejan Berden, klavir; Miha Koren, kontrabas; Nino Mureškič, tolkala

Rabih Abou - Khalil, arabska lutnja; Luciano Biondini, harmonika; Jarrod Cagwin, bobni

Gala koncert ob odprtju Evropske jazz konference se je začel s posebnim sodelovanjem, plodom neustrašnih umetniških idej dveh proslavljenih glasbenikov, ki sta se ustalila v eksilu in tam

ustvarila sijajni glasbeni poti; izjemni pianist Bojan Zulfikarpašić v Franciji in mojstrski klarinetist Goran Bojčevski v Sloveniji. Na koncertu smo slišali skladbe iz njunih repertoarjev, prirejene za to posebno priložnost.

Rabih Abou - Khalil je eden najbolj znanih in cenjenih arabskih glasbenikov, ki se je proslavil s številnimi izdajami (več kot dvajsetimi) z avtorsko glasbo, ki je posegala tako v jazz, klasično kot filmsko glasbo. Tudi on je požel slavo, ko se je iz rodnega Libanona preselil v Nemčijo. V Ljubljano se je vrnil s triom, ki je predstavil njegov najnovejši album.

Rokia Traoré

Dream Mandé – Bamanan Djourou

Rokia Traoré, glas, kitara, umetniško vodenje; Mamadyba Camara, kora; Mamah Diabaté, ngoni; Habib Sangaré, bolon; Adama Koné, kitara; Aliou Coulibaly, kalabaš; Michèle Kaniba Traoré, Fatim Kouyaté, Dassoûn Diabaté, Kadidiatou Sangaré, Virginie Dembélé, Aliou Kouyaté, spremljevalni glasovi

Rokia Traoré, ena najuspešnejših glasbenic Malijsa in tudi Zahodne Afrike, se je vrnila v Ljubljano samo dva meseca po tem, ko je bila med tremi slavnostnimi govornicami na Evropski jazz konferenci. Predstavila je številne dejavnosti, predvsem Fundacijo Passerelle, šolo za mlade glasbenike v Bamaku, ki jim omogoča, da zunaj sistema Griotov (kaste profesionalnih glasbenikov in izdelovalcev instrumentov) pridobijo izobrazbo in uspejo. Ženski pevski zbor, ki je Rokio spremljal na koncertu, izhaja prav iz te šole, slišali pa smo še glasbeni del večžanrske trilogije Dream Mandé. To je bil zelo tradicionalen koncert, ki je ponovno navdušil občinstvo z iskrenostjo in globino izpovedi.

Zvezdana Novaković Slovena Voices in Brata Teofilović

Resonirajoče petje odprtih glasov slovanskih in balkanskih kultur

Zvezdana Novaković, Darina Zlatkova, Ivelina Dimova, Tanja Parvanova, glasovi

Zvezdana Novaković je slovenska umetnica, ki raziskuje meje svojega glasbenega in performativnega izražanja. K projektu Slovena Voices je ob godalnem triu povabila tudi izjemne ljudske pevke, ki prihajajo iz različnih regij Bolgarije: Dobrudže, Rodopov in severne Bolgarije, med drugimi članice znamenitega ansambla Filip Kutev in Eva Quarteta. To je bila zelo dobra predstavitev prvenca Novakovičeve, ki je navdušila občinstvo.

Ratko in Radeša Teofilović, glasova

Edinstven pojav na glasbeni sceni Srbije in Balkana. Repertoar bratov Teofilović zajema iz večstoletnega spomina narodov, ki ga je bilo treba poiskati, da bi v njuni svojstveni različici spet zaživel. Zatopila sta se v iskanje teh spominov, jim dajala izvirne značilnosti ter dodajala čustva z bogatim in individualiziranim umetniškim pristopom in sodobnimi vplivi. Aranžmaji in interpretacije odražajo globoko spoštovanje ne le do preteklosti, temveč tudi sedanjosti in seveda prihodnosti in nikogar v dvorani ne pustijo ravnodušnega.

33. Mednarodni festival Druga godba

Trije majski koncerti v koprodukciji z zavodom Druga godba:

Drago Ivanuša The Raising of the Voice

Otto Lechner, Bratko Bibič & Die Wiener Ziehharmoniker

Derek Gripper

Drago Ivanuša je pripravil odličen performans z izjemno pevko, performerko Anjo Novak. »Dunajski filharmonikarji« so izpolnili pričakovanja, vrhunec pa je bil odličen nastop Južnoafričana Dereka Gripperja na akustični kitari, s presunljivimi interpretacijami glasbe korista Toumanija Diabateja in J. S. Bacha.

2.2 Jazz in mejne glasbene zvrsti

Cankarjevi torki

Gašper Bertonec & Big Band RTV Slovenija

Odlični slovenski jazzovski bobnar, ki živi in ustvarja v Izraelu, je premierno predstavil skladbe, ki jih je napisal za Big Band RTV Slovenija in jih ob spremljavi orkestra tudi sam izvajal. Spektakularni način Bertonecovega bobnanja je pričaral zelo pester in z jazzovskimi soli navdihnjen večer, nadvse primeren za večer ob odprtju Cankarjevih torkov v letu 2017.

Aurelio

Aurelio Martinez, glas, kitara, tolkala; Guayo Cedeno, kitara; Emilio Alvarez, bas; Onan Castillo, Joel Martinez, Garifuna bobni; Desire Diego, Marcela Aranda, spremljajoči glas. Aurelio je po smrti Andyja Palacia največji ambasador kulture ljudstva Garifuna, ki živi v Hondurasu in Belizeju. Njegova glasba, močno prepredena s svojimi izvori v Afriki, ponuja recept uspešnega sobivanja z ljudmi in naravo. Aurelio je odličen pevec in kitarist, ki vsakemu obiskovalcu uspe pritrčeno in glasbeno prepričljivo približati garifunsko kulturo. Čeprav v klubu ni bilo več kot sto ljudi, je izvajalec ogrel občinstvo, ki je ob koncu koncerta zaplesalo. Še en odličen koncert, ki bi ga moralo videti več obiskovalcev.

Roscoe Mitchell Sextet Tribute to John Coltrane

Roscoe Mitchell, altovski, sopranski saksofon, flavta; Mazz Swift, violina; Tomeka Reid, violončelo; Junius Paul, Silvia Bolognesi, kontrabas; Vincent Davis, bobni

Roscoe Mitchell je ena redkih še živečih jazzovskih legend iz Chicaga in njegove scene AACM, s katere so izšli Art Ensemble Of Chicago in Mitchell kot njen ustanovni član, Sun Ra in številni drugi. Leti 1916 in 1917 sta tudi obletnici rojstva (90) in smrti (50) znamenitega Johna Coltrana, zato se mu številni velikani jazzu posvečajo s svojimi avtorskimi projekti. Mitchellov pogled na Coltrana je izjemen v vseh pogledih. Skladateljsko in izvedbeno smo bili priče zunajserijskemu dogodku pred polnim klubom. Spektakularen koncert.

Zimski jazzrock vrhunec:

Feedback + Eivind Aarset + ADHD

Feedback: Matej Magajne, kitara; Andrej Klavžar, bas; Miloš Leban, klaviature; Andrej Maver, bobni

ADHD: Óskar Gudjónsson, saksofoni; Ómar Gudjónsson, kitara, bas; Davíð Þór Jónsson, hammond, moogs, rhodes, klavir, bas; Magnús Trygvason Eliassen, bobni

To je bil večer za ljubitelje »jazzrock fusiona«. Feedback iz Tolmina že nekaj časa predstavlja vrh tovrstne ponudbe v Sloveniji, medtem ko je ADHD veliko odkritje jazz sejma Jazzahead v letu 2015 ter ena najbolj atraktivnih koncertnih skupin z Islandije, ki je polna vrelcev najrazličnejših glasbenih izvajalcev in zvrsti. Vseeno pa je najbolj navdušil sredinski koncert z odličnim Eivindom Aarsetom na kitari, ki je ponovno pokazal vso moč in širino norveškega jazzu.

Zvončki in trobentice

3. enodnevni festival slovenske jazzovske ustvarjalnosti

Marko Lasič Quartet + Kristijan Krajncan + Bowrain + Teo Collori & Momento Cigano + Rodrigo Amado Quartet

Novi festival (tretja izvedba) je ponovno ponudil dodatno možnost izražanja in uveljavljanja mlajših generacij jazzovskih glasbenikov v Sloveniji s predstavitvami novih projektov in izdaj v lokalnem ali mednarodnem kontekstu. Program je obogatila zasedba portugalskega pihalca

Rodrigo Amada, v kateri so nastopili sami vrhunski improvizatorji na čelu z legendarnim Joejem McPheejem. Večer je odprl Primorec Marko Lasič z mednarodno zasedbo, v kateri sta bila še starejša italijanska glasbenika. Navdušil je solo nastop Kristijana Krajncana na bobnih in violončelu v projektu Drumming Cellist. Prav tako so bili odlični Bowrain in Gipsyswing Tea Collorija. Da je bil izbor nastopajočih več kot posrečen, se je izkazalo pri izboru glasbenikov za »showcase festival« v okviru Evropske Jazz Konference, saj so bili izbrani kar trije od štirih slovenskih predstavnikov, ki so nastopili na Zvončkih in trobenticah. Veseli tudi dober obisk tega enodnevnega festivala.

Dans Dans

Bert Dockx, kitara; Frederic Lyenn Jacques, bas; Steven Cassiers, bobni

Edinstveni glasbeni kolektiv **Dans Dans** od prvega albuma iz leta 2012 poslušalce navdušuje s svojo neopredeljivo glasbo. Inštrumentalna, ambientalna, hipnotična, delikatna in divja: Dans Dans neutrudno snuje lasten glasbeni svet ter vsakič znova dokazuje, zakaj je ena najbolj vznemirljivih skupin Belgije in onkraj njenih meja. Tudi tokrat je zablestel z unikatno glasbeno govorico, polno preobratov in glasbenih posebnosti, ki obiskovalca ne pusti ravnodušnega. Uspešen večer, ki bi dobil dodatno razsežnost ob še boljšem obisku.

Brizani Project + Chris Lightcap »Bigmouth«

Brizani Project: Imer Trajo Brizani, bas, klaviature; Armando Brizani, klaviature; Miha Hawlina; saksofon; Igor Bezget, kitara; Nino Moreškič, tolkala; Žiga Kožar, bobni

Chris Cheek and Tony Malaby, tenorski saksofon; Craig Taborn, klavir, klaviature; Chris Lightcap, bas; Gerald Cleaver, bobni

Basist in skladatelj Imer Traja Brizani je pripravil glasbeni program, ki se je preveč oklepal starega gradiva, zato je v nastopu primanjkovalo svežine.

Bigmouth je nedvomno ena izmed kraljevskih skupin novega jazza iz New Yorka. Toliko pohval koncertov in odličnih recenzij dveh izdanih albumov najbrž ni prejel noben drug jazzovski glasbenik v zadnjem obdobju. Spevni in melodični jazz, ki si ga lahko žvižgaš za dobro jutro, je plod premišljenih harmonij in ritmov, ki delujejo osvežujoče, ne da bi se silili v sredinskost. Komadi ostajajo na robu, a so tako zvito narejeni, da zlahka odprejo še tako zamašeno uho. Vse to smo ponovno lahko slišali tudi na njihovem drugem ljubljanskem nastopu. Obisk je bil povprečen za takšen tip koncerta.

Peter Dekleva + Bilbi

Peter Dekleva je eden vodilnih slovenskih kitaristov, s katerim je slovenska popularna glasba zagotovo stopila na višjo raven. Sodeluje v več zasedbah (tudi z Bilbi), tokrat pa je premierno predstavil svojo daljšo skladbo, ki je bila v marsičem bolj zanimiva kot nastop Bilbi, ki ji je sledil. Bilbi je ena najpopularnejših pevk v Sloveniji, a še zdaleč ne spada v skupino cenениh izvajalk. Vendar z novim albumom ni nadgradila prejšnjega. V živi različici je umanjkal tudi košček dodatne energije, ki bi bil potreben za prepričljivejšo izvedbo.

Eric Revis Quartet

Ken Vandermark, tenorski saksofon; Kris Davis, klavir; Eric Revis, bas; Chad Edward Taylor, bobni

Revis je nepogrešljiv basist v zasedbi znamenitega Branforda Marsalisa, a je sočasno učinkovito gradil svoj uspeh v ekspresivnem basovskem igranju in moderno zasnovani kompoziciji, kar ga postavlja ob bok najintrigantnejših novejših skladateljev jazza. Ob tem je v kvartet zbral še neverjetno družčino glasbenikov in upravičeno smo lahko pričakovali razburljivo nadaljevanje projekta 11:11, ki ga je pred leti predstavil na Jazz festivalu Ljubljana. Vsa pričakovanja so se izpolnila. Doživeli smo enega vrhuncev jazzovske sezone, škoda je le,

da tako dobra glasba ne pritegne več obiskovalcev. Za primerjavo, obisk v Ljubljani je bil popolnoma enak kot v znamenitem klubu Bimhuis v Amsterdamu.

Jean Louis Martinier/Kevin Seddiki + Klarisa Jovanović & Della Segodba

Jean Louis Martinier, harmonika; Kevin Seddiki, lutnja

Della Segodba: Klarisa Jovanović, glas; Luka Ropret, kitara; Vasko Atanasovski, pihala; Nino de Gleria, bas; Marjan Stanič, tolkala

Jean Louis Martinier in Kevin Seddiki sta vrhunska francoska glasbenika na svojih inštrumentih. Igrala sta z najboljšimi jazzovskimi glasbeniki v Franciji in drugod, Seddiki pa tudi v zasedbi znamenitega argentinskega bandoneonista Dina Saluzzija, zato sta s harmoniko zelo dobra prijatelja. To se zelo čuti na povsem svežem projektu dua, ki je v Ljubljani načrtoval pot po evropskih odrih. Odličen koncert dveh mojstrov.

Pevka in avtorica glasbe Klarisa Jovanović je izdala že svoj peti album aMandolat, ki ga je z mojstrsko skupino slovenskih glasbenikov zapeljala po poti Balkana in sredozemlja, vse do Kluba Cankarjevega doma. Prepričljiv zaključek spomladanskih Cankarjevih torkov.

Mascara Quartet

Polona Udovič, glas, violina; Timi Krajnc, kitara; Vojko Vešligaj, kitara; Mitja Režman, bas kitara; posebna gosta: Matjaž Balažic, bandoneon; Vid Ušeničnik, tolkala; koncert povezuje: Jure Longyka

Skupina Mascara je premierno predstavila svoj novi album Barco Negro, prvič pa so se predstavili tudi v ciklu Cankarjevi torki. Zasedba igra fado in tango in skuša ujeti utrip ulic Lizbone, Buenos Airesa, Montevidea. Njihova glasba je všečna in jo spremlja veliko ljubiteljev glasbe, to pa je tudi razlog za zelo dober obisk.

Lovro Ravbar

Lovro Ravbar, altovski, sopranski saksofon; Tomaž Gajšt, trobenta; Rok Lopatič, klavir, Fender Rhodes, klaviature; Miha Nemanič, električna kitara; Tadej Kampl, električni bas; Lazaro Amed Hierrezuelo, tolkala; David Morgan, bobni; Jure Urek, bas pozavna

Lovro Ravbar sodi v sam vrh slovenske saksofonske scene. Predstavil je novi album Get on Board. Energični saksofonist pravi, da je želel glasbo napisati tako, kot ga je sama vodila. Tako je ustvaril nove oblike kompozicij, brez preverjenih okvirov, ki pa vendarle še vedno delujejo celovito in dokaj klasično; njegovi glasbeni kolegi so slog označili kot »Cosmic Jazz«. Raven izvedbe njegove glasbe je zelo visoka, to pa privlači tudi številno domače občinstvo, saj je bil to najbolj obiskani koncert domačega jazz izvajalca v letu 2017.

Susanna Gartmayer in Ana Kravanja

Susanna Gartmayer, basovski klarinet; Ana Kravanja, violina

Glasbenici iz Avstrije in Slovenije sta bili vključeni v več programov različnih organizatorjev. Tako je bil koncert del programa 23. Mednarodnega festivala sodobnih umetnosti – Mesto žensk, koncertne serije Con-fine aperto Zavoda Sploh in cikla Cankarjevi torki. S prepletom raznovrstnosti in »nepodobnosti« sta glasbenici, ki sta prvič nastopili skupaj, želeli doseči izmenjavo doživljanja, spodbuditi radovednost in raziskovanje ter sporazumevanje in odprtost projiciranja. To jima je dodobra tudi uspelo in priče smo bili odličnemu koncertu improvizirane glasbe, ki ga je pospremlilo solidno število obiskovalcev.

Debo Band

Danny Mekonnen, saksofoni, vodja zasedbe; Bruck Tesfaye, glas; Kaethe Hostetter, 5-strunska violina; Jonah Rapino, električna violina; Marié Abe, harmonika; Danilo Henriquez, trobenta,

tolkala; Gabriel Birnbaum, tenorski saksofon; Stephanie Baird, pozavna; Brendon Wood, kitara; Arik Grier, susafon; PJ Goodwin, el. bas; Adam Clark, bobni

Ansambel vodi etiopsko-ameriški saksofonist Danny Mekonnen ob boku karizmatičnega pevca Brucka Tesfaya. Koncert, ki je bil vključen tudi v abonma Glasbe sveta, je prepričal zvedavo občinstvo, ki je napolnilo klub ter konec koncerta pričakalo na nogah in s plesom. Zasedba je atraktivno preigravala uspešnice etiopske popularne glasbe sedemdesetih, ki veljajo za zlata leta afriške glasbe. V tem slogu so nastale tudi pesmi zasedbe Debo, ki ji na odru in pod njim poveljuje odlični Bruck Tesfay, ki je znal animirati občinstvo in ob družbi suverenih glasbenikov pričarati prav poseben večer.

Rabbit Rabbit feat. Carla Kihlstedt, Mathias Bossi & Jeremy Flower

Carla Kihlstedt, glas, klavir, violina; Mathias Bossi, glas, bobni, klavir; Jeremy Flower, glas, kitara, elektronika

Rabbit Rabbit je duo Američanov Carle Kihlstedt in Matthiasa Bossija. Na evropski turneji se jima je pridružil Jeremy Flower pri elektroniki in kitari. Na koncertu so izvedli novo uvodno skladbo Lost City ter Songs from a Changing Sea, pesmi iz spreminjajočega se morja – raziskovanje stanja naših oceanov. Koncert je bil zelo dinamičen, od rockovskih izbruhov do nežnih balad in odklonov v čisto sodobne glasbene tokove. Vse tisto, kar krasi ustvarjanje Carle Kihlstedt skozi več kot desetletje njene uspešne poti. Žal se je koncert začel z večjo zamudo zaradi težav tako v letalskem kot avtomobilskem prometu. Posledično je večje število obiskovalcev odšlo predčasno domov. Čeprav je prisostvovala le peščica obiskovalcev, je trio izvedel odličen koncert, kot da bi jih smola še bolj spodbudila, da nastopijo v najboljši mogoči luči.

Gregory Porter

Leta 2014 je dvignil na noge polne Križanke na 55. Jazz festivalu Ljubljana, zato smo njegovo ponovno gostovanje pričakovali s toliko večjim vznemirjenjem in nestrpnostjo. Grammyjev nagrajenec za album Liquid Soul in nedvomno vodilni jazzovski vokalist s pridihom soula je predstavil svoj novi album Take Me To The Alley in kajpak tudi starejše hite na čelu s Hey Laura. To je bil več kot očarljiv koncert karizmatičnega glasbenika z neverjetnim darom za odrsko prezenco in komunikacijo z občinstvom. Vrhunski glasbeni dogodek v razprodani dvorani.

Večer s Patom Methenyjem

w/Antonio Sanchez, Linda Oh & Gwilym Simcock

Dvajsetkratni grammyjev nagrajenec in šele četrti kitarist, ki je prišel v znamenito Hall Of Fame, se je odpravil novi glasbeni dogodivščini naproti. Tokrat je zbral mednarodno družčino izjemnih glasbenikov, kot so bobnar in stalni sodelavec Antonio Sanchez (nagrajeni avtor glasbe za film Birdman), intrigantna malezijsko-avstralska basistka Linda Oh, ki doživlja pravi razcvet v New Yorku in je bila tudi že na naslovnici jazzovske revije Down Beat, ter eden vodilnih britanskih pianistov nove generacije Gwilym Simcock. In res je bila prava poslastica, za številne obiskovalce najboljši Methenyjev koncert v Ljubljani in eden najboljših sploh v zadnjem času. Zdi se, da so številni koncerti popularne glasbe v tem času preprečili, da bi bila dvorana popolnoma razprodana, čeprav je bil obisk dober.

Becca Stevens

Becca Stevens, glas, kitara; Jordan Perlson, bobni, tolkala; Alicyn Yaffee, bas

Kantavtorka z močno izpovedno noto je letos izdala četrti album Regina in z njim takoj pobrala najboljše ocene (5 zvezdic v Downbeatu). Ljubljenska občinstva in glasbenih zvezdnikov, kot so Esperanza Spalding, Brad Mehldau in Jose James, se je prvič predstavila v Sloveniji in

navdušila zelo izbrano občinstvo, ki je prepoznalo veličino njenega glasu in odlične skladbe, ki uspešno krmarijo med popom, jazzom ter apalaško in britansko folk tradicijo.

Robert Glasper Trio & DJ Sundance

Musicology Barcaffe Sessions in Nov jazz fokus

Dobitnik dveh grammyjev in trenutno eden največjih jazzovskih zvezdnikov se je v okviru sodelovanja med Musicology Barcaffe Sessions iz Beograda in Cankarjevim domom prvič predstavil v Sloveniji. Koncert v razprodani Linhartovi dvorani je pustil mešane občutke, saj se je zdelo, da trio pianista Glasperja, basista Vicenta Archerja in bobnarja Damiona Reida, ki so na albumu v akustični jazzovski maniri med drugim predelali glasbo skupine Radiohead, Johna Legend, Cyndi Lauper in Stevieja Wonderja, na koncertu ni pokazal vsega, kar bi lahko. Še posebno Glasper. Občinstva to ni zmedlo, saj je zadovoljno pričakalo konec koncerta, številni so odšli še na jam session z domačimi in beograjskimi glasbeniki v Klub Cankarjevega doma.

58. Jazz festival Ljubljana

Od 28. junija do 2. julija 2017

Karkhana (Libanon/Egipt/Turčija/ZDA)

Mazen Kerbaj, trobenta, mezzosopran; Umut Çağlar, pihala, flavte; Sam Shalabi, ud, električna kitara; Sharif Sehnaoui, električna kitara; Maurice Louca, orgle; Tony Elieh, električna bas kitara; Michael Zerang, bobni, tolkala

Akosh S. Unit (Madžarska/Francija)

Peter Ajtai, kontrabas; Szilveszter Miklós, bobni, tolkala; Aron Porteleki, bobni, gardon, tolkala; Akosh S., saksofoni, klarineti, tolkala; Gabriel Lemaire, saksofoni, klarineti

S podporo Balassijevega inštituta

Kris Davis & Craig Taborn, koncert za dva klavirja (Kanada/ZDA)

Philipp Gropper's Philm (Nemčija)

Philipp Gropper, saksofon; Elias Stemeseder, klavir; Robert Landfermann, bas; Oli Steidle, bobni

S podporo Goethe Instituta

Velkro (Slovenija/Norveška/Portugalska)

Boštjan Simon, saksofon; Stephan Meidell, kitara, elektronika; Luis Candeias, bobni

Alexander Hawkins & Sofia Jernberg (Velika Britanija/Švedska)

Alexander Hawkins, klavir; Sofia Jernberg, glas

Emilia Mårtensson Trio (Slovenija/Švedska/Velika Britanija)

Emilia Mårtensson, glas; Kit Downes, klavir; Lucy Railton, violončelo

Yussef Dayes (Velika Britanija)

Yussef Dayes, bobni; Tom Driessler, bas; Mansur Brown, kitara

CP Unit (ZDA)

Chris Pitsiokos, saksofon; Brandon Seabrook, kitara; Tim Dahl, bas; Weasel Walter, bobni

V sodelovanju z Defonijo

Cene Resnik Trio »Watch for Dogs« (Slovenija/Italija)

Cene Resnik, saksofon; Giovanni Maier, kontrabas; Zlatko Kaučič, bobni, tolkala

Artbeaters (Slovenija)

Peter Ugrin, violina; Marko Čepak, kitara; Aleš Ogrin, klavir; Ilj Pušnik, kontrabas; Aljoša Jerič, bobni

Archie Shepp Tribute to Coltrane (ZDA)

Archie Shepp, saksofon; Reggie Workman, kontrabas; Jason Moran, klavir; Amir ElSaffar, trobenta; Nasheet Waits, bobni

Lucia Cadotsch »Speak Low« (Švica/Švedska)

Lucia Cadotsch, glas; Petter Eldh, kontrabas; Otis Sandsjö, saksofon

Amok Amor (Nemčija/Švedska/ZDA)

Peter Evans, trobenta; Wanja Slavin, saksofon; Petter Eldh, kontrabas; Christian Lillinger, bobni

Emilia Mårtensson Vocal Jazz Workshop, nastop

Hearth (Slovenija/Portugalska/Danska/Argentina)

Kaja Draksler, klavir; Susana Santos Silva, trobenta; Mette Rasmussen, saksofon; Ada Rave, saksofon

Susanna Risberg, električna kitara (Švedska)

Igor Lumpert Quartet (Slovenija/ZDA)

Igor Lumpert, tenorski saksofon; Greg Ward, altovski saksofon; Masa Kamaguchi, bas; Kenny Grohowski, bobni

Nate Wooley's Knknighgh (ZDA/Slovenija)

Nate Wooley, trobenta; Chris Pitsiokos, saksofon; Brandon Lopez, kontrabas; Dre Hočevar, bobni

Ambrose Akinmusire Quartet (ZDA)

Ambrose Akinmusire, trobenta; Sam Harris, klavir; Harish Raghava, kontrabas; Justin Brown, bobni

Rob Mazurek, trobente, elektronika (ZDA)

Shabaka and the Ancestors (Velika Britanija/Južna Afrika)

Shabaka Hutchings, tenorski saksofon; Mthunzi Mvubu, altovski saksofon; Siyabonga Mthembu, glas; Ariel Zomonsky, bas; Gontse Makhene, tolkala; Tom Skinner, bobni

Umetniška vodja festivala Bogdan Benigar in Pedro Costa sta pripravila raznovrsten program Jazz festivala z osrednjim koncertom »Archie Shepp Tribute to Coltrane«. Festival, ki je imel v glavnem programu triindvajset koncertov, je predstavil izbor aktualnih in mednarodno priznanih projektov ter slovenske izvajalce z novimi projekti. Prizorišča so bila dvorane in Park Sveta Evrope ter Klub Gromka. Spremljevalni program festivala pa je potekal tudi v Kinodvoru, Avli NLB in na Kongresnem trgu.

V čast nam je bilo, da smo gostili očaka jazzovske glasbe: Archie Shepp in Reggie Workman sta na odru Gallusove dvorane skupaj z zvezdniško zasedbo izvrstnih mlajših glasbenikov predstavila reinterpretacije del Johna Coltrana. Reggieju Workmanu, izvrstnemu kontrabasistu, a tudi pedagogu, smo izročili plaketo, ki je hkrati priznanje in zahvala za njegov prispevek k razvoju slovenskega jazzu.

Osrednje letošnje festivalsko prizorišče je bilo v Klubu CD. Ta je gostil kar nekaj glasbenih presežkov, ki jih vseh žal ni mogoče izpostaviti. Prav gotovo ne moremo mimo virtuoznega kvarteta Ambrosa Akinmusireja, ki je v soboto dobesedno raztrgal do zadnjega kotička napolnjeno dvorano. S podobnim programskim vodilom preoblikovanja tradicije so dan prej nekoliko radikalneje ravnali Amok Amor, prav božansko subtilen in izpiljen pa je bil tudi trio pevke Lucie Cadotsch. Klub CD so prav tako razprodali izvrstni Yussef Dayes Trio.

Dre Hočevar je predstavil bogat spremljevalni program odprtja festivala z nastopom petinštiridesetih mladih glasbenikov in plesalcev v parku ter pozneje z okroglo mizo in večmedijsko inštalacijo.

Po lanskim odličnim odzivih je bilo dogajanje v parku okrepljeno z več nastopi in močnejšimi zasedbami (zaradi neugodnih vremenskih razmer sta bila dva večera prestavljena v Štihovo in Linhartovo dvorano).

Festival je gostil tri razstave (plakate skopskega jazz festivala, fotografsko razstavo Oliverja Belopete in ilustracije v živo Lene Czerniawske) ter dokumentarna filma Chasing Trane in Gimme Danger. Odlično je bil obiskan sobotni bazar v parku s stojnicami, otroško delavnico,

lovom na pikapolonico, koncertom. Nadaljujemo sodelovanje z nastopi učencev KGBL in krasitvijo podhoda Maxija v podobi festivala.

Po sedmih plodnih letih (2011–17) v skupnem umetniškem vodenju festivala je zadnjič sodeloval tudi Pedro Costa. Nadaljujemo sodelovanje z založbo Clean Feed, s katero festival izdaja posnetke koncertov v živo, imenovane Ljubljana Jazz Series.

Promocija festivala je bila letos še močnejše usmerjena v tujino, z novinarskima konferencama v Trstu in na Dunaju, kjer smo predstavili tudi septembrsko EJC. Prav tako smo bili močnejše navzoči na družbenih omrežjih v sosednjih državah.

Medijski odzivi

»58. edicija ljubljanskega jazzovskega festivala je že na začetku ponudila izjemen ter tu in tam intriganten spekter sodobnega jazza in improvizirane glasbe, ki danes vstopa v številna sozvočja z različnimi glasbenimi praksami in dediščinami, jih senči in preoblikuje, obenem pa s tem širi lastni izraz in lastne meje.«

Sigic, Luka Zagoričnik, 30. 6. 2017

»Če je ob končni bilanci festivalski program predstavil vrsto obetavnih, že uveljavljenih in legendarnih imen ne le znotraj jazza, temveč tudi širšega področja kreativne in improvizirane glasbe različnih izročil, je spremljevalnemu programu uspelo zastaviti še nekatere drugačne smernice. Njihov poudarek, če se pri tem namerno izognemo festivalskim 'fokusom', bi lahko zaznali v širšem prostorskem in povezovalnem momentu. Kljub omejenosti na Cankarjev dom je festival poleg selitev po dvoranah že drugič pridobil razširjen klubski prostor v kavarni poleg Parka Sveta Evrope in zunanji oder ob njej.«

Dnevnik, Katja Utroša, Aleš Rojc, 4. 7. 2017

»Ja, odličen koncert, s katerim smo skupaj s Coltranovo in Sheppovo vizijo dobili še lep vpogled v afroameriško glasbo prejšnjega stoletja. In koncert, ki je več kot upravičil vlogo osrednjega dogodka letošnjega ljubljanskega jazzovskega festivala.«

Mladina, Goran Kompoš, 7. 7. 2017

»Poskusimo ljubljanski jazz pogon osvetliti tudi z druge plati, s širšo mednarodno primerjavo. Ljubljanski festival se po obsegu nekako še drži med srednje velikimi festivali v Evropi. Med festivali, ki so del evropske mreže jazz festivalov, že velja za nizkoprorračunski festival, podobno kot sta to iz regije izvrstna skopski in sarajevski festival, ki pa sta vseeno manj ugledna od ljubljanskega. Ljubljanski je v primerjavi z njima v odločilni prednosti, ki se ne skriva le v dolgoletni tradiciji in geografski lokaciji – ima namreč zagotovljena stalna javna sredstva, njegov organizator je osrednja javna kulturna ustanova.«

Sigic, Ičo Vidmar, 8. 7. 2017

»V Ljubljani je Shepp prevzel občinstvo s svojimi veličastnimi interpretacijami Coltranovih skladb kot Naima in Cousin Mary. Navdušuje, ko zna naelektriti ozračje in s svojo interpretacijo ganljivih balad.«

Die Prese, Samir H. Köck, 3. 7. 2017

Evropska jazz konferenca 2017

Kaj če ...

Glasbeni program:

Otvoritveni gala koncert, abonma Glasbe sveta

Bojan Z & Goran Bojčevski Project

Rabih Abou-Khalil Trio

Slovenia Showcase, prvi dan

Zsamm: Maja Osojnik & Patrick Wurzwallner play Let Them Grow

Drago Ivanuša: La Bête Humaine

Artbeaters

Bowrain

Slovenia Showcase, drugi dan

Feminized.Science.Deniers feat Igor Lumpert/Eve Risser/Dre Hočevar

Kristijan Krajncan: Drummingcellist

Teo Collori & Momento Cigano

Poseben koncert: To Pianos: Eve Risser & Kaja Draksler

4. Evropska jazz konferenca v organizaciji Cankarjevega doma in Europe Jazz Network je v Ljubljani doživela velik uspeh. Organizacijo so skrbno opravili sodelavci kulturno-umetniškega in kongresno komercialnega programa pod vodstvom Bogdana Benigarja. Slavnostne govorce, panele, okrogle mize smo nadgradili s kreativnim sprehodom po Ljubljani, kjer se je šest skupin s šestimi vodji ustavilo na različnih prizoriščih, ki so pomembna za kulturno življenje Ljubljane. Programski odbor konference je izbral tudi odlične izvajalce in zasedbe, ki so se predstavili bodisi v posebnih programih bodisi na Slovenia Showcase festivalu. Zbranih je bilo 280 udeležencev iz vse Evrope.

Zahvale udeležencev 4. Evropske jazz konference

»Evropska jazz konferenca 2017, ki jo je gostil Cankarjev dom Ljubljana, je bila naša največja konferenca doslej – pritegnila je 280 udeležencev iz triinštiridesetih držav, številni so zelo pohvalili tako vsebino konference kot tudi prizorišče in mesto Ljubljana – idealno okolje za dogodek, kot je naš.

Poglavitni dejavniki, ki so pripomogli k uspehu konference, so bili kreativnost, trdo delo in topel sprejem osebja Cankarjevega doma, še zlasti programskega direktorja za jazz in drugo glasbo CD, Bogdana Benigarja, tudi člana odbora EJN, ki je v sodelovanju z osebjem in odborom Europe Jazz Network ustanovil programski svet za oblikovanje konferenčnih vsebin. Vpeljanih je bilo več novosti, mdr. priljubljeni »kreativni sprehodi«, ki so udeležence popeljali po skritih kottičkih mesta in k navdušujočim glasbenikom. Kot gostitelj je Cankarjev dom delno prevzel finančno tveganje dogodka; upamo, da bo investicija požela dolgoročne sadove tako glede prepoznavnosti kulturnega in kongresnega centra, mesta, njegovih glasbenikov in države, ki so jo številni udeleženci obiskali prvič.«

Ros Rigby, predsednica, Evropska jazz mreža EJN

»Europe Jazz Network EJN, najpomembnejšemu in najvplivnejšemu združenju producentov, organizatorjev in podpornih organizacij na področju kreativne in improvizirane glasbe v Evropi, ki ga priznava in podpira Evropska komisija, je bilo v čast, da je lahko svojo letno Evropsko jazz konferenco EJC priredilo v Cankarjevem domu, v čudovitem mestu Ljubljana. Dogodek je pritegnil skorajda tristo udeležencev iz vse Evrope in sveta, ki so občudovali ta kulturni in kongresni center, obiskali mesto, okušali slovensko hrano in vino, poslušali slovenske glasbenike in se seznanili s slovenskim življenjskim slogom. Udeleženci se odzivajo z navdušenjem in zahvalo za izjemen dogodek in vrhunsko organizacijo.

Bogdan Benigar, programski vodja jazz in druge glasbe v Cankarjevem domu, je bil popoln gostitelj in skupaj z osebjem je neutrudno skrbel za uspešen potek dogodka, se posvečal vsaki podrobnosti vključno z registracijo udeležencev, hotelsko rezervacijo, prevozi, tehničnimi

zahtevami, komunikacijo ter sprejemom umetnikov in udeležencev. Cankarjev dom je bil izvrstno in odlično opremljeno prizorišče za tako obsežen dogodek.»

Giambattista Tofoni, EJM Network Manager

»Izrekam iskrene čestitke tebi in tvojemu osebju za dobro organizirane, spodbudne dni EJM v Ljubljani. CD je bil popolno in udobno prizorišče (vključno s Klubom CD), ki je ponudilo izjemno zanimive vsebine in dogodke ter odlično glasbo. Ljubljana je zares izjemno lepo mesto, s prijetnim razpoloženjem.»

Luciano Linzi, Casa del Jazz, Roma & Jazzmi, Milano

»Konferenca je bila izjemna. Najlepša hvala za potrditev občutka, da smo vsi del velike evropske družine, za telepatsko razumevanje, vnaprejšnje predvidevanje razvoja dogodkov in hitro odzivanje, za deljeno prepričanje, da sadovi našega prizadevanja lahko odzvanjajo v nasmehu drugih članov.»

Enrico Bettinello, Novara Jazz

»Odlično opravljeno, Batt in ekipa EJM, Bogdan ...! Skupaj smo preživeli izjemne trenutke. Z veseljem se vračam v Ljubljano.»

Philippe Ochem, JAZZDOR & d'AJC

»Res – vsestransko navdušujoča izkušnja – najlepša hvala vsem vam v upravi EJM ter, seveda, Bogdanu in njegovi ekipi. Kar tako naprej!«

John Cumming, Serious, London

»Konferenco EJM sem obiskal prvič in preprosto se moram zahvaliti Bogdanu in ekipi za odlično organiziran dogodek. Vse čestitke vsem, ki so zagotovili njegov uspeh.»

Paolo Caiani, Ponderosa Music & Art

»Z velikim veseljem sem se prvič udeležil konference EJM v Ljubljani. Hvala upravnemu odboru in ekipi EJM, Bogdanu in osebju Cankarjevega doma za brezhibno opravljeno delo.

Navdihujoče je bilo udeležiti se konference in se srečati z vsemi vami.»

Prof. Angelo Valori, Ente Manifestazioni Pescara – Pescara Jazz

»Plastenka za večkratno uporabo je eno najbolj dragocenih konferenčnih daril vseh časov! Posebna zahvala gre Bogdanu in ekipi CD – za energičnost in sproščenost dogodka; vsem iz EJM – za premišljen in navdihujoč koncept; in vsem udeležencem – za kreativnost in nabitost z emocijami do zadnjega trenutka.

Velikanska hvala najbolj prijateljskemu od vseh strokovnih srečanj profesionalcev!«

Dragan Ambrozić in Milica Ševarlić, Beograd jazz festival

»Zagotovo je bila ljubljanska ena od EJM konferenc, na kateri mi je bilo najboljše!! Hvala.»

Tony Dudley-Evans, Cheltenham Jazz Festival

»Najlepša hvala tebi, vsej ekipi in odboru, osebju CD in vsem, ki so prispevali k izvedbi dogodka za topel sprejem v enem najbolj navdihujočih in poživljajočih okolij za jazz. Presenetljivo, kako okrepcilni so lahko štirje dnevi tako rekoč brez spanja!«

Lobke Aelbrecht, Flandrijski umetnostni inštitut

»Ta ZAHVALA prihaja iz Carigrada, v imenu Akbank jazz festivala in skupnosti Pozitif/ Babylon. Hvala za popolno organizacijo, hvala za odličen program in hvala za gostoljubnost.

V veselje mi je bilo uživati ob lepem vremenu v Ljubljani, tem osupljivo lepem mestu. Srečen sem, da sem lahko del te skupnosti in veselim se Portugalske naslednje leto.»
Ahmet Ulug, Akbank Jazz Festival

»Letošnja konferenca je bila ena najboljših, s fantastično večerjo ob dobrodošlici, najboljšim showcase festivalom vseh časov (glede kakovosti, pestrosti in predstavitve) in čudovito idejo o sprehodih po prelepem mestu Ljubljana.«
Reiner Michalke, Stadtgarten Jazhaus

»Srčna hvala tebi, Francesci in Stefanu; Bogdanu in Cankarjevemu domu; Ros in odboru. Hvaležen sem in poln spoštovanja ob tako plodoviti izkušnji in briljantnem programu. Tokratna konferenca EJC je bila zares navdihujoča.«
Charles Gil, Raahen Rantajatsit Jaz on the Beach Festival

»Fantastični štirje dnevi v prelepi Ljubljani z družbo nekaterih najboljših ljudi, kar jih poznam! Hvala »italijanski trojici«, Bogdanu in ekipi Cankarjevega doma, Ros kot odlični »voditeljici ceremoniala« ter nekdanjim, sedanjim in novim članom odbora EJN, katerega ponosni in hvaležni član sem sedaj tudi sam.«
Kenneth Killeen, Improvised Music Company

»Iskrena hvala vsem, ki so od blizu ali daleč prispevali k uspešnosti dogodka: EJN ekipi, gostoljubnemu timu CD (Bogdan, Uršula in sodelavci) ter vsem drugim ... Bilo je čudovito, konstruktivno, prijateljsko, poučno!«
Liliana Graziani, Wallonie-Bruxelles Musiques

»Velik objem ter srčna hvala Battistu, Bogdanu in vsem z zaslugami za to prečudovito konferenco!«
Matti Lappalainen, festivalski direktor April Jazz/ Espoo Big Band

»Dragi Giambattista in vsi sodelavci EJN, ki ste si prizadevali za to izjemno lepo in zelo zanimivo srečanje. 1000x HVALA! Posebna zahvala velja Bogdanovi ekipi in osebju Cankarjevega doma. Najlepša hvala vsem.«

2.3 Popularna glasba

Zoran Predin & Matija Dedić

Tragovi u sjeni

Vsi jugoslavanski mega hiti v enem večeru žal niso nagovorili večjega števila obiskovalcev. Nostalgичni večer, čeprav dobro zasnovan, je tako izzvenel bolj v prazno, kakovost nastopajočih pa ni mogla priti do izraza. Še enkrat se je izkazalo, da Zoran Predin tako kot večina kakovostnih izvajalcev slovenske popularne glasbe ne more več napolniti Gallusove dvorane.

Guisse / Kreslin / Leonardi – GKL

Trio je predstavil skupni album Never Loose Your Soul, ki povezuje prekmursko glasbeno dediščino z zahodnoafriško. Odlična glasba in koncert, ki pa mu je prisluhnila le manjšina sicer številnih ljubiteljev glasbe Vlada Kreslina, kar je bilo precejšnje razočaranje za nastopajoče in prireditelje.

Peter Lovšin

Območje medveda

Peter Lovšin je prvič nastopil v Cankarjevem domu in ob tej priložnosti poleg obilice uspešnic predstavil novi album, na koncertu pa se je izteklo tudi snemanje celovečernega dokumentarnega filma. Vrsta gostov vseh generacij in razprodana dvorana so ponudili vrhunec domače glasbene ponudbe v spomladanskem programu.

Vita Mavrič

Sprehod

Trideseta obletnica delovanja ustanoviteljice festivala šansonov La Vie En Rose in dame, ki je z avtorskimi glasbenimi predstavami zaznamovala naše kulturno prizorišče. Viti Mavrič je z izjemnim osebnim angažmanom in z dramaturgijo nastopa, ki je bila nadvse privlačna za obiskovalce, uspelo pripraviti odličen večer šansonov. Nastop je v marsikateri točki presegel festival La Vie En Rose.

Gal Gjurin: Moč jeseni

Akustični koncert z domačimi in tujimi gosti; posebni gostji: Severa Gjurin in Tinkara Kovač »Moč jeseni« je naslov koncerta ob izdaji treh novih Gjurinovih studijskih albumov in knjigi, ki je prišla na plano v jeseni 2017. Novi album Veter sloni na akustičnem zvoku, ki sega od evropske glasbe, renesančne, severnoameriške in južnoameriške glasbe ter Sredozemlja. Gre za minimalistične akustične songe, ki jih spremljajo različni aranžmaji glasb sveta. Občinstvo je dobro sprejelo program, vendar se je izkazalo, da popularnost izvajalca ni več takšna, kot je bila pred leti. V prihodnje bo za predstavitev njegove glasbe bolj primerna Linhartova dvorana.

Tanec

Folklori spektakel leta v Cankarjevem domu je privabil številno občinstvo iz vse Slovenije. Ansambel Tanec je že sedem desetletij simbol makedonske folklore, tradicije in kulture. Navdušujoče ocene številnih avtoritet ljudske glasbe, objavljene v makedonskih in mednarodnih medijih, pričajo o visoki umetniški kakovosti njihov plesov, pesmi in kostumov. Vse to smo ponovno doživeli na velikem odru Gallusove dvorane, kamor se je ansambel vrnil po petnajstih letih.

Lara Jankovič: Kako diši svoboda, kakšne barve je mir?

Lara Jankovič, vokal; Ravi Shrestha, Tilen Stepišnik, kitara

Pesmi sveta o nesmislu vojn in sovraštva, pesmi o svobodi, miru, sožitju, ljubezni in strpnosti. Priznana igralka, šansonjerka, voditeljica in aktivistka Lara Jankovič nas je popeljela skozi pesmi različnih narodov, petih delno v izvirnem in slovenskem jeziku. Z njimi izvajalka nagovarja, kar je dobrega v njej in drugih, s sprejemanjem in spoštovanjem sočloveka, z večno težnjo po sožitju in strpnosti. To je bil intimen in hkrati energičen večer, poln emocij, ki bo najbrž občinstvu, ki je prišlo v Klub CD, ostal v spominu kot nepozabno doživetje.

Vlado Kreslin: Kaj naj ti prinesem, draga?

Tradicionalni koncert z gosti: Mali Bogovi, Harry Sacksioni; Beltinška banda in posebni gost: Saša Lošić - Loša

Koncerti Vlada Kreslina v Gallusovi dvorani, z dolgoletno tradicijo, so znanilci vznemirljivega pričakovanja ob vstopu v novo leto. So uvod v decembrske praznike ter tudi sami po sebi praznik vseh ljubiteljev dobre godbe, ki glasbenim sporočilom priljubljenega Prekmurca vedno znova radi prisluhnejo ob njegovi kitari in petju. Tako je bilo tudi tokrat, ko smo zaradi velikega zanimanja dodali tretji koncert. Kot je zadnja leta v navadi, se produkcijsko koncerti Kreslina iz leta v leto še vedno izboljšujejo in tudi vizualno ponujajo uživanje ob spremljanju glasbe.

Jacques Brel – **Branko Završan**

Senca tvogja psa

Prevod, glas: Branko Završan; glasbeniki: Žiga Golob, kontrabas; Krunoslav Levačič, bobni; Uroš Rakovec, kitara

Predstava Senca tvojga psa je ena kulturnih predstav v žanru glasbenega gledališča, ki žanje v Sloveniji velik uspeh. Pesmi Jacquesa Brela in njegovi intervjuji, ki so temelj predstave, so večje in rahločutno prestavljeni v naš kulturni prostor in gledalca, prek polnega glasbenega doživetja, v celoti prevzame s svojo čustveno močjo. Završanova izvedba se je ponovno zdela brezčasna in vedno aktualna, še posebno pred navzočim občinstvom, ki je v prednovoletnem času popolnoma napolnilo Klub Cankarjevega doma.

Vruja

Vruja je istrska glasbena skupina, sveža in prepričljiva interpretka glasbenega izročila Istre, ki je iz svojega bogatega repertoarja zapela pesmi v različnih istrskih narečjih in zagodla viže, na katere je mogoče tudi zaplesati. Predstavila nam je Istro v celoti, brez mej, ob glasbi pa smo začutili tudi veder, radoživ značaj njenih ljudi. Zasedba nadaljuje tradicijo glasbenih skupin iz slovenske Istre, ki so v zadnjih desetletjih pustile globoko sled v poznavanju in popularizaciji glasbenega izročila Istre.

Ibrica Jusić

Legendarni hrvaški kantavtor, šansonjer, pevec zabavne glasbe in sevdaha je uprizoril veličasten koncert na silvestrovo v intimnem okolju razprodanega Kluba Cankarjevega doma in ustvaril nepozabno noč večnih ljubezenskih pesmi, kot so Ljubi san vašu `čer, U svakom slučaju te volim, Mačka in številne druge, ki so več kot pol stoletja pomembno soustvarjale kulturno krajino nekdanje skupne države.

3. GLEDALIŠČE IN PLES

Leto 2017 je bilo na gledališkem in sodobnoplesnem področju pestro, za vse uprizoritve pa je mogoče z gotovostjo trditi, da so bile na visoki vsebinski in izvedbeni ravni. Program je bil kombinacija vrhunskih mednarodnih gostovanj, koprodukcijskih sodelovanj s t. i. neodvisnimi ustvarjalci, osrednje domače gledališke koprodukcije ter gostovanj slovenskih gledaliških institucij s sedežem zunaj Ljubljane.

V letu 2017 je bilo v gledališkem in sodobno plesnem programu načrtovanih 75 gledaliških in 25 plesnih predstav (vsega skupaj 100). Od načrtovanega je bilo uresničenih 59 gledaliških in 34 plesnih predstav (vsega skupaj 93), torej 7 manj od načrtovanih. Koprodukcijski načrt je predvideval 68 predstav, od tega je bilo uresničenih 56. Razlogi za nastalo razliko med načrtovanimi in uresničenimi so naslednji: izvedeno je bilo manjše število ponovitev projekta Platnomer. Kljub intenzivni promociji in odlični izvedbi projekta je bilo zanimanje osnovnošolske publike (ki jim je projekt prvenstveno namenjen) manjše, kot smo pričakovali oziroma načrtovali. Enako je bilo s projektom Hamlet in pol, ki je nastal v koprodukciji z istim producentom kot Platnomer (Zavod Bufeto, Društvo Celinka). Odovedana je bila koprodukcija z mladim gledališkim režiserjem Tinom Grabnarjem. Razlog je bil organizacijske narave, glavni producent (Društvo za kulturno produkcijo in afirmacijo umetniških procesov NAGIB) ni pridobil za izvedbo potrebnih finančnih sredstev. Razlika med načrtovanimi in izvedenimi koproducentскими projekti je nastala tudi zaradi predstavitev za november načrtovane premiere projekta iCankar (producent Zavod Margareta Schwarzwald). Premiera je bila predstavljena na januarski termin 2018, tudi ponovitve, načrtovane v letu 2017, so v 2018 že uresničene.

Razlika v razmerju med načrtovanimi gledališkimi in plesnimi predstavami (predvsem v abonmaju Veličastnih 7) je posledica programske odločitve. Razmerje med številom plesnih in gledaliških projektov je bilo načrtovano v obdobju, ko abonma Veličastnih 7 še ni bil dokončno oblikovan. Celotno število projektov, izvedenih v sklopu abonmaja Veličastnih 7, je znotraj načrtovanega, razmerje med plesnimi in gledališkimi pa je drugačno od načrtovanega. Je v prid plesnim projektom, čeprav njihovo število, glede na načrtovane ponovitve koprodukcije Pohujšanja v dolini šentflorjanski (koprodukcija SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko ter Cankarjev dom), zavzema manjši delež vseh izvedenih projektov v sezoni 2017/18.

Osrednji dogodek iz uprizoritvenih umetnosti je bila koprodukcija Cankarjevega doma, SNG Drama Ljubljana in Mestnega gledališča ljubljanskega *Vojna in mir*, ki je nastala v režiji romunskega režiserja Silvia Purcăreta. Projekt je bil osrednji dogodek festivala *Tolstoj, iskalec resnice*, hkrati pa tudi del že uveljavljenega plesno-gledališkega cikla Veličastnih 7. Serijo izredno uspešnih gostovanj omenjenega programa je nadaljevalo gostovanje skupine Sankai Juku s projektom *Meguri*, projekt skupine Bill T. Jones/Arnie Zane Dance Co *Igra in igra*, zaokrožilo pa ga je gostovanje mariborskega baletnega ansambla z uprizoritvijo koreografij *Carmen-Favn-Bolero*.

Prav tako v okviru festivala *Tolstoj, iskalec resnice* je bila premierno uprizorjena koprodukcija *Platnomer – povest konja*, nastala v sodelovanju z Zavodom Buffeto. Cankarjev dom je kot koproducent sodeloval tudi pri organizaciji in izvedbi bienalnega festivala Gibanica, v okviru katerega so bili v CD izpeljani okrogla miza, dva diskusijska dogodka, trije uprizoritveni projekti in zaključna festivalska prireditev. Jesenski cikel koprodukcij Cankarjevega doma je nadaljevalo sodelovanje z Društvom za razvoj gledališča v izobraževanju, s katerim smo ustvarili predstavo za mlajšo publiko, *Neustrašna raziskovalka, Marie Curie in radioaktivnost*. Zaključna koprodukcija leta 2017 je nastala v sodelovanju z Zavodom Mirabelka, šlo je za plesni projekt *Solo za dva glasova*.

Izpostaviti velja tudi gostovanja domačih gledaliških hiš. Marca smo gostili pronicljivo komedijo *Jeklene magnolije*, nastalo v koprodukciji SNG Drama Nova Gorica in Gledališča Koper, aprila na Borštnikovem srečanju večkrat nagrajeno uprizoritev *Rose Bernd* Slovenskega ljudskega gledališča Celje, v istem mesecu je gostovalo še Mestno gledališče Ptuj s projektom *Mehanični levi*. Improvizacija, parodija na vsakoletno evrovizijsko gostovanje, je bila tako kot vedno ob koncu maja uspešno izvedena tudi tokrat. Oktobra je na odru Gallusove dvorane gostovalo gledališče Anton Podbevšek Teater s projektom *Trojno življenje Antigone*, domača gostovanja pa sta sklenili predstavi bizarne operete *Peter Kušter* v produkciji SNG Nova Gorica.

Nadaljevalo se je sodelovanje z Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo. Januarja sta bili izvedeni produkciji V. semestra dramske igre in gledališke režije (Murlin Murlo, *Modra*), junijski produkciji VI. semestra sta bili priredbi klasik Williama Shakespeara, in sicer *Hamlet* in *Macbeth*.

Zaradi tehničnih razlogov je bilo odpovedano gostovanje PG Kranj z uprizoritvijo dela *Pred upokojitvijo*, pomanjkanje sredstev pa je ključni razlog za odpoved koprodukcijskega sodelovanja z mladim gledališkim režiserjem Tinom Grabnarjem pri projektu *Mostovi*.

3.1 Domače gledališke koprodukcije

Abonma Veličastnih 7 in izven

Lev Nikolajevič Tolstoj: Vojna in mir

Režija: Silviu Purcărete po romanu Leva Tolstoja; prevajalka Jana Pavlič z uporabo prevoda Vladimirja Levstika; avtor dramatizacije Silviu Purcărete; scenograf, kostumograf in oblikovalec luči Dragoș Buhagiar; skladatelj Vasile Șirli; dramaturginja Eva Mahkovic; lektorica Tatjana Stanič; oblikovalec videa Matej Šmuc; igrajo: Viktorija Bencik Emeršič, Sebastian Cavazza, Bojan Emeršič, Petra Govc, Gregor Gruden, Jure Henigman, Eva Jesenovec, Aljaž Jovanović, Mirjam Korbar Žlajpah, Marko Mandić, Boris Ostan, Jette Ostan Vejrup, Matej Puc, Ajda Smrekar, Janez Škof, Jernej Šugman, Nina Valič, Pia Zemljič, Judita Zidar, Vojko Zidar, Jana Zupančič, Miranda Trnjanin k. g., Tine Špik k. g., Blaž Dolenc, Matej Zemljič; koprodukcija: Cankarjev dom, SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko. Osrednji gledališki dogodek prve polovice leta 2017 je bila nedvomno domača gledališka koprodukcija *Vojna in mir*, nastala po istoimenskem romanu Leva Nikolajeviča Tolstoja. Z njo osrednji domači gledališki hiši (SNG Drama Ljubljana in Mestno gledališče) in Cankarjev dom nadaljujemo serijo izredno uspešnih projektov, uprizorjenih v Gallusovi dvorani.

Avtor dramatizacije in režiser uprizoritve je bil mednarodno uveljavljen in priznan ustvarjalec Silviu Purcărete. Roman *Vojna in mir* je bolj kot izhodišče natančne dramatizacije izredno obsežnega literarnega dela služil kot temelj avtorsko oblikovani strukturi prizorov, ki zgolj ohlapno sledijo romaneskni zgodbi, zato pa ohranjajo vse njene ključne elemente. Spretno zmontirana dramatizacija je bila tudi izhodišče odrske režije, ki je prav tako stavila na hitro menjavanje prizorov, skorajda filmsko montažo in intenzivno kadriranje prizorov.

Purcăretu je uspelo ohraniti vse ključne elemente (osebno dramo junakov in njihovo vpletenost v razburkano zgodovinsko dogajanje) zgodbe, hkrati pa ostati vsebinsko jasen, razumljiv, gledališko pa izredno sugestiven. V prvem delu so v fokusu saloni treh družin in njihova zapletena, večkrat že celo groteskna razmerja, nekakšne male vojne, ki napovedujejo neizogiben prihod »vojne vseh vojn«. Z njo se začne drugi del, ki je v nasprotju s prvim osredotočen na razgrnitev družbenopolitičnega dogajanja, prevladujejo skupinski prizori, ki pa dogajanje nazadnje pripeljejo ponovno nazaj v – salon, osrednji prostor družinskega dogajanja, v katerega pa so močno posegle usodne sile neodvisnega toka zgodovine.

Oder Gallusove dvorane se je zaradi velikosti in tehničnih dispozicij ponovno izkazal kot zahtevno prizorišče, ki pa ga je ob izrednem občutku za vodenje igralcev, predvsem pa vrhunskem obvladovanju gledališkega prostora mogoče zelo uspešno izkoristiti in občinstvu omogočiti vrhunski gledališki užitek. Da so njegove dimenzije, zahtevna akustičnost, velikost avditorija ... lahko tudi prednosti, ne zgolj velikansko tveganje, je uprizoritev več kot zgolj potrdila tudi tokrat. Uporabljene so bile vse vrhunske tehnične zmogljivosti (vrtljivi oder, lučni park, posebni efekti, zvočna slika, velikanske lutke ...) za čvrsto podporo izjemnih naporov in vrhunskih igralskih upodobitev 25-članskega ansambla, ki je odigral več kot sto likov.

Projekt je pri občinstvu kot strokovni javnosti doživel veliko zanimanje. Vse predstave so bile ne glede na zahtevnost tematike in dolžino projekta dobro obiskane. Medijskih odzivov je bilo ogromno, mnenja kritiške javnosti so bila deljena, čeprav enotna v zahtevnosti celotnega projekta in uspešno opravljenega igralskega dela. Mnenja so se razlikovala predvsem glede koncepta dramatizacije in končnega učinka uprizoritve, nekaterim so se zdela vprašljiva tudi razmerja med moškimi in ženskimi vlogami, podvajanje vlog, menjava igralcev znotraj enega lika, tudi uporaba živih živali na odru.

Melita Forstnerič Hajnšek v Večeru zapiše, da gre »vsekakor za tip teatra, ki ga enako potrebujemo kot vse druge izčiščene, asketske. Nebohotne in nebaročne, kratka. A kot je priznal Purcărete, od njega pač producenti pričakujejo izrabo vseh odrskih igračk in mašinerije. In dobili s(m)o jih. V pravi meri za današnje pavperizirane prilike«. Poleg tega se »predstavi,

najbrž tudi po zaslugi vrhunskih igralcev iz obeh osrednjih ljubljanskih ansamblov, ne pozna stiska s časom priprave. Neusklajenosti ni bilo čutiti, različnost registrov in pristopov je delovala v kaotičnem poteku celo smiselno».

Mnenje Zale Dobovšek v Dnevniku: *»Njegova dramatizacija Vojne in miru je obsežna serija izsekov iz romana, brez zavezujočega namena obnoviti izvirno fabulo, gre za nizanje nekje daljših, drugod tako rekoč hipnih situacij, ki naj bi prek številnih motivov želele avtorsko zaobjeti kompleksnost Tolstojevskega duha. Adaptacija roman selektivno seseklja, s čimer sočasno pričakuje gledalčevo poznavanje izvirnika (producenti so za nas pripravili tudi njegovo obnovo); nov, prirejen tekstovni format torej lahko beremo kot režiserjev idejni podpis, ki pa notranje, na ravni vsebine in zgodovinskega obdobja ostane domala nedotaknjen.«*

Rok Bozovičar kritiko na Radiu Študent sklene z naslednjimi besedami: *»Predstava s svojo monumentalnostjo gledalca v prvem hipu pasivizira, vendar ko temeljni vezni člen komunikacije umanjka, ko podoba ne prinese sporočila, temveč razgali globino praznine pomena, se delo misli premakne na stran gledalca. Predstava tako zavrne servis in posredništvo ter gledalcu prepusti delo mišljenja. Pri tem se odreče univerzalizmu, ki bi ga napajal Tolstojev tekst, in preprosto stori grandiozno gesto v skladu z razmerjem sil. Ali kot reče bodoči dekabrist Nikolenka: 'Storil bom to in bom storil ... Vem, da hočejo, naj študiram. Saj tudi bom študiral. Toda prej ali slej bom nehal; in tedaj storim.«*

Platnomer – povest konja

Po motivih istoimenske novele L. N. Tolstoj

Koncept: Ravil Sultanov, Darka Erdelji; dramska predloga: Nataša Sultanova, Klavdija Zupan; režija: Ivan Peternelj; dramaturginja in producentka: Klavdija Zupan; avtorja glasbe: Mitja Vrhovnik Smrekar in Vanja Dizdarevič; odrski gib: Nataša Sultanova; likovna podoba in scenografija: Darka Erdelji; kostumografija: Mojca Bernjak; oblikovanje svetlobe: Franc Albreht; igrajo: Ravil Sultanov, Elena Volpi in Vanja Dizdarevič; koprodukcija: Zavod Bufeto, Lutkovno gledališče Maribor, Cankarjev dom in Društvo Celinka

V noveli, ki služi kot izhodišče predstave, se Tolstoj dotika smisla in izpolnjenosti življenja, sožitja med človekom in naravo, primerjave smiselnosti človeških in živalskih prizadevanj. Teme prikaže ne le s tretjeosebni opisi dogajanja, temveč uporabi tudi prvoosebno pripoved naslovnega lika, četudi gre pri tem za konja, simbol življenjske moči, sle, elegance, potovanja, prehoda v onstranstvo, ki ga Tolstoj postavi na rob družbe – tako človeške kot tudi na rob konjske črede. Kot opazovalec z roba lahko poglobljeno posreduje svoja opazovanja, življenjske izkušnje in spoznanja.

Plastično predstavljena in natančno zarisana tako naravna konjska kot tudi izumetničena človeška družba se kažeta zgolj v liku postaranega, izmozganega konja, zato je tudi osnovni uprizoritveni koncept strnjen na enega vsestranskega izvajalca. Ključen je tudi prostor dogajanja; okrogli oder Štihove dvorane spominja na manežo – simbolni in resnični prostor izkoriščanja živali za brezplodno zabavo. Transformacija iz živali v človeka, paralelizem dialogov, pomnožitve lika ... so akcije, imanentne fizičnemu gledališču. Zgodba v svoji literarni osnovi omogoča dialog, ki ne poteka na verbalni, temveč na različnih izraznih ravneh – med podobo, svetlobo, glasom, zvokom, glasbo. Uprizoritvena načela fizičnega gledališča se prekrijejo z načeli gledališča predmetov.

Vrhunski sta igralski kreaciji Ravila Sultanova in Elene Volpi. Telesna prezenca Sultanova je temelj, na katerem zgradi lik Platnomerja. Podoba konja v njegovi interpretaciji preraste zgolj oris upodobitve živalskega gibanja. Razvije se v metaforo o neizprosni človekove usode. Sultanov to doseže z nenehnim prehajanjem od živalskega lika v lik pripovedovalca, lastnika konja, služabnika, hlapca ... do popolnosti obvlada različne lutkarske tehnike, akrobacijo, mim, različne igralske postopke. Povsem enakovredno mu sledi tudi Elena Volpi, odlična pripovedovalka in lutkovna animatorica, ves čas duhovita in karizmatična, prav tako nastopa v

več vlogah, med katerimi prehaja z lahkoto in natančnostjo. Režijski koncept Ivana Peternelja uspešno nagovarja tako generacije najmlajših gledaliških obiskovalcev kot bolj zrelo in izkušeno publiko, pri tem spretno povezuje različne gledališke elemente, hkrati pa jasno in ne glede na kombinacijo številnih gledaliških prijemov povsem razumljivo vodi oba igralca.

Improvizija

Improvizacijska parodija Evrovizije

Umetniški vodja: Peter Frankl; nastopajoči: Juš Milčinski, Vid Sodnik, Blaž Celarec, Goran Završnik, Igor Bračič, Liza Marija Grašič, Luka Seliškar, Maja Trampuš, Peter Frankl, Rok Šinkovec, Sara Gorše in Tim Kern, Sara Šoukal; produkcija: KUD Sokoli Tabor in Cankarjev dom

Improvizija že šestnajst let navdušuje občinstvo z ironičnim preobračanjem motivov in melodij, stereotipov in glamurja Evrovizije. Začetki projekta segajo v leto 2002, ko je predstava potekala še v prostorih KUD France Prešeren. Spektakel je kmalu postal prevelik za tesno trnovsko dvorano, zato to zabavno popevkarsko tekmovanje od leta 2008 poteka v Linhartovi dvorani. Besedilo in glasba sta prepuščena spontanemu navdihu, naslove popevk določi občinstvo, improvizatorji pa se morajo spopasti tudi z različnimi gledališkimi izzivi, bujnimi kostumi in scenografijo. Dogodek je povezoval uigran in s šalami oborožen voditeljski par, ki ga sestavljata Juš Milčinski in Vid Sodnik, zmagovalno pesem Improvizije z glasovanjem izberejo dejavno udeleženi obiskovalci. Vsakokrat in tudi letos zmagovalno pesem minulega leta interpretira znana osebnost slovenskega prizorišča in letos je bil to igralec Jonas Žnidaršič. Peter Frankl je to leto dodal nekaj svežega zagona, v osnovi pa je vztrajal pri že znanem konceptu. Z njim so improvizatorji tudi tokrat pritegnili velik krog občinstva.

Neustrašna raziskovalka, Marie Curie in radioaktivnost

Avtorji teksta: Justin Durel, Tomaž Lapajne Dekleva in David Dolamič; režija: Justin Durel; igrata: Tomaž Lapajne Dekleva in David Dolamič; scenografija in kostumografija: Justin Durel, Tomaž Lapajne Dekleva in David Dolamič; grafično oblikovanje: Rahela Klopčič Koprodukcija: Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju in Cankarjev dom

Oktobrska koprodukcijska premiera v Štihovi dvorani je bila zasnovana na izredni življenjski zgodbi znanstvenice Marie Curie. Izhodišče projekta je bilo na komunikativen, duhovit in razumljiv način mladi generaciji (od osmih let naprej) predstaviti delo in življenjsko zgodbo ene največjih znanstvenic. Temelj zgodbe je bila radioaktivnost, njene pozitivne in negativne lastnosti, hkrati pa biografski pregled njene osebne zgodbe.

Amaterska ekipa ustvarjalcev je ustvarila samosvoj gledališki format. Ta temelji na minimalni produkcijski osnovi. Predstava je nastala skoraj brez finančnega vložka. Scenografija je »zgoščena« v preproste rekvizite, ki ob pomoči velike improvizatorske spretnosti nastopajočih (iz katerih tudi prihajajo) ustvarjajo izviren gledališki milje. Kombinacija junakov, profesorja in pomočnika, je nastavek za stalno komično napetost, ki jo mlajša publika z veseljem sprejema. Osnovno izhodišče projekta, razpreti vpogled v delo Marie Curie, je popolnoma uspela.

Vsekakor so zabavno in sproščeno prikazali delo Marie Curie in družbene okoliščine, v katerih je delala. Gledalce je popeljala skozi praktične prikaze radioaktivnosti in zgodovino njenega odkrivanja, hkrati pa estetsko nadgradila znanstvena dejstva in omogočila najmlajšim gledalcem celovito čutno izkušnjo. Posebnost projekta je tudi enkratna zasnova gledališkega lista. Zasnovan je kot delovni zvezek in tako integralni del gledališke izkušnje, saj jo s svojo bogato vsebinsko zasnovo odlično nadgrajuje.

Ponovitve predstave so načrtovane tudi v drugi polovici sezone 2017/18.

3.2 Gledališka gostovanja iz Slovenije

Robert Harling: Jeklene magnolije

Prevajalka: Alenka Klabus Vesel; režiserka: Katja Pegan; avtorica priredbe in dramaturginja: Ira Ratej; scenograf: Milan Percan; kostumograf: Alan Hranitelj; avtor glasbe: Mirko Vuksanović; oblikovalec svetlobe: Jaka Varmuž; lektorica: Laura Brataševac; igrajo: Nataš Tič Ralijan, Maja Nemec, Helena Peršuh, Anja Drnovšek, Mojca Partljič, Lara Jankovič; produkcija: SNG Drama Nova Gorica in Gledališče Koper

Jeklene magnolije so krstno uprizorili leta 1987 v New Yorku, dve leti pozneje je njihov avtor Robert Harling napisal še filmski scenarij, v katerem je nastopilo šest filmskih zvezd – Sally Field, Dolly Parton, Shirley MacLaine, Daryl Hannah, Olympia Dukakis in Julia Roberts. Filmska predelava je postala svetovna uspešnica.

Uprizoritev nas sooča z življenjem malih ljudi v na pol podeželskem mestecu. Celotno dogajanje poteka v frizerskem salonu mesteca, kjer ženske med urejanjem zunanosti razgaljajo svoja čustva in razkrivajo intimne svetove. Dogodki v salonu, »kamor še ni stopila moška noga«, se vrtijo okrog zadnjih dveh let in pol življenja mlade Eme, vendar se njena zgodba – prizadevanje za materinstvo, bolezen, odločitev, da bo kljub vsemu zanosila, in posledično poslabšanje zdravstvenega stanja – ne dogaja na odru. Vidimo le obrobne dogodke, slišimo odzive obiskovalk frizerskega salona na prelomnice iz Eminega življenja in življenja ljudi iz njene bližine. Ženske prestrezajo zunanje dogodke, se nanje odzivajo in v na videz neobveznem klepetu razkrivajo zapletena čustvovanja ter svoje intimne spopade z bolj ali manj usodnimi križi in težavami.

Gerhart Hauptmann: Rose Bernd

Prevajalka: Mojca Kranjc; režiserka: Mateja Kolečnik; dramaturginja: Nika Leskovšek; scenograf: Marko Japelj; kostumograf: Alan Hranitelj; koreograf: Magdalena Reiter; igrajo: Branko Završan, Liza Marija Grašič, Andrej Murenc, Pia Zemljič, Igro Žužek, Aljoša Koltak, Damjan M. Trbovc, Igor Sancin, David Čeh, Barbara Medvešček, Manica Ogorevc, Tanja Potočnik; produkcija Slovensko ljudsko gledališče Celje

Eden od programskih ciljev Cankarjevega doma je tudi predstavitev aktualnega in vrhunskega gledališkega dogajanja, ki nastaja v gledališčih zunaj Ljubljane. Uprizoritev *Rose Bernd*, nastala v produkciji Slovenskega ljudskega gledališča Celje, je gotovo ena od takšnih. Gre za zgodbo mlade ženske, ujete v tradicionalno in zaprto okolje, ki zaradi svojih nekonvencionalnih, za družbo nesprejemljivih dejanj pade v nemilost okolice, je pretresljiv prikaz propada mlade ženske, ki si od življenja želi več, kot ji nameni družba, v katero je vpeta.

Režiserka Mateja Kolečnik z vsako novo uprizoritvijo potrjuje, da je mojstrica, ki do zadnje skrivnosti obvlada ne samo gledališki oder, temveč tudi da ima v nasprotju z današnjim gledališkim režiserskim trendom do dramske predloge izjemno spoštljiv odnos. Ta, skorajda brezpogojna zvestoba besedilu, kar pomeni tudi igralcu, je zaščitni znak, hkrati pa temeljno izhodišče njene režijske strategije. Nedvomno izredno uspešne, kar dokazujejo tako nagrade, ki jih vsako sezono žanjejo njene uprizoritve, pa tudi vabila tujih gledališč, ki Kolečnikovo vedno bolj odtegujejo od domačega gledališkega prizorišča.

Uprizoritev SLG Celje je na Borštnikovem srečanju leta 2016 prejela kar tri nagrade: Pia Zemljič je dobitnica nagrade za igro, Liza Marija Grašič za mlado igralko, Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije pa jo je na srečanju razglasilo za najboljšo uprizoritev v sezoni 2015/16.

Mehanični levi

Avtor dramatizacije in režiser: Marko Čeh; scenograf Andrej Koruza; avtor glasbe: Laren Polič Zdravič; igrajo: Niko Goršič, Vid Klemenc, Lucija Tratnik; produkcija: Mestno gledališče Ptuj

Projekt *Mehanični levi* izhaja iz adaptacije in dramatizacije istoimenske zgodbe romana Grobnica za Borisa Davidoviča, enega najpomembnejših srbskih avtorjev 20. stoletja, Danila Kiša. V predstavi spremljamo Eduarda Herriota, voditelja francoskih radikalcev, lyonskega župana, ljudskega odposlanca, muzikologa ... na protokolarnem obisku v Kijevu. Pravi namen obiska ni znan, z razvojem zgodbe pa se vedno bolj kaže, da ni znan niti tistim, ki ga pripravljajo, kaj šele tistim, ki se ga udeležujejo. Vseeno trije (dramski) junaki takšno ceremonijo za javnost v predstavi izpeljejo, hkrati pa nas popeljejo tudi po skritih in običajnim ljudem nevidnih poteh protokola, praviloma povsem drugačnih od tistega, kar vidimo.

Ne glede na čas dogajanja, obdobje najtrše oblike socialističnega obdobja, v katerem se vrednost človeškega življenja meri zgolj in samo z učinkom, ki ga lahko prispeva k državi, ne gre za politično gledališče, prav tako ne za kritiko družbenega sistema. Ključni razlog uprizoritve *Mehanični levi* je prikaz ceremonije oziroma protokola, katere ujetniki smo pravzaprav ves čas ne glede na to, v katerem času, prostoru in političnem sistemu se nahajamo. Ceremonija, ki jo ves čas vodijo drugi, čeprav imamo prav tako ves čas občutek, da smo sami tisti, ki neodvisno in svobodno odločamo o tem, kam in kako bo vodilo naše življenje. *Mehanični levi* so projekt, ki je utemeljen in zgrajen na laži, kajti nič, kar se zgodi na odru, ni resnično. Resnično je namreč zgolj to, kar gledalec prepozna kot resnično. To pa je nekaj, kar se spet popolnoma razlikuje od gledalca do gledalca.

Avtorski projekt režiserja mlade generacije Marka Čeha je še eden iz serije, s katerim potrjuje, da gre za enega najbolj samosvojih in izvirnih avtorskih ustvarjalcev. Uprizoritev je hkrati z inscenacijo enega ključnih romanov nekdanjega skupnega kulturnega prostora odlično ponazorila tudi njegovo aktualno režijsko poetiko, ki temelji na uporabi minimalnih režijskih sredstev ter asketski rabi scenografije. Kot pri njegovih prejšnjih projektih (*Cvetje v jeseni*, *Antigona*, *Hinkemann* ...) je tudi tokrat v središču njegovega režijskega ustvarjanja igralec, ki se ves čas giblje na tanki in izmuzljivi meji med performativnim, na meji med zasebnostjo in igranim likom, med potujitvijo in igralsko iluzijo ... in z raziskovanjem skrajnih meja, ki jih ponuja gledališki medij, ki pa, kar dokazujejo tudi *Mehanični levi*, Čehu pomenijo bistvo gledališkega delovanja, v katerem ni prostora za preverjene in utečene postopke.

Slavoj Žižek Trojno življenje Antigone

Režija: **Matjaž Berger**; koreografija: **Jana Menger**; dramaturgija: **Andreja Kopač**; scenografija: **Miran Mohar**; igrajo: **Petra Govc, Klara Kastelec, Pavle Ravnohrib, Jana Menger, Matej Recer, Janez Hočevvar, Aleš Valič, Borut Veselko, Lana Voljč**; produkcija: Anton Podbevšek Teater v sodelovanju s Cankarjevim domom

Sezona gostovanj slovenskih gledališč 2017/18 se je začela oktobra s projektom *Trojno življenje Antigone*, nastalim v produkciji Anton Podbevšek Teatra. Avtor literarne predloge, gre za avtorsko reinterpretacijo antičnega mita, je domači filozof Slavoj Žižek. Posebnost Žižkove interpretacije je, da je namesto enega dramskega konca ustvaril tri različne oziroma tri mogoče odgovore mitskega razpleta, odločitev o ne/pravilnosti posameznega pa tako izredno učinkovito prepustil gledalcem. S tem dramaturškim manevrom mu je uspelo čas zavrteti nazaj in tako spremeniti tok dogodkov po tem, ko že vemo, kako so se prvič iztekli. Nezadovoljen z njeno vnaprejšnjo mitologizacijo lastne geste pokopa bratovega trupla, je Žižek tako kar dvakrat obrnil potek dogodkov. Tako je prišel do dveh poskusov spremembe družbenega reda v 20. stoletju, fašistične vladavine množice in komunistične vladavine razredne avantgarde. Prav skozi premene različnih potekov in iztekov, časovne vrzeli in logične zanke je gledalcu uspel razpreti kompleksnost misli, ki nikoli ne pristaja na dano, temveč ji vsaka domnevna samoumevnost, pa naj zadeva še tako nedotakljivo svete, antologijske figure, pomeni le izziv za ponoven premislek in pogled s strani.

Besedilno redukcijo na elementarne dramaturške spremembe je skrbno spremljala tudi odrska interpretacija režiserja Matjaža Bergerja. Njegov prepoznavni režijski zamah, v katerem

klasično iluzionistično gledališče nadomeščajo avtorski gledališki prijemi, besedilo odlično podpira in razgrinja pred gledalca. Takšna interpretacija kompleksno zgodbo približa tako odraslemu, bolj izkušenemu gledalcu kot mlajši, predvsem srednješolski in študentski publiki. Odlični igralski dosežki, ki so se izkazali v uigrani ansambelski igri, predvsem pa do konca izpiljen govor, so razlogi karizmatične razpoloženjskosti in čvrstega značaja uprizoritve.

Predstava je bila zaradi scenografske specifičnosti (v Anton Podbevšek Teatru zaseda skoraj celoten gledališki prostor z avditorijem vred) v Cankarjevem domu na ogled na odru Gallusove dvorane. Oder je bil tako prostor za to posebej zgrajenih tribun kot prostor gledališkega dogajanja. Tako je bila ohranjena koherentnost izvirne postavitve, ki je skupaj z občinstvom na odru v Gallusovi dvorani atmosferičnost in dramsko intenzivnost še dodatno nadgradila.

Predstava je bila razprodana.

Peter Kušter

Bizarna opereta

Režija: Ivana Djilas; prevajalec: Andrej Rozman Roza; dramaturginja: Ana Kržišnik Blažica; lektor: Srečko Fišer; avtorji aranžmajev: Boštjan Narat, Blaž Celarec, Joži Šalej; scenografinja in oblikovalka lutk: Barbara Stupica; kostumografinja: Jelena Proković; koreografinja: Maša Kagao Knez; igrajo: Ana Facchini, Kristijan Guček, Peter Harl, Gorazd Jakomini, Patrizia Jurinčič Finžgar, Jure Kopušar, Matija Rupel, Marjuta Slamič, Andrej Zalesjak in glasbeniki: Blaž Celarec k. g., Boštjan Narat k. g., Joži Šalej k. g.; produkcija: SNG Nova Gorica

Glasbena igra kultne londonske skupine Tiger Lillies je priredba svetovno znane otroške slikanice *Peter Kušter* nemškega psihiatra, pesnika in pisatelja Heinricha Hoffmanna. »Junk-opera«, kot so jo imenovali avtorji sami, je bila prvič predstavljena leta 1998 v Londonu, sledile pa so uprizoritve po vsem svetu, od Broadwaya do dunajskega Burgtheatra. Dobila je tudi vrsto nagrad, med njimi najpomembnejšo, Laurence Olivier Award for Best Entertainment (2002). Bizarne zgodbe pripovedujejo o slabem vedenju otrok in njegovih mogočih nevarnih posledicah. Otrok, ki noče jesti, vse bolj hujša, dokler ne umre; drugi, ki ne pazi, kod hodi, pade v vodo in skoraj utone ... Nenavadna igra, namenjena odraslim in mladini, navdušuje z groteskno-morbidno interpretacijo dobro znanih zgodb in črnim humorjem.

Slovenska interpretacija bizarne operete je delo igralskega kolektiva SNG Nova Gorica in režiserke Ivane Djilas. Predstava je takoj po premieri decembra 2016 postala uspešnica slovenskih gledališč. Je tudi aktualna zmagovalka celjskih Dnevov komedije in nagrajenka zadnjega Boršnikovega srečanja.

Gostovanji zadnjih dveh dni lanskega leta sta njen uspeh še potrdili. Razlogov tako za povabilo kot za uspeh, je več: iskati jih gre predvsem v izvrstni žanrski kombinaciji, s katero nas *Peter Kušter* obdari. Glasba v živo, lutkovna animacija, vrhunsko petje, odlična igra, inovativna kostumografija in scenografija so temelji izredne komunikativnosti in duhovitosti. Vse to povezuje lucidna in spretna režija Ivane Djilas. Ta ne intervenira v robato, včasih tudi surovo in nasilno zgodbo, se ne umika, pač pa jo »rahlja« z drugimi, gledališkimi, sredstvi. Zgodba je polnokrvna in zato dinamična, predvsem pa izredno duhovita in gledljiva. Zadrega, ki se pojavi na začetku, razlog so omenjena »kruta« vsebinska dejstva, je kmalu presežena in jasno postane, da gre za nekaj, kar seveda temelji v resničnosti, jo pa s specifičnim humorjem tudi nadgrajuje. In zato učinkuje katarzično, sproščujoče. Ivana Djilas s projektom zgolj še enkrat dokazuje, da je ena vodilnih domačih gledaliških ustvarjalk, goriški ansambel pa da je sposoben najtežjih in najzahtevnejših igralskih izzivov. Obe gostovanji v Linhartovi dvorani sta bili skoraj razprodani.

3.3 Plesne koprodukcije

GIBANICA – 8. bienale slovenske sodobne plesne umetnosti

Producent: Društvo za sodobni ples Slovenije

Koproducenti: Cankarjev dom, Bunker, Plesni Teater Ljubljana, Center kulture Španski borci En Knap, Muzej sodobne umetnosti Metelkova

Partnerji: Maska, Pekinpah, Plesna izba Maribor, Zavod Federacija

Ljubljana je bila z 8. Gibanico med 8. in 11. marcem 2017 ponovno središče sodobne slovenske plesne ustvarjalnosti. Tokratno mednarodno selektorsko ekipo so sestavljali: Eddie Nixon (The Place, London), Angela Glechner (Szene, Salzburg) in Suzana Koncut (Ljubljana). Med 44 prispelimi prijavami je komisija izbrala devet predstav, ki so se potegovala za nagrado po izboru strokovne žirije in po izboru občinstva.

Festival je v Muzeju moderne umetnosti Metelkova odprla predstava Pol-na-črta Mateje Bučar, ki je nastala v koprodukciji Društva DUM in Cankarjevega doma. Na odprtju je žirija za nagrade Ksenije Hribar v sestavi Mateja Bučar, Petra Tanko in Jasmina Založnik nagrado za življenjsko delo podelila plesalki, plesni kritičarki in publicistki Neji Kos.

Program Gibanice, ki smo ga izvedli v Cankarjevem domu:

Dosje O: »Sodobnost« v sodobnem plesu

Dosje O št.1: Odprto delo in improvizacijske oblike plesa; partiture, naloge, principi, izhodišča → diskusijski dogodek; sodelovali so: Rok Vevar, Pia Brezavšček, Nika Leskovšek, Samo Oleami

Dosje O št. 2: Razširjene oblike plesne koreografije; od predstave k plesnemu delu → diskusijski dogodek; sodelovali so: Alja Lobnik, Nenad Jelesijević, Andreja Kopač, Jasmina Založnik

Leja Jurišić in Teja Reba: Ideal – Bunker, Pekinpah

Kuratorske prakse → okrogla miza; gostje: Ivana Ivković, Angela Glechner, Kris Nelson, Eddie Nixon; moderiral je: Rok Vevar

Magdalena Reiter: Oblike razdalje – Zavod Mirabelka

Janša, Narat, Preda, Tomažin: Zraka! – Maska Ljubljana

Od leta 2013 Društvo za sodobni ples Slovenije podeljuje tudi nagrade Ksenije Hribar za izjemne dosežke na področju sodobnega plesa. Ob zaključku festivala je na slovesnosti v Stari mestni elektrarni žirija podelila nagrade Ksenije Hribar, namenjene ustvarjalcem na področju sodobnega plesa v Sloveniji, ki s svojo vrhunskostjo in inovativnostjo pomembno prispevajo h kakovosti in razvoju sodobnega plesa pri nas.

Dobitniki 2017: koreografinja Snježana Premuš, plesalka Tina Valentan, producentka Sabina Potočki, pedagoginja Andreja Kopač ter fotografa Nada Žgank in Sunčan Stone. Za življenjsko delo je bila nagrajena kritičarka Neja Kos. Za perspektivno koreografijo je bila izbrana Kaja Lorenci, za perspektivna plesalca pa Žigan Kranjčan in Gašper Kunšek. Posebno nagrado za knjigo/raziskavo Dvojnosti – Performer in njegovo delo ter njene plesno-koreografske dosežke v zadnjih letih je prejela Katja Legin.

Nagrado strokovne žirije je v sestavi: Kris Nelson (direktor Dublin Fringe Festivala), Alja Predan (do nedavnega umetniška direktorica Boršnikovega srečanja) in Mateja Rebolj (plesalka) je prejela predstava Matije Ferlina Staging a Play: Steklена menažerija (v produkciji Emanata). Občinstvo je za najboljšo predstav izbralo Wunderbare Jahre/Čudovita leta avtorice Dagmar Dachauer (produkcija Plesni Teater Ljubljana).

Na plesnem bienalu je bilo dogajanje živahno, predstave so bile kakovostne, a nekatere tudi, kot zadnja leta že praviloma, brez plesa. Žal tudi letos ni bilo »večjih« predstav, prevladovali

so soli in dueti. Diskusijska dogodba sta bila namenjena ozkemu krogu občinstva. Prišlo je okoli dvajset gostov iz tujine.

Solo za dva glasova

Avtorji predstave: Magdalena Reiter, Milan Tomášik, Anja Golob; koreografija in ples: Magdalena Reiter, Milan Tomášik; dramaturgija: Anja Golob; glasba: Nenad in Alen Sinkauz; kostumografija: Alan Hranitelj; koprodukcija: Zavod Mirabelka; koprodukcija: Cankarjev dom, Plesni Teater Ljubljana

V pesniškem opusu mehiškega nobelovca Octavia Paza (1914–98) ima Carta de Creencia [*Pismo dognanja*] posebno mesto – po svoje zgošča klasične teme njegove poetike, obenem pa gre najbrž za avtorjevo najbolj znano pesem. Odrski prevod iz pesniške v plesno govorico, poimenovan *Solo za dva glasova*, predstavlja interpretacijo mojstrove pesnitve, ki je zavestno vpeta v sedanosti in v kateri so na formalni ravni ohranili strukturo jasno ločenih enot, poimenovanih po glasbeni partituri (kantata, koda). Pazova pesem prostoru in času že uvodoma spodmakne tla ter nato partikularni intimni odnos, v katerega vstopimo, skozi številne premene razpira proti ontologiji ljubezni, ki se izmika dojemu skozi (zgolj) bližino dvojine. V podivjanem, smisla izpraznjenem svetu, v kakršnem živimo, služi tako med drugim tudi kot učinkovit poudarek tega, kar je zares pomembno.

Cilj ustvarjalcev je bil vzpostaviti jasen, natančen odrski jezik, ki vztraja v odprtem dialogu z besedilom, pomemben poudarek pa je bil v procesu dela namenjen tudi študiju sopostavitve dveh plesnih poetik, ki se na odru srečujeta prvič. Cilj je bil izpolnjen. Na eni strani predstava preseneča z jasno, čvrsto in izvirno dramaturgijo, natančno do zadnje gibalne sekvence, hkrati pa vseskozi jasno nakazuje smer vsebinskega razvoja plesnega projekta.

Koreografija Reiterjeve in Tomášika je posrečeno zlitje dveh samosvojih koreografskih ustvarjalcev. Dodatno jo bogati različen pristop k razumevanju sodobnoplesnega izraza. Celoten projekt je vsebinsko in izvedbeno zaokrožen, celovit in izredno prepričljiv. Predstava je pri mlajši generaciji obiskovalcev, srednješolski in univerzitetni, naletela na izredno dober sprejem, enako je bilo z reakcijami starejše in s sodobnoplesnimi projekti seznanjene publike. Po eni od ponovitev so ustvarjalci pripravili pogovor in podrobnejšo predstavitev ustvarjalnega procesa, kar je naletelo na odlične odzive obiskovalcev.

3.4 Plesna gostovanja iz Slovenije

Abonma Veličastnih 7 in izven

Favn–Carmen–Bolero

Balet in orkester SNG Maribor; koreografije: Valentina Turcu, Edward Clug, Johan Inger; glasba: Rodion Ščedrin, Claude Debussy, Maurice Ravel; dirigent: Simon Robinson

Triptih znamenitih plesnih partitur 20. stoletja se napaja pri široko popularnem imaginariju, pa vendar mariborska izpeljava s kakovostnimi avtorskimi okvirji in vsebinsko uravnoteženo celoto spretno krmari med popularnimi tematskimi izhodišči in večplastnimi, sodobnimi izpeljavami. Edward Clug je s Favnom izhajal iz zavezujočih izhodišč slovite koreografije Nižinskega, pa vendar ustvaril prepričljivo izvirno interpretacijo. Valentina Turcu je nadgradila svojo uspešnico in ženski ansambel postavila na plesne špice; s tem je pridobila več gibalnega elana in bolj strnjen tempo odrskega dogajanja. Bolero v interpretaciji Johana Ingerja uporablja motoričnost partiture za zagon vrtinca odrskih dogodkov v duhovitem loku neobičajnih, intimnih in skupinskih slik. Gostovalna izvedba uspešnice mariborskega ansambla je z odličnim sprejemom pri publiki in plesni javnosti potrdila priljubljenost skupine.

3.5 Plesna gostovanja iz tujine

Abonma Veličastnih 7 in izven

Sankai Juku: Meguri

Buto skupina Sankai Juku; režija, koreografija in zasnova: Ushio Amagatsu; plesalci: Ushio Amagatsu, Semimaru, Toru Iwashita, Sho Takeuchi, Akihito Ichihara, Dai Matsuoka, Norihito Ishii, Shunsuke Momoki; glasba: Takashi Kako, Yas-Kaz, Yoichiro Yoshikawa

Ob koncu februarja je Gallusova dvorana gostila japonsko buto skupino Sankai Juku, ki pod vodstvom njenega ustanovitelja Ushia Amagatsuja deluje že od leta 1975. Na gostovanju se je skupina predstavila s projektom *Meguri* (beseda v kitajščini pomeni »vse, kar kroži«), ki ga sestavlja sedem, med seboj povezanih prizorov: Klic iz daljave, Preobrazba na morskem dnu, Dve površji, Slutnja-spokojnost-drhtenje, Gozd fosilov, Tkanje in Vrnitev. Predstava je premiero doživela marca 2015 v Centru uprizoritvenih umetnosti v japonskem Kitakjušu.

Projekt je bil izvedbeno in produkcijsko na vrhunski ravni. Izredna je bila vizualna izčiščenost predstave, osnovni scenski element je bila visoka stena z odslikanimi reliefi morskih fosilov in peska. Do milimetra natančna lučna postavitve in koreografska discipliniranost sta med elementi, na katerih je temeljila uprizoritev skupine japonskih plesalcev. Njihovo gibanje je ustvarjalo slike abstraktnih podob, v katerih se je vsak plesalec vrtel v svojem ciklu, vsi skupaj pa so tvorili celoto, ki se je nazadnje iztekla v univerzalno metaforo kroženja življenja. *Meguri* je bila navdušujoča stvaritev, ki je gledalcu dopuščala veliko svobode pri oblikovanju lastne zgodbe, hkrati pa natančno določala smer, v katero se vse skupaj izteče.

Abonma Veličastnih 7 in izven

Bill T. Jones/Arnie Zane Company: Igra in igra

Idejno ozadje skupine Bill T. Jones/Arnie Zane Company je v našem prostoru že znano in ponovno srečanje z eno najbolj mednarodno prepoznavnih newyorških gledališko-plesnih skupin je upravičilo pričakovanja. Predstavili so delo *Igra in igra* iz Jonesove novejšje serije, v kateri se odreka vsebinsko izpostavljeni režijski zamisli. Napaja se v abstraktni lepoti glasbeno-strukturnih vzgibov ter koreografsko izpeljavo naslanja na inventivne skladateljske postopke z živo izvedenimi deli zahodne klasične glasbe. Predstavili smo vsebinsko kombinacijo dveh skladb. Ravel: pokončno ali ležeče? nadaljuje melanholični gestus kvarteta z zadržano mehko in preciznostjo liričnega občutja. V drugem delu je skupina izvedla koreografijo *Zgodba*, ki na glasbo Schubertovega kvarteta aplicira prijeme, ki v koreografski medij prenašajo skladateljski model nedoločnosti, kot ga je razvil John Cage. Plesna brezhibnost in jasna gibna projekcija je prepričala tako gledalce kot kritiško javnost. K sodelovanju pri izvedbi glasbe v živo smo pritegnili domači Godalni kvartet Accademia; suvereno je izpeljal tako glasbeni kot odrski delež in s podpornim vzgonom dejavno pripomogel k učinkovitosti izvajalske celote.

Abonma Veličastnih 7 in izven

Gospoda Glembajevi

(Po besedilu *Gospoda Glembajevi* Miroslava Krleže)

Koreograf, režiser, avtor libreta in glasbeni izbor: Leo Mujić; glasba: Ludwig Van Beethoven, Sergej Rahmanjinov; umetniški svetovalec: Vlaho Bogišić; dramaturški sodelavec: Ivan Leo Lemo; scenografija: Stefano Katunar; kostumografija: Manuela Paladin Šabanović; oblikovalec svetlobe: Aleksandar Čavlek; zvok: Svebor Zgurić; baletna mojstrica: Suzana Bačić

Produkcija: Balet Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba

Sezono Veličastnih 7 je odprl eden najbolj pričakovanih projektov lanskega leta hrvaške gledališke scene. Balet *Gospoda Glembajevi* je z junijsko premiero v Hrvaškem narodnem gledališču iz Zagreba popolnoma upravičil visoka pričakovanja. Predstava je takoj po premieri

dobila odlične kritike, je tudi baletna predstava leta po izboru hrvaških gledaliških kritikov, prav tako so solisti baletnega ansambla dobili številne nagrade.

Baletna interpretacija monumentalnega literarnega opusa Miroslava Krleža je sploh prva, ki se ukvarja z besedili, vezanimi na dinastijo Glembajevih. Izredno zapleteni in obsežni zgodbi je v koreografiji Lea Mujića in v neoklasični koreografski formaciji uspelo odlično ohraniti večplastnost dogajanja, hkrati izpostaviti ključne junake, zaradi česar je bilo mogoče popolnoma razumljivo spremljati kompleksni narativni razvoj.

Poleg dramaturško čvrstega jedra, ki je gledalcu omogočalo vpogled tako v samo dogajanje kot notranje boje glavnih junakov, in Mujićeve koreografije, ki ni iskala inovativne estetske podobe, pač pa skrbno sledila tako zgodbi kot razvoju junakov, sta odločilni kakovostni presežek prispevala izbor glasbe, prav tako delo Mujića, ter vrhunski plesni vložki celotnega baletnega ansambla Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba. Izbor glasbe temelji na delih Sergeja Rahmaninova in Ludwiga van Beethovna ter ponuja odlično »podlago« za ustvarjanje močnih razpoloženskih prizorov, hkrati pa izreden volumen za odrske kreacije. Ali kot zapiše kritičarka Breda Pretnar: *»Igra ansambla in vseh solistov je bila brezhibna, a naj izpostavim Guilherma Gamera Alvesa in njegovega starega Ignjata Glembaja, ki doseže vrhunec v prizoru umiranja. Plesalec se je ponovno izkazal kot mojster v oblikovanju vloge. Tudi Nataliji Horsnell je v vlogi Baronice Castelli uspelo s plesom izraziti dramsko govorjeno besedo. Leoneja Glembaja je Takuja Sumitomo ob izjemnem baletnotehničnem razponu dogradil z igro, s klimaksom v erotičnem duetu z Baronico (prizor je postavljen na klavir). Pohvala gre tudi kreaciji Sestre Angelike, ki jo je odigrala Catarina Meneses, nekdanja up mariborskega baleta.«*

Zasluga odličnega baletnega ansambla je, da je balet Gospoda Glembajevi leta 2017 po mnenju žirije za nagrado »Hrvatskoga glumišta« prejel priznanje za najboljšo predstavo v celoti, prav tako je Leo Mujić dobil priznanje za najboljšo koreografijo. Kostumografija Glembajevih, ki je delo Manuele Paladin Šabanović, pa je bila prepoznana kot najboljša tako v kategorijah baleta, opere in gledališča. Nagrade zgolj potrjujejo mnenje Brede Pretnar, da se »obravnavana izjemna baletnodramska stvaritev uvršča med znanilke novih smernic koreografskega izraza, kar je mogoče zaslutiti iz konteksta mednarodnega baletno-plesnega prizorišča, na primer iz letošnjega izbora nominirancev za tako imenovanega baletnega oskarja (nagrada benois de la danse). (Breda Pretnar, Delo, 14. julij 2017)

Abonma Veličastnih 7 in izven

Saburo Teshigawara in Rihoko Sato: **Tristan in Izolda**

Koreografija: Saburo Teshigawara; plesalca: Rihoko Sato, Saburo Teshigawara; glasba: Richard Wagner, Tristan in Izolda (odlomki)

Produkcija: Karas

Tristan in Izolda Sabura Teshigaware in Rihoko Sato je duet, ki izhaja iz izbranih elementov istoimenskega Wagnerjevega epohalnega dela, zaokroženih v izvorno glasbeno in plesno celoto. Temelj glasbene in plesne strukture je repeticija, s katero sta plesalca razkrila usodnost, prepletenost in tragičnost neizpolnjene ljubezni. Teshigawara in Sato sta interpretacijo gradila na stopnjujočem ter že od začetka intenzivnem občutku popolne izgube. Običajno so v opernih produkcijah prikazane družbene okoliščine, dejavniki, ki onemogočajo ljubezen junakov, ples Teshigaware in Sato pa je bil osredotočen izključno na razmerje med glavnima junakoma. Izredno čutno in čustveno izkušnjo je dopolnjevala asketska, a natančno oblikovana svetlobna, prostorska in zvočna podoba, ki je skupaj s specifičnim in samosvojim plesnim izrazom ustvarila prostor celostne gledališko-plesne izkušnje.

Odločitev, da veliki oder eno uro »oživljata« dva človeka, ni ravno pogosta, a popolnoma v sozvočju z načelom Sabura Teshigaware o drznosti in nujno potrebnem iskanju drugačnosti. Tudi zato je Wagnerjeva opera ostro okleščena vseh besed oziroma so te prelite v samosvoj gib.

Ples Sabura Teshigaware je bil ekstatičen, čustven, razgiban, a hkrati izčiščen do zadnjega detajla, vizualno uravnotežen in prostorsko popolnoma osmišljen. Pa tudi izmuzljiv, povsem v skladu z njegovo trditvijo, da »v tem telesu ni notranjih organov«.

Tristan in Izolda se je izkazal kot »represenčančni« projekt ustvarjalne poti Sabura Teshigaware in Rihoko Sato. Odsotnost klasične scenografije, poudarek na čistosti, izpraznjenosti odra in minuciozno natančno lučno oblikovanje, ki z likovnostjo in atmosferičnostjo prestopa meje zgolj enega od osnovnih gledaliških elementov in tudi močno vsebinsko vpliva na sam projekt. Njun ples ne gradi na pripovedovanju zgodbe, pač pa na ustvarjanju močnega občutenja, prej kot konkreten je abstrakten. Glasba je zgolj izhodišče za lastno plesno kreacijo, ne nekaj, kar ples natančno določa. Kombinacija vseh elementov velikokrat učinkuje kot tridimenzionalna likovna podoba, trdno zgrajena po lastnih notranjih pravilih, ki vabi s svojo magičnostjo tako plesalcev kot celotne, do zadnjega detajla prignane vizualne podobe.

Projekt je doživel odlične odzive obiskovalcev in medijev. Avtor B.I.P., 10. 10. 2017, objavljen v Primorskem dnevniku, tako zapiše, da »ogled plesne predstave *Tristan in Izolda*, ki od gledalca zahteva precejšnjo zbranost zaradi intenzivnosti podajanja, prinaša nedvomno obogatitev ob spoznanju, da so nagrade več kot utemeljene, ker so bile namenjene izjemnima umetnikoma, ki pogumno raziskujeta nove izrazne smeri.« Mojca Podlesek v recenziji *Skromen Tristan in abstraktna Izolda*, objavljeni 10. 10. 2017 na Radiu Študent, zapiše, da »didaktike plesa tu ni. Abstraktnost pripovedovanja cilja na atmosferičnost, ki pa jo predstava uspe držati celo uro. Trpljenje in neuresničljivost se že od začetka nahajata tako v *Tristanu* kot v *Izoldi*, ki buhtita od čustev in skozi ples napolnjujeta izpraznjen prostor odra, kar pa močno definira naslovna lika. Če prištejemo temu redka srečanja, kaj šele konfrontacije med plesalcema, se iz tega prikaže manko njune intime. Prezenca Rihoko Sato in Sabura Teshigaware ustvarja močno podobo ...« Jedrt Jež pa besedilo na portalu Fokus Pokus 10. novembra zaključil z mislijo: »Nisem bila pozorna na glasbo, dramaturgijo, koreografijo. Gledala sem slikarja na odru. Vmes pa se mi je zdelo, da lebdi. Vem, predvidljiva sem. Star je 64 let in še vedno lebdi.«

Abonma Veličastnih 7 in izven

Romeo in Julija

Koreografija: **Angelin Preljocaj**; glasba: **Sergej Prokofjev, Romeo in Julija**; scenografija:

Enki Bilal; kostumografija: Enki Bilal in Igor Chapurin

Produkcija: Balet Preljocaj

Praizvedba baleta *Romeo in Julija*, s katerim je skupina Balet Preljocaj v Gallusovi dvorani gostovala zadnje štiri dni lanskega leta, je bila leta 1990 v interpretaciji baletnega ansambla Lyonske operne in baletne hiše. Pet let pozneje je bila obnovljena in prenesena v Preljocajevo skupino Balet Preljocaj iz Aix-en-Provence. Izreden uspeh baleta je razlog, da ga je ista skupina v popolnoma drugi, pomlajeni zasedbi, obnovila ob 25-letnici praizvedbe. Od leta 1995 naprej *Romeo in Julija* ponovno živi in gostuje po številnih mednarodnih odrih. Slaba tri desetletja življenja predstave so dovolj, da o Preljocajevi interpretaciji Romea in Julije lahko govorimo kot o klasiki. Med drugim tudi zato (kar je potrdilo ponovno gostovanje v Ljubljani), ker ima tudi danes svežo koreografijo, idealno kombinacijo klasičnega baleta in sodobne plesne izraznosti. Je vizualno natančno izčiščena, osredotočena na ljubezensko zgodbo, ki pa se odvrti v radikalnem politično družbenem kontekstu, še kako aktualnem tudi danes. Dodatno dimenzijo ji prinaša prirejena glasbena partitura enega največjih skladateljev 20. stoletja, Sergeja Sergejeviča Prokofjeva. Ključ uspeha in »trdoživosti« projekta je mlad plesni ansambel, ki je ob vrhunski klasični izobrazbi pripravljen tvegati in premikati meje plesne ustvarjalnosti.

Odlični odzivi občinstva so potrdili pravilnost odločitve, da se projekt časovno umesti v praznično decembrsko obdobje. Zgodba, temelječa na Shakespearovi klasiki, odlična koreografija, vrhunska plesna produkcija in najvišji mogoči izvedbeni nivo produkcije so razlogi, ki so prepričali tako zveste obiskovalce baletnih projektov kot tiste, ki imajo s

tovrstnimi projekti manj izkušenj. S tem je bilo upravičeno tudi osnovno poslanstvo projektov programa Cankarjevega doma, soočanje z visoko kakovostnimi, izvirnimi in odlično izvedenimi kulturnimi vsebinami, ki imajo poleg zabavne vloge tudi ali predvsem edukativno.

3.6 Folklor

Akademsko folklorna skupina **France Marolt** je z letno plesno predstavo 69 nadgradila tradicionalno zasnovo folklorne produkcije na Slovenskem. Na dveh uprizoritvah v Linhartovi dvorani je izpeljala svojevrstno refleksijo sprememb odrske umetnosti skozi različna obdobja, z nizanjem koreografij starejše generacije na eni in s prispevki mlajše generacije na drugi. Ponovno smo lahko videli dela utemeljiteljev slovenske folkloristike Franceta Marolta, Marije Šuštar in Mirka Ramovša, ob teh pa dela mlajše generacije: Anje Cizel, Tomaža Simetingerja, Anžeta Kerča. Nastal je zanimiv zgodovinski pregled ne le plesnih, ampak tudi kostumskih in glasbenih sprememb, ki jih prinaša živahen razvoj žanra.

Med folklorno ponudbo sodi tudi gostovanje makedonske plesne skupine **Tanec**, ki je podrobneje orisano v okviru programa Druge glasbe.

4. FILMSKI PROGRAM

Filmski program smo v letu 2017 izpeljali po načrtih, izjema je bila odpadlo premierno prikazovanje restavriranih *Kekcev*, ki so bili načrtovani spomladi, a smo jih morali odpovedati, saj proces digitalnega restavriranja, ki ga izvajata Slovenski filmski arhiv in Slovenski filmski center, ni bil končan.

Najbolj opazni filmski dogodki so bili festivali: 28. Ljubljanski mednarodni filmski festival (Liffe, od 8. do 19. novembra), ki je znova potrdil veliko zanimanje javnosti in medijev; Festival dokumentarnega filma (FDF – od 15. do 22. marca), ki smo ga na stalnih prizoriščih (Kosovelova dvorana CD, Kinodvor, Slovenska kinoteka), ter na novo v Celju organizirali devetnajstič. Znova smo soorganizirali Mednarodni festival gorniškega filma (od 20. do 24. februarja), pregled gornških in avanturističnih filmov, ki ga organiziramo v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo.

V sodelovanju z društvom Vizo smo se prvič pridružili organizaciji Filma na oko, filmskega festivala za otroke in mladino, ki je potekel med 3. in 7. majem.

V segmentu filmske distribucije smo prikazali sedem filmov iz ponudbe lokalnih distributerjev; med njimi je bila tako kritiško kot po obisku najbolj izpostavljena *Dobra žena*, zmagovalka festivala Liffe 2016.

4.1 Filmski festivali

Od 15. do 22. marca 2017

19. mednarodni Festival dokumentarnega filma (FDF)

Na festivalu smo predvajali 23 filmov, od tega pet v tekmovalnem sklopu na temo človekovih pravic, ki ga organiziramo v sodelovanju z Amnesty International Slovenije. Fokus festivala je bil posvečen izginjajoči tradiciji klasične kino predstave in še bolj klasične filmske projekcije na 35mm filmskem traku.

Pripravili smo še eno uspešno izdajo FDF, saj smo našli več kot tri tisoč obiskovalcev, s čimer smo ponovili obisk iz zadnjih let. FDF večji uspeh pri gledalcih lahko pripiše tudi vse bolj

zanimivemu obfestivalskemu dogajanju, rahlo povečanemu številu gostov, ustvarjalcev in predvsem pogovorov po filmih, ki smo jih izvedli v sodelovanju z domačimi področnimi strokovnjaki. Zadnja leta postaja očitno, da povprečen obiskovalec kina od filmske predstave zahteva nekaj več, ne zgolj projekcije filma, temveč tudi kontekstualizacijo in interakcijo.

Ponudbo spremljevalnih dogodkov so dopolnjevala predavanja in filmske delavnice za mlade, ki smo jih izpeljali v sodelovanju z zavodom Vizo. Še posebej izrazito smo okrepili mednarodni spremljevalni program; zasnovali smo ga s Centrom Ustvarjalna Evropa (zavod Motovila) in poimenovali Strokovni dokumentaristični maraton, v katerem so v štirih dneh sodelovali mednarodno priznani dokumentaristi (režiserji-scenaristi-producenti) Jasna Krajnovič (Slovenija/Belgija), Petra Seliškar (Slovenija), Brand Ferro (Makedonija), Borisa Mitić (Srbija) in Martička Božilova (Bolgarija).

Programski sklopi so tradicionalni: Tekmovalni sklop na temo človekovih pravic; Intimni in globalni portreti; Aktualni, družbenokritični dokumentarci; Retrospektiva/Fokus. 19. FDF je devetič organiziral tekmovalni sklop, v katerem tekmujejo filmi na temo človekovih pravic. Tričlanska mednarodna žirija je prvo nagrado podelila amerišskemu filmu Nisem tvoj zamorec (I Am Not Your Negro) haitijskega režiserja Raoula Pecka. O festivalu so poročali vsi vidnejši slovenski mediji, še posebej obširno pa Delo, Pogledi, Dnevnik, Mladina, Radio Slovenija in RTV Slovenija.

Od 20. do 24. februarja 2017

11. Mednarodni festival gorniškega filma

Po obdobju, ko smo sklop gorniških in avanturističnih filmov predvajali v okviru Festivala dokumentarnega filma, smo se zaradi izjemnega zanimanja in velikega razmaha dokumentaristike na tem področju pred leti v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo odločili predstaviti izbor vrhunskih gorniških filmov v novem okviru.

Glavno festivalsko nagrado je letos prejel avstralsko-nepalski film Šerpa – Spor na Everestu, ki večplastno slika problematiko komercialnega alpinizma v Himalaji. Poleg glavne nagrade mesta Domžale je festivalska žirija med 43 filmi v tekmovalnem programu nagradila tudi najboljše v kategorijah alpinizem, plezanje, gore, šport in avantura ter gorska narava in kultura. Lovorika za najboljši alpinistični film je ostala v Sloveniji, pri ustvarjalcih filma Ama Dablam, izsanjane sanje.

Na petdnevem festivalu so si obiskovalci lahko ogledali več kot štirideset domačih in tujih gorniških in avanturističnih filmov vseh dolžin, filmski program so dopolnjevala predavanja vrhunskih alpinistov (npr. športnega plezalca Jerneja Kruderja, avstrijskega alpinista Roberta Schauerja in Slovenca Janeza Volkarja), predstavitve novih gorniških knjig, razstava gorniške literature in fotografije ter okrogle mize. Predstavljeni filmi so se potegovali za glavno nagrado mesta Domžale, nagrado za najboljši film, najboljši film o gorski kulturi, najboljši film na temo okolja in gorskih športov ter najboljši film po izbiri občinstva. Program festivala je v celoti zasnovalo Društvo za gorsko kulturo.

Od 3. do 7. maja 2017

3. festival za otroke in mladino Film na oko

Leta 2015 je bil prvič organiziran Mednarodni filmski festival za otroke in mlade Film na oko, in sicer sočasno v kar enajstih kinematografih Art kino mreže Slovenije. Letos je festival, ki ga organizira zavod Vizo, našel domicil v Cankarjevem domu, ki je bil koproducent. Program je namenjen otrokom in mladim med šestim in osemnajstim letom. Izbor kakovostne sodobne evropske in svetovne filmske produkcije je bil razvrščen v več sklopov, vsak je bil namenjen določeni starostni skupini. Poleg osrednjih festivalskih projekcij so v sodelovanju s tamkajšnjimi osnovnimi in srednjimi šolami organizirali tudi projekcije za šolske skupine ter jih pospremili s filmskovzgojnimi programi.

Znatno so se razširile aktivnosti v okviru spremljevalnega programa, poleg filmskovzgojnih pogovorov in pestrih delavnic ob projekcijah je festival ponudil še okrogle mize z mednarodnimi gosti iz filmske stroke, filmski seminar za mlade ter za filmske strokovnjake – t. i. masterclasse.

Obisk na delavnicah in predavanjih je bil zadovoljiv, žal pa se je zgodnji majski termin izkazal neprijazen do obiska kino predstav, zato je bil pod pričakovanji. V dialogu z zavodom Vizo se bomo morali odločiti, v katerem času (in v kakšnem obsegu) bomo festival organizirali v prihodnje.

Od 8. do 19. novembra

28. Ljubljanski mednarodni filmski festival / LIFFe

Najbolj ambiciozen projekt filmskega programa CD je tudi leta 2017 predstavil prerez najsodobnejše svetovne filmske produkcije. Premierno smo v Sloveniji prikazali 114 filmov (od tega 17 kratkih), med njimi kar 65 celovečernih filmov, ki niso imeli zagotovljene distribucije za Slovenijo in jih po vsej verjetnosti pri nas ne bo mogoče več videti.

Na 28. Liffu smo nadaljevali z delno predstavitevijo programa v Mariboru, kjer smo zavrteli dvajset filmov, nadaljevali smo tudi novost lanskega leta, vzpostavitev dveh novih lokacij zunaj Ljubljane, s katerima smo obogatili program zunaj prestolnice, in sicer v Novem mestu (Anton Podbevšek Teater) in Celju (Mestni kino Metropol).

Programsko izvedbo festivala je omogočila tudi pridobitev finančnih sredstev zunaj javnih razpisov. Glavni pokrovitelj Telekom Slovenije je znova finančno podprl festival. Medijska pokrovitelja sta bila znova časopisna hiša Delo in Multimedijski center RTV Slovenija, kot običajno smo uspešno pridobili dragocena sredstva evropskega sklada MEDIA, ki pod vse bolj ostrimi pogoji (Liffe je od mogočih 100 točk prejel 83) podpira najbolj inovativne filmske festivale, ki gredo v tok s časom, npr. z večmedijskimi pristopi, ki vsebujejo povezovanje z drugimi dogodki prek »živih« spletnih povezav (Liffe je npr. prek linka organiziral pogovor s filmskimi ustvarjalci v Bruslju), ali z nagovarjanjem občinstva prek drugih platform (video-na-zahtevo, in VR film, ki ju v Liffovem medijskem kotičku predstavlja Telekom).

Program, ki smo ga predstavili, je v celoti izpolnil pričakovanja javnosti in tudi medijev, ki so v namenjanju medijskega prostora festivalu zopet presegli pričakovano. 114 filmov smo strnili v deset programskih sklopov. Vodomca za najboljši mladi film smo podelili dvaindvajsetič, devetič je bil tekmovalnega značaja tudi izbor kratkometražnih filmov. Festival je Fokus usmeril v sodobno francosko kriminalko z družbenokritičnim robom, dodali smo mu zgodovinsko kontekstualizacijo, retrospektivo klasične francoske kriminalke sedemdesetih let. Sklop Posvečeno smo ob polstoletnem jubileju namenili »čudežnemu letu 1967«, ko so v jugoslovanski kinematografiji nastali nekateri najboljši filmi nekdanje skupne države.

O festivalu smo našteali približno 380 medijskih objav, o festivalu se je obširno poročalo tudi na spletnih straneh ter v različnih in priljubljenih blogih.

Festival je leta 2017 spremljalo več kot 150 domačih in tujih akreditiranih novinarjev. Filmi so bili prikazani na 297 projekcijah. Obisk festivala je bil v skladu s pričakovanji, filme si je ogledalo 43.000 gledalcev.

Kar zadeva programsko zasnovo festivala, smo prebirali v glavnem pozitivne kritike. V dnevnem časopisu Delo, ki je bil tudi medijski pokrovitelj 28. Liffa, so med festivalom vsak dan pol strani ali celo stran v celoti posvetili festivalu, kar je za Liffe pomemben podatek. Enako pomemben je vložek spletnega portala MMC RTV Slovenija, ki zelo aktivno deluje tudi pred festivalom, ko že poteka predprodaja vstopnic in opozarja na prihajajoče presežke festivala.

Pripravili smo tudi celo vrsto dogodkov, povezanih s festivalskimi gosti, saj festival niso samo projekcije filmov, temveč tudi vse, kar ta uradni program spremlja. Lani smo jih v Ljubljani gostili več kot petdeset in z njimi pripravili več kot 80 dogodkov (predstavitve pred projekcijami, pogovori, predavanja, novinarske konference).

Obenem smo poskrbeli za številne izobraževalne dejavnosti, okrepili smo predvsem izobraževalni program za mlade. V sodelovanju s Pionirskim domom smo organizirali dve delavnici, prvo za starost od šestega leta, drugo od devetega leta naprej. Zavod Vizo je v okviru programa Nori na evropski film pripravil izobraževalni program za srednješolce. Na vseh delavnicah so se udeleženci spoznavali tako s praktičnimi (snemanje, scenaristika, montaža ...) kot teoretskimi (pisanje o filmu) vidiki filma.

Liffe ostaja t. i. pregledni festival, ki ponuja množico filmov, ki so bili tako ali drugače deležni pozornosti na svetovnih filmskih platnih, njegovo osrednje programsko načelo pa ostaja predstavljanje novih avtorjev, katerih prvence in druge filme predstavljamo v tekmovalnem sklopu Perspektive. Zmagovalnemu filmu podarja nagrado vodomec glavni pokrovitelj festivala, Telekom Slovenije.

Festival je podelil pet uradnih nagrad; tradicionalnega vodomca za najboljši film iz sklopa Perspektiv je prejel ameriški neodvisni film *Columbus*, nagrado združenja mednarodnih filmskih kritikov FIPRESCI srbsko-slovenska koprodukcija *Moški ne jočejo*, mladinska žirija »Kinotrip« je najboljšega prepoznala italijanski film *Poklič me po svojem imenu*. Nagrado za najboljši kratkometražec je prejel argentinski film *Nisem od tukaj*, nagrado občinstva pa so gledalci z glasovanjem dodelili islandskemu filmu *Ognjišče*.

4.2 Filmi v distribuciji

Premierno je bilo v redni distribuciji predstavljenih šest sodobnih umetniških filmov, ki so predpremiero doživeli na lanskem Liffu.

Dotik vode (L'effet aquatique) režiserke Solveig Anspach, islandsko-francoska koprodukcija, v kateri režiserka ponudi navihano mešanico burleske in romantične komedije, v kateri se zrcali njeno ameriško-islandsko poreklo. Film o Samirju, arabskem upravitelju žerjava v štiridesetih letih, ki se do ušes zaljubi v Agathe, je zgodba o geografskih in kulturnih razlikah, v kateri se plavalni bazen pojavlja kot demokratičen prostor, »v katerem znaki pripadnosti, naj bo družbene ali verske, izginejo pod tesno prilagajočimi se kopalkami«. (S. Anspach)

Trgovski potnik (Forushande) režiserja Asgharja Farhadija, prejemnika oskarja za najboljši tujejezični film ter canske zlate palme za najboljši scenarij in glavno moško vlogo, je svobodna priredba gledališke igre Smrt trgovskega potnika Arthurja Millerja, s katero iranski cineast mojstrsko oriše stanje duha v državi.

Dnevnik je film pohvalil z oceno, da so »Farhadijevi junaki vedno razmišljujoči, polnokrvni ljudje iz mesa in krvi, razpeti med pritiske družbe ter lastna prepričanja in čustvene vzgibe. Režiser jih razporeja kot figure na šahovnici – enkrat potegne nepričakovano potezo eden, drugič drugi, enkrat je reflektor usmerjen v enega in drugič v drugega, vedno pa tako, da gledalec ne more zavzeti trdnega stališča do nobenega od njih. V njegovih filmih nikoli ni le ene vrhovne resnice, ampak ima vsak lik svojo in vsaka se zdi popolnoma legitimna in hudo problematična hkrati. Človeška narava skriva številne pasti in Farhadi zna pokazati, kako povsem spodobni ljudje klecnejo pod bremenom težkih okoliščin.«

24 tednov (24 Wochen), nemška produkcija režiserke Anne Zohra Berrached, je družbeno provokativen, a hkrati intimen portret sodobne ženske, ujete v dilemo odločitve o življenju ali smrti še nerojenega otroka, zgodba o Astrid, uspešni televizijski komedijantki, ki se ji zasebno življenje med nosečnostjo obrne na glavo, saj se s partnerjem soočata z dilemo: bosta kos otrokovim posebnim potrebam?

Mladina je film ocenila takole: »Film 24 tednov, prava študija nelagodja, ki ne preskoči nobenega kliničnega aspekta splava, je hvalnica ženski pravici do izbire, a ne skriva, da je ta

izbira mučna, težka, agonična, obupna, niti malo ideološka. Še več: ta odločitev je tako kompleksno intimna, da jo lahko kvalificirano, legitimno in informirano sprejme le ženska, ki jo zadeva, ne pa oglaševalski biro krščanske desnice, ki se ji zdi kompleksnost vedno ekstremna in absurdna.«

Dobra žena režiserke Mirjane Karanović, zmagovalni film Liffa 2016 in ljubljene festivalov po svetu, je celovečerni prvenec priznane srbske igralkice, dognan psihološki portret ženske, ki nepričakovano odkrije resnico o preteklosti svojega, na videz popolnega moža. Film, ki obravnava posledice srbskih agresij devetdesetih let, govori o dobro situirani ženski, v katere urejeno življenje se pritihotapi neprijetna družinska resnica.

MMC RTV Slovenija je film pospremil z besedami: »Karanovićevi uspe v precej kratkem, zgolj 80-minutnem filmu z umirjeno režijo in konciznim fokusom na protagonistko obdelati kar nekaj temnih plati sodobne Srbije, še vedno močno prežete z vojnimi travmami in ne tako zelo davno zgodovino. Nekaj je moralno čiščenje naroda, če gre za zločine iz druge svetovne vojne, ko je večina vpletenih že pokojna, nekaj pa so poskusi tovrstnih visokoletečih ambicij v državi, kjer so tisti, ki so v vojnih zločinih sodelovali, danes del političnega in družbenega establišmenta.«

Prihodnost (L'avenir), francoska drama režiserke Mie Hansen-Love, je film, v katerem se režiserka oddalji od svoje najljubše mladostne tematike in s pomočjo izvrstne Isabelle Huppert izriše portret ženske, ki mora v zrelih letih zaživeti na novo. Dobitnica srebrnega berlinskega medveda za najboljšo režijo pripoveduje zgodbo o Nathalie, učiteljici filozofije, ki ji mož nekega dne sporoči, da jo zapušča zaradi druge ženske. Nathalie se skuša v raziskovanju nove svobode dokopati do spoznanja, kaj pomeni biti srečen.

Dnevnik je o filmu pisal zgolj v superlativih: »V smislu tradicionalne dramaturgije v tem filmu ni nobenih velikih tem in obratov, le poglobljen, globoko občuten uvid v rezino življenja neke ženske, povsem vsakdanje in vendar zelo samosvoje, ki poteka tako, kot pač poteka vsakdanje življenje. Včasih se kje nakazuje kakšen dramatičen zasuk, celo možnost ljubezenskega razmerja, a se vsi namigi in otipljive napetosti nazadnje razpršijo v mnoštvo možnih prihodnosti. [...] Subtilen, rahločuten, na videz majhen film, ki pa se gledalca dotakne na prav poseben način.«

Pokvarjeno predmestje (Suburbicon) režiserja Georgea Clooneyja je bil eden popularnejših naslovov na 28. Liffu. To je satira ameriškega predmestja, posneta po scenariju bratov Coen, ki kljub umestitvi v petdeseta leta 20. stoletja ponuja neverjetno aktualen prikaz Trumpove rasistične Amerike.

Mladina je v filmu prepoznala »satirični rimejk filma *Krvavo preprosto* (s pridihom *Farga*), prirejen novim časom, ki jih intonira Trumpov gangsterski rasizem. George Clooney nam zelo suvereno in samozavestno prikazuje pekel, skozi katerega gre belska družina, a spregleda, da gre črna družina skozi hujšega.«

4.3 Izredne projekcije/sodelovanje z drugimi producenti

Chasing Trane: Zgodba o Johnu Coltranu

Posebni projekciji dokumentarnega filma Johna Scheinfelda ob Jazz festivalu, ki ob petdeseti obletnici smrti slavi življenje in delo Johna Coltrana, ene ključnih osebnosti jazza 20. stoletja, glasbenika in skladatelja, ki je premikal meje ter v procesu razvoja od bebopa do free jazzja sodeloval z največjimi glasbeniki svoje generacije.

Boris Pahor, portret svobodnega človeka (režija Fabienne Issartel). V okviru Dneva odprtih vrat smo septembra v Linhartovi dvorani z velikim uspehom predvajali francoski dokumentarni

film, posvečen tržaškemu Slovincu Pahorju, ki se je skupaj z avtorico udeležil projekcije in po filmu ostal na pogovoru z občinstvom.

Žarek v srcu (Un beau soleil intérieur) – silvestrska predpremiéra filma, ki bo prišel v redno distribucijo v letu 2018. Film, posnet po navdihu Barthesovih Fragmentov ljubezenskega diskurza, spremlja Juliette Binoche v vlogi pariške slikarke, ki v ljubezenskih avanturah išče pot do resnične ljubezni.

Slavnostne premiere slovenskih filmov

V sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom smo v sezoni 2017/18 začeli serijo slavnostnih premier domačih filmov, ki jih umeščamo v okolje Linhartove dvorane. S tem domačemu filmu podelimo prestižnejši značaj, saj so filmi domače produkcije do sedaj premiere doživljali v multipleksih. Inicijativa, ki smo jo poimenovali »Naši filmi doma«, se je izkazala za zelo uspešno, predstave so bile odmevne tako med občinstvom kot v medijih. V samostojnih jesenskih terminih sta bila premierno prikazana filma *Košarkar naj bo* Borisa Petkovića in *Družinica* Jana Cvitkovića, med Liffom pa trije filmi: *Slovenija*, *Avstralija in jutri ves svet* Marka Naberšnika, *Ivan Janeza Burgerja* in *Družina* Roka Bička.

5. KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM

Na kulturnovzgojnem in humanističnem programu je bilo leto 2017 tako v programskem kot poslovnem smislu uspešno.

S **kulturnovzgojnim programom** smo dosegli vse zastavljene cilje na strateško najpomembnejših področjih: spodbujali smo mlade ustvarjalce, razvijali ciljno naravnano in strokovno podprt program kulturno-umetnostne vzgoje, vzpostavili sistem za pripravo kakovostnih pedagoških in drugih gradiv, ki spremljajo ta program; povečali smo število abonementov (resda pa zelenega števila še nismo dosegli). Večja sta načrtovani prihodek od vstopnine ter število obiskovalcev (načrtovali smo jih 31.270, ob koncu leta pa smo jih našteali kar 46.619). Vseh napovedanih prireditev nismo izvedli. Usahnilo je namreč zanimanje mladih obiskovalcev ter kulturnih koordinatorjev za tri kulturnovzgojne produkcije Cankarjevega doma: Shakesonete, Otročje lahko muziciranje in Akord za akordom, ki jih tako po več sezonah in 25 ponovitvah, na katerih smo gostili 4400 obiskovalcev, umikamo s svojih sporedov. Smo pa v terminih, rezerviranih za te prireditve, realizirali več ponovitev drugih predstav in tako presegli načrtovano število ponovitev za 45 enot.

Poleg utečenih, med njimi nekaterih večletnih projektov in programov, ki privabljajo generacijsko različno mlado občinstvo, so v letu 2017 nastale tri obetavne produkcije oziroma koprodukcije. Mediji so se odzivali v primerih, ko se je ta del programa povezoval s preostalimi kulturno-umetniškimi programi; slovenska strokovna kritika je premiere žal spregledala.

Humanistični program je sledil medprogramskemu mreženju in z veseljem ugotavljamo, da so bili – po odzivu občinstva in po kakovosti – najuspešnejši tisti dogodki, ki jih povezujemo s strokovno refleksijo drugih programov v Cankarjevem domu. Zaradi teh izkušenj si želimo tovrstno dejavnost strateško še bolj sistematično uvrstiti v program, saj prinaša dodano vrednost kulturno-umetniškega programa Cankarjevega doma. Tudi v letu 2017 smo razvijali medinstitucionalno in mednarodno sodelovanje, k sodelovanju smo pritegnili številne domače in tuje strokovnjake različnih smeri in generacij. Realizirali smo kar 61 prireditev, kar je 18 več,

kot jih je bilo načrtovanih v okviru tega programa; povečanje števila prireditev gre na račun živahnega refleksivnega dogajanja v okviru filmskega in razstavnega programa.

Žal je gostovanje v maju odpovedal francoski filozof Alain Badiou; tečejo dogovori o novem terminu.

V letu 2017 smo realizirali dogajanja na dveh literarnih festivalih (Fabula, Vilencia), pri katerih sodelujemo kot koproducenti in vsebinski sosnovalci. Skupaj s partnerji smo literarni javnosti predstavili več pisav in literarnih refleksij zdajšnjega časa. Skozi vse leto smo na posebnem prostoru v Prvem preddverju objavljali kritiške zapise o izbranih literarnih delih. Imeli smo 10 rezerviranih terminov za predstavitev novih izstopajočih literarnih del, a smo v sodelovanju z založbami realizirali samo dve (predstavitve Cankarja v stripu je prerasla v »literarni performans«, ki ga bomo z nekoliko spremenjenim scenarijem vključili v program 2018); načrtovali smo tudi dva literarna večera z Društvom slovenskih pisateljev več, kot smo jih uresničili, zato je bilo izvedenih literarnih prireditev 11 manj, kot smo načrtovali.

5.1 Kulturna vzgoja

Kulturnovzgojni program smo leta 2017 izvedli skladno z zastavljenimi cilji v programskem načrtu. Pri pregledu prireditev ugotovimo, da gre za bogat nabor. Program vključuje tudi razvijanje lastne ustvarjalnosti skozi vključevanje otrok v različne kreativne procese.

Abonmajski programi so sledili načrtovani dinamiki. Obisk predstav in koncertov za otroke in mladino je bil razveseljiv, prav tako odziv šolskih skupin, medijsko pa je ta del programa velikokrat prezrt – razen pripovedovalskega festivala.

V januarju je program kulturne vzgoje obogatila ljubka pripovedovalsko-glasbena predstava *Tolstojeve povestice*, nastala iz ambicije in želje približati Leva Nikolajeviča Tolstoja, ki je določal programski fokus prvih mesecev leta 2017, najmlajšim. Ocenjujemo, da gre za dober primer medprogramskega povezovanja, predstavo pa smo vključili tudi v program kulturne vzgoje za novo sezono.

Jeseni sta kulturnovzgojni program obogatili premieri, namenjeni različnim starostnim skupinam. Po večletnih prizadevanjih smo z dunajskim koproducentom realizirali odlično predstavo za otroke do 10. leta: *Džumbus*; z njo smo navduševali v decembrskih dneh. Učencem zadnjih dveh triad pa je namenjena predstava *Hobit*; sprejem je bil veličasten, pohvalimo pa se lahko tudi z izjemnim obiskom, saj si je 9 ponovitev predstave ogledalo 4022 mladih.

20. izdaja pripovedovalskega festivala je bila praznična: v okviru glavnega programa je bil izveden celodnevni simpozij za muzejske kustose, tri predstave za otroke in šest predstav za odrasle ter odprtje razstave ilustracij. Z načrtovanimi dogodki smo vzdrževali visoko zanimanje in zadovoljstvo občinstva, tudi medijske ocene so bile nad pričakovanji.

Kulturnovzgojne vsebine in dejavnosti so prepletene tudi z drugimi programskimi sklopi in ob pregledu uresničenega programa lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da Cankarjev dom privablja vse več mladega občinstva. To pa je mogoče tudi zaradi dobrega sodelovanja z organizacijami vzgoje in izobraževanja; najpomembnejši programski dogodek je Kulturni bazar, letos smo ga kot izvršni producenti pripravili že desetič, z njim ozaveščamo strokovne delavce o smernicah v kulturno-umetnostni vzgoji, imamo pa tudi priložnost, da jim predstavimo svoje programe in primere dobrih praks.

Abonmaji za otroke in mladino

Abonmaji (Moj prvi abonma, D best abonma, Ta hud abonma in Liffe po Liffu), ki smo jih pripravili za sezono 2016/17, so bili raznovrstni in premišljeno pripravljeni; izvedeni so bili tako, kot smo jih napovedali v programskem načrtu oziroma v abonmajskih programskih knjižicah. Naši abonmaji imajo tudi v sezoni 2017/18 motivacijski namen, oblikovani so skladno s kulturnovzgojnimi cilji.

V primerjavi z minulimi leti imamo upad samo pri filmskem abonmaju, ki so ga sestavljali izbrani filmi festivala Liffe 2016 in Liffe 2017, a smo imeli dober sproten obisk, tako da smo dosegli načrtovano število obiskovalcev.

Nove produkcije in koprodukcije kulturnovzgojnega programa

Tolstojeve povestice

Pripovedovalsko-glasbena predstava

V okviru festivala Tolstoj, iskalec resnice smo premierno uprizorili glasbeno-pripovedovalsko predstavo Tolstojeve povestice, namenjeno otrokom, starejšim od štirih let. Tolstoja in kratke otroške zgodbe, ki jih je pisal z namenom opismenjevanja ruskih podeželskih otrok, je mladim obiskovalcem približala Anja Štefan ob glasbeni spremljavi Natalije in Alekseja Ermakova. Na videz preprosta uprizoritev, vendar spojena z dragocenimi sporočili, ki so jih otroci prepoznali in vzeli za svoje. Minimalistična postavitve se je razpirala s pomočjo posameznih rekvizitov (npr. ruske babuške) in natančno zasnovane svetlobe.

Kritičskih odzivov na predstavo žal ni bilo.

Džumbus

Zvočno gledališče za otroke

Gledati glasbo in dotakniti se zvoka, je zanimiva zamisel skladatelja, lutkovnega režiserja in izdelovalca inštrumentov Petra Kusa, ki jo je z orkestrom izvirnih inštrumentov in tremi duhovitimi igralci – glasbeniki uresničil v posrečenem projektu za otroke. Predstava o nenavadnem dečku, ki se namesto z besedami izraža z zvoki in glasbo, raziskuje tematiko spontane ustvarjalnosti in domišljije ter procesov podružbljanja, ki izvirne posameznike prisilijo v prilagoditev. S svojim sporočilom, izvirnim ustvarjalnim pristopom ter kratkočasnostjo in svežino je navdušila tako mlado kot odraslo občinstvo.

Predstavo smo pripravili skupaj s koproducenti (Zavodom Federacija in dunajskim zavodom Werk 89) in je ob ljubljanski premieri doživela še osem ponovitev. Kritičski zapisi so nastali samo ob dunajski premieri; tako kritičarka Wiener Zeitung Judith Belfkin kot kritik Kurierja Heinz Wagner sta o Džumbusu pisala v superlativih.

Hobit

Opera za otroke

Fantastična epska zgodba o zapečarskem hobitu Bilbu Bogataju, ki se na Gandalfovo prigovarjanje poda na nepredvidljivo pustolovščino s škrti, ni samo opera za otroke, ampak otroci v njej tudi nastopajo. Glasba odraža epsko zasnovo, a hkrati zrcali glavne značilnosti raznovrstnih vlog – preprostost hobitov, prizemljenost škrtov, lahkomišelnost vilinov, škodoželjno pretkanost goblinov in Samugovo aroganco. Temu je sledila tudi uprizoritev – tako po režijski plati kot mizanscensko. V projektu, pri katerem se kot koproducenti podpisujejo Cankarjev dom, Glasbena matica Ljubljana, Akademija za glasbo v Ljubljani in Slovensko komorno glasbeno gledališče v sodelovanju z Zavodom Morpheus, so se kot protagonisti in zboristi izkazali mladi pevci Glasbene matice ter študentje Akademije za glasbo. Sam kreativni proces je bil svojevrsten podvig tudi za umetniško ekipo, zlasti za zborovodkinjo Irmo Močnik in režiserko Nano Milčinski – obe sta delo izvrstno opravili –, saj sta vodili kar tri različne

zasedbe; to je pomenilo delo z več kot sto petdesetimi mladimi ustvarjalci, ki smo jim tako ponudili neposredno izkušnjo glasbenega gledališča in večdimenzionalnega umetniškega ustvarjanja.

Prva slovenska izvedba opere *Hobit* je sovpadla z 80. obletnico prvega izida prevoda tega Tolkienovega dela, premiere uprizoritve, ki je bila hkrati prva neangleška izvedba, se je udeležil tudi Dean Burry, ki je vodil tudi delavnice za mlade pevce.

Zelo uspela predstava, ki za zdaj žal ne prejema niti enega kritiškega zapisa, hkrati pa je imela zelo veliko medijsko pozornost.

Ponovitev produkcij kulturnovzgojnega programa in kulturnovzgojnih učnih ur ter projektov drugih producentov

Predstavi, ki sta premiero doživeli konec prejšnjega leta – **Nežni velikan** in **Tesla** – sta navduševali tudi v prvi polovici letošnjega leta; zanju smo našli še dodatne termine, dosegamo pa več kot 75-odstotno zasedenost dvoran.

Po številu ponovitev sicer izstopata uspešnici **Prosto po Prešernu** (15 ponovitev) in **Martin in Gregor ali od junaka do bedaka** (10 ponovitev), ki sta se znova izkazali za dobrodošlo dopolnilo in nadgradnjo osnovnošolskega učnega načrta pri pouku slovenščine, sledita projekta **Igralec** (6 ponovitev) ter **Trubar in drugi trubadurji slovenske kulture** (5 ponovitev). Predstava **Veliki pok** pa je februarja praznovala že 50. ponovitev. Tradicionalno dobro je tudi zanimanje za predstave Slovenskega tolkalnega projekta **STOP**, ki prilagaja osnovni koncept predstavitve tolkal generacijsko različnim skupinam. Za te predstave se večinoma odločajo učitelji z istih šol, ki vsako leto na ogled pripeljejo nove učence, predstavo pa priporočijo tudi kolegom z drugih šol – letos se je na nas obrnilo veliko kulturnih koordinatorjev in mentorjev, ki so se za te predstave odločili na podlagi priporočila. Velikokrat se je zgodilo, da je bilo zanimanje tako veliko, da smo dodajali še nove termine, večina predstav je bila odigrana dvakrat v enem dnevu.

Kot dobra programska poteza se je izkazala uvrstitev dveh presežnih produkcij, ki sta nastali v okviru nevladnih organizacij in jim je Cankarjev dom z uvrstitvijo v program 2017 omogočil dolgoživost, saj je bilo zanimanje šol že v prvem letu sodelovanja zelo veliko; gre za domiselni avtorski projekt **Naj gre vse v pi ali kako sem se naučil 3141 decimalk** Nika Škrleca ter predstavo **Romeo in Julija**, svežo priredbo Shakespearove drame, ki je nastala v produkciji Zavoda Margarete Schwarzwald in smo jo kar trikrat ponovili v okviru festivala Zlata paličica, enkrat pa v decembru.

Med kulturnimi koordinatorji učencev prve triade je bilo tudi letos zanimanje za ogled otroške opere **Brundibar**, ob kateri smo organizirali delavnico o paradigmah strpnosti, ter za ogled predstave **Svet je kot ringaraja**. Zaradi izjemnega zanimanja smo vrtcem in šolam ponudili tudi gostujoči abonmajski predstavi **Mali modri in mali rumeni** ter **Pekarno Mišmaš**. Za to starostno skupino je bila izbira predstav res pestra, kar je pripeljalo do nekaterih organizacijskih težav – pri rezervaciji in pripravi prizorišč ipd. Da izvedbe ne bi bile podvržene terminskim prilagoditvam, bomo to upoštevali pri pripravi ponudbe v prihodnji sezoni.

Prav tako so bile odlično obiskane predstave programov, ki jih pripravljamo skupaj z Glasbeno mladino ljubljansko in Glasbeno mladino Slovenije. Programi so bili izpeljani po načrtih in so – tako kot v minulih sezonah – odigrali pomembno vlogo pri oblikovanju kolektivne slušne izkušnje; obiskani so bili nadpovprečno dobro – 89-odstotno!

Delavnice

V letu 2017 smo – glede na zanimanje obiskovalcev in kreativne zamisli programskih sodelavcev o delavniškem delu ob določenih projektih – organizirali rekordno število delavnic: 70 (načrtovanih je bilo 20). V programskem načrtu smo predvidevali, da jih bo največ ob

slovenskem bienalu ilustracije, pa se je izkazalo, da so bili najbolj smeli na filmskem področju, saj smo jih v okviru Festivala dokumentarnega film, Liffa ter festivala Film na oko izvedli 34. Izvirne delavnice origamijev, pahljač in japonskega akvarela smo priredili ob razstavi Kolumbova hči; bile so nekoliko prezahtevne za mlajše otroke, zato smo jih morali pozneje prilagoditi. Obisk delavnic ni bil najboljši, vendar se je izkazalo, da so dobrodošla kakovostna dopolnitev posameznih projektov.

Pravljice danes

20. slovenski pripovedovalski festival

Med 13. in 17. marcem je v Cankarjevem domu potekal jubilejni, 20. pripovedovalski festival Pravljice danes, ki ga s sodelavkama Ireno Matko Lukan in Alenko Veler vodi pesnica, pisateljica in pravljíčarka Anja Štefan; spremljevalni program je trajal ves marec na več kot tridesetih prizoriščih po vsej Sloveniji.

Naj na začetku izpostavimo, da smo v sodelovanju s prostovoljskimi organizacijami pripravili dragocen večer z zgodbami in pesmimi Zgodbe brez meja, ki so jih v Slovenijo zanesli prosilci za azil in ljudje, ki že imajo status begunca. Z nami so bili Betul Yazici (Turčija), Desmond Johnson (Liberija), Lawrence Mendi (Kamerun), Mohamed Abdul Monem (Sirija), Najmeh Mohammedi (Iran), Ngen Ntrumbeh (Kamerun), Payman Quasimian (Iran) Hasan Qashqaei (Iran), Nawal Chagar (Maroko) in drugi. Ocenjujemo, da gre za pomemben družbeno-kulturni dogodek in organizacijsko zahteven projekt.

Sicer pa je bil program pripovedovalskih predstav za otroke in odrasle letos zaznamovan z jubilejem – v dvajsetih letih smo k sodelovanju pritegnili številne posameznike, ki jim je prav ta izkušnja pomenila spodbudo za nadaljnje pripovedovalsko delo.

Otroški program festivala je nastal v sodelovanju z Boštjanom Gorencem - Pižamo, ki je skupaj s kolegico lutkarico Eleno Volpi ter glasbenikom Markom Hatlakom premierno izvedel izvrstno predstavo Pravljice za smeh in srh, ki smo jo že vključili v program za leto 2018.

Pripovedovalski program za odrasle smo letos odprli z večernim nastopom mednarodno priznanega škotskega pripovedovalca z Orkneyjskih otokov Toma Muira, ki nas je pospremil med zgodbe o tjušnjih, ki lahko postanejo ljudje, morskih deklicah z zlatimi lasmi, trolih in nevarnih vilinskih ljudeh, ki so se točile od Keltov do Vikingov.

Na pripovedno-pogovornem dogodku ob ilustracijah ljudskih pravljič Zlata ptica, ki jih je naslikala Ančka Gošnik Godec, smo se poklonili ustvarjalki, ki je naslikala simbol festivala Pravljice danes ter z ilustracijami ljudskih pravljič pomembno pripomogla k temu, da so naše lažje pot do otrok.

Na večeru Po-grošno so se zbrali prekaljeni člani kolektiva Za dva groša fantazije (Radio Študent), ki po petih letih, odkar je skupina prenehala delovati, še vedno bolj ali manj intenzivno razvijajo in negujejo umetnost pripovedovanja: Ana Duša, Boštjan Napotnik - Napo, Katja Preša, Rok Kosec, Rok Kušlan, Špela Frlic, Tjaša Koprivec ter glasbeniki Andrej Fon, Goran Završnik, Samo Kutin in Drago Ivanuša.

Na večeru S pravljičico okrog sveta pa se je občinstvu predstavilo osem pripovedovalcev in en glasbenik, ki so se v Slovenijo priselili iz drugih držav. Po našem mnenju smo z dogodkom, leta enim najbolj priljubljenih v našem programu, pripomogli k medsebojnemu spoznavanju, strpnosti in sožitju, hkrati pa smo ponudili kakovosten izbor zgodb, govornjene besede in letos tudi glasbe.

Sklepni dogodek Pobrano na kup je vrhunec in zaključek festivala, na katerem se predstavijo slovenski ustvarjalci z različnih področij, ki jim beseda teče in za katere domnevamo, da znajo prepoznati in izbrati dobro zgodbo: Anja Štefan, Boštjan Napotnik - Napo, Ciril Horjak, Gabi Čačinovič Vogrinčič, Jiři Bezlaj in Irena Cerar ter glasbenika Janez Dovč in Boštjan Gombač. Nastopajočim se je ob zaključku nenapovedano priključil tudi igralec in redni gost festivala Janez Škof.

Z izobraževalnim programom, namenjenim muzejskim kustosom, smo želeli opozoriti na možnosti pripovedovanja v muzejih in na oplemenitenje, ki ga prepletanje strokovnega znanja in zgodb lahko prinese v muzeje. Predavatelji (Tom Muir, Sandra Jenko, Polona Sketelj, Nataša Robežnik, Marija Terpin, Ferdinand Šerbelj, Jiři Bezlej in Tomaž Gubso) so ponudili razmišljanje o moči pripovedovanja nasploh, o načinih pripovedovanja v muzeju, o iskanju in podajanju zgodb, o osnovnih zakonitostih govornega nastopa.

Vse predstave za odrasle so bile razprodane in z navdušenjem sprejete; odzivi publike kažejo, da zanimanje za festival še vedno raste.

Kulturni bazar

Kulturni bazar, tradicionalna nacionalna prireditelja, namenjena strokovnim delavcem z različnih področij (vzgoje in izobraževanja, kulture, kmetijstva in prehrane, zdravstva, sociale, okolja in prostora, športa ...) ter študentom različnih študijskih smeri, je 30. marca 2017 že devetič potekal v Cankarjevem domu. Organizatorji dogodka so Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo – s partnerji Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za zdravje, Ministrstvom za zunanje zadeve, Ministrstvom za okolje in prostor, CMEPIUS in Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO ter izvršnim producentom Cankarjevim domom. Vrata so ves dan odprta tudi širši javnosti – otrokom in mladim ter vsem, ki jih zanimata kultura in kulturno-umetnostna vzgoja. Lani se je dogodka udeležilo 1099 strokovnih delavcev in 1080 otrok oz. mladih s spremljevalci na dogodkih v Cankarjevem domu (organizirane skupine iz šol in vrtcev). V spremljevalni program so se s svojo ponudbo vključile tudi druge kulturne ustanove v Ljubljani.

Poleg bogatega programa, ki je potekal v vseh dvoranah in predavalnicah (več kot šestdeset dogodkov), je bilo pestro tudi dogajanje v vseh treh preddverjih Cankarjevega doma, kjer se je na razstavnih prostorih predstavilo skoraj tristo kulturnih ustanov iz vse Slovenije ter partnerji Kulturnega bazarja iz drugih resorjev. Skrbno izbrane gledališke, glasbene, plesne in filmske predstave so dopolnile delavnice, strokovna predavanja in razprave.

Osrednji poudarki Kulturnega bazarja 2017 so bili kreativnost, kreativno partnerstvo in kreativno povezovanje. Predstavili smo kulturnovzgojne projekte, ki presegajo vzgojno-izobraževalni prostor, spodbujajo partnersko povezovanje vrtcev in šol s kulturnimi ustanovami ter partnerji z drugih področij: zdravja, prehrane, okolja, kmetijstva, športa ...

Vzpostavili smo tudi ustvarjalno izobraževalno mrežo, ki naj bi spodbudila kulturni sektor, umetnike in ustvarjalce, izobraževalni sektor, vzgojitelje, učitelje, svetovalne delavce, šolske knjižničarje, strokovnjake z različnih področij (zdravje, okolje ...), strokovne delavce in študente s fakultet, starše in tudi gospodarski sektor, k skupnemu delu in kreativnemu partnerstvu za bogatenje vzgojno-izobraževalnega procesa in ustvarjanje inovativnega učnega okolja ter dolgoročneje učinke tudi v širši družbi.

29. novembra smo v Mariboru – v sodelovanju s SNG Maribor – organizirali prvi Kulturni bazar v regiji. Z dogodkom smo slovenski strokovni javnosti predstavili kulturne ustanove, ki delujejo v tej širši regiji, hkrati pa strokovnim delavcem v regiji približali nacionalne, pa tudi mednarodne primere dobrih praks. Na dogodku je sodelovalo 54 aktivnih kulturnih deležnikov najrazličnejših statusov, na razstavnih prostorih se jih je predstavljalo trikrat več. Obisk je presegel petsto udeležencev iz vzgojno-izobraževalnih zavodov, kulturnih ustanov in fakultet. Regijski bazar v finančnem načrtu ni bil predviden; ker pa je ministrstvo za leto 2017 povečalo sofinanciranje splošnih stroškov, je bila njegova realizacija mogoča.

5.2 Ustvarjalnost mladih

Poslanstvo tega dela programa sta spodbujanje in predstavljanje kreativnega potenciala mladih. Letošnji festival dijaške ustvarjalnosti Transgeneracije je bil po kakovosti, številu prijav in zelo

dobrem obisku resnično presežen, kar pomeni, da nam je festival uspelo znova zagnati in da ga z določenimi novimi programskimi usmeritvami ter angažiranimi sodelavci spet preveva vitalizem idej in misli. Znova smo gostili tudi Drugo gimnazijo Maribor, izstopajočo po profesionalnem pristopu in spektakelski izvedbi muzikala Alica v čudežni deželi, ter Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana.

Transgeneracije

V začetku januarja smo z razpisom, ki smo ga razposlali po vseh slovenskih srednjih šolah (tudi v zamejstvu), povabili k sodelovanju gledališke, plesne, likovne, filmske, literarne ustvarjalce in mlade fotografe. Selektorske ekipe so se v letu 2017 nekoliko spremenile; med drugim smo uvedli novost, da ima vsak selektor za uprizoritvene umetnosti ob sebi koselektorja – študenta višjih letnikov katere od akademij.

Jedro festivala so – zaradi tradicije – predstavljale uprizoritvene umetnosti. Na natečaj je prispelo 26 prijav, selektorja za gledališče (Matej Bogataj in Vid Ribič) sta izbrala osem produkcij, selektorja za ples (Marjeta Lavrič in Bence Mezei) pa tri. Med njimi so bile izstopajoče predstave umetniških srednjih šol, dve zastavljeni tudi kot megaprodukciji, kar je za mlade ustvarjalce hkrati priložnost in izziv z več pastmi. V množičnih prizorih se namreč utopijo sposobnosti vsakega nastopajočega, hkrati pa jim ponujajo izkušnjo kolektivne igre. Umetniške gimnazije so ponudile tudi mizanscenske presežke, veliko kreativnost so izkazali tudi video ustvarjalci.

»Neumetniške« šole imajo veliko siromašnejše pogoje za uprizoritvene umetnosti, z njimi delajo požrtvovalni mentorji, ki si prizadevajo po svojih močeh in v okviru svojih estetskih obzorij. Čeprav je nagrado za najboljšo predstavo v celoti prejela Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, je šla produkcijska nagrada Gimnaziji Šentvid, ki lahko nagrado, torej ustvarjanje v razmerah, ki jih ponuja Dvorana Duše Počkaj, tudi najbolje izkoristi.

Selektorica za likovna dela Beatriz Gabriela Tomšič Čerkez je poudarila, da so različni izdelki (na razpis jih je prispelo več kot devetdeset) edinstveno izpolnjevali merila, postavljena pri izboru (domiselna in izvirna izpoved v likovnem motivu, izbor in izvedba likovne tehnike, kakovost likovnega izdelka). Tudi letos najboljša likovna dela prihajajo s Srednje šole za oblikovanje in fotografijo, nagrajeno pa je bilo tudi skupinsko delo Šole za medije in komunikacije (gradivo, ki ga je izdelal posamezni dijak in s katerim so sestavili koledar – izvrsten način dela v okviru vsebin strokovnih predmetov šolskega programa).

Selektor za fotografijo Borut Kranjc je med štiridesetimi prispelimi fotografijami izbral samo eno – odlično konceptualno in izvedbeno izpeljano, angažirano delo, ki se ga ne bi sramoval niti profesionalc.

Filmi in videi so bili na ogled v Veliki sprejemni dvorani; letos so bili zanimivi po tematiki, v glavnem vsi so obravnavali virtualni svet družabno-družbenih tehnologij ter ujetost in osamljenost mladih ljudi v njem.

Letos smo znova v razpis vključili tudi literaturo; prispelo je nekaj prispevkov in zbornikov. Zavest o Transgeneracijah kot filtru in prostoru literarne spodbude se mora še oblikovati.

Ocenjujemo, da je bil festival medijsko nekoliko slabše pokrit, dvoranski dogodki so bili zelo dobro obiskani (75-odstotno), razstava je bila s postavitvijo v Veliki sprejemni dvorani prav tako deležna dobrega obiska.

Igraj se z mano

V okviru festivala Igraj se z mano, ki s svojimi dejavnostmi spodbuja integracijo oziroma vključevanje otrok, mladostnikov, odraslih oseb s posebnimi potrebami, je v letu 2017 že devetič potekal tudi istoimenski mednarodni likovni natečaj. Na natečaju smo izbrana dela razstavili v Cankarjevem domu, posebnost te razstave je, da jo otroci postavijo sami. Ob postavljanju razstave so bile organizirane ustvarjalne delavnice. Ocenjujemo, da gre prav zaradi

vključevanja otrok z družbenega roba za pomemben kulturnovzgojni projekt; pripravljamo ga skupaj z Zavodom za usposabljanje Janeza Levca.

Druge produkcije

V januarju je v Linhartovi dvorani znova gostovala Druga gimnazija Maribor, gledališke skupine English Student Theatre, tokrat z muzikalom Alica v čudežni deželi. Pri ustvarjanju so ohranili tako jezik kot besedne igre po predlogi Lewisa Carolla, izvedbeno pa je mlada kreativna ekipa v simbiozi s profesionalci postregla s predstavo, ki bi jo lahko uvrstili na program slovenskih poklicnih gledališč, kar je zasluga kvalitetnega mentorskega dela in izjemnih razmer, ki jih za gledališko ustvarjanje zagotavlja ravnatelj Ivan Lovrenčič. Razprodali smo osem Linhartovih dvoran, kar pomeni, da si je muzikale v Cankarjevem domu, všteti z Alico, doslej ogledalo že več kot osemnajst tisoč obiskovalcev.

Med t. i. drugimi produkcijami bi izpostavili še letni javni nastop učencev Oddelka za sodobni ples Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana. Nastopilo je približno sto trideset učencev plesnih pripravnic in razredov sodobnega plesa Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana v koreografijah, ki sta jih pripravili Jana Kovač Valdes in Tanja Pavlič. Opazna sta bila tehtna programska dramaturgija ter inovativen in raznovrsten spored.

5.3 Humanistika

V programskih vsebinah, ki smo jih oblikovali, smo vzdrževali zanimanje in potešili zadovoljstvo zelo zahtevnega občinstva. Humanistični del programa festivala Tolstoj, iskalec resnice je bil pester in po mnenju občinstva tudi navdihujoč, izbor karizmatičnih predavateljev pa se je izkazal kot presežen. Manj zanimanja in slabše reference dosegajo pogovorni večeri v okviru tega programskega fokusa.

Kot »informans« bi lahko označili nastop in predavanje uglednega matematika Cedrica Villanija, saj je v Cankarjev dom znova pripeljal velik del občinstva, ki smo ga uspeli nagovoriti že s festivalom Nikola Tesla – človek prihodnosti.

Ob razstavi fotografij Roberta Cape smo priredili cikel okroglih miz in predavanja uglednega psihiatra Anthonyja Feinsteina, za katerega – kljub slabšemu obisku – lahko trdimo, da je pustil pomembno sled v slovenskem prostoru. Velike pozornosti občinstva in medijev pa je bil deležen cikel ob razstavi Kolumbova hči.

Osvobojen bremena vrednot – Tolstoj, kulturni revolucionar

Cikel predavanj v okviru festivala Tolstoj, iskalec resnice

V Cankarjevem domu smo prve meseca leta 2017 posvetili enemu največjih romanopiscev vseh časov Levu Nikolajeviču Tolstoj. Osvetlili smo ga z več zornih kotov, tudi skozi sklop sedmih predavanj dr. Svetlane Slapšak, ki so pospremila koprodukcijsko uprizoritev predstave Vojna in mir. Predavateljica je izhajala iz arhetipskih likov tega romana in dramatizacije ter postregla z razlago ideoloških in etičnih križišč tega književnega spomenika, hkrati pa z vsem svojim bogatim komperativističnim znanjem predstavila različna branja ter vplive, ki jih je imel roman na Tolstojeve sodobnike in na različne ustvarjalce 20. stoletja oz. kako je delo Vojna in mir spremenilo svetovno in evropsko književnost.

Predavanja, ki jih pripravljamo kot nadgradnjo kulturno-umetniškega programa CD, so bila zelo dobro obiskana (posameznega predavanja se je udeležilo med sedemdeset in sto trideset obiskovalcev, skupaj kar 632) in medijsko dobro podprta.

Tolstoj – literarni genij in njegovo življenje

Predavanja v okviru festivala Tolstoj, iskalec resnice

Da bi spoznali Tolstojevo življenje in ustvarjanje, njegovo zanimivo osebnost, smo povabili tri ugledne goste, ki se ukvarjajo s raziskovanjem velikega ruskega literarnega genija.

Ob odprtju razstave smo pripravili predavanje ruskega pisatelja, zgodovinarja in literarnega kritika dr. Pavla Basinskega, ki je s svojim dokumentarnim romanom *Lev Tolstoj: Pobeg iz raja* podrl številne mite o Tolstoju, ki so se pojavljali po njegovi smrti. V nabito polnem Klubu CD nam je spregovoril o Tolstojevi družini, o usodah njenih članov ter vplivih pisateljevih zgodnejših let na izoblikovanje njegovega svetovnega nazora in na njegovo literarno ustvarjanje. O prihodu Tolstojevega biografa dr. Pavla Basinskega v Ljubljano so poročali vsi osrednji slovenski mediji, revije in lokalne radijske postaje.

V sodelovanju s Francoskim kulturnim inštitutom smo povabili predavatelja dr. Michela Aucouturierja, avtorja dveh knjig o Tolstoju (izšli sta pri uglednih založbah Gallimard in Le Seuil) ter profesorja ruskega jezika in literature na Sorboni, ki nam je osvetlil Tolstojev filozofsko-ideološki svet, ter dr. Lubo Jurgenson, prav tako predavateljico na Sorboni, ki je predstavila nekatere smernice za branje fenomena Tolstoj v luči sodobnosti. Predavanj se je udeležilo okoli petdeset obiskovalcev, skupaj 93, o obisku cenjenih predavateljev so z naklonjenostjo poročali *Dnevnik*, *Delo*, *Večer*.

Pobeg v raj

Pogovorna doživetja v okviru festivala Tolstoj, iskalec resnice

Lev Nikolajevič Tolstoj je v mislih, besedah in dejanjih presegal svoj čas, ki ga je edinstveno preizpraševal. Moderatorica Carmen L. Oven si je v štirih večerih za izhodišče jemala eno od resničnih pripovedi iz Tolstojevega življenja ter nas tako popeljala v vsebinsko polje pogovorov in tako misli velikega Rusa potrdila kot žive in sodobne. O alternativnih načinih razumevanja narave se je pogovarjala s Sanjo Lončar, o samooskrbi z dr. Jožetom Podgorškom in Naro Petrovičem, o tolstojanstvu (zagovarjanju ljubezni in dobrega do vseh ljudi) z dr. Gregorjem Žvelcem in Ksenijo Malio Leben ter o otroštvu – času zorenja, ki nas spremlja vse življenje, z dr. Alenko Rebula in Dejanom Sotirovom. Posameznega večera se je udeležilo okoli šestdeset ljudi, zadnji večer smo privabili kar 110 obiskovalcev, skupaj 217.

Vojno reporterstvo

Cikel ob fotografski razstavi Roberta Cape

Ob razstavi Roberta Cape v Galeriji CD ter ob festivalu slovenske dokumentarne in novinarske fotografije Slovenia Press Photo smo pripravili dve okrogli mizi o poslanstvu vojnega poročanja ter predavanje priznanega strokovnjaka o posttravmatskem sindromu vojnih reporterjev.

Prva okrogla miza, na kateri so sodelovali novinarji številnih slovenskih medijskih hiš: Ervin Hladnik Milharčič, Matic Zorman, Erik Valenčič, Jure Eržen, Matej Leskovšek, Vili Einspiller, Tomi Lombar, Boštjan Slatenšek in moderator Ali Žerdin, je bila posvečena novinarju Ivu Štandekerju ter fotoreporterju Alojzu Krivogradu - Futyju. Navzoči so spregovorili o poslanstvu fotožurnalizma, zavestnem tveganju, poklicni radovednosti ter vojnih zgodbah, ki so zaznamovale svet in njihovo življenje.

Na mednarodni različici okrogle mize – povezoval jo je Matej Leskovšek – pa so spregovorile fotožurnalistične legende: alžirska fotografinja Zohra Bemsembra (Reuters), Darko Bandić (Associated Press), neodvisni fotograf Enrico Dagnino ter britanski novinar in pisatelj Jon Swain.

Cankarjev dom je ob tej priložnosti obiskal profesor psihiatrije Anthony Feinstein, ki je predaval o duševnem zdravju vojnih poročevalcev. Feinstein velja na tem področju za pionirja, saj se je vedenjska psihologija pred njim posvečala zgolj veteranom, policistom in žrtvam

zločinov. Delo je objavilo obširen intervju z njim (Lenart Kučič), ki odpira etične in moralne dolžnosti medijskih družb v zvezi s tem vprašanjem.

Cikel je bila dobra programska odločitev, saj je v slovenski prostor vnesla razmišljanja o številnih tabuiziranih in prezrtih temah, ovrгла posploševanja o adrenalinskih zasvojenosti in dala fotožurnalizmu mesto, ki mu gre – popisovalca zgodovine. Beležili smo veliko medijskih odzivov in žal manjše zanimanje občinstva, kot smo ga pričakovali.

Kolumbova hči Alma M. Karlin

S ciklom predavanj poznavalcev Alminega življenja in dela (avtorico istoimenske razstave Barbaro Trnovec, teozofom dr. Igorjem Škamperletom ter promotorko Almine zapuščine, prevajalko in pisateljico Jernejo Jezernik) smo želeli osvetliti življenje in osebnost, intimo, duhovni nazor te zanimive ženske ter seveda motive za popotovanje in potovanje samo.

Ker vloga Alme M. Karlin kot pisateljice doslej še ni bila celovito ovrednotena, smo organizirali simpozij, na katerem so s prispevki sodelovali: dr. Zmago Šmitek, Alenka Puhar, dr. Silvija Borovnik, dr. Anna Bodrova in Barbara Trnovec, ki je simpozij v nabito polnem Klubu CD tudi vodila. Prispevke bo Trnovčeva zbrala in redakcijsko obdelala, objavljeni bodo na svetovnem spletu.

Odločitev, da pripravimo spremljevalni program ob tej kulturnozgodovinski in antropološki razstavi, se je izkazala za pravilno; na vseh dogodkih je bilo veliko obiskovalcev, dogodke smo posneli, zanje pa je vladalo tudi zanimanje medijev.

Dialogi Nemčija : Slovenija

Goethe inštitut in Cankarjev dom sta si s ciklom diskurzivnih večerov prizadevala poglobiti stike med slovenskimi in nemškimi literati in intelektualci ter predstaviti njihova dela kar najširšemu krogu bralcev in poslušalcev. Sledili smo dvema poudarkoma: aktualnemu nemškemu leposlovju in filozofiji. Večera, ki smo ju priredili z gosti dr. Josephom Voglom in dr. Mladenom Dolarjem (povezovalci dr. Samo Tomšič) ter Jenny Erpenbeck in dr. Svetlano Slapšak (povezovalka Tina Štrancar), sta vsebovala branje del avtorjev in pogovor na temo, ki je izvirala iz njihovega pisanja in delovanja oz. aktualnih dnevnopolitičnih dogodkov. Večere so odlikovali dobra zasnova, iskri dialogi in izvrsten obisk. Oba povabljenata avtorja sta sodelovala v intervjujih za osrednje slovenske medije.

Predavanje Cedrica Villanija

»Včasih se zdi, da v matematični logiki ni veliko prostora za intuicijo, ustvarjalnost ali lepoto. A velja ravno nasprotno: matematiki smo obsedeni z eleganco in se imamo pogosto za umetnike, če ne pesnike.« S to mislijo je Cedric Villani, ugleden matematik in pobudnik pomembnega gibanja na področju poljudne znanosti, nagovoril občinstvo v polni Linhartovi dvorani (515 obiskovalcev). V dve uri trajajočem predavanju je razmišljal o dialogu med matematiko in umetnostjo ter navdušil občinstvo. Predavanje je doživelo izjemno medijsko pokritost in ga ocenjujemo kot enega najpomembnejših dogodkov v prvi polovici letošnjega leta.

Predavanje dr. Ivana Šprajca

Strokovnjak za majevsko arheologijo in mezoameriško arheoastronomijo je spregovoril o novih odkritjih na območju Jukatana z moderno tehnologijo ter o templjih, bogovih, žrtvovanju Majev. S svojim znanjem in karizmo je navdušil polno Kosovelovo dvorano; ker je brez vstopnic ostalo več obiskovalcev, smo se odločili predavanje ponoviti v januarju 2018. K dobremu obisku je po našem mnenju pripomogel tudi »napovedni« intervju v Sobotni prilogi.

Ravnikarjeva linija

Ob razstavi, ki je spremljala nastajanje prostora Trga republike in Cankarjevega doma od prvih zasnov do danes, smo na pobudo Mestne občine Ljubljana in v sodelovanju s Fakulteto za arhitekturo pripravili omizje, na katerem so vabljeni sogovorniki (Uršula Cetinski, Miran Gajšek, Janez Koželj, Gregor Rihar, Aleš Vodopivec, Bogo Zupančič) vsak s svojega zornega kota osvetlili poglede na Ravnikarjevo strokovno delo, predstavili genezo obravnavanega projekta in izpostavili probleme ravnanja z Ravnikarjevo zapuščino. Okrogla miza se je izkazala kot dovolj intrigantna tako za strokovno kot laično javnost.

Pozitivna psihologija

V ciklu predavanj, ki je potekal od januarja do junija, smo želeli pokriti čim bolj različne tematike; predavatelji (dr. Manca Košir, dr. Saša Kranjc, mag. Martin Lisec, Izidor Gašperlin, Manica Žmauc in Juš Milčinski) so razmišljali o minevanju in smrti, se preizpraševali o smislu, o pomenu humorja, o čustvih in čutenju.

Predavanja v okviru cikla Pozitivna psihologija so dobro uveljavljena in večkrat razprodana ter privabijo med 150 in 250 obiskovalcev na večer. Vsa predavanja smo posneli za Videolectures (posnetke vseh dosedanjih predavanj si je ogledalo že več kot 32 tisoč ljudi); z namenom, da bi bolje spremljali odzive udeležencev, pa je bila ustanovljena posebna Facebook skupina (ima dvanajst tisoč sledilcev); negativni komentarji so se nanašali samo na razprodane dvorane.

5.4 Literatura

Realizirali smo oba literarna festivala, pri katerih sodelujemo kot koproducenti in vsebinski sosnovalci, ter priredili pogovorno omizje z literatoma diplomatoma iz Slovenije oziroma Španije. Prvič smo predstavili dva dobitnika nagrade Goncourt in priredili razglasitev nagrade Goncourtov seznam/slovenski izbor.

Na posebnem prostoru v Prvem preddverju smo objavljali kritiške zapise o izbranih literarnih delih.

Fabula 2017

Večeri v okviru Festivala Fabula 2017, ki je nastal v koprodukciji med založbo Beletrina in Cankarjevim domom, so bili zavzeto pripravljeni, odlikovala jih je premišljena izbira gostov. Večere je povezoval tematski fokus Nesmrtnost.

Festival je odprl Mathias Enard, lanski Goncourtov nagrajenec in letošnji ožji finalist za Bookerjevo nagrado, nadaljevali pa so ga še srbski pisatelj Igor Marojević, finsko-estonska pisateljska zvezdnica Sofi Oksanen, baskovski sodobni klasik Bernardo Atxaga ter eden najbolj znanih ruskih postmodernistov Viktor Jerofejev. Manj posrečena je bila izbira interpretov besedil, tako da bomo v prihodnje temu posvetili več pozornosti.

Letošnja izdaja festivala je bila ena najuspešnejših doslej, saj so bili kar štirje od petih literarnih večerov popolnoma zasedeni, skupaj pa je Fabulo v Cankarjevem domu obiskalo 946 ljudi. Zelo dober je bil tudi medijski odziv; vsi avtorji so bili pokriti v vseh osrednjih in tudi drugih medijih, skupno pa je festival dosegel več kot devetsto medijskih objav v enem tednu. Tudi v letu 2017 je Fabula obveljala za osrednji literarni festival in za enega najpomembnejših kulturnih festivalov v Sloveniji nasploh.

Vilenica 2017

Festival Vilenica že več let zapored gostuje v Cankarjevem domu na t. i. predvečerih festivala. Tako smo v letu 2017 predstavili manj znano norveško literarno krajino in z nastopi Inger Elisabeth Hansen ter Torgeirja Schjervna dobili sveže vpoglede v literarno ustvarjanje norveških avtorjev in avtoric, ki »hrepenijo po jeziku, ki bi izražal realnost«.

Na drugem predvečerju sta nastopila makedonska avtorica Rumena Bužarovska ter hrvaški pesnik, prozaist, kritik in publicist Delimir Rešicki, ki sta v iskričnem medsebojnem dialogu odkrivala tudi družbeno-politično realnost okolij, iz katerih prihajata.

Vsak večer je privabil približno 50 obiskovalcev.

Literarni dialogi Slovenija : Španija

Gosta tradicionalnih Literarnih dialogov Slovenija : Španija, ki ju pripravljamo v sodelovanju z Veleposlaništvom Kraljevine Španije in Filozofsko fakulteto v Ljubljani, sta bila v maju 2017 Inocencio Arias in Iztok Simoniti, ki sta nizala številne prigode z njune poklicne in literarne poti. Pogovor Ko diplomati spregovorijo resnico je povezoval Tone Hočevnar, spremljalo ga je 123 obiskovalcev.

Jesenski dialogi so bili veliko bolj posvečeni literaturi; pogovor med ustvarjalkama Isabel San Sebastian in Mojco Kumerdej je usmerjal Carlos Pascual; ta večer bi si zaslužil več občinstva, saj je bil slabše obiskan, kot so slovensko-španski večeri sicer (65 obiskovalcev).

Goncourtovi nagrajenci 2017

Prireditelj je letos potekala prvič ter je nastala pod pokroviteljstvom Akademije Goncourt v sodelovanju z Oddelkom za romanske jezike in književnosti in Oddelkom za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Najprej je občinstvo poslušalo pogovor s francoskima avtorjema Ericom-Emmanuelom Schmittom in Didierjem Decoinom, dobitnikoma nagrade Goncourt. Beseda je tekla o literarnih nagradah v Franciji.

V Cankarjevem domu smo prav na ta večer razglasili tudi dobitnika nagrade Goncourtov seznam/slovenski izbor, katere namen je spodbujanje branja sodobne francoske literature v francoščini pri študentih. Slovenski študentje so med štirimi deli, ki jih je Akademija Goncourt uvrstila v najožji izbor za nagrado, izbrali knjigo *L'autre qu'on adorait* avtorice Catherine Cusset. Ob omenjenem delu so bile na seznamu še tudi že omenjena in nagrajena knjiga *Leile Slimani* ter knjigi *Gaela Faya* in *Regisa Jauffreta*. Pisateljica *Leila Slimani* bo gostja literarnega festivala prihodnje leto.

Poln Klub CD (znova) kaže, da v Sloveniji vlada veliko zanimanje za srečanja s svetovnimi umetniškimi literarnimi avtoritetami.

Kritikovo oko

V rubriki Kritikovo oko (razstavno prizorišče s kritiko ima svoj stalni prostor v Prvem preddverju) rezidenčni kritik Matej Bogataj obravnava avtorje, katerih kakovost, prodornost in perspektivnost je prepoznal. Izbor leta 2017 je reprezentančen, uravnotežen po žanrih ter po zastopanosti pisateljic in pisateljev: Goran Vojnovič: *Figa*; Metka Lampret: *Kam bi dala takle dan*; Tadej Golob: *Jezero*; Jedert Lapuh Maležič: *Bojne barve*; Mohor Hudej: *Blažene duše*; Sarival Sosič: *Starec in jaz*; Suzana Tratnik: *Noben glas*; Mirana Bajželj Likar: *Babuškin kovček*; Sebastijan Pregelj: *Vzdih, izdih*; Ana Schnabl: *Razvezani*.

Ker je Kritikovo oko krajša rubrika, kritik poskuša biti razumljiv, tudi zato ker se zdi, da lahko prevelika zapletenost, za katero se včasih skriva »strokovnost«, odvrne naključnega bralca.

Drugi literarni dogodki

9. februarja je Društvo slovenskih pisateljev v dvorani Lili Novy v Cankarjevem domu pripravilo Tradicionalno branje novih članov Društva slovenskih pisateljev ob slovenskem kulturnem prazniku Za Prešernom, na katerem so se z literarnim branjem predstavili: Miljana Cunta, Franci Novak, Roman Rozina in Nataša Velikonja. Izpostaviti je treba tudi zelo rahločutno pripravljeno prireditev DSP, ki so jo v decembru posvetili pisateljem, preminilim lani. Ocenjujemo, da je sodelovanje z DSP kakovostno in da dogodki, ki jih pripravljamo,

nagovarjajo del občinstva, ki ga na siceršnjih literarnih večerih v Cankarjevem domu ne vidujemo.

141. obletnico rojstva Ivana Cankarja smo zaznamovali s slovesnostjo na ploščadi pred CD. Po govoru generalne direktorice Uršule Cetinski o pomenu začetnika in osrednjega književnika slovenske moderne so z recitacijami njegove pesmi Srečala sva se na cesti iz zbirke Erotika v osmih jezikih nastopili ustvarjalci, katerih materni jezik ni slovenščina, a že vrsto let živijo v Sloveniji: Mathias Rambdaud, Jette Ostan Vejrup, Carlos Pascual, Nagisa Moritoki Škof, Marella Nappi, Lukas Debeljak, Mohamad Abdul Monaem, Sofya-Agnessa Yakuntsova. Dogodek je obogatil glasbeni nastop Janeza Škofa, ki je na harmoniki interpretiral pesmi Daneta Zajca. Obiskovalcev prireditve je bilo veliko, prevode pesmi smo v dogovoru s prevajalci objavili na Facebooku.

6. RAZSTAVNI PROGRAM

Razstavni program v letu 2017 so zaznamovali trije vsebinski sklopi, ki so povezovali več programskih segmentov CD. Pretežno zimski festival *Tolstoj, iskalec resnice* je združeval največ umetniških disciplin, razstavni program se je vanj vključil z dvema razstavama: večjo, dovršeno postavljeno dokumentarno, posvečeno pisateljevemu življenju in delu, ter manjšo, tematsko fotografsko razstavo. Drugi programski sklop, ki je potekal od pomladi do zgodnjega poletja, smo razvili okoli retrospektivne razstave legendarnega fotografa Roberta Cape s številnimi spremljevalnimi dogodki, pri katerem so sodelovali še filmski in humanistični program CD ter več zunanjih partnerjev. Neposredno z razstavo so bili povezani projekcija filma *V ljubezni in vojni*, predavanje Eve Fisli o Robertu Capi, razstave zunaj CD (v Inštitutu Balassi in galeriji Photon) ter vodenja po razstavi s komentarji uglednih slovenskih fotografov. Niz dogodkov v okviru humanističnega programa pa je bil naravnán k aktualiziranju Capovega poklica vojnega poročevalca in obravnavanju fotožurnalistične problematike nasploh. Jesenska tematska celota je bila posvečena največji slovenski svetovni popotnici Almi M. Karlin z ambiciozno kulturnozgodovinsko in antropološko razstavo, številnimi vodenji in bogatim spremljevalnim programom (predavanja, simpozij), ki je po mnenju številnih poznavalcev bistveno prispevala k revalorizaciji njenega raznovrstnega opusa.

V skladu z naravo našega programskega delovanja naprej razvijamo mednarodno, medinstitucionalno in večdisciplinarno sodelovanje, saj projekte uresničujemo z razvejano koprodukcijsko mrežo, ki vključuje zavode in asociacije z različnih področij vizualne umetnosti. V zadnjem letu so v skupnih projektih sodelovali: Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvo arhitektov Slovenije, Slovensko društvo likovnih kritikov, Društvo oblikovalcev Slovenije, Muzej za arhitekturo in oblikovanje, Pokrajinski muzej Celje, Zavod za promocijo fotografije SPP, Zavod Photon, Zavod Membrana in revija Fotografija, iz mednarodnega prostora pa še agencija Magnum iz Pariza, zagrebški Muzej za umetnost in obrt ter Ruski center za znanost in kulturo v Ljubljani. V strokovnem pogledu smo k skupnemu delu pritegnili tudi vrsto domačih in tujih zunanjih sodelavcev različnih generacij.

Ob razstavnih projektih že ustaljeno pripravljamo najrazličnejše spremljevalne programe, ki jih deloma samostojno izvajamo v sklopu razstavnega programa z zunanjimi sodelavci (2 okrogli mizi, 8 predavanj in 7 predstavitev, 26 posebnih vodenj po razstavi z zunanjimi gosti), deloma pa potekajo v sklopu humanističnega in/ali kulturnovzgojnega programa. Poleg tega smo ob treh razstavah v Galeriji CD izvedli kar 169 običajnih vodenj, rednih in po naročilu.

Založili smo 4 (tanjša) kataloge, 3 tiskane in 11 digitalno izdelanih plakatov, 11 zgibank, 11 tiskanih informacijskih listov in izdali tudi 3 dokumentarne video zapise. Kot doslej so bile

dobro obiskane brezplačne razstave v Mali galeriji in večnamenskih prostorih CD, v Galeriji CD pa obisk ni dosegel visokega lanskega obiska ob Teslovi razstavi, vendar se je gibal v ugodnih številkah. V letu 2017 smo v celoti uresničili načrtovani, vsebinsko in disciplinarno raznovrsten zasnovan razstaveni program, ki si ga je ogledalo 75.100 obiskovalcev.

6.1 Razstave v Galeriji CD

ROBERT CAPA, retrospektivna fotografska razstava

Izvrstna postavitev arhitektke Katarine Štok Pretnar je v središče galerijskega prostora umestila veliko povečavo Capovega portreta, ki ga je leta 1951 v objektiv ujela Ruth Orkin. »Z njo ji je uspelo ovekovečiti duha Cape, saj imamo pred seboj senzualnega, šarmantnega, pretencioznega, lucidnega, samosvojega in posebnega človeka, kakršen naj bi po besedah njegovih sodobnikov tudi v resnici bil,« je v komentarju razstave za časopis *St'Art* zapisala Urša Pajk in poudarila, da gre »nedvomno zopet za eno od kulturnih prireditev, ki so resnično vredne ogleda in razveseljujejo vse ljubitelje fotografije, umetnosti in zgodovine.«

Sicer je razstava potekala kronološko s premišljenim izborom izključno črno-belih fotografij tega velikega fotografa in z besedili Richarda Whelana, sklopi so nas vodili od njegove prve uspešne fotografije Leva Trockega, ki jo je leta 1932 posnel v Københavnu do vojne v Indokini, kjer je Capa v enainštiridesetem letu izgubil življenje. Poleg znamenitih fotografij španske državljanske vojne in izkrcevanja zaveznikov v Normandiji, osvoboditve Pariza ter privlačnega nabora fotografij Capovih prijateljev se obiskovalci z veseljem dalj časa ustavljajo pri dokumentarnem filmu *V ljubezni in vojni*, ki je po projekciji na velikem platnu v okviru festivala dokumentarnega filma na ogled v delu razstavnega prostora ves čas razstave.

Zaradi prevelikega zneska, ki bi ga morali plačati za uporabo vseh razstavljenih fotografij in visokih tehničnih/tiskarskih zahtev agencije Magnum, v sodelovanju s katero smo pripravili Capovo razstavo, smo ob razstavi izdali le dva tanjša informativna kataloga (28 strani) v slovenskem in angleškem jeziku. To pomanjkljivost je v svoji oceni razstave poudaril pisatelj in likovni kritiki Vladimir P. Štefanec. V galerijski prodaji imamo tudi izbor knjig o Capovem življenju in delu, tujih izdaj v angleškem jeziku.

Direktorica globalnega razstavnega programa agencije Magnum, s sedežem v Parizu, ki se je udeležila otvoritve razstave, je bila navdušena nad celotno razstavno in medijsko organizacijo projekta, še posebej je pohvalila dognano postavitev.

Ob razstavi je, kot uvodoma povedano, potekal tudi pester spremljevalni program s predavanji in okroglimi mizami, s katerimi smo poskušali javnosti približati poslanstvo vojnega poročanja oziroma reportažne fotografije in kompleksno problematiko tega poklica. V organizaciji RP so bila še posebej uspešna in izvrstno obiskana vodenja s komentarji slovenskih fotografov Srdjana Živulovića, Boruta Krajnca, Jureta Eržena in Mete Krese.

Čeprav razstava ni bila slabo obiskana, z obžalovanjem ugotavljamo, da jo je obiskalo veliko več tujih obiskovalcev, saj je Capa v tujini ikonična osebnost 20. stoletja, medtem ko v slovenski javnosti, razen v ožjih strokovnih krogih, ni širše prepoznaven.

KOLUMBOVA HČI: ALMA M. KARLIN, kulturno-zgodovinska antropološka razstava

Za pripravo in izvedbo kulturnozgodovinske in antropološke razstave, posvečene svetovni popotnici, pisateljici, ljubiteljski raziskovalki, poliglotki in teozofinji Almi M. Karlin, smo k sodelovanju oziroma koprodukciji pritegnili Pokrajinski muzej Celje, ki hrani največ eksponatov iz njene zapuščine. Razstava je hkrati pospremila tudi 90-letnico njene vrnitve s poti okrog sveta, zato je bilo v središče pozornosti postavljeno prav njeno potovanje, ob tem pa se je kronološko razvijala tudi zgodba njenega življenja in dela.

Avtorica razstave Barbara Trnovec je v sodelovanju z oblikovalsko-arhitekturno skupino TakKolektiv oblikovala prepričljivo, vizualno privlačno postavitev razstave. Na ogled so bili

predmeti, ki jih je Alma zbirala med potovanjem in pošiljala domov – tudi skrivnostni kipec Li Tieguaija, ki mu je pripisovala nadnaravne moči –, japonske grafike, slovar desetih jezikov, izjemno bogata zbirka razglednic, ki jih je zbirala vseh osem let, fotografije, osebni predmeti in pohištvo. Številni predmeti so bili prvič predstavljeni širši javnosti.

Postavitve je dopolnila projekcija izjemno zanimivih in dragocenih pričevanj ljudi – nekateri med njimi so osebno poznali Almo –, dva igralna kotička, eden za odrasle in eden za otroke, ter prostor, ki poustvarja Almino in Theino sobo. Med razstavljenimi eksponati velja posebej izpostaviti tudi izjemen in redek portret Alme M. Karlin, ki ga je narisal Božidar Jakac, ko sta se spoznala v partizanih.

Bogato predstavljeno gradivo iz Almine zapuščine so za razstavo poleg Pokrajinskega muzeja Celje posodile tudi nekatere druge institucije in zasebni lastniki.

Zanimivo je, da je novinar New York Timesa leta 1933, ob izidu Almine popotne trilogije, zaznal in zapisal, da *»je kot prva ženska svet tako prepotovala«. Potovala je sama, neprekinjeno osem let in se po poti preživljala z lastnim delom – pred njo tako sveta ni prepotoval nihče. Prav zaradi narave njenega potovanja sodi Alma po oceni avtorice razstave med največje popotnike vseh časov, želja pa je, da bi jo s to celovito in izvirno razstavo končno oziroma ponovno umestili tudi na tovrstni »svetovni zemljevid«.* +

Razstava je s številnimi vodenji in močnim spremljevalnim programom, zlasti mednarodnim simpozijem o njenem literarnem ustvarjanju (gl. poročilo humanističnega programa) nedvomno zbudila veliko zanimanje za osebnost Alme Karlin v slovenskem medijskem prostoru in širši javnosti, obenem pa je celoten projekt prispeval k razmisleku in vrednotenju njenega literarnega opusa ter opozoril na določene probleme v zvezi s čuvanjem in inventarizacijo njene zapuščine.

Ob razstavi smo izdali slovensko in angleško izdaja vodnika po razstavi in dokumentarni video zapis razstavne postavitve.

6.2 Razstave v večnamenskih prostorih CD

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ, dokumentarna razstava

Vsebinsko raznovrsten festival Tolstoj, iskalec resnice s Purcaretovim gledališkim spektaklom Vojna in mir v fokusu smo slavnostno odprli z dokumentarno razstavo o tem največjem romanopiscu vseh časov, ki je bila kot svojevrstna rdeča nit v prostoru Prvega preddverja postavljena prva dva meseca festivala, ko se je ob njej in okoli nje nanizalo največ prireditev, posvečenih Tolstojevemu izjemnemu opusu.

Bogato dokumentarno gradivo o pisateljevem življenju in delu, ki ga hranita Državni spominski in naravni rezervat Muzej-posestvo L. N. Tolstoj Jasna Poljana in Državni muzej L. N. Tolstoj, nam je prijazno posredoval Ruski center za znanost in kulturo v Ljubljani.

K pripravi razstave smo za strokovnega sodelavca pri oblikovanju literarne vsebine povabili mag. Marijana Ruperta, vodjo zbirke rokopisov, redkih in starih spisov NUK, ki je pripravil obsežnejšo biografijo, popis vseh Tolstojevih del in slovenskih prevodov ter obsežen nabor citatov iz Tolstojevih del in drugih piscev o Tolstoju. Elegantno vizualno podobo razstave z diskretnimi oblikovnimi prijemi, ki so razstavi dali pečat tedanjega časa, je avtorsko zasnovala grafična oblikovalka Jasna Andrič. Celoto je avtorica zaokrožila s polzaprtim prostorom, kjer je bil na ogled sto let star dokumentarni film, posnet v zadnjih dveh letih pisateljevega življenja. Na odmevni otvoritvi festivala je poleg ministra za kulturo Antona Peršaka o Tolstoju spregovoril tudi Pavel Basinski, velik poznavalec Tolstojevnega življenja in avtor biografije Lev Tolstoj: Pobeg iz raja. Razstava je tako po vsebinski kot oblikovni plati od odprtja naprej žela navdušene pohvale obiskovalcev najrazličnejših prireditev CD.

ARHITEKTURA-INVENTURA

To veliko pregledno bienalno arhitekturno razstavo pripravljamo v sodelovanju z Društvom arhitektov Ljubljana že od leta 2000: društvo je v tem času zamenjalo več predsednikov, prav vsi pa so se zanj iskreno zavzemali, saj gre za najpomembnejši pregled sočasne arhitekturne produkcije, ki je tudi ustrezno dokumentiran v razstavni publikaciji. Za uresničevanje projekta sta od vsega začetka naprej zaslužni Sonja Miculinić, ki je zasnovala vse dosedanje postavitve razstave, in Nena Gabrovec, ki je oblikovala njihove grafične podobe in spremne kataloge, medtem ko Marinka Škrilec Lukač v imenu DAL bdi nad celotno organizacijo. Devet katalogov Arhitekture Inventure na naših policah ostaja izvrstno izhodišče za vsakega raziskovalca sočasne arhitekturne produkcije. Zato ta bienalna prireditev Društva arhitektov Ljubljana ni dragocena le kot možnost soočanja in preverjanja, marveč tudi dokumentiranja recentnega arhitekturnega ustvarjanja. Ob številnih uspehih in priznanjih naših arhitektov v tujini tudi ta pregled potrjuje, da je – brez lažne skromnosti – sodobna slovenska arhitektura v izvrstni kondiciji.

Razstava je bila kot vsa leta doslej dobro obiskana in medijsko odzivna. Med drugim so novinarji izpostavili manj javnih projektov, zlasti državnih, med javnimi prevladujejo le občinski, med katerimi izstopa MOL, okoli deset odstotkov projektov je nastalih za tujino. Opazen je preboj mlajše generacije, saj se jih približno deset odstotkov predstavlja prvič. Med projekti je več takih, ki so prejeli ugledna domača priznanja ali bili nominirani za visoke mednarodne nagrade.

Ob razstavi je Društvo v razstavnem prostoru organiziralo 6 arhitekturnih predavanj in 6 študentskih predstavitev pod skupnim naslovom *Arhitekti imamo rešitve – kako jih realizirati*. Predavali so v naslednjih parih: Blaž Budja in Rok Jereb, Miha Dešman in Vlatka Ljubanović, Ana Kreč in Jure Horvat ter Meta Kutin in Tomaž Ebenšpanger.

Svoja dela so predstavili študentje arhitekture: Mateja Šetina, Klara Bohinc, Sanel Muranović, Aleš Korpič, Luka Fabjan in Maja Omerzel.

Dobro obiskani spremljevalni program so sklenili z najodmevnejšim dogodkom, okroglo mizo na temo prenove Plečnikovega stadiona, ki jo je povezovala Kaja Lipnik Vehovar, v pogovoru pa so sodelovali: Jurij Kobe, novi predsednik DAL, Andrej Hrausky, Martina Lipnik, dr. Robert Peskar in Borut Šantej z ZVKDS, prof. dr. Janez Koželj, podžupan mesta Ljubljana, ter Karmen Stariha iz Civilne iniciative za ohranitev Plečnikovega stadiona v izvorni obliki.

RAVNIKARJEVA LINIJA

Načrtovanje in izgradnja Trga republike ter 40 let od začetka gradnje Cankarjevega doma Razstava, ki je strnjeno predstavila nastajanje prostora Trga republike in Cankarjevega doma od leta 1939 do danes, je bila uresničena na pobudo Mestne občine Ljubljana in organizacijskega odbora v sestavi prof. dr. Janez Koželj, podžupan, mag. Miran Gajšek, načelnik oddelka za urbanizem in planiranje, Uršula Cetinski, generalna direktorica CD, Gregor Rihar, direktor Investicijskega zavoda za izgradnjo Trga republike in doc. Rok Žnidaršič s Fakultete za arhitekturo. Slednji je bil z ekipo svojih sodelavcev tudi avtor razstave. Zasnoval je minimalistično predstavitev kot informativno pot – linijo skozi monumentalni prostor Velike sprejemne dvorane, po kateri smo skozi prostorsko analizo projekta arhitekta Edvarda Ravnikarja (1907–93), osrednje osebnosti slovenske moderne arhitekture, lahko zasledovali arhitektove in družbene transformacije skozi desetletja načrtovanja in gradnje kompleksa do začetka izgradnje Cankarjevega doma leta 1977 kot sodobnega reprezentativnega prostora slovenske državnosti in kulture v osrčju glavnega mesta poznejše samostojne države.

Razstavo je v okviru humanističnega programa spremljal dobro obiskan in odziven simpozij s številnimi udeleženci.

LIKOVNI KRITIKI IZBIRAJO

Ciklus, ki ga pripravljamo v sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov, je bil v letu 2017 pestro zasnovan, predstavil je kritike in avtorje različnih generacij iz različnih slovenskih krajev, deloma pa se je vključeval v programske celote Cankarjevega doma.

Ugledna celjska likovna kritičarka Alenka Domjan je predstavila najnovejši ciklus slik enega najbolj znanih prekmurskih slikarjev starejše generacije Ludvika Pandurja, Nataša Kovšca, mladi up goriške likovne kritike, je izbrala umetnika mlajše generacije Eneja Gala z instalacijo risb. V okviru spremljevalnih programov ob retrospektivni razstavi Roberta Cape je Tatjana Pregl Kobe opozorila na pomemben prispevek našega vojnega fotoreporterja Jureta Eržena. V nadaljevanju je Brane Kovič postavil na ogled sliko velikega formata slikarke Duše Jesih in opozoril, da se tudi v našem prostoru nadaljuje tradicija konstruirane umetnosti. Pred poletjem je kustosinja mariborske umetnostne galerije Simona Vidmar izbrala fotografsko serijo *Sanje in oblube* akademske slikarke Mirjane Rukavine, ki se od leta 2002 pretežno izraža v mediju fotografije. V septembru smo nadaljevali z zanimivo fotografsko instalacijo Žige Koritnika, ki jo je ob mednarodni jazz konferenci pripravila Monika Ivančič Fajfar. Po izboru dr. Damirja Globočnika smo predstavili slikarske akte Franca Vozlja, ob Slovenskem knjižnem sejmu pa je dr. Sarival Sosić postavil na ogled ilustracije Iztoka Sitarja. Leto smo zaokrožili s floralnimi motivi Krištofa Zupeta v izboru dr. Leva Menašaja.

Kot že trikrat doslej smo v jesenskem času v dvorani Lili Novy podelili nagrade Slovenskega društva likovnih kritikov kritiško pero. Nagrado za življenjsko delo je prejel akademik prof. dr. Milček Komelj, nagrada za likovno kritiko in kuratorstvo je pripadla dr. Damirju Globočniku, priznanje pa Nuši Podgornik. Vsi nagrajenci so bili v različnih obdobjih strokovni sodelavci razstavnega programa CD.

OBLIKOVALSKA IDENTITETA CD

Ob veliki gledališki koprodukciji predstave *Vojna in mir* je avtorica odlične celostne grafične podobe Maja Gspan pripravila predstavitev tega pomembnega odrskega dogodka, ki je trajala ves čas festivala *Tolstoj, iskalec resnice*.

Sledil je arhitekturno-zgodovinski projekt z naslovom *Ljubljana in mesto: Kako je Plečnik vzpostavil reko kot enega vodilnih urbanih motivov Ljubljane*, s katerim smo tudi v Cankarjevem domu simbolično zaznamovali Plečnikovo leto. Predstavitev, po obsegu sicer skromna (omejena na panojsko strukturo Oblikovalske identite), je po vsebini izzivna, saj obravnava v javnosti neznan vidik arhitektovega ustvarjanja. Pripravil jo je arh. Andrej Hrausky, velik poznavalec Plečnikovega dela ter nas seznanil s Plečnikovim povezovanjem in pojmovanjem konteksta mesta in reke, njegovim nadvse pomembnim arhitekturnim in urbanističnim snovanjem, povezanim z Gradaščico in Ljubljano. Spominjanje Cankarjevega rojstnega dne smo popestrili še s predavanjem avtorja na to temo, ki je bilo zelo dobro obiskano. Prostor smo od začetka poletja do oktobra meseca namenili tudi afirmaciji in promociji najstarejšega slovenskega bienala za oblikovanje BIO v organizaciji Muzeja za arhitekturo in oblikovanje. Strnjeno so predstavili 25. izdajo bienala industrijskega oblikovanja (BIO) z naslovom *Daleč, tako blizu* in njegovo novo zasnovo, saj projekti, zasnovani in predstavljeni na BIO, poskušajo prepoznati možnosti v krajih, ki so le korak od prestolnice, a so zunaj žarišč aktualnih razprav o prihodnosti. Najzanimivejši del bienala oziroma ključna vsebina razstave, torej ni več le v MAO, marveč je na ogled v sedmih krajih: Grosuplju, Kočevju, Kobaridu, Lendavi, Trbovljah, Piranu in Ljubljani. BIO predstavlja nove modele in strategije za turizem, trženje in predstavitev znamenitosti, pridelavo hrane ter razvoj in rast novih mogočih dejavnosti, ki so jih oblikovalci razvili s skupnim raziskovanjem ter sodelovanjem z lokalnimi organizacijami in podjetji. Še pomembneje pa je, da so s svojim delom na terenu mobilizirali širok krog ljudi in organizacij za sodelovanje pri iskanju priložnosti in udeležanju sprememb,

po katerih kličejo spremenjena demografija, podnebje in ekonomska realnost. Prav v tem se kažejo moč, sposobnost in relevantnost oblikovanja za boljšo skupno prihodnost.

Zadnji projekt v letu je bil vnovič namenjen programskim dejavnostim Društva oblikovalcev Slovenije z že deseto predstavitvijo in slavnostno podelitvijo letnih nagrad »oblikovalski presežki«, ki jih društvo podeljuje svojim članom. Za leto 2017 je zasedala žirija »Oblikovalskih presežkov« Društva oblikovalcev Slovenije v sestavi: Danijela Grgić, Jožica Curk, Huberto Široka, Jurij Dobrila in Peter Jamšek. Nagrado za življenjsko delo je prejel Saša Janez Mächtig, ostala priznanja je žirija izbrala in podelila takole: dve priznanji »oblikovalski presežek« Tei Goljevšek in Urški Černigoj za delo *Legende Vipavskega Križa* ter Nini Malovrh za delo *Om Nom*. Pet priznanj »oblikovalski dosežek« so prejeli: *arnoldvuga+* za delo *SOIC – Slovenski olimpijski izobraževalni center*, Ljubica Suna Čehovin za delo *CD*, Gregor Ftičar, Solo, dr. Petra Černe Oven in dr. Barbara Predan za delo *Smrt v oblikovanju*, Nataša Šušteršič Plotajs za delo *Iz bohinjskega mleka* in Marjan Žitnik za delo *Project Chair / REX KRALJ – Reinterpretacija stola 4455*. Žirija se je odločila še za dve posebni priznanji: Mateji Panter za uveljavitev oblikovalske stroke v medijih in Komunalnemu podjetju Snaga za odgovornost.

6.3 Fotografske razstave v Mali galeriji

Fotografski program je poleg samostojnih razstav različnih generacij in avtorskih usmeritev ponudil tudi dve skupinski in eno tematsko razstavo. Kar dve sta bili vsebinsko povezani s programom *CD*, ena v okviru festivala *Tolstoj, iskalec resnice*, druga pa že tradicionalno v okviru Jazz festivala Ljubljana. Razstave so imele odmevne otvoritve in dober obisk v njihovem trajanju, medijska pozornost za tovrstne projekte pa se je razen svetlih izjem pretežno preselila na družbena omrežja.

VOJNA IN WWW – Kurdi v Siriji in spletna omrežja

Zasnovo fotografske razstave v sklopu festivala *Tolstoj, iskalec resnice* smo zaupali Janu Babniku, enemu najprodornejših teoretikov fotografije pri nas in uredniku revije *Fotografija*. Avtor se namreč teoretično ukvarja z dokumentarizmom, zato se je v tem smislu navezal na Tolstoja, saj »za njegove realistične opise pogosto pravijo, da so v svoji skrbni natančnosti in pozornosti za detajle kot hipni izseki iz časa, kot zgodovinski spomeniki – kot fotografije, torej. Tolstojovo leposlovje je namreč dobesedno prežeto s fotografijo«.

S sodelavcema Izo Pevec in Urošem Abramom so raziskovali svetovno medmrežje, ter odkrivali spletno povezovanje, navezovanje, prepletanje in spletnje informacij. Pripravili so razstavo o realizmu reprezentacije v času spletnih družbenih omrežjih, vsebinsko pa jo omejili na gradivo, ki je nastalo pri predstavnikih kurdskega frakcij v Siriji in je objavljeno na družbenih omrežjih ter na uradnih spletnih straneh. Njihovo raziskovanje odkriva oziroma potrjuje, da so danes spletna družbena omrežja stare reprezentacijske paradigme dodobra postavila na glavo ter da sodobne vojne vse bolj postajajo vojne reprezentacij.

Ko so avtorji razstavo *Vojna in www* s skoraj enakim fotografskim gradivom z medmrežja postavili v mariborski galeriji EPEKA, je ta naletela na oster političen odziv turškega veleposlaništva. Pritisk je bil tako močan, da so organizatorji razstavo zaprli in umaknili s programa. O tem so se razpisali tudi mediji, avtorji so po neljubem dogodku organizirali okroglo mizo na ljubljanski Fakulteti za družbene vede o pristojnosti tujih veleposlaništev v Republiki Sloveniji. Poudariti je treba, da na razstavo v Mali galeriji v dveh mesecih njene postavitve, kar je razmeroma dolgo obdobje, turško veleposlaništvo ni reagiralo.

W.O.R.M.S.

Odklon od siceršnjega fotografskega programa Male galerije je pomenila večmedijska, tudi zgodovinska in dokumentarna razstava skupine W.O.R.M.S. (1983–96), ki predstavlja specifičen pojav v domači zgodovini umetnosti in ga je težavno umestiti v smernice tedanjega prostora in časa. Ekipa mladih večmedijskih ustvarjalcev iz Maribora je namreč delovala povsem neodvisno od prevladujoče institucionalne umetnosti in popularne kulture ter ustvarila opus, ki ga je skušala razstava v CD s časovno distanco analizirati in ovrednotiti. Predstavitev je bila osredotočena na eno bolj emblematičnih del kolektiva, film z naslovom *107* (1986), ki služi kot *pars pro toto* njegovi raznovrstni in razgibani zapuščini.

Organizacijsko dejavni člani skupine so pripravili nekaj spremljevalnih dogodkov, med katerimi sta izstopala predstavitev filma *107* (1986; pribl. 62 min.) s projekcijo na novo telekinirane in restavrirane verzije (v izvedbi Studia MEG) in okrogla miza Slovenskega filmskega arhiva o arhiviranju slovenskih amaterskih oziroma ljubiteljskih filmov, s predvidenim poudarkom na razmerju med filmom in videom. Več vodstev po razstavi sta imela avtor besedila za razstavno publikacijo umetnostni zgodovinar Miha Colner in eden od najaktivnejših članov skupine Dominik Križan.

Izven CD je večer skupine W.O.R.M.S. organiziral Slovenski filmski arhiv v Slovenski kinoteki s projekcijo izbora filmov W.O.R.M.S.: *Krog* (1983; ok. 4 min), *Brat moj, umetnik*, in *sestra Trenta* (1986; ok. 14 min) in *Invazija rdečih izrodov* (1989; ok. 50 min) in kratkim pogovorom pred projekcijo.

ANDREJA PEKLAJ: BILA SEM PTICA

Pravilnost odločitev za uvrstitev razstave krajinske fotografije mojstrice Andreje Peklaj se je potrdila že na otvoritvi razstave, saj so avtorico z odmevnim obiskom počastili ne le prijatelji in znanci, marveč se jim je pridružila tudi smetana slovenske fotografske srenje.

V razstavljenem ciklu je predstavila svojo najpomembnejšo in dolgoletno fotografsko temo – območje Cerkniškega jezera, ki ga avtorica, kot sama pravi, doživlja kot živo bitje in ga kot tako najbolj intenzivno raziskuje, z njim živi in čuti, o njem razmišlja, zato predstavlja temeljno izhodišče za spoznavanje njene vpetosti v svet, ki jo obdaja. Zračni posnetki območja so nastajali med več kot stotimi poleti, ki jih je Andreja Peklaj z zmajem opravila nad jezerom, na odlično izvedenih povečavah pa lahko razbiramo večplastna sporočila, skrita v morfologiji narave. Pisec besedila za razstavno publikacijo, ak. slikar in profesor Darko Slavec, je poudaril, da »avtorica s svojimi deli dokazuje osebno in fotografsko kreativnost, zaradi odličnosti njenih fotografskih del pa tudi mojstrstvo v neprestanem iskanju motivne in fotografske popolnosti.« Ne čudi, da ji je za prvo monografijo s posnetki Cerkniškega jezera, izdano leta 1994, Unesco podelil znak desetletja za varovanje naravne in kulturne dediščine.

SLOVENIA PRESS PHOTO

SPP Zavod za promocijo fotografije je Festival z natečajem za dokumentarne in novinarske fotografe priredil že osmič in šestič v CD, letos je smiselno potekal v sklopu spremljevalnega programa razstave Roberta Cape. V okviru Festivala sta se v sodelovanju s humanističnim programom CD odvili dve okrogli mizi z domačimi in tujimi gosti na temo vojnega poročevalstva kot poklica, stroke in poslanstva ter predavanje svetovno znanega psihologa Anthonyja Feinsteina (gl. poročilo humanističnega programa).

Organizatorji so tudi letos prejeli več kot 2300 fotografij, med katerimi je mednarodna strokovna žirija v sestavi Jon Swain, Enrico Dagnino in Darko Bandić pod predsedstvom Zohre Bensemra izbrala zmagovalne fotografije in foto zgodbe znotraj posameznih kategorij. Najboljša fotografija in foto zgodba leta letos nista bili izbrani, prav tako žirija ni določila zmagovalne foto zgodbe v kategoriji Šport. Svojo odločitev je žirija obrazložila v posebni izjavi, objavljeni tudi na razstavi SPP v Mali galeriji. Vsekakor gre za odločitev, s kakršno se doslej

še nismo soočali, zato ne čudi, da je povzročila nemalo vznemirjenja in odzivov med udeleženci, pa tudi ostalo fotografsko srenjo.

Zmagovalci natečaja Slovenia press photo 2017 v kategoriji novice: za fotografijo Andrej Gubič, za foto zgodbo Matic Zorman; v športu: za fotografijo Matic Ritonja; v naravi: za fotografijo Andrej Tarfila, za foto zgodbo Matjaž Krivic in častna omemba: Almira Čatović; v kategoriji ljudje: za fotografijo Matjaž Tančič, za foto zgodbo Almira Čatović ter v kulturi: za fotografijo Saša Huzjak, za foto zgodbo Matjaž Tančič.

OLIVER BELOPETA: ZARADI JAZZA

V tradicionalni termin ob ljubljanskem Jazz festivalu smo tokrat uvrstili razstavo Oliverja Belopete, dolgoletnega direktorja skopskega jazz festivala in umetniškega vodje ljubljanskega v obdobju 2001–05. K pisanju besedila za razstavno zgibanko smo povabili znanega glasbenega kritika Iča Vidmarja, ki je uvodoma pojasnil naslov razstave *Zaradi jazza*: »Anekdota, ki je dala ime razstavi fotografij Oliverja Belopete, gre nekako takole. Mladi privrženec jazz in glasbeni novinar iz Skopja je v sedemdesetih letih redno prihajal na ljubljanski Jazz festival. Ravno zaradi jazz v Ljubljani je nabavil prvi fotografski aparat in začel fotografirati. Negative je razvijal sam kot tedaj večina glasbenih novinarjev, ki so pridno dokumentirali glasbene dogodke, o katerih so poročali. Sproti so se učili skrivnosti in tudi posebnosti glasbene fotografije.« Izbor fotografij, nadzor njihove tehnične priprave in postavitve je opravil Žiga Koritnika, enega najpomembnejših jazz fotografov pri nas, ki je hkrati tudi dolgoletni avtorjev prijatelj.

DEJAN MIJOVIĆ: PETI LETNI ČAS

Dejan Mijović, sedaj pomočnik urednika fotografije na spletnem portalu DELO.si, se zaradi hude nesreče dalj časa ni udeleževal slovenskega fotografskega utripa. Po neverjetnem okrevanju se je vrnil z avtobiografsko razstavo, sestavljeno iz dveh ciklov, ki sta nastajala v zadnjem obdobju, in sicer *Moje korenine* in *Jesen vse dobi*. S pretresljivo iskrenostjo in stilno dovršenostjo zapisuje svoj spremenjeni, dozoreli in pretanjeni, pa tudi kritični in samoironični odnos do življenja in vsega, kar ga obdaja. Vlogo svetovalca pri izboru del in zasnovi razstave, ki je bila postavljena dinamično, z različnimi formati in vsebinsko/oblikovnimi poudarki, je prevzel avtorjev mentor, ugledni francosko-slovenski fotograf Klavdij Sluban. Besedilo pa je prispevala novinarka in fotografinja Meta Krese, ki je zapisala: »Mijović popisuje lastno življenje: *Peti letni čas* je prisposoba, kot pravi sam avtor, za nov začetek, za njegovo povsem drugačno ustvarjanje po nesreči, ki ga je kot fotografa popolnoma spremenila in speljala v iskanje novih izraznih možnosti. Če bi bile njegove fotografije besede, bi najbrž zapisali, da gre za družinsko kroniko v najstrožjem pomenu, v kateri pripovedovalec v dognanem slogu odkritosrčno razkriva intimne, včasih že kar spotakljivo zaupne trenutke svojih prijateljev, sorodnikov in s tem tudi svoje.«

MARTIN BAEBLER: LATENTNO

Raznovrstno uglašen fotografski izbor v letu 2017 dopolnjuje eksperimentalni projekt najmlajšega med razstavljavci Martina Baeblerja, ki se je predstavil z aplikativno raziskavo vpliva svetlobe na fotografski analogni zapis na negativu velikega formata. V ciklu 13 fotografij velikega formata raziskuje eksperimentalno risanje s svetlobo in nekonvencionalno uporabo različnih kemičnih procesov. Baebler ne razstavlja pogosto v našem prostoru, saj že dalj časa živi in dela v Parizu, kjer sodeluje z različnimi oblikovalskimi in kreativnimi studiji kot urednik fotografije in fotograf na področju mode in založništva. Za razstavno publikacijo je Iza Pevec zapisala, da »*Latentno* ni le posvetilo mediju, temveč razmislek o naravi našega pogleda. ... Poetični hvalospev fotografskemu pogledu, ki razkrije drugo kot to, kar je bil avtorjev namen, in vedno tisto, kar prepozna gledalec. *Latentno* pokaže na kompleksno naravo fotografije ter

ambivalentnost fotografskega pogleda«. Vsekakor je zanimiv raziskovalni pristop k fotografskemu mediju, s katerim se le redko srečujemo, saj je izjemen po težavnosti tehničnih in kemičnih procesov, ki jih avtor razvija, da bi dosegel meditativni abstraktni vizualni rezultat.

MARE MUTIĆ: BERLIN SUBTRACT

Fotografsko leto smo zaokrožili z urbanimi fotografijami Mareta Mutića, ki vsebinsko in likovno pomenijo nasprotni pol apoteozi narave Andreje Peklaj. Med številnimi slovenskimi fotografi, ki se preživljajo s projekti po naročilu, se tudi Mutić zasebno posveča avtorski fotografiji. Izbor 11 črno-belih fotografij velikega formata iz cikla, ki ga je avtor posnel med rezidenčnim bivanjem v Berlinu, in naslovil *Berlin subtract*, objavljen tudi v knjižni izdaji, je bil tokrat prvič predstavljen širši javnosti.

Njegov cikel urbanih pejsažev, ta neizmerni navdih številnih sodobnih fotografov, je heterogen le na prvi pogled, saj pozornemu gledalcu ne uide njegova vsebinska in formalna koherentnost. Mutićev Berlin je izrazito eklektičen in ponekod dramatičen, z uporabo žametnega sija črnine, ki definira vse druge sestavine kompozicije in v njegove fotografije vnaša posebno, nekoliko nadrealistično ozračje, ki po besedah Braneta Koviča »ambiente umesti nekam med konstituante metafizičnega slikarstva Giorgia de Chirica in tesnobnost podob Edwarda Hopperja. ... Tisto, kar jih povezuje in jim daje avtorski predznak, je vizualna izkušnja mobilnosti, zato so pravzaprav *work in progress*, motivna raznovrstnost pa gledalca napeljuje k obravnavanju posameznega posnetka kot zaključene celote z lastno pomensko noto, medtem ko je vezni člen med njimi izrazita subjektivnost formalnega pristopa, ki znotraj fotografskega besednjaka najde izviren način artikulacije medijske izjave. Prav takšno izjavljanje pa Mutića postavlja v aktualni kontekst sodobne avtorske fotografije.«

Odprtje je popestril nastop igralka in pevke Vesne Pernarčič ob spremljavi Jožija Šaleja na klaviaturi.

6.4 Gostovanje

MATJAŽ POČIVAVŠEK: SINE CERA . CUM CERA

Muzej za umetnost in obrt, Zagreb

V razstavišču enega najpomembnejših zagrebških muzejev so postavili razstavo kiparja Matjaža Počivavška v okviru mednarodnega in medinstitucionalnega sodelovanja med zagrebškim Muzejem za umetnost in obrt in Cankarjevim domom, ki poteka od leta 2013. Dosedanji dosežek programske povezave obeh ustanov sta bili postavitvi razstav najnovejših del Ive Prančiča v Zagrebu ter Vatroslava Kuliša in Zlatana Vrkljana v Ljubljani. Po predstavitvi slednjega je MUO torej prevzel razstavo slovenskega kiparja, profesorja na ljubljanski ALUO z izborom del zadnjih desetih let. V ospredju razstave so bile njegove najnovejše inovativne kiparske stvaritve v vosku. Dela v vosku na papirju ali v kombinaciji z železom so nastajala v nekaj ciklih, med njimi tudi nesos/otok, ki ga je lani predstavil v ljubljanski Moderni galeriji. Ob izvirnih kreacijah v vosku je dr. Jure Mikuž za zagrebški katalog prispeval tehtno besedilo z naslovom *Podoba, ki ni narejena s človeško roko (acheiropoieton – imago non manufacta)*.

Počivavškovo kiparsko ustvarjanje je doslej zagrebška kulturna javnost lahko spremljala na razstavah v galeriji Arteria leta 1998 in v galeriji Forum leta 2002, prav tako pa v bližnji galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki, tokrat se je torej v hrvaško prestolnico vrnil po petnajstih letih. Direktor zagrebškega muzeja Miroslav Gašparović je Počivavškov umetniški izraz označil kot »prefinjen, diskreten, brez velikih gest in glasne retorike, vendar močan, čvrst, premišljen in utemeljen v kiparski tradiciji, hkrati pa zazrt k premišljanju novega«.

Razstavo je odprl Igor Teršar, direktor direktorata za umetnost na Ministrstvu za kulturo RS.

6.5 Drugi projekti

Sodelovali smo tudi v organizaciji dveh spremljevalnih razstav jazz festivala in sicer razstave *Zapletaj preprosto* – podobe plakatov skopskega Jazz festivala v prostoru Avle Nove ljubljanske banke, ki skopski Jazz festival postavljajo med tovrstne prireditve z najboljšimi plakati na svetu ter razstavo *Improvizirana risba* Lene Czerniawske, ki je v dneh Jazz festivala popestrila prostor Velike sprejemne dvorane CD. Ker je ta poljska ilustratorka in večmedijska umetnica že leta 2016 navdušila z ilustracijami glasbenikov, narejenimi v živo med festivalskimi koncerti, je s sodelovanjem nadaljevala tudi leta 2017.

III. KONGRESNO-KOMERCIALNE IN DRUGE DEJAVNOSTI CD NA TRGU

KONGRESNO KOMERCIALNI PROGRAM V LETU 2017

Kongresi in konference, ki jih je Cankarjev dom gostil v letu 2017

Kongresno-komercialni program so tudi v letu 2017 zaznamovali predvsem znanstveno-medicinski kongresi, ki so prispevek k znanosti, prepoznavnosti Slovenije in Ljubljane, Cankarjevega doma, ki posredno ustvarja pogoje za predstavitev razvoja znanstvenih disciplin.

5. Slovenska konferenca o zdravljenju odvisnosti in 7. Slovenski simpozij o okužbi z virusom hepatitisa c pri osebah, ki uporabljajo droge

Strokovnjaki, združeni v mrežo SEEA net, so predstavili najnovejše dogajanje na področju odvisnosti. Pridružili so se jim tuji strokovnjaki, ki pokrivajo področja »nekemične/procesne« odvisnosti, ponovne obravnave oseb, ki jemljejo nove psihoaktivne snovi in droge ter predstavili svoje dosežke in načrte na področju obravnave preprečevanja vseh vrst odvisnosti. Ob tem so, skupaj s specialisti za zdravljenje hepatitisa C, pripravili simpozij o zdravljenju te bolezni med osebami, ki uživajo droge.

20. Schrottovi dnevi

Schrottovi dnevi so namenjeni zdravnikom in specializantom družinske medicine ter farmacevtom, ki želijo dodatno izobraziti na tem področju. V letu 2017 so se vsebinsko predavanja osredotočila na novosti v obravnavi dislipidemije, ateroskleroze, kroničnega srčnega popuščanja, inkontinence, hormonskega zdravljenja, prehrane, zdravil in njihovega predpisovanja ter sodobnega komuniciranja.

Kongres Mednarodnega združenja VAS 2017

Cankarjev dom je gostil 10. jubilejni kongres VAS 2017. Prispevek Slovenije in njenih strokovnjakov k razvoju stroke je zelo pomemben. Skupina strokovnjakov se povezuje v večdisciplinarno združenje za žilni dostop – nefrologov, žilnih kirurgov, interventnih radiologov, medicinskih sester za dializo in tehnikov, angiologov idr., ki sodelujejo pri njegovi vzpostavitvi. Ker je žilni dostop izjemno pomemben za bolnike s končno odpovedjo ledvic, ga imenujemo tudi »življenjska linija« za dializo in je zato deležen posebne pozornosti. Zapleti žilnega dostopa so pogost vir obolevnosti dializnih bolnikov, saj brez slednjega hemodializa ni mogoča.

Sodobna kardiologija 2017

Združenje kardiologov Slovenije je izvedlo svoje tradicionalno letno srečanje z mednarodno udeležbo pod krovnim naslovom Sodobna kardiologija 2017 v Cankarjevem domu. Udeležili so se ga nekateri vrhunski kardiologi iz Združenih držav Amerike, pa tudi večina uveljavljenih domačih strokovnjakov in mnenjskih vodij z različnih področij srčno-žilne medicine. Vsebinsko zelo raznovrstni strokovni program, ki širšo strokovno javnost redno in kontinuirano seznaja z najpomembnejšimi znanstvenimi in strokovnimi novostmi, ki so pomembne za preventivno, diagnostično in terapevtsko kardiološko dejavnost. Srečanja se je udeležilo 110 kardiologov.

36. Kongres evropskega združenja pivovarjev – EBC 2017

V Cankarjevem domu je potekal kongres Evropskega združenja pivovarjev, ki v letu 2017 praznuje 70-letnico obstoja. Glavna tema kongresa je bila razprava o izzivih, dosežkih, novih spoznanjih (inovacijah) v pivovarstvu in sorodnih industrijah. Na kongresu so sodelovali tudi predavatelji iz Japonske, ZDA in Latinske Amerike, ki so pod drobnogled vzeli različna podjetja, sodelujoča v procesu od zrna do kozarca. Združenje slovenskih pivovarn – GIZ, je ob evropskem kongresu za širšo javnost priredilo delavnico z naslovom Zgodba o slovenskem hmelju in pivu.

Srečanje Evropske mreže za zdravljenje ALS

Ena najhujših in najbolj neizprosnihih bolezni je amiotrofična lateralna skleroza (ALS), za katero vsako leto zboli okoli petdeset Slovencev. Učinkovitega zdravila, ki bi ALS preprečilo, pozdravilo ali vsaj ustavilo, še ne poznamo. Prav zadnji meseci navdajajo bolnike, skrbnike in strokovnjake z novim upanjem, saj so po dveh desetletjih razočaranj zaradi negativnih rezultatov kliničnih raziskav na obzorju nekatere nove možnosti zdravljenja. Eno takšnih raziskav je prvič na kongresu predstavil uspešen mlad slovenski nevro znanstvenik prof. Jernej Ule, ki vodi raziskovalni laboratorij na Univerzitetnem kolidžu v Londonu, s predavanjem o vlogi kompleksov beljakovin in molekul RNA pri bolezni ALS.

4. Svetovni forum o zemeljskih plazovih

Na forumu v Cankarjevem domu je stekla beseda med strokovnjaki, inženirji in raziskovalci, političnimi predstavniki mednarodnih, državnih in lokalnih organizacij ter drugimi deležniki o izkušnjah pri zmanjševanju tveganja zaradi delovanja zemeljskih plazov. Glavni izziv postaja vprašanje, kako zmanjšati posledice delovanja različnih oblik zemeljskih plazov na družbo kot celoto in njene posamezne dele, še posebej ob naraščajočih vplivih podnebnih sprememb in vse pogostejših naravnih ujmah. Forum so organizirali Mednarodni konzorcij za zemeljske plazove iz Kjota na Japonskem, Mednarodni program za zemeljske plazove, Univerza v Ljubljani in Geološki zavod Slovenije.

35. Derčevi dnevi

Namenjeni so bili podiplomskemu izobraževanju iz pediatrije. Udeležili so se jih pediatri, specialisti šolske medicine, splošni in družinski zdravniki, medicinske sestre in drugi, ki delajo na področju otroškega in mladinskega zdravstva. Teme izobraževanja so bile pediatrična gastroenterologija, otroška in mladostniška psihiatrija ter pediatrična intenzivna terapija.

Evropska konferenca o tribologiji – ECOTRIB 2017

Konferenca je zajela vsa področja tribologije, vede o trenju, obrabi in mazanju. ECOTRIB 2017 je združil avtorje iz 27 držav, ki so predstavili 155 strokovnih prispevkov s tega področja.

Konferenca invalidskih podjetij

Povezovala je invalidska podjetja pri uresničevanju njihove razvojne strategije v Republiki Sloveniji. Invalidska podjetja kot gospodarske družbe zaposlujejo skoraj petino vseh zaposlenih invalidov na trgu. Razvojna strategija invalidskih podjetij prinaša sistemsko ureditev ter spodbudo za tesnejše poslovno sodelovanje in skupni nastop na trgu.

Fit in Fit4Kid letni posvet 2017/18

Razprava v maju je obravnavala telesno dejavnosti ki je varovalni dejavnik zdravja, saj vpliva tako na telesno kot duševno zdravje in s tem na kakovost življenja.

V skladu s smernicami in strategijami slovenske zdravstvene organizacije je Barbara Konda, univ. dipl. fiziologinja, razvila projekt Fit International, ki je postal prepoznan model dobre prakse v Sloveniji in mednarodnem okolju. V okviru projekta se strokovno usposablajo pedagoški delavci, otroci in mladostniki, starši in drugi deležniki.

10. Konferenca Liquids 2017

V Cankarjevem domu se je srečalo 650 strokovnjakov, ki se ukvarjajo s tekočinami, penami, polimeri, koloidi, stekli, aktivnimi sistemi in biomateriali. Na konferenci so podelili prestižno nagrado Liquid Matter znanstveniku največjega svetovnega pomena, prof. Jacobu Kleinu (Weizmannov znanstveni inštitut, Izrael). V okviru konference je bila na obrežju Ljublanice (Krakovski nasip) postavljena znanstveno-umetniška razstava Liquids, kjer so bila sprehajalcem, skupaj z jedrnato razlago, na ogled postavljena vizualno in estetsko dognana slikovna dela raziskovalcev. Čeprav to na svetovnih dogodkih ni običajno, je bila tokrat v odmorih udeležencem na voljo omrežna voda. Ljubljana je ena redkih evropskih prestolnic, ki se lahko pohvali z naravno in visoko kakovostno pitno vodo, neobdelano s tehnološkimi postopki, kar iz pipe, to so spoznali tudi udeleženci konference.

Nepremičninsko-investicijske priložnosti v Sloveniji

Slovenija se je z mednarodno konferenco prvič uvrstila na seznam pomembnih nepremičninskih dogodkov v Evropi. Na njej je predstavila svoje najboljše projekte, ukrepe, s katerimi ustvarja prijazno okolje naložbam, odstranjuje ovire ter mobilizira javne in zasebne vire. Na konferenci je sodelovalo 2100 uglednih strokovnjakov in predstavnikov ključnih institucij.

Magnetna Resonanca Balkan – Sinapsa

Magnetna resonanca je kot moderna, hitro razvijajoča se preiskovalna metoda brez sevanja temeljni podporni steber moderne medicine. Globalno uveljavljeni znanstveniki so predstavili novosti mikroresonančnih impulznih sekvenc, ki se uporabljajo v raziskovalnih in kliničnih nastavitvah, razvoj multimodalnih MRI ter osnove in aplikacije povezovalne tehnologije.

Razsvetljava / LUX EUROPA

LUX Evropa je evropsko združenje strokovnih društev za razsvetljavo. Tema mednarodne konference je bila razsvetljava v sodobni družbi, tehnologija razsvetljave, standardi in predpisi, merjenja in fotometrija, energetska učinkovitost, dnevna razsvetljava, svetlobno onesnaženje, notranja in zunanja razsvetljava, osvetljevanje mest, razsvetljava v kmetijstvu.

2. Svetovni kongres o prosto dostopnih izobraževalnih virih (Open Education Resources – OER 2017)

Med cilji kongresa je bilo oblikovanje priporočil za uporabo OER in uskladitev vsebinskih elementov mednarodnega sodelovanja na tem področju ter obravnavati možnosti za oblikovanje normativnih instrumentov pri uporabi OER in uskladitev vsebinskih elementov mednarodno pravno zavezujočega dokumenta, ki bi ga sprejela Generalna konferenca UNESCO ob

zaključku članstva Slovenije v Izvršilnem odboru UNESCO 2019. Udeleženci so bili ministri, pristojni za izobraževanje, ali njihovih namestnikov.

7. kongres Slovenskega mikrobiološkega društva

Na kongresu z dvesto strokovnjaki so bila predstavljena nova dognanja s področij interakcij mikroba z okoljem, rastlinami, človekom ter industrijske mikrobiologije. Tema kongresa je bila: Mikrob in zdravje (medicinska, veterinarska, živilska in mikrobiologija rastlinskih patogenov), Molekularna mikrobiologija (fiziologija, genetika, genomika in proteomika, mikrob in okolje (ekologija, evolucija, populacijska struktura in sistematika), mikrob in tehnologije. Predstavljene so bile tudi doktorske naloge s področja mikrobiologije.

SiNAPSA Nevroznanstvena konferenca '17 – SNC'17

Meddisciplinarno srečanje je zajelo širok nabor nevroznanstvenih raziskav. Konferenco je obiskalo 240 strokovnjakov.

Kongres in izpopolnjevanje Evropske akademije za pediatrijo – EAP 2017

Glavne teme kongresa so bile: adolescentna medicina, neonatologija, alergologija in imunologija, nefrologija, kritična in urgentna nega, nevrologija, endokrinologija in diabetes, pediatrična tropska medicina, gastroenterologinja in nutricionistika, primarna nega, genetika in metabolizem, debelost, hematološka onkologija, pljuča in bolezni, nalezljive bolezni, revmatologija, pediatrična kardiologija.

Na kongresu v Ljubljani je bil ustanovljen strokovni organ na ravni Unije, ki naj bi področje pediatrije reševal celostno in s tesnejšim povezovanjem strokovnjakov in inštitucij ter skrbi za zdravje otrok v vsej Evropi.

22. Mediteranski kongres otroške nevrologije

Skupina strokovnjakov, ki jo združuje predsednik organizacijskega odbora, Milivoj Veličković Perat, dr. med., vsako leto pripravi specializiran kongres s področja otroške nevrologije, na katerem predstavijo najnovejša dognanja in preverijo uspešne klinične prakse.

Odkrivamo s SRCEM 2017, poslovna IT konferenca: Poglejte v prihodnost digitalizacije

Na konferenci so udeleženci iz podjetij in ustanov spremljali predstavitve novosti iz sveta IT in dobili vpogled v uspešno zaključene projekte minulega leta. Kot primeri dobre prakse so bile predstavljene rešitve poslovnih izzivov in digitalne preobrazbe s pomočjo informacijske tehnologije.

3. Slovenski nevrološki kongres

Na kongresu so obravnavali možgansko-žilne bolezni, epilepsije, splošno nevrologijo, imunske bolezni živčevja, motnje gibanja, demence, periferna nevrologija, klinične prakse. V organizaciji Slovenskega zdravniškega združenja in tehnični izvedbi Cankarjevega doma je potekal kongres Združenja nevrologov Slovenije v Termah Zreče.

Mednarodni simpozij o zdravljenju bolezni hrbtenice

Poudarek in glavna tema simpozija je bilo ohranjanje t.i. sagitalnega ravnotežja oziroma kako omogočiti starostniku gibanje ob čim manjši porabi energije in brez bolečin. Na simpoziju se je zvrstilo več kot štirideset predavateljev iz Evrope, med njimi nekateri veljajo za vodilne avtoritete v svetovnem merilu.

Kulturno-komercialne prireditve v CD

Mednje spadajo prireditve kulturne narave, ki niso vključene v kulturno-umetniški program, ki ga sofinancira Ministrstvo za kulturo, ampak v program dejavnosti CD na trgu. Naročniki plačajo vse stroške in storitve CD.

Plesni spektakel *Zapleši ljubezen*; Sanktpeterburški državni balet na ledu *Hrestač*; plesni večer v Klubu CD v okviru Ljubljana Sweetswing festivala 2017; Tradicionalni japonski ples in letni koncert FS Tine Rožanc; 24. koncert zborov in orkestra Zavoda sv. Stanislava; Zgodbe Prekmurja; gledališki predstavi *Cvetje v jeseni* in *Vesna*. Tradicionalno so v CD s koncerti gostovali: Radio Ognjišče, Prifarski muzikantje in Fake Orchestra. V decembru smo gostili Managerski koncert, božično-novoletni koncert PPO Vevče in koncert zbora Cantabile, veliki božični koncert Gimnazije Kranj in 50 let folklorne skupine Emona. Gostili smo koncert Dunajskih dečkov, Vlatka Atanasovskega, klape iz Lastova, Lada Leskovarja, vokalne skupine Kreativno, Nine Pušlar, Voroneških deklet, Amire Medunjanin, zbora duhovnikov Sanktpeterburške metropolije, Avsenikov, Potujoča muzika in koncert od 10-letnici romske oddaje *Naše poti* ter premiero dokumentarnega filma *Sadar+Vuga XX* in praznični plesni sprehod *Od svetka do svetka*.

V okviru 65. festivala Ljubljana smo v Gallusovi dvorani gostili operno divo Elini Garančo, argentinsko klavirsko virtuosinjo Martho Argerich, Orkester Sanktpeterburške filharmonije ter opero *Madama Butterfly*, Državno opero iz Pekinga in zadnji dejanji Wagnerjeve tetralogije *Nibelungov prstan*, festival pa se je iztekel s koncertom Orkestra Marijinega gledališča pod taktirko Valerija Gergijeva v Gallusovi dvorani.

Druge slovenske prireditve dejavnosti na trgu v CD zajemajo predavanja, podelitve nagrad, akademije, kot na primer: podelitev nagrad in priznanj GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke za leto 2016, podelitev nagrade za najbolj uglednega delodajalca, Zotkini talenti 2017, marketinška vsebina predavanj na Pomp Forumu, hitro rastoča podjetja in podelitev najboljših na Slovenski gazeli 2017, novoletna srečanja za podjetja in tradicionalni koncert Zavarovalnice Triglav.

Orkester Mariinskega gledališča, dir. Valerij Gergijev

Cankarjev dom je organiziral DAO YAH, 3. festival celostnega zdravja. Vsebinska zasnova je potekala v sodelovanju s strokovnjaki: Biljana Dušić, dr. med (ajurveda in joga), dr. Maruša Hribar, mag. farm (homeopatija), mag. Petar Papuga, dr. med, specialist za akupunkturo (tradicionalna kitajska medicina). Osrednja tema festivala je bila hipertenzija, okoli nje pa smo spletli niz predavanj tudi s strokovnjaki iz tujine. V program sodijo predavanja, prodajna razstava, delavnice in kotiček z nasveti za zdravo prehrano pod sloganom »Spreminjamo navade«. Festivala se je udeležilo štiri tisoč obiskovalcev.

ČAR LESA 2017 – festival in razstava predstavljenih izdelkov iz masivnega lesa v Veliki sprejemni dvorani CD vsako leto očarata obiskovalce. Vsakoletni dogodek, ki izpostavlja največje naravno bogastvo Slovenije, je toplo sprejet med obiskovalci CD, zato si bomo še naprej prizadevali, da bo del našega programa.

Tradicionalno je v CD potekal **Festival za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO)**, ki je edinstven in največji sklop prireditev za starejše v Sloveniji. Je prostor povezovanja, izmenjave idej in ustvarjanja, posvečen aktivnemu staranju, izboljšanju kakovosti življenja starejših in uresničevanju solidarnosti med generacijami.

Karierni sejem MojeDelo.com je s skupnimi močmi oblikovalo: 80 razstavljalcev, 250 kadrovskih delavcev in drugih strokovnjakov iz podjetij ter 10.000 obiskovalcev. Za obiskovalce je bilo pripravljenih 26 predavanj, ki jih je obiskalo dva tisoč slušateljev; rešenih je bilo 655 psihometričnih testov.

Največja knjigarna v Sloveniji je že 33. zapored odprla vrata **Slovenskemu knjižnemu sejmu**. Letošnji, že tretji mednarodni fokus na SKS zapovrstjo so predstavljale države, ki jih povezuje skupni, nemški govorni prostor: Avstrija, Nemčija in Švica. Program je bil zasnovan v sodelovanju ter ob podpori Goethe Instituta, Avstrijskega kulturnega foruma in Švicarskega veleposlaništva. Dogodki mednarodnega fokusa so bili del programa vseh sejmskih sklopov, od Založniške akademije, do Debatnih kavarn, Cicifesta, Pisateljskega odra ... na stalnem prizorišču v Veliki sprejemni dvorani pa je k obisku in listanju po knjigah vabila tudi skupna stojnica Avstrije, Nemčije in Švice. Sejem je obiskalo nekaj znamenitih imen, kot sta pisatelja **Peter Stamm** in **Lukas Bärfuß iz Švice**. Iz Nemčije je zagotovo vsaj mlajšemu občinstvu najbolj znan gost, avtor otroških knjig **Axel Schäffler**. Za le malce starejše bralce je poskrbela nemška avtorica **Tamara Bach** in veliko ime nemškega pesniškega, kantavtorskega in aktivističnega prizorišča **Wolf Biermann**. Avstrijo sta zastopala pisatelja **Florijan Lipuš** in **Maja Haderlap**, ki je bila gostja sklepnega sejmskega dogodka, na katerem je Goethe Institut podelil prvo prevajalsko nagrado Fabjana Hafnerja za prevode med nemščino in slovenščino, ter pisatelja **Katharina Winkler** in **Christian Just**. V okviru strokovnih dogodkov smo gostili številne nemške založnike ter predstavnike sejmov v Leipzigu in Frankfurtu, saj je vzporedno s sejmom potekalo tudi študijsko potovanje za tuje založnike v organizaciji JAK RS. Ob tej priložnosti je imel predavanje tudi založnik umetniških knjig **Gerhard Steidl**, ki ustvarja že skoraj štirideset let in je v svetovnem merilu eden najboljših založnikov umetniških knjig. V duhu držav gostij je potekal tudi program Kulinarifesta, Debatne kavarne, Pisateljskega odra in Založniške akademije. Forum za obiskovalce je drugič gostil mesto na prizorišču CD (Radovljico, Linhartovo mesto), sejem v gosteh pa je potekal v Celovcu. V sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev je sejem obiskal manj privilegirane skupine bralcev v zavodih. Na **33. SKS** je opozarjala ilustracija Martina Krpana avtorja Hinka Smrekarja ob 100. obletnici prve izdaje ilustracije in postavili smo Ilustratorski oder.

Znanstveno-izobraževalne dogodke, ki jih je gostil CD, je zaznamovalo predavanje Marjana Ogorevca v Gallusovi dvorani z naslovom *Spreminjamo sebe, spreminjamo svet*. Gostili smo tudi cikel predavanj *Žarenje novih energij* in *Maraton pozitivne psihologije*, ki je kot nekakšen celodnevni kondicijski trening na poti življenja. Predavanje TedX je tudi tokrat presenetilo z desetimi govorci, ki so delili svoje zamisli s področij tehnologije, zabave in oblikovanja. Ob tem pa se je lani v CD zvrstilo tudi več okroglih miz in razprav o raznih tematikah, o prihodnosti EU, homeopatiji, energetiki, izobraževanju, varnosti in zdravstvu pri delu, darovanju organov, migrantski krizi in investicijskih priložnostih.

Dobrodelne prireditve so zaznamovali 20. veliki Lions ples, *Lahko sem srce* – dobrodelni koncert za osebe s posebnimi potrebami, dobrodelni koncert ZPMS, 10. dobrodelni koncert Rdečega križa Slovenije, dobrodelni koncert Urške Majdič, Društva Downov sindrom in Ustanove Mali vitez.

Družabni dogodki: sprejemi in pogostitve po prireditvah, izobraževalnih dogodkih in kongresih, praznovanje obletnic podjetij, poroke v Klubu CD, sprejemi veleposlaništev, prednovoletni sprejemi, podelitve nagrad in priznanj, akademije, obletnice, srečanja zaposlenih in poslovnih partnerjev, podelitev maturitetnih spričeval, državnih nagrad ...

Dogodki vladnih in nevladnih organizacij, ki jih je CD gostil v minulem letu: Podelitve diplomskih in magistrskih listin, 8. kongres ZSSS, soočenje predsedniških kandidatov v okviru volitev, Skupščina ZAMP, predstavitev poročila o psihosocialnih tveganjih Ministrstva za delo, družino in enake možnosti, proslava ob dnevu reformacije, okrogla miza o darovanju organov in predavanje: Evropsko stoletje v Palestini ter državna proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

Za organizacijo in izvedbo kongresno-komercialnih prireditev smo prejeli številne pohvale, nekaj jih navajamo:

Klic, ki ne ugasne (21. marec 2017):

»Celotni ekipi se iskreno zahvaljujem za podporo in sodelovanje.«
Tatjana, 3VITANA, center za celosten razvoj, organizator prireditve

Kongres VAS (5.–8. april 2017):

»Najlepša hvala za odlično sodelovanje, vse je potekalo gladko, nič ni bilo nemogoče, vse je bilo nemudoma urejeno. Resnično nam je bilo v veliko zadovoljstvo sodelovati z vami! Radi bi se zahvalili tudi vsemu osebju Cankarjevega doma – varnostni službi, celotni tehnični ekipi, ekipi centra za prezentacije, hostesam, razstavnemu osebju, gostincem Vivo.«
Jitka Puldova, projektni vodja, Garant International

Lahko sem srce (5. maj 2017):

»V imenu vseh treh organizatorjev letošnjega koncerta, namenjenega podpori ljudi s posebnimi potrebami – Zveze Sožitje, Zveze Sonček in Društva Downov sindrom Slovenija – se vam zahvaljujem za podporo, ki ste jo namenili temu projektu. Po večini ocen, ki sem jih slišala (in tudi po moji lastni) je bil letošnji koncert po konceptu, izvedbi in sporočilu zelo kakovosten. Poleg sporočila, ki ga je posredoval javnosti, je kljub neugodnemu terminu in uvrstitvi na 2. program angažiral dovolj gledalcev in poslušalcev, da smo lahko organizatorji pokrili vse stroške in zagotovili nekaj sredstev za programe.«
Alenka Šelih, za Zvezo Sožitje, Zvezo Sonček in Društvo Downov sindrom Slovenija

Čar lesa 2017 (8.–12. maj 2017):

»Uspešno izpeljane prireditve in njena odmevnost so rezultat vašega požrtvovalnega dela. Iskreno se vam zahvaljujem za vaše sodelovanje pri pripravi in izvedbi prireditev, še zlasti pa pri postavitvi razstav, zato posebna zahvala Urošu, Luki K., Luki P., Denisu, Mihi, Andreji, Borutu, Mateji ter vodstvu in tehničnemu osebju CD. Upam in želim, da bomo dobro sodelovali tudi pri pripravi Čar lesa 2018.«
Dr. Franc Pohleven, nosilec razstave Čar lesa, Biotehnična fakulteta

Plesna šola Kazina (18. junij 2017):

»V imenu sodelavcev Kazine se želim iskreno zahvaliti za vso podporo in pomoč, ki smo ju bili deležni pri vas. Čeprav smo tako rekoč mesečno nekje v tujini – ali na festivalih ali na tekmovanjih – za nas predstavlja prav poseben dogodek letna produkcija. Zavedamo pa se tudi, da je prikaz vsega, kar znamo in zmoremo, še kako odvisen od vas. In zato se vam iskreno zahvaljujem za razumevanje, za potrpežljivost, za sodelovanje, za podporo vsem našim željam. Prav vsem vam, predvsem pa celotni ekipi, ki je vztrajala z nami ves dan od jutra do pozne noči in za nas žrtvovala lepo sončno nedeljo. Za lep dan pa še tole sporočilo, ki je ugledalo luč sveta prav v Cankarjevem domu na dan, ko smo gostovali pri vas. Ker sporočilo ni le stvar plesa in plesalcev, ampak vseh nas, ga z veseljem delim. V imenu celotne

ekipe Kazine vam želim še veliko uspešnih projektov, predvsem pa take, v katerih se boste znašli s srcem.«

Silvestra Perčič, direktorica Plesne šole Kazina

Mednarodna konferenca o tekočih kristalih 2017 (17.–21. julij 2017):

»S tem pismom se želim zahvaliti ekipi Cankarjevega doma za izjemno kakovostno izvedeno mednarodno konferenco Liquid Matter 2017, ki je potekala v CD v dneh od 17. do 21. julija 2017. Po končanem srečanju so bili vsi odzivi udeležencev brez izjeme osupljivo pozitivni in pohvale so bili deležni tako znanstveni program kot organizacija in brezhibna tehnična izpeljava srečanja. Srečanje je potekalo v izjemno prijateljskem, prijetnem in kreativnem ozračju, k čemur sta prav gotovo odločilno prispevala prijazen pristop in profesionalno delo osebja Cankarjevega doma. Kolega Ivan Smalyukh, vrhunski fizik v svetovnem merilu in redni profesor na znameniti Univerzi v Koloradu, mi je na primer v svojem sporočilu po koncu konference napisal: *'Dear Igor, I just want to thank you once again for the fantastic conference – the best I have attended so far. Great organization!'* Zato se želim zahvaliti osebju Cankarjevega doma, ki je s svojim odličnim delom pripomoglo k uspehu srečanja.«

prof. Igor Muševič, odgovorni vodja Liquid Matter 2017, Inštitut Jožev Štefan v Ljubljani

Svetovni kongres o prosto dostopnih izobraževalnih virih OER 2017 (18.–20. september 2017):

»Minilo je teden dni od našega kongresa, ki je bil, tudi zaradi vašega partnerstva, velik uspeh. Naj se vsem ekipam iskreno zahvalim za sodelovanje. Organizacija tega kongresa je bil velik izziv in verjetno nam ne bi uspelo brez vaših dolgoletnih izkušenj. Še posebej hvala za potrpežljivost in vajine nasvete. Tudi sama sem dobila veliko neprecenljivih izkušenj. Veliko stvari smo izpeljali brezhibno, ampak vedno se najde prostor za izboljšave in želim si, da nam bo to izziv pri morebitnem nadaljnjem sodelovanju. Še enkrat iskrena hvala in gremo naprej, novim zmagam naproti!«

Monika Kropelj, Inštitut Jožef Štefan Ljubljani

2. Svetovni kongres o prosto dostopnih izobraževalnih virih OER (18.–20. september 2017):

»Želel bi se vam zahvaliti za povabilo, gostoljubje in odlično organizirano konferenco.

Konferenca je bila izjemno uspešna! Uživali smo v zanimivih predstavitev, ozračje za razpravo in mreženje pa je bilo odlično. Bravo, Slovenija, mala velika dežela!

dr. Noureddine Zemmouri, Alžirija

Zyeza svobodnih sindikatov Slovenije (4. oktober 2017):

»Želim se vam zahvaliti za odlično sodelovanje pri organizaciji in izvedbi 8. Kongresa ZSSS. Vaše storitve so bile kakovostne, vaše osebe, s katerim smo sodelovali pred kongresom in med njim, je bilo prijazno in obenem strokovno, lahko ste ponosni na takšne sodelavce.«

Lidija Jerkič, univ. dipl. prav., predsednica ZSSS

Veliki koraki malega viteza (8. oktober 2017):

»Hvala za vašo prijazno pomoč in podporo pri organizaciji dogodka Veliki koraki malega viteza. Enako vsej izvedbeni ekipi!«

Jožica Anžič, vodja prireditve, Fondacija mali vitez

23. Gala koncert Radia Ognjišče (10. november 2017):

»Vtisi, občutja, odmevi ... se povezujejo in se združijo v eno samo razpoloženje, ki mu rečemo hvaležnost, da nam je uspelo ponovno sestaviti čudovito glasbeno doživetje, ki so ga

obiskovalci z odprtimi srci sprejeli in zato odhajali z najlepšimi občutki na svoje domove. Da je prišlo do tega skupnega zadovoljstva, ste zaslužni tudi v Cankarjevem domu. Vsak s svojim področjem dela, ki ga je opravil profesionalno in strokovno ter seveda s srcem. Zato iskrena hvala v imenu vseh radijcev vsem skupaj in vsakemu posebej, ki je s svojim deležem pomagal sestaviti mozaik letošnjega gala koncerta. Naj se to dobro sodelovanje, ki ga oblikujemo že pred koncertom in med njim, nadaljuje v prihodnosti, da nam bo uspelo pripraviti še naslednje gala koncerte. Z vdano in hvaležnostjo vas pozdravljam v imenu vseh radijcev.«
dr. Franci Trstenjak, direktor radio Ognjišče

Predsedniške volitve 1. in 2. krog (11. november in 2. december 2017):

»Najlepša hvala za vso pomoč, prilagodljivost in hitro odzivnost ob pripravah in izvedbi medijskega središča ob predsedniških volitvah 2017. Vse je bilo tako, kot mora biti. S tako ekipo je vedno lepo sodelovati. Lepo prosim, prenesite zahvalo tudi svojim kolegom, ki so sodelovali pri projektu in poskrbeli za to, da je vse gladko teklo.«

Andreja Šonc Simčič, vodja Oddelka za odnose z mediji, Urad vlade za komunikacije

MojeDelo.com (29. november 2017):

»Pod vtisi obeh včerajšnjih dogodkov vam lahko že zdaj povem, da smo izredno zadovoljni. Tako s Kariernim sejmom, za katerega smo sedaj prepričani, da prenese tudi vse tri etaže Cankarjevega doma, kot z Ugledom delodajalca, kjer se je Klub CD ponovno izkazal kot vrhunsko prizorišče. Hvala vsemu osebju v CD, saj ste za nas odlično skrbeli. Posebna zahvala gre tebi, Mateja, da si razumela naše neljube okoliščine in si nam namenila več potrpljenja, kot je bilo navadno potrebno. Brez ekipe, ki je brezpogojno vskočila in poprijela, ne bi šlo. Veselimo se sodelovanja naslednje leto.«

Maruša Grah, Styria digital marketplaces

Športnik leta (12. december 2017):

»Zahvaljujemo se vam za sodelovanje pri izvedbi prireditve Športnik leta 2017.

Tudi zaradi vas in vašega prispevka je bila letos deležna številnih pohval, tako predsednika države Boruta Pahorja, ministrice, pristojne za šport Maje Makovec Brenčič, športnikov, tako sedanjih kot nekdanjih legend, pa trenerjev in funkcionarjev ter pokroviteljev. Dobili smo tudi pohvale tistih, ki so si prireditev ogledali na televizijskem zaslonu.«

Jože Zidar, predsednik DŠNS

Proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti (22. december 2017):

»Predstava je bila po besedah številnih ena najlepših državnih proslav, kar jih je bilo mogoče videti v Cankarjevem domu. Hvala vsem, ki ste pripomogli k njenemu uspehu.«

mag. Aleksej Adrijan Loos, vodja Službe za državne proslave, Ministrstvo za kulturo RS

Božič v Ljubljani (23. december 2017):

»Najlepša hvala za sodelovanje, pomoč in podporo pri našem koncertu Božič v Ljubljani 2017. Koncert je zelo lepo uspel, polna Gallusova dvorana in odlični odzivi po koncertu.«

Marjan Grdadolnik, Simfonični orkester Cantabile.

MARKETING KONGRESNO-KOMERCIALNEGA PROGRAMA

Kot v prejšnjih letih smo sodelovali s Slovenskim kongresnim uradom ter z Zavodom za turizem Ljubljana in s Slovensko turistično organizacijo. Aktivni smo bili tudi na mednarodnem kongresnem področju, smo člani ICCA – Mednarodnega združenja za kongresni marketing in

IAPCO – Mednarodnega združenja profesionalnih kongresnih organizatorjev. Obe združenji nam omogočata stike z akterji mednarodne kongresne industrije prek baze podatkov, zagotavljata nove smernice za znanje o kongresih ter z letno udeležbo na skupščinah omogočata mreženje in možnosti novih povezav.

V januarju smo se udeležili CONVENTE 2017 – največje kongresne borze v novi Evropi na Gospodarskem razstavišču, v februarju letne skupščine IAPCO, v maju mednarodne kongresne borze IMEX v Frankfurtu, v novembru ICCA kongresa v Pragi. Sodelovali smo na kongresni borzi IBTM v Barceloni in se udeležili kongresa mednarodnih združenj na Dunaju. Z udeležbo na borzah smo pridobili nekaj novih kongresov za naslednja leta in si utrli pot do potencialnih naročnikov na mednarodnem trgu.

Imidž kongresne dejavnosti CD smo tudi lani utrdili z objavami, intervjuji v pisanih medijih na domačem in mednarodnem trgu. Kongresno dejavnost smo promovirali v Financah, reviji za zdravnike Isis (7000 naslovnikov), Delu (Svet kapitala, priloga Znanost), Dnevniku (Poslovni turizem) posamezne prireditve ali festivale pa tudi v drugih tematskih medijih. Program kongresne dejavnosti smo lahko zasledili tudi v dnevnih borznih časopisih CONVENTA Daily in reviji Kongres.

Kot v letu 2016 je bila glavna medijska pokroviteljica Festivala celostnega zdravja – DAO YAH je revija Viva (sodelovanje bomo ohranili tudi v prihodnje), medijski pokrovitelj je tudi Dnevnik, poglobljeno pa smo sodelovali še z: Bogastvo zdravja, ABC zdravja, Bodi eko, Global, spletnim portalom Pozitivke.net, založniško hišo Adria Media, televizijo Vaš kanal, ki je pripravila na to temo posebno kontaktno oddajo, revijo Skupaj za zdravje človeka in GTV in Klepet ob kavi narave ter drugim tiskom, ki v Sloveniji pokriva področja duhovnosti, zdravja, dobrega počutja in prehrane. Medijsko smo komunicirali s kongresnimi javnostmi na spletni strani mednarodnega združenja ICCA in IAPCO, katerega član smo.

Nadaljevali smo s pojavljanjem prek družbenih omrežij E novice KUS in revije Kongres, sodelujemo pri mednarodni promociji kongresne Slovenije Slovenskega kongresnega urada (KUS, pošiljanje kratkih novičk), podstran kongresno-komercialnega programa v okviru spletne strani CD, Facebook (CD Congress centre, Slovenski knjižni sejem, Dao Yah), LinkedIn in Twitter računa, objava na YouTube nam prinaša duh po novostih v kongresni industriji in nastavlja obraz, da smo vedno v toku s časom (promocijski video v sodelovanju z akrobacijskim timom T&B acrobatics). Internet, medij sedanjosti in prihodnosti, uporabljamo kot abecednik.

Za pridobivanje kongresov smo tudi v letu 2017 sodelovali z ambasadorji znanosti, raziskali mednarodni trg, pripravili 25 kandidatur (do leta 2022) in jih poslali mednarodnim združenjem. Od tega smo prejeli potrditev za organizacijo 6, zavrženih je bilo 6 kongresov, za 13 kandidatur še pričakujemo odločitev. Osebnostne predstavitev kandidatur smo izvedli v Glasgowu, Nici in Hošiminhu.

Uspešni smo bili pri pridobivanju pokroviteljskih in darovalskih sredstev za izvedbo kongresov, festivalov in sejmov, saj smo skupaj z naročniki izboljšali finančne vire prireditev s sredstvi v višini 296.000 €. Pridobljena finančna sredstva so bila namenjena obogatitvi strokovnega programa na kongresih, konferencah, simpozijih, strokovnih izobraževanjih in sejmih.

SPLOŠNA OCENA REZULTATOV POSLOVANJA V SKLOPU DEJAVNOSTI CD NA TRGU

S kongresno-komercialnim programom in drugo dejavnostjo CD na trgu smo v letu 2017 uresničili in celo presegli načrtovane cilje.

Prihodek dejavnosti na trgu presega načrtovanega za 195.965 €. Načrtovan je bil v višini 2.040.852 €, uresničen prihodek je bil **2.236.817 €.**

Uresničeni **prihodki za kritje splošnih odhodkov CD v višini 1.742.472 € so bili za 160.529 € večji od načrtovanih** v višini 1.581.943 €. Z njimi smo sofinancirali sorazmerni del splošnih odhodkov CD v skladu z metodologijo in ustvarili **presežek prihodkov nad odhodki v višini 58.964 €.**

V sklopu kongresno-komercialnega programa smo v letu 2017 organizirali **213 (199) projektov s 1394 (1138) dogodki** v 288 (261) dneh in našli na prireditvah **155.348 (146.641) obiskovalcev oz. udeležencev.** Poleg tega smo opravljali tehnične storitve ali posodili opremo na 4 projektih z 20 udeleženci. Mednarodne kongrese je v letu 2017 obiskalo kar 4488 (3824) udeležencev iz 92 (92) držav.

Tabela 19: Število projektov, obiskovalcev in trajanje kongresno-komercialnih prireditev v letu 2017 in primerjava z 2016

	Število projektov		Trajanje dni		Število obiskovalcev		Število dogodkov	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Kongresi	19	24	49	74	4.899	7.204	285	471
Proslave	24	17	24	17	13.205	9.932	38	34
Valete, Gaudeamus	10	9	10	9	2.730	2.321	20	11
Kulturne prireditve	47	65	49	70	51.026	58.530	66	89
Sejmi, razstave, festivali	7	6	24	20	50.214	53.330	559	631
Znanstveno- izobraževalne prireditve	48	47	52	50	11.681	13.376	90	100
Sprejemi	12	7	12	7	1.325	965	14	7
Tiskovne konference	5	4	4	4	690	328	6	4
Družabne prireditve	17	23	23	23	8.061	6.120	43	31
Dobrodelne prireditve, drugo	7	7	8	7	2.520	3.222	11	12
Skupaj kongresi in prireditve	196	209	255	281	146.351	155.328	1.132	1.390
Tehnične storitve	3	4	6	7	290	20	6	4
SKUPAJ	199	213	261	288	146.641	155.348	1.138	1.394

Usklajevanje kulturno-umetniškega programa, ki je sofinanciran iz javnih virov, in kongresno-komercialnega programa oz. dejavnosti CD na trgu, ki mora vse storitve zaračunati neposrednim uporabnikom ali partnerjem, so vodstvo CD in odgovorni sodelavci na obeh straneh v sodelovanju z vsemi zaposlenimi kljub številnim težavam in velikim obremenitvam opravljali produktivno ter z velikim poslovnim posluhom za doseganje čim bolj optimalnih programskih rešitev in finančnih rezultatov.

PRILOGA: Seznam uresničenih prireditev in število obiskovalcev javnega kulturnega programa po dejavnostih in zvrsteh v letu 2017

Datum	Prizorišče	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
RESNA GLASBA				
	GD	Orkester Slovenske filharmonije	32	24.384
	GD	Simfonični orkester RTV Slovenija	9	9.138
12. 2. 2017	GD	ZLATI ABONMA: KRALJEVI FILHARMONIČNI ORKESTER IZ LIVERPOOLA: Angleško-rusko soočenje; dirigent: Vasilij Petrenko, solist: Kian Soltani, violončelo	1	1.393
14. 3. 2017	GD	ZLATI ABONMA: SIMFONIČNI ORKESTER FRANKFURTSKEGA RADIA; dirigent: Andrés Orozco-Estrada, solist: Joshua Bell, violina	1	1.485
2. 4. 2017	GD	ZLATI ABONMA: BUDIMPEŠKI FESTIVALSKI ORKESTER: Madžarska zgodba o uspehu; dirigent: Iván Fischer, solista: Dejan Lazić, klavir, Oszkár Ökrös, cimbale	1	1.310
19. 5. 2017	GD	ZLATI ABONMA: FILHARMONIČNI ORKESTER IZ NOVOSIBIRSKA: Čezsibirska glasbena naveza; dirigent: Gintaras Rinkevičius; solist: Vadim Repin, violina	1	1.462
17. 11. 2017	GD	ZLATI ABONMA: ŠPANSKI NACIONALNI ORKESTER, dirigent: David Afkham; solist: Juan Pérez Floristán, klavir	1	1.404
21. 10. 2017	GD	ZLATI ABONMA: FILHARMONIČNI ORKESTER BORUSAN ISTANBUL, dirigent: Sascha Goetzel, solista: Vadim Repin, violina, Daniel Hope, violina	1	1.266
		Zlati abonma	6	8.320
11. 4. 2017	GD	SIMFONIČNI ORKESTER AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI	1	1.271
17. 12. 2017	GD	BOŽIČ Z NUŠKO IN JACQUESOM: Simfonični orkester in Big band RTV Slovenija, solista: Nuška Drašček, Jacques Houdek	1	1.447
		Drugi simfonični koncerti	2	2.718
	GD	Simfonični koncerti za GML in GMS	17	19.348
		SIMFONIČNA GLASBA	66	63.908
	ŠD	BOŽJI DELEC, komorna opera	2	323
17. 3. 2017	GD	JULIJ CEZAR V EGIPTU; dirigent: Ville Matvejeff, režija, dramaturgija: Marin Blažević, Oliver Frljić; Opera ter Balet HNK Ivana pl. Zajca	1	737
	LD	Benjamin Britten: OBRAT VIJAKA; Dirigent: Simon Dvoršak; Akademija za glasbo Ljubljana	2	415
		GLASBENO SCENSKA DELA	5	1.475
13. 5. 2017	SF	LJUBEZEN IN SKOPOST; Letni koncert APZ Tone Tomšič Univerze v Ljubljani, dirigentka: Jerica Gregorc Bukovec	1	283
23. 1. 2017	KCD	Koncert ob madžarskem kulturnem prazniku	1	88
		VOKALNA GLASBA	2	371
25. 1. 2017	SF	SREBRNI ABONMA: DUNAJSKI GLASBENI KROG; Bernarda Bobro, sopran; Tina Žerdin, harfa	1	232
15. 2. 2017	GD	SREBRNI ABONMA: Pianist muzikalne invencije: Aleksandar Madžar	1	618
7. 3. 2017	GD	SREBRNI ABONMA: LES VENTS FRANÇAIS: Francoska zlata tradicija; izvajalci: Emmanuel Pahud, flavta; Paul Meyer, klarinet; Gilbert Audin, fagot; Radovan Vlatković, rog; Eric le Sage, klavir	1	416
5. 4. 2017	SF	SREBRNI ABONMA: NOVOZELANDSKI GODALNI KVARTET: Glasbeni dnevnik sveta; izvajalci: Helene Pohl, violina; Monique Lapins, violina; Gillian Ansell, viola; Rolf Gjelsten, violončelo	1	249
24. 10. 2017	GD	SREBRNI ABONMA: GRIGORIJ SOKOLOV, klavir	1	1.462
15. 11. 2017	SF	SREBRNI ABONMA: MATE BEKAVAC & AKADEMIJA KRONBERG, Mate Bekavac, klarinet; William Hagen, violina; Mairéad Hickey, violina;	1	327
		Srebrni abonma	6	3.304
16. 1. 2017	KCD	MLADI MLADIM: Komorni koncert; Panduo; Žiga Petrič, Filip Korošec, tolkala, Gaja Sorč, sopran	1	85

22. 3. 2017	KCD	MLADI MLADIM: Komorni koncert; Leon Pokrežnik, trobenta; Pihalni Kvintet One Man Band	1	88
12. 4. 2017	KCD	MLADI MLADIM: Recital; Matic Kovač, bas pozavna; Godalni kvartet Nova	1	71
18. 9. 2017	KCD	MLADI MLADIM Andrej Kos, harmonika, Cello Attacca!, ansambel violončel	1	82
22. 11. 2017	SF	MLADI MLADIM: PEVSKI VEČER Gregor Ravnik, tenor, Nataša Trček, sopran	1	57
12. 12. 2017	SF	MLADI MLADIM: IZBRANCI AVDICIJE; GODALNI KVARTET ACCADEMIA; Mojca Fortin, violina; Beti Bratina, violina; Gea Pantner Volfand, viola; Zoran Bičanin, violončelo	1	43
		Mladi mladim	6	426
31. 5. 2017	GD	ŠTUDENTI ORGEL AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI	1	194
		KOMORNA GLASBA	13	3.924
25. 3. 2017	KCD	PREDIHANO – GODALNI KVARTET ANTARJA	1	32
7. 5. 2017	KCD	PREDIHANO – NEOFONIA: Antropofauna; Dirigent, umetniški vodja: Steven Loy	1	55
4. 10. 2017	KCD	TOPOGRAFIJE ZVOKA: MAPIRANJA SORREL HAYS, Beth Griffith, Maeve Hoglund, Heather Roberts, soprani; Bruce Rameker, bariton; Dmitri Glivinskiy, klavir; Mesto žensk	1	84
13. 12. 2017	LD	PLANET GLOBOKAR	1	494
13. 12. 2017	LD	Abonma Ivan in Abonma Cankar: PLANET GLOBOKAR	1	271
25. 9. 2017	ŠD	SONICA FESTIVAL, Resina	1	88
20. 10. 2017	KD	PREDIHANO: KONCERT ELEKTRONSKE GLASBE, Atau Tanaka, Feedback Cell Alice Eldridge & Chris Kiefer, Hanspeter Portner, Tomaž Grom	1	35
13. 11. 2017	KCD	PREDIHANO: PROSTOR MODREGA ZVOKA, Blue Sound HUB	1	14
1. 3. 2017	KCD	STUDIO ZA NOVO GLASBO AG: Darmstadtska šola in njena zapuščina; Akademija za glasbo	1	83
		SODOBNA GLASBA	9	1.156
		SKUPAJ RESNA GLASBA	95	70.834
DRUGA GLASBA				
27. 2. 2017	LD	LE TRIO JOUBRAN "ASFAR"; Samir, Wissam in Adnan Joubran, ud; Youssef Hbeisch, tolkala	1	450
10. 5. 2017	GD	SALIF KEITA	1	1.300
13. 5. 2017	GD	ANOUSHKA SHANKAR	1	970
27. 5. 2017	KD	DRUGA GODBA: Drago Ivanuša »THE RAISING OF THE VOICE«	1	100
27. 5. 2017	KCD	DRUGA GODBA: Bratko Bibič, Otto Lechner & Die Wiener Ziehharmoniker + Derek Gripper	1	150
17. 10. 2017	KCD	DEBO BAND	1	223
21. 11. 2017	GD	ROKIA TRAORÉ: DREAM MANDÉ – BAMANAN DJOUROU	1	618
21. 12. 2017	LD	ZVEZDANA NOVAKOVIĆ SLOVENA VOICES, BRATA TEOFILOVIĆ	1	316
		GLASBE SVETA	8	4.127
17. 1. 2017	KCD	CT: GAŠPER BERTONCELJ & BIG BAND RTV	1	81
24. 1. 2017	KCD	CT: AURELIO	1	103
31. 1. 2017	KCD	CT: ROSCOE MITCHELL SEXTET »TRIBUTE TO JOHN COLTRANE«	1	231
14. 2. 2017	KCD	CT: FEEDBACK + ADHD + EIVIND AARSET	1	194
7. 3. 2017	KCD	CT: ZVONČKI IN TROBENTICE: Alchemical Playgrounds; Kristijan Krajncan: Dr. Cellist; Bowrain; Teo Collori in Memento Cigano; Posebni gost: Rodrigo Amado Quartet feat. Joe McPhee, Kent Kessler & Chris Corsano	1	168
14. 3. 2017	KCD	CT: DANS DANS	1	124
21. 3. 2017	KCD	CT: CHRIS LIGHTCAP'S BIGMOUTH + BRIZANI PROJECT	1	105
4. 4. 2017	KCD	CT: PETER DEKLEVA SOLO + BILBI	1	77

11. 4. 2017	KCD	CT: ERIC REVIS QUARTET	1	84
18. 4. 2017	KCD	CT: K. SEDDIKI/J.L.MATINIER + K. JOVANOVIĆ	1	88
26. 9. 2017	KCD	MASCARA	1	166
3. 10. 2017	KCD	CT: LOVRO RAVBAR	1	152
10. 10. 2017	KCD	CT: MESTO ŽENSK: Ana Kravanja, Susanna Gartmayer	1	50
24. 10. 2017	KCD	CT: RABBITT RABBITT	1	22
24. 11. 2017	LD	MUSICOLOGY BARCAFFE SESSIONS IN NOV JAZZ FOKUS: ROBERT GLASPER TRIO & DJ SUNDANCE	1	546
24. 11. 2017	KCD	MUSICOLOGY BARCAFFE SESSIONS IN NOV JAZZ FOKUS: ROBERT GLASPER TRIO & DJ SUNDANCE jam session	1	150
5. 12. 2017	KCD	CT: LARA JANKOVIČ	1	95
27. 12. 2017	KCD	VRUJA	1	149
		Cankarjevi torki	18	2.585
23. 4. 2017	GD	GREGORY PORTER	1	1.533
3. 6. 2017	GD	58. Jazz festival Ljubljana: Pat Metheny	1	1.400
28. 6. 2017	LD	58. Jazz festival Ljubljana: Dissecting The Paraconpet* – Ayana Workman, Lester St. Louis, Bram De Looze; Filmska projekcija in koncert	1	50
28. 6. 2017	KCD	58. Jazz festival Ljubljana: Karhana; Akosh S. Unit	1	105
28. 6. 2017	ŠD	58. Jazz festival Ljubljana: Kris Davis & Craig Taborn	1	197
29. 6. 2017	LD	58. Jazz festival Ljubljana: Philipp Groppers Philm; Velkro	1	85
29. 6. 2017	KCD	58. Jazz festival Ljubljana: Alexander Hawkins & Sofia Jernberg: Musho; Emilia Martensson Trio; Yussef Kamall	1	186
30. 6. 2017	Klub Gromka	58. Jazz festival Ljubljana: CP UNIT: Chris Pitsiokos, saksofon; Brandon Seabrook, kitara; Tim Dahl, bas; Weasel Walter, bobni	1	112
30. 6. 2017	ŠD	58. Jazz festival Ljubljana: Cene Resnik Trio »Watch the Dogs«	1	122
30. 6. 2017	LD	58. Jazz festival Ljubljana: Artbeaters	1	90
30. 6. 2017	GD	58. Jazz festival Ljubljana: Archie Shepp »Tribute to John Coltrane«	1	600
30. 6. 2017	KCD	58. Jazz festival Ljubljana: LUCIA CADOTSCH »SPEAK LOW«; AMOK AMOR feat. Peter Evans, trobenta; Wanja Slavin, saksofon; Petter Eldh, kontrabas; Christian Lillinger, bobni; Container Doxa	1	163
1. 7. 2017	Park Sveta Evrope	58. Jazz festival Ljubljana: Emilia Martensson Vocal Jazz Workshop	1	75
1. 7. 2017	Park Sveta Evrope	58. Jazz festival Ljubljana: Igor Lumpert Quartet; Nate Wooley's Knknighgh	1	100
1. 7. 2017	KCD	58. Jazz festival Ljubljana: Hearth; Susanna Risberg	1	110
1. 7. 2017	KCD	58. Jazz festival Ljubljana: Ambrose Akinmusure Quartet; Rob Mazurek	1	200
2.7. 2017	KCD	58. Jazz festival Ljubljana: Shabaka Hutchings & The Ancestors	1	157
		58. Jazz festival Ljubljana	16	3.752
		CANKARJEVI TORKI, JAZZ	35	7.870
14. 2. 2017	GD	ZORAN PREDIN & MATIJA DEDIĆ: Tragovi u sjeti	1	600
16. 2. 2017	LD	KRESLIN - GUISSÉ - LEONARDI	1	364
27. 3. 2017	GD	PETER LOVŠIN IN ŠPANSKI BORCI: Območje medveda	1	1.530
8. 6. 2017	GD	VITA MAVRIČ: Sprehod	1	1.400
30. 11. 2017	GD	TANEC	1	1.060
	GD	VLADO KRESLIN: Kaj naj ti prinesem, draga?	3	4.167
6. 11. 2017	LD	BECCA STEVENS; Becca Stevens, glas, kitara; Jordan Perlson, bobni, tolkala; Alicyn Yaffee, bas	1	140
28. 10. 2017	GD	GAL GJURIN: Moč jeseni	1	729
31. 12. 2017	KCD	IBRICA JUSIĆ	1	232
26. 12. 2017	KCD	BRANKO ZAVRŠAN: Senca tvoja psa	1	280
		MEJNE GLASBENE ZVRSTI	12	10.502
		EVROPSKA JAZZ KONFERENCA	23	1.527
		SKUPAJ DRUGA GLASBA	78	24.026
		GLEDALIŠČE		
21. 5. 2017	GD	Homer: ILIADA; SNG Drama Lj, MGL in CD; režija: Jernej Lorenci	1	682
	KCD, DDP	Jaka Andrej Vojevec: HAMLET PA POL	3	186

	GD	Lev N. Tolstoj: VOJNA IN MIR; priredba in režija: Silviu Purcarete; SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko, CD	21	17.976
23. 5. 2017	LD	IMPROVIZIJA	1	444
13. 1. 2017	KCD	KAKO OStanem LEPA IN SVOBODNA; Tina Vrtnjak in Maja Sever	1	100
	ŠD	PLATNOMER – POVEST KONJA; režija: Ivan Peternelj	2	180
	ŠD	NEUSTRAŠNA RAZISKOVALKA, režija: Justin Durel	5	695
		GLEDALIŠKE KOPRODUKCIJE	34	20.263
	DDP	Nikolaj Kulajda: MURLIN MURLO; produkcija petega semestra dramske igre in gledališke režije AGRFT	5	194
	DDP	David Hara: MODRA; produkcija V. semestra študentov AGRFT	4	232
	DDP	W. Shakespeare: HAMLET; produkcija VI. semestra študentov AGRFT	5	250
	DDP	W. Shakespeare: MACBETH; režija: Dorian Šilec Petek; produkcija VI. Semestra AGRFT	4	228
1. 4. 2017	LD	G. Hauptman: ROSE BERND; režija: Mateja Koležnik, SLG Celje	1	398
8. 3. 2017	LD	Robert Harling: JEKLENE MAGNOLIJE; režija Katja Pegan, Gledališče Koper	1	335
7. 4. 2017	DDP	MEHANIČNI LEVI; režija: Marko Čeh, Mestno gledališče Ptuj	1	56
	LD	The Tiger Lillies, Julian Crouch, Phelim McDermot: PETER KUŠTER, režija: Ivana Djilas, SNG Nova Gorica	3	1.144
23. 10. 2017	GD	Slavoj Žižek: TROJNO ŽIVLJENJE ANTIGONE, režija Matjaž Berger, APT Novo mesto; Abonma Cankar	1	180
		GLEDALIŠKA GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	25	3.017
		SKUPAJ GLEDALIŠČE	59	23.280
		FILM		
		28. Liffe	299	41.996
		19. festival dokumentarnega filma	41	3.146
		11. mednarodni festival gorniških filmov	19	3.759
		Film na oko: Festival mladinskega filma	20	789
		SKUPAJ FESTIVALI	379	49.690
	KD	TRGOVSKI POTNIK, režija: Asghar Farhadi	13	369
	KD	24 TEDNOV, režija: Anne Z. Berrached	9	138
	KD	DOBRA ŽENA, režija: Mirjana Karanović	13	889
	KD	PRIHODNOST, režija: Mia Hansen - Love	8	239
11. 5. 2017	KD	Glej in se čudi: sanjarjenje o povezanem svetu, režija Werner Herzog	1	87
	KD	DOTIK VODE, režija: Solveig Anspach	11	344
	KD	CHASING TRANE, režija: John Scheinfeld	2	173
7. 9. 2017	LD	Premiera slovenskega filma: Košarkar naj bo, režija: Boris Petković	1	563
10. 10. 2017	LD	Premiera slovenskega filma: Družinica, režija: Jan Cvitkovič	1	532
14. 9. 2017	LD	Boris Pahor: PORTRET SVOBODNEGA ČLOVEKA režija: Fabienne Issartel	1	455
	KD	POKVARJENO PREDMESTJE; režija: George Clooney	14	343
31. 12. 2017	KD	ŽAREK V SRCU režija: Claire Denis	1	170
		DRUGE FILMSKE PROJEKCIJE	75	4.302
		SKUPAJ FILM	454	53.992
		KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA, LITERATURA		
	LD	SVET JE KOT RINGARAJA, Anja Štefan, Boštjan Gombač, Blaž Celarc, Andraž Mazi, Žiga Golob, Severa Gjurin, Metod Banko	3	1.487
	LD	Svetlana Makarovič: PEKARNA MIŠMAŠ; Slovensko ljudsko gledališče Celje	2	834
	ŠD	MARTIN IN GREGOR ALI OD JUNAKA DO BEDAKA; produkcija: Cankarjev dom, režija: Matjaž Latin, nastopata: Pavle Ravnohrib in Boštjan Gombač	9	1.619
	KD	Leo Lionni: MALI MODRI MALI RUMENI; LG Maribor	4	503

	KD, DDP	Peter Kus, Nana Miličinski: DŽUMBUS, Zvočno gledališče za otroke	9	1.092
	LD	II. Gimnazija Maribor: ALICA V ČUDEŽNI DEŽELI	8	3.188
	ŠD	Anja Štefan: TOLSTOJEVE POVESTICE; Balalajka: Aleksej Ermakov, harmonika: Nataša Ermakova	4	560
	LD	Dean Burry: HOBIT, režija: Nana Milčinski, opera za otroke	9	4.022
	LD	Srečanje s policijskim orkestrom	5	2.419
14. 2. 2017	GD	GLASBENA TORTA; Trobilni kvintet Orkestra Slovenske vojske, Pihalni kvintet Ariart, Slovenski tolkalni projekt, Big Band KGB Ljubljana, godalci simfoničnega orkestra KGB Ljubljana	1	1.377
	ŠD, DDP	Pravljice danes	9	1.417
7. 10. 2017	LD	Zlata paličica: Jules Verne: 20.000 MILJ POD MORJEM, režiser: Matjaž Pograjc, Anton Podbevšek teater	1	516
		Delavnice ob različnih projektih	70	1.480
	LD	Igraj se z mano: POGUM; OŠ Gustava Šiliha MB	2	1.124
	ŠD	Niko Škrlec: NAJ GRE VSE V PI ALI KAKO SEM SE NAUČIL 3141 DECIMALK	5	904
	LD	Kajetan Kovič, Jerko Novak: MAČEK MURI; SLG Celje	2	1.128
	ŠD, KD	W. Shakespeare: ROMEO IN JULIJA, režija: Maruša Kink	6	1.116
	LD, KD	CANKAR V STRIPU, Boštjan Gorenc - Pižama, Žiga X Gombač, Andrej Rozman Roza	2	329
		Kulturni bazar	38	6.566
	KD	Liffe po Liffu	7	622
	ŠD	IGRALEC, scenarij in režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	6	974
	KD	Tolkala za radovedneže	5	568
	LD	Hans Krasa: BRUNDIBAR; režiserka Nana Milčinski; scenograf in kostumograf Jaro Ješe; opera za otroke	3	1.065
	LD	Sergej Sergejevič Prokofjev: PEPELKA; režija: Matej Rotovnik in Ksenija Kovač Romano; balet za otroke	2	753
	ŠD	Janez Dovč: TESLA; režija: Ivana Djilas; glasbeno gledališče	11	2.355
	LD	TERRAFOLK: (P)osvojimo pesem drugega naroda	2	950
	LD	Stephen McNeff: NEŽNI VELIKAN; Slovensko komorno gledališče	4	1.833
	KD, LD	TRUBAR IN DRUGI TRUBADURJI SLOVENSKE KULTURE; Jararaja: Gregor Budal, Vasilij Centrih, Janez Dovč, Petra Trobec, režija: Marko Bratuš	5	821
24. 11. 2017	LD	Katalena: ENCI BENCI KATALENCI; Polona Janežič, Vesna Zornik Stonič, Boštjan Gombač, Tibor Mihelič Syed, Boštjan Narat, Robert Rebolj	1	247
	ŠD	PROSTO PO PREŠERNU; režija: Maruša Kink, igrajo: Jernej Čampelj, Tina Gunzek in Saša Pavlin Stošič	15	2.412
	ŠD	Maruša Kink, Mija Špiler: VELIKI POK; režija: Maruša Kink, igrajo: Jernej Čampelj, Tina Gunzek in Saša Pavlin Stošič	2	336
4. 1. 2017	LD	JAZZ V ŽIVO: Big Band RTV Slovenija: Sprehod skozi zgodovino jazz, dirigent: Tadej Tomšič; glas: Nina Strnad; povezovalc: Blaž Trček	1	500
4. 1. 2017	LD	JAZZ V ŽIVO: Big Band RTV Slovenija: Sprehod skozi zgodovino jazz, dirigent: Tadej Tomšič; glas: Nina Strnad; povezovalc: Blaž Trček	1	523
5. 1. 2017	LD	JAZZ V ŽIVO: Latino; dirigent: Lojze Krajncan; glas: Ana Bezjak; povezovalc: Blaž Trček	1	504
6. 1. 2017	LD	JAZZ V ŽIVO: Etno; dirigent: Tadej Tomšič; glas: Eva Hren; povezovalc: Blaž Trček	1	475
	LD	JAZZ V ŽIVO: Big Band RTV Slovenija	4	2.002
		KULturna VZGOJA	256	46.619
		Transgeneracije 2017	12	1.877
	GD, LD	Predstave Baletne in Srednje baletne šole Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana	3	2.073
12. 4. 2017	LD	KOROŠKI VEČER	1	534
25. 5. 2017	KD	Serge Kribus: ARLOC ALI VELIKO POTOVANJE; predstava skupine Les Théâtres študentov francoščine Filozofske fakultete UL	1	81
26. 5. 2017	KD	Serge Kribus: ARLOC ALI VELIKO POTOVANJE; predstava skupine Les Théâtres študentov francoščine Filozofske fakultete UL	1	65

22. 12. 2017	LD	BOŽIČNI KONCERT, Glasbeni center E. Willems	1	473
22. 5. 2017	GD	ZLATA BRALNA ZNAČKA	1	1.100
28. 1. 2017	LD	D best abonma: GLEDALIŠČE OD A DO Ž; režija: Ivana Djilas; gledališka predstava	1	161
		USTVARJALNOST MLADIH	21	6.364
	KD	Cikel Svetlane Slapšak o Tolstoju	7	632
	KCD, ŠD	Cikel Carmen L. Oven Pobeg v raj	4	270
	KD, KCD	Tolstoj; tuji predavatelji	4	328
	KD, KCD	Robert Capa: Vojno reporterstvo	3	159
	KD, ŠD	Pozitivna psihologija	6	989
20. 1. 2017	LD	ŽARENJA NOVIH ENERGIJ: Tableta odpravi vnetje, bolečino pa odžene oboje; Sanela Banović, vodi: Tadeja Zupan Arsov	1	382
	KCD	Dialogi: Slovenija - Nemčija	2	248
30. 11. 2017	KD	PO SLEDEH MAJEV Z MODERNO TEHNOLOGIJO Ivan Šprajc	1	170
	LN, ŠD, KCD	Predavanja o Almi Karlin	4	618
31. 3. 2017	LD	MATEMATIKA IN UMETNOST; Cedric Villani	1	515
6. 11. 2017	KCD	RAVNIKARJEVA LINIJA, okrogla miza	1	104
1. 2. 2017	ŠD	POGAČNIKOVA DELAVNICA: O svetu dandanes; Marko Pogačnik	1	82
2. 2. 2017	ŠD	POGAČNIKOVA DELAVNICA: Gibanje OHO leta 1962 in danes; Marko Pogačnik	1	54
		Druga predavanja in priložnostna omizja	27	1.769
		HUMANISTIČNI PROGRAMI	61	6.184
	KCD, ŠD	Fabula 2017	6	946
		Pred in ob izidu	3	170
		Vilenica v CD	2	81
		Literarni dialogi: Slovenija – Španija	2	185
	P1	Kritikovo oko	11	11.000
		Drugi literarni večeri ter literarna omizja	5	199
20. 4. 2017	KCD	GONCOURTOV SEZNAM; Slovenski izbor	1	156
		LITERARNI PROGRAM	30	12.737
		SKUPAJ KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA, LITERATURA	368	71.904
RAZSTAVE				
14.–17. 2. 2017	P2	Igraj se z mano; razstava	1	1.500
20. 2.–13. 3. 2017	P1	FABULA 2017: Predstavitev	1	1.100
14.–20. 3. 2017	P1	Pravljice danes: LJUDSKE PRIPOVEDI NA ILUSTRACIJAH ANČKE GOŠNIK GODEC	1	500
10.–20. 4. 2017	VSD	Transgeneracije 2017: razstava	1	1.000
1. 6.–29. 9. 2017	NLB	58. Jazz festival Ljubljana: ZAPLETAJ PREPROSTO; Razstava plakatov skopskega jazz festivala	1	8.000
27. 6.–3. 7. 2017	VSD	58. Jazz festival Ljubljana: LENA CZERNIAWSKA – Improvizirana risba	1	500
		Spremljevalne razstave ob drugih prireditvah	6	12.600
14. 12. 2016– 22. 1. 2017	MG	SLIKA NAD BESEDO: Fotografij časnika Delo	1	2.600
21. 12. 2016– 19. 3. 2017	G	12. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJ	1	3.600
21. 9. 17–14. 1. 18	G	KOLUMBOVA HČI: ALMA M. KARLIN	1	6.000
11. 1.–24. 3. 2017	P1	LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ	1	9.000
25. 1.–26. 3. 2017	MG	VOJNA IN WWW: Kurdi v Siriji in spletna omrežja	1	2.100
13. 2.–17. 3. 2017	VSD	ARHITEKTURA INVENTURA	1	300
29. 3.–2. 5. 2017	MG	SKUPINA W.O.R.M.S.: 107/30: Ustavljeni čas - podobe (iz) filma	1	2.900
5. 4.–27. 8. 2017	G	ROBERT CAPA	1	5.000
3. 5.–4. 6. 2017	MG	ANDREJA PEKLAJ: Bila sem ptica	1	1.600
5.–25. 6. 2017	MG	SLOVENIA PRESS PHOTO	1	1.600
27. 6.–2. 9. 2017	MG	OLIVER BELOPETA: Zaradi jazza	1	2.300
7. 9.–22. 10. 2017	MG	DEJAN MIJOVIČ: PETI LETNI ČAS	1	1.900

25. 10.–17. 12. 2017	MG	MARTIN BAEBLER: Latentno	1	4.400
20. 12. 17–28. 1. 18	MG	MARE MUTIČ: BERLIN SUBTRACT	1	1.800
	P1	Oblikovalska identiteta	4	4.000
		Likovni kritiki izbirajo	10	10.000
27. 10.–15. 11. 2017	VSD	RAVNIKARJEVA LINIJA	1	3.400
		SKUPAJ RAZSTAVE	35	75.100
7. 2. 2017	GD, VSD, G	DRŽAVNA PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU	1	1.400
		PLES		
		Gibanica 2017	6	238
	DDP	SOLO ZA DVA GLASOVA; Magdalena Reiter, Milan Tomášik	4	88
	VSD	Mateja Bučar: Na liniji	11	330
		PLESNE KOPRODUKCIJE	22	686
	LD	AFS France Marolt	2	581
		FOLKLORA	2	581
9. 5. 2017	GD	FAVN – CARMEN – BOLERO; Balet in orkester SNG Maribor	1	1.275
		PLESNA GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	1	1.275
	GD	Sankai Juku: MEGURI; Režija, koreografija in zasnova: Ushio Amagatsu	2	1.318
20. 3. 2017	GD	Bill T. Jones/Arnie Zane Dance Company: IGRA IN IGRA	1	611
7. 11. 2017	GD	TRISTAN IN IZOLDA, SABURO TESHIGAWARA	1	955
	GD	S. Prokofjev: ROMEO IN JULIJA, Ballet Preljocaj	4	3.680
16. 10. 2017	GD	GOSPODA GLEMBAJEVI, Koreografija, režija: Leo Mujić; Balet Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba	1	830
		PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	9	7.394
		SKUPAJ PLES	34	9.936
		GOSTOVANJA PO SLOVENIJI IN TUJINI		
	tujina	Homer: ILIADA	3	1.097
	po Sloveniji	Prosto po Prešernu	4	790
		SKUPAJ GOSTOVANJA PO SLOVENIJI IN TUJINI	7	1.887

		POVZETEK PO DEJAVNOSTIH	Št. prir.	Št. obisk.
		RESNA GLASBA	95	70.834
		DRUGA GLASBA	78	24.026
		GLEDALIŠČE	59	23.280
		PLES	34	9.936
		FILM	454	53.994
		KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA, LITERATURA	368	71.904
		RAZSTAVE	35	75.100
		PREŠERNOVA PROSLAVA	1	1.400
		GOSTOVANJA PO SLOVENIJI IN TUJINI	7	1.887
		SKUPAJ URESNIČENE PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE V LETU 2017	1.131	332.359

UTRINKI LETA 2017

Od 21. 12. 2016 do 19. 3. 2017

12. slovenski bienale ilustracije

V sodelovanju z ZDSLU, Sekcijo ilustratorjev
Galerija Cankarjevega doma

Foto: Iztok Dimc

11. 1. 2017

Festival Tolstoj, iskalec resnice

Zgodnja biografija L. N. Tolstoja kot vir njegovega svetovnega nazora

Dr. Pavel Basinski, predavanje
Klub CD

Foto: BGS Agency

26. 1. 2017 (ponovitve do marca 2017)

Veličastnih 7, Festival Tolstoj, iskalec resnice

SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljsko, Cankarjev dom: Vojna in mir

Režija: Silviu Purcărete
Gallusova dvorana

Foto: Peter Uhan

Od 7. do 19. 2. 2017

Dobra žena A Good Wife, film

Režija: Mirjana Karanović
Kosovelova dvorana

12. 2. 2017
Zlati abonma
Kraljevi filharmonični orkester iz Liverpoola
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

Od 13. 2. do 16. 3. 2017
Arhitektura inventura 2014_2016
Pregledna razstava članov Društva arhitektov Ljubljane
Velika sprejemna dvorana

Foto: Sunčan Stone

21. in 22. 2. 2017
Božji delec, operna črna komedija
Štišova dvorana

Foto: Darja Štravs Tisu

27. in 28. 2. 2017
Veličastnih 7
Sankai Juku: Meguri
Gallusova dvorana

Foto: Nada Žgank

1. 4. 2017
SLG Celje
Rose Bernd
Režija: Mateja Koležnik
Linhartova dvorana

Foto: Uroš Hočevar

Od 1. do 11. 3. 2017
FABULA, Literature sveta
Slavnostni zaključek festivala FABULA z
Viktorjem Jerofejevom
Klub CD

Foto: Matej Pušnik

7. 3. 2017
Les Vents Français, Srebrni abonma
Gallusova dvorana

Foto: Matej Kerec

7. 3. 2017
Cankarjevi torki: Zvončki in trobentice
Klub CD, M 3-4

Foto: Nada Žgank

Od 15. do 22. 3. 2017
19. Festival dokumentarnega filma – FDF
 Kosovelova in Linhartova dvorana, Slovenska
 kinoteka, Kinodvor

Foto: Iztok Dimc

14. 3. 2017
 Zlati abonma
Simfonični orkester Frankfurtskega radia
Gallusova dvorana

Foto: arhiv CD

17. 3. 2017
Julij Cezar, baročna opera
Gallusova dvorana

Foto: Dražen Šokčević

20. 3. 2017
 Veličastnih 7
Igra in igra, večer giba in glasbe
 Bill T. Jones/Arnie Zane Company
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

31. 3. 2017
Cédric Villani
Matematika in umetnost, predavanje
Linhartova dvorana

Od 5. 4. do 27. 8. 2017
Robert Capa
Retrospektivna fotografska razstava
Galerija Cankarjevega doma

Foto: Pablo Picasso in Françoise Gilot, Golfe-Juan, Francija, avgust 1948 © Robert Capa Mednarodni fotografski center, Magnum Photos

23. 4. 2017
Gregory Porter, koncert
Gallusova dvorana

Foto: Nada Žgank

Od 4. 5. do 4. 6. 2017
Andreja Peklaj: Bila sem ptica
Fotografska razstava
Mala galerija

Foto: Kristina Bursač

9. 5. 2017
Veličastnih 7
Favn-Carmen-Bolero, plesni triptih
Balet in orkester SNG Maribor
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

29. 5. 2017
Spremljevalni program ob razstavi Robert Capa
Vojni poročevalec – poklic, stroka, poslanstvo
Okrogla miza
Klub CD

Foto: Kristina Bursać

3. 6. 2017
Pat Metheny, koncert
Gallusova dvorana

Foto Domen Pal

Od 5. do 25. 6.
Slovenia Press Photo – SPP 2017
Razstava in podelitev plaket in nagrad
zmagovalnim fotografijam natečaja SPP 2017
Mala galerija/Klub CD

Foto: Kristina Bursać

Od 27. 6. do 2. 9. 2017
Oliver Belopeta: Zaradi jazz
 Fotografska razstava
Mala galerija

Foto: Kristina Bursać

Od 28. 6. do 2. 7. 2017
58. Jazz festival Ljubljana
Gallusova dvorana, Klub CD, Park CD

Foto: Nada Žgank

Od 21. do 24. 9. 2017
Evropska jazz konferenca
Več dvoran CD

Foto: Tina Ramujkić

Od 21. 9. 2017 do 14. 1. 2018
Kolumbova hči Alma M. Karlin
 kulturnozgodovinska in antropološka razstava
Galerija Cankarjevega doma

Foto: Alma Karlin, arhiv Pokrajinskega muzeja Celje

Premiera 29. 9. 2017
Peter Kus: Džumbus
 Zvočno gledališče za otroke
Dvorana Duše Počkaj

Foto: Omar Ismail

16. 10. 2017
 Veličastnih 7
Balet HNK iz Zagreba: Gospoda Glembajevi
Gallusova dvorana

Foto: Mare Vavpotič

23. 10. 2017
 Anton Podbevšek Teater Novo mesto
Trojno življenje Antigone
Gallusova dvorana

Foto: Barbara Čeferin

24. 10. 2017
 Srebrni abonma
Grigoriy Sokolov, klavir
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

25. 10. 2017

Literarni dialogi Slovenija : Nemčija

Gostji: Jenny Erpenbeck in dr. Svetlana
Slapšak, povezuje: Tina Štrancar
Klub Cankarjevega doma

Foto: Mare Vavpotič

7. 11. 2017

Veličastnih 7

Saburo Teshigawara: Tristan in Izolda
Gallusova dvorana

Foto: Akihito Abe

Od 8. do 19. 11. 2017

28. Ljubljanski mednarodni filmski festival

Linhartova in Kosovelova dvorana Cankarjevega
doma, Kinodvor, Kino Šiška, Kino Komuna,
Slovenska kinoteka, Maribox v Mariboru, Kino
Metropol v Celju in Anton Podbevšek teater v
Novem mestu

Foto: Iztok Dimc

Premiera 20. 11. 2017

Cankar strip

Gledališko-stripovski performans
Linhartova dvorana

Foto: Domen Pal

21. 11. 2017
Glasbe sveta: Rokia Traoré
Gallusova dvorana

Foto Nada Žgank

25. 11., 3. in 4. 12. 2017
Naj gre vse v π ali kako sem se naučil 3141
decimalk
Štišova dvorana

Foto: Željko Stevanić

30. 11. 2017
Po sledih Majev z moderno tehnologijo
 Predavanje Ivana Šprajca
Kosovelova dvorana

Foto: Arhiv dr. Ivana Šprajca

Premiera 6. 12. 2017
 Ponovitve od 7. 12. 2017 do 23. 3. 2018
Dean Burry: Hobit, opera
 Fantastična epska zgodba
Linhartova dvorana

Foto: Tina Ramujkić

13. 12. 2017
Planet Globokar, večmedijska glasbena
 predstava
Linhartova dvorana

Foto: Miha Fras

26. 12. 2017
Branko Završan
Klub CD

Foto: Nada Žgank

Od 28. do 31. 12. 2017
 Veličastnih 7
Balet Preljocaj: Romeo in Julija
Gallusova dvorana

Foto: Jean Claude Carbonne

31. 12. 2017
 SNG Nova Gorica
Peter Kušter
Linhartova dvorana

Foto: Peter Uhan

Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2017 so pripravili:

Uršula Cetinski, *generalna direktorica*
Jana Kramberger, *direktorica poslovnega sektorja* (do 5. 1. 2018)
Barbara Štukelj, *direktorica poslovnega sektorja* (od 6. 1. 2018)
Karmen Klučar, *direktorica tehničnega sektorja*
Brigita Pečovnik, *direktorica kongresno-komercialnega sektorja*
Ingrid Gortan, *vodja programa resne glasbe in baleta*
Bogdan Benigar, *vodja programa jazza, etna in druge glasbe*
Andrej Jaklič, *vodja gledališkega in plesnega programa*
Simon Popek, *vodja filmskega programa*
Barbara Rogelj, *vodja kulturnovzgojnega in humanističnega programa*
Nina Pirnat Spahić, *vodja razstavnega programa*
Janja Kolenc, *vodja službe za kadrovske in splošne zadeve*
Saša Globačnik, *vodja službe za trženje programa in odnose z javnostjo*
Irena Verdinek, *koordinatorka programa*
Mira Štrbenk, *poslovna sekretarka*
Tina Kramberger, *vodja kongresnih projektov*
in drugi sodelavci iz Cankarjevega doma

Jezikovni pregled: Sonja Vesel Košmrlj

Uredila: Barbara Štukelj

Odgovorna oseba:

Uršula Cetinski
generalna direktorica

Ljubljana, 15. februar 2018

cankarjev dom

